

“Dijital Dünya için Bir Öğrenme Kültürü İnşa Etme” Projesi İhtiyaç Analizi Raporu

Dijital Dünya İçin Bir Öğrenme Kültürü İnşa Etme
2020-1-TR01-KA226-SCH-097703

Hakan ÖZCAN, Serkan AYDOĞAN
Prof.Dr. Murat YILMAZ, Alkan ÇAĞLI,
Selda MANAV, Hasan ÇOĞAN

Avrupa Komisyonu'nun bu yayının üretimine verdiği destek, yalnızca yazarların görüşlerini yansıtan içeriklerin onaylandığı anlamına gelmez ve burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından Komisyon sorumlu tutulamaz.

Değerli Dijital Yerliler ve Dijital Göçmenler,

Her geçen gün miktarı, niteliği ve şartları değişerek gelişen dijital dünyada, dijital bilgi okuryazarı olabilmek sadece eğitimci veya öğrenciler için değil, toplumun tüm fertleri için önem arz etmektedir. Dijital dünyanın bilgiye açılan bir kapı olduğu düşünüldüğünde; bu kapıyı doğru şekilde çalmak ve açmak daha sonra da girdiğimiz sınırsız bilgi dünyasından doğru, tarafsız ve gerekli bilgiyi tanımlayarak seçip kullanmak, bunları yaparken de etik kurallara dikkat etmek ciddi beceri ve çaba gerektiren bir iştir. Tüm bunları yapabilme becerisine sahip bireyler için dijital dünyada bulunan ve her geçen gün artan veriyi kullanmak kolay ve işlevsel olacaktır. Son iki yıldır yaşadığımız Covid-19 pandemi süreci de bize göstermiştir ki artık internet ve dijital dünya eğitimin ayrılmaz bir parçası haline gelmiştir. Günümüzde dijital medyayı ve interneti doğru kullanmayı bilmeyen hiçbir bireyin eğitimde başarılı olması mümkün görülmemektedir. Tüm bu sebeplerle, öğrencilere dijital okuryazar olma becerisinin erken yaşta kazandırılması adına Aydın Efeler İlçe Milli Eğitim Müdürlüğünce yürütmekte olduğumuz “Building a Learning Culture for the Digital World” projemizin; geleceğin dijital okur yazar bireylerinin yetişmesinde büyük katkı sağlayacağına inanmaktayım. Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi ile Fransa, İtalya ve Yunanistan’dan birer eğitim kurumunun partner olduğu projemizde; tüm partner ülkelerdeki ortaokul ve lise düzeyindeki öğrenci ve öğretmenlerin dijital okur yazarlık durumlarının analiz edildiği bu rapor, proje çıktısı olarak düzenlenecek uluslararası ders müfredatı ve dijital eğitim portalına eksik ve aksaklıkların görülmesi adına rehberlik edecektir. Bu rapor ışığında oluşturulacak ders müfredatı ve dijital eğitim portalı, geleceğin dijital okuryazar bireylerinin yetişmesine büyük katkı sağlayacaktır.

Projemizin yazımı, yürütülmesi ve yaygınlaştırılmasında emeği geçen proje ekibine ve ayrıca anket çalışmaları sırasında yardımlarını esirgemeyen Bakanlığımız yönetici, öğretmen ve öğrencilerine teşekkürü borç bilirim.

Hakan ÖZCAN
Efeler İlçe Milli Eğitim Müdürü

1. GİRİŞ	6
2. METODOLOJİ	8
3. ANKET SONUÇLARI.....	8
3.1. TÜRKİYE ANKET SONUÇLARI	10
3.1.1. Ortaokul öğrencileri Anket Sonuçları	12
3.1.1.2. Türkiye Ortaokul Öğrencilerinin Anket Cevaplarına İlişkin Yorumlar:	26
3.1.2 Türkiye'deki Lise Öğrencilerinin Anket Cevapları.....	28
3.1.2.1. Türkiye'deki Lise Öğrencilerinin Anket Cevaplarının Özeti	42
3.1.3. Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Anket Sonuçları	44
3.1.3.1. Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde Öğrenim Gören Üniversite Öğrencilerinin Anket Sonuçlarının Yorumları.....	58
3.1.4. Ortaokul Öğretmenlerinin Anket Sonuçları	60
3.1.4.1. Türkiye'deki Ortaokul Öğretmenlerinin Anket Sonuçlarına İlişkin Genel Bir Yorum	75
3.1.5. Lise Öğretmenlerinin Anket Sonuçları.....	76
3.1.5.1. Türkiye'deki Lise Öğretmenleri Anket Sonuçlarına İlişkin Genel Bir Yorum.....	90
3.2. İTALYA ANKET SONUÇLARI	92
3.2.1. Öğrenci Anketi	94
3.2.1.1 Sonuçlar.....	94
3.2.1.2. Önemli Bulgular	102
3.2.2. Öğretmen Anketleri.....	105
3.2.2.1. Sonuçlar.....	105
3.2.2.2. Önemli Bulgular	113
3.2.3. Sonuç.....	114
3.3. FRANSA ANKET SONUÇLARI	115
3.3.1. Öğrencilerin Anket Sonuçları	117
3.3.1.1 Fransa'daki Öğrencilerin Anket Sonuçlarına Yönelik Genel Bir Yorum	127
3.3.2 Fransa Ortaokul Öğretmenleri Anketlerinin Sonuçları	130
3.3.2.1. Fransa'daki Ortaokul Öğretmenlerinin Anket Sonuçlarına İlişkin Genel Bir Yorum	141
3.3.3. Lise Öğretmenleri Anket Sonuçları	142
3.3.3.1 Fransa'daki Lise Öğretmenlerinin Anket Sonuçlarına İlişkin Genel Bir Yorum.....	152
3.3.4. Lise Öğrencilerinin Anket Sonuçları	154
3.4. YUNANİSTAN ANKET SONUÇLARI	164
3.4.1. Öğrencilerin Anket Sonuçları.....	166
3.4.2. Öğrenciler için Anket Sonuçları Üzerine Genel Bir Yorum	180
3.4.3. Öğretmenler Anketi Sonuçları	182
3.4.4. Öğretmenlere Yönelik Anket Sonuçlarına İlişkin Genel Bir Yorum	197
4 SONUÇ VE ÖNERİLER.....	199
4.1. İhtiyaç Analizi Önerileri.....	200
5. KAYNAKLAR.....	202

1. GİRİŞ

Çağın en önemli iletişim ve bilgi kaynağı olan internetin insan yaşamının her alanına girdiği ve insanların yaşam biçimlerini, davranışlarını ve değerlerini hızla etkilediği bilinmektedir (Sağıroğlu vd., 2020).

Dünyanın yeni ile gelenekseli tartıştığı günümüz dünyasında, bilgi kaynaklarına erişim, okuryazarlık becerilerinin ayrı bir beceri olarak değerlendirildiği farklı ortamlar yaratmıştır. Dijital okuryazarlık yoluyla yaşanan değişim ve dönüşüme uyum sağlayabilmek, birçok ülkenin bu konuda farklı çalışmalar yürütmesine ve vatandaşlarını bu doğrultuda bilgilendirmesi gerekliliğini doğurmuştur (Karabacak ve Sezgin, 2019).

Dijital okuryazarlık toplumda yalnızca çevrimiçi araçların kullanımını olarak algılanmaktadır. Bu bilgi doğru olmakla birlikte biraz eksiktir. Dijital okuryazarlık, dijital ortamda doğru bilgiye ulaşmayı, organize etmeyi, yeniden yapılandırmayı, etkili ve eleştirel bir şekilde değerlendirmeyi ve bilgiyi sunmayı da içermektedir (Martin ve Grudziecki, 2006; Onursoy, 2018).

Günümüz internet kullanımında, dijital bilgi okuryazarlığı tüm ülkelerin ortak sorunudur. Dijital dünya, her ülkeye açılan bir kapı gibidir. Ülkeler her alanda dijital teknolojiyi iyi kullanmak için mücadele etmektedirler. İnternet ve dijital teknoloji son yıllarda eğitim alanına girmiş ve sürecin ayrılmaz bir parçası haline gelmiştir. Covid-19 pandemi süreci ile birlikte özellikle okullarda eğitim alanında bu teknolojinin kullanımına ağırlık verilmesi bu alandaki Avrupa Birliği Proje Desteklerini de arttırmıştır.

2020 yılından itibaren devam eden ve halen muzdarip olduğumuz Covid-19 pandemisi sürecinde, uzaktan eğitimde dijital materyalleri doğru kullanmayı bilmeyen öğrencilerin, yüz yüze eğitim sürecine göre daha kötü bir eğitim aldıklarını bize göstermiştir. Bu projenin bir diğer amacı da bu kaybı telafi etmektir.

Yükseköğretimden önce, lise çağında öğrencilere, internetteki her türlü bilgi kaynağından doğru bilgiyi seçebilme, özellikle eğitim kurumlarının bilimsel kaynaklarına ulaşabilme, kullanma ve derleme becerisi kazandırılmalıdır.

Günümüzde dijital medyayı ve interneti doğru kullanmayı bilmeyen hiçbir öğrencinin eğitimde başarılı olması mümkün olmayacaktır.

İçinde bulunduğumuz dijital çağda, öğrencilerin hepsinin internet bağlantılı akıllı cep telefonlarına sahip olmalarına rağmen interneti düzgün kullanamadıkları sınav sonuçlarında, ödev, seminer ve tezlerde görülmektedir. Ortaöğretimde kazanılamayan bu beceriler nedeniyle üniversiteye devam eden öğrencilerin de aynı sorunları yaşamaya devam ettiği bilinmektedir.

Öğrenciler, öğrenmek için yazdıkları bir soruya cevap olarak Google'a veya başka bir arama motoruna gelen her sayfada yer alan bilgilerin doğru olduğunu düşünmektedirler. Dolayısıyla milyonlarca doğru-yanlış, eksik-hatalı, zararlı bilgi hiç düşünmeden kullanılmaktadır. Bu projede öğrencilere internet kullanımı, internette bilgi tarama yöntemleri ve dijital bilgi okuryazarlığının öğretilmesi amaçlanmaktadır. Öğrencilere her türlü bilgi kaynağının, tüm dijital yayınların ve tüm dijital kütüphanelerin cep telefonlarında bulunduğunu öğretmek ve onlara bu kaynaklara nasıl ulaşacaklarını göstermek, öğrenmeyi öğretmenin en iyi ve en kısa yoludur. Proje, çıktıları ile bu açıdan yenilikçidir. Eğitimin neredeyse tamamen dijitalleştiği günümüzde proje, çıktıları ve eğitim programları ile öğretmen ve öğrenci eğitiminde de tamamlayıcı bir rol oynamaktadır. Bu nedenle AB ülkeleri ile iş birliği içinde planlanacak yenilikçi bir ders müfredatının ortaokul ve lise öğrencileri için yenilikçi ve tamamlayıcı etkileri olacaktır.

2020 yılında tüm dünyanın yaşamaya başladığı Covid-19 salgını ile başlayan zorunlu uzaktan eğitim sürecinde öğrencilerin doğru bilgi kaynaklarına ulaşma ve internet üzerinden bilgileri derleyip sunma konusunda yetersiz kaldıkları gözlemlenmiştir. Diğer bir deyişle, öğrencilerin dijital bilgi okuryazarlığı konusunda yetersiz oldukları ödev ve seminer sınavları ile açıkça ortaya konmuştur. Bu süreçte sadece öğrencilerin değil, birdenbire dijital ortamda hiçbir hazırlık yapmadan dijital eğitim ve öğretime başlayan öğretmenlerin de büyük eksiklikler yaşadığı gözlemlenmiştir.

Dolayısıyla uluslararası düzeyde hazırlanacak müfredat, ortaöğretim ve lise eğitimine yenilikçi ve tamamlayıcı bir bakış açısı kazandıracaktır. Dijital bilgi okuryazarlığı yetkinliğine sahip olmayan, kendilerine sağlanan dijital bilgi kaynaklarına nasıl ulaşacağını bilmeyen veya kendini geliştiremeyen mezunların üniversite döneminde, eğitimlerinde başarılı olmaları beklenmemelidir. Bu sebeple dijital bilgi okuryazarlığı ve internet kaynakları dersleri tüm ortaokul ve liselerde önce seçmeli ders olarak uygulanmalı, daha sonraki yıllarda zorunlu ders olarak müfredata eklenmelidir.

Bu projenin en yenilikçi yönü, öğrencilere dijital medyayı kendi başlarına kullanma becerisini bahsi geçen eksiklikleri gidererek en iyi şekilde verme potansiyeline sahip olmasıdır. Bu sayede öğrenciler kendi ayakları üzerinde hareket ederek akademik geleceklerini belirleme şansına sahip olacaklardır. Bu kapsamda proje çıktılarının kullanılması ve yaygınlaştırılması ile sürdürülebilirlik sağlanacaktır.

2. METODOLOJİ

Projenin ilk yılında ve başlangıcında tüm ortaklar (Türkiye, Fransa, İtalya, Yunanistan) 100 öğrenciye ve 50 öğretmene hazırlanan anketleri uygulamıştır. Toplam 600 öğrenci ve 300 öğretmenle anket yapılmıştır. Türkiye'de Aydın ve Çanakkale'deki okullarda yüz yüze anket uygulaması yapılırken, aynı zamanda Google forms anket yöntemi kullanılarak 5 farklı ilde anket çalışması düzenlenmiştir. Diğer ortaklar da anketleri kendi ülkelerindeki öğrenci ve öğretmenlerle hem yüz yüze hem de google anket yöntemi kullanılarak yapılmıştır.

Ayrıca Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Eğitim Fakültesi lisans öğrencileri ile de yüz yüze anket çalışması yapmıştır. Bu çalışmayla öğretmen adaylarının konuyla ilgili durumlarının belirlenmesi amaçlanmıştır.

Her ülke kendi anket sonuçlarını değerlendirerek koordinatör kuruma göndermiştir. Ülke araştırmalarında her bir soruya verilen cevaplara göre detaylı değerlendirmeler, sonuçlar ve yorumlar ayrı bir rapor halinde hazırlanmıştır.

Ayrıca literatür taraması ve anketlerin ülkelere göre genel değerlendirmesi de yapılmıştır. Bu sonuçlar başta ders müfredatı olmak üzere proje çıktılarının oluşturulmasında önemli kaynak olacaktır.

3. ANKET SONUÇLARI

Her ortak kendi ülkesinde anket yaparak sonuçları grafiklerle açıklayıp yorumladılar.

Ülkelere göre anket sonuçları aşağıda verilmiştir:

Co-funded by
the European Union

3.1. TÜRKİYE

ANKET SONUÇLARI

Dijital Dünya İçin Bir Öğrenme Kültürü İnşa Etme

2020-1-TR01-KA226-SCH-097703

Hakan ÖZCAN, Serkan AYDOĞAN

Prof.Dr Murat YILMAZ, Prof.Dr. Kemal ÇELİK, Prof.Dr. Harun

BAYTEKİN, Dr. Öğr. Üyesi Esin ÖZER

Selda MANAV, Alkan ÇAĞLI, Hasan ÇOĞAN

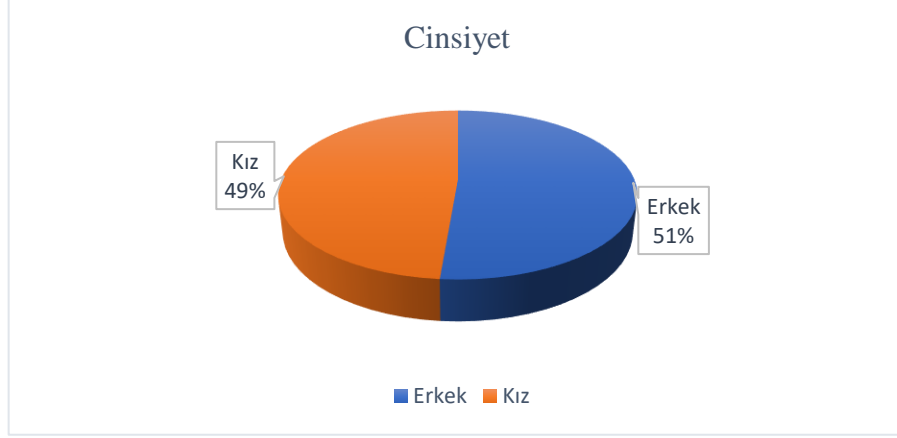
2021-TURKEY

3.1.1. Ortaokul Öğrencileri Anket Sonuçları

Ankete 187 öğrenci katılmıştır.

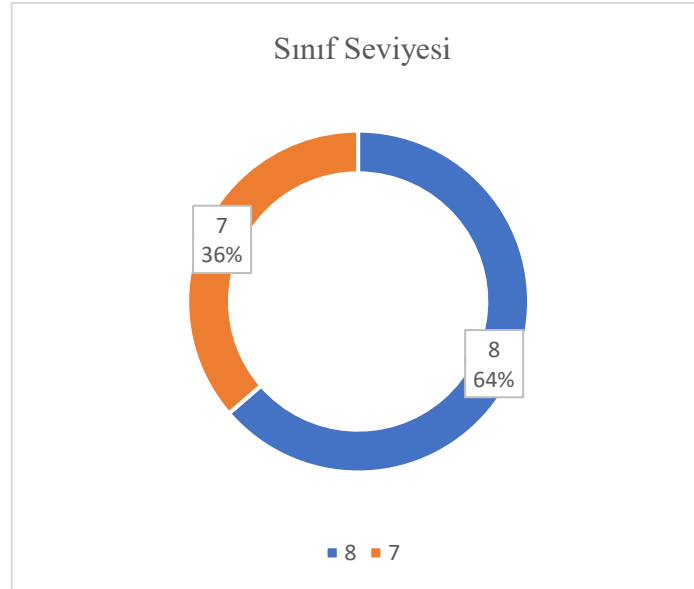
Grafik 1. Ankete katılan ortaokul öğrencilerine cinsiyetleri sorulmuştur.

Öğrencilerin %51'i erkek, %49'u kızdır.

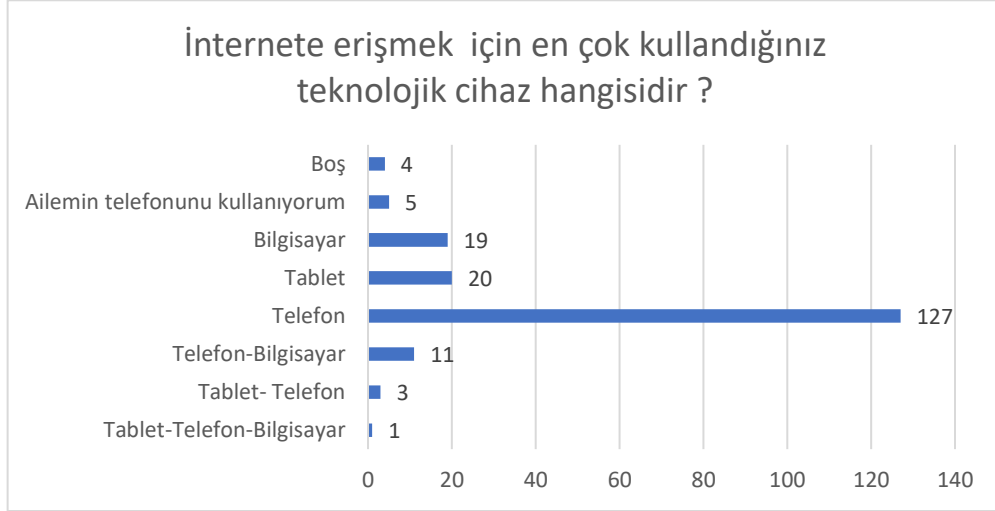
Grafik 2. Ankete katılan öğrencilerin sınıf seviyeleri belirlenmiştir.

Öğrencilerin %36'sı 7. sınıf, %64'ü 8. sınıf öğrencisidir.

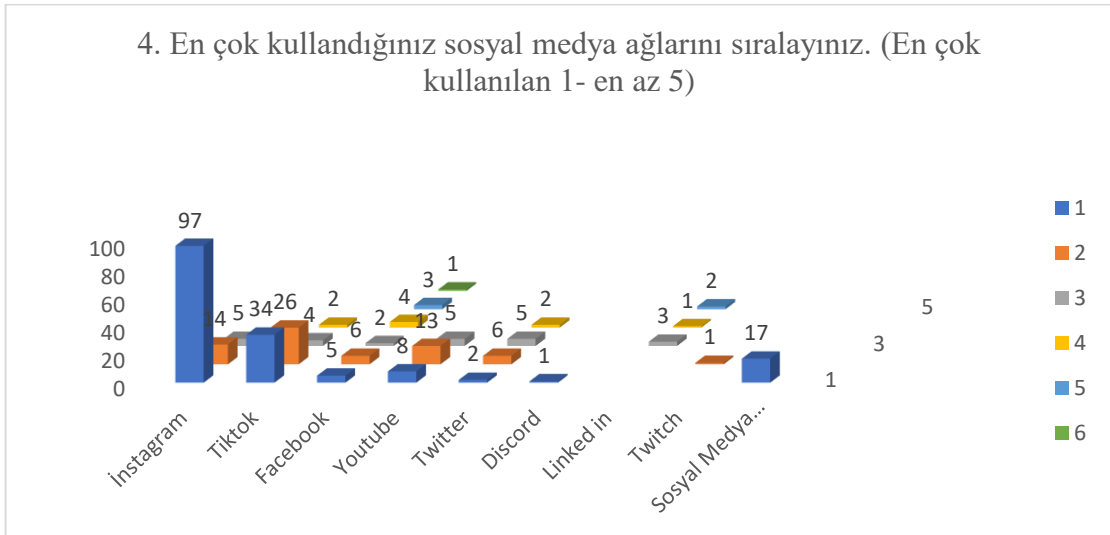
Grafik 3. Ortaokul öğrencilerine internete erişmek için en çok kullandığınız teknolojik cihaz hangisidir sorusu sorulmuştur.

Öğrencilerin %67'si “Telefon”, %10'u “Tablet”, %10'u “Bilgisayar”, %6'sı “Bilgisayar ve Telefon”, %2'si “Telefon ve Tablet”, %3'ü “Ailemin telefonunu kullanıyorum”, %1'i “Tablet, Telefon ve Bilgisayar” cevabını vermiştir. %2'si bu soruya herhangi bir cevap vermemiştir.

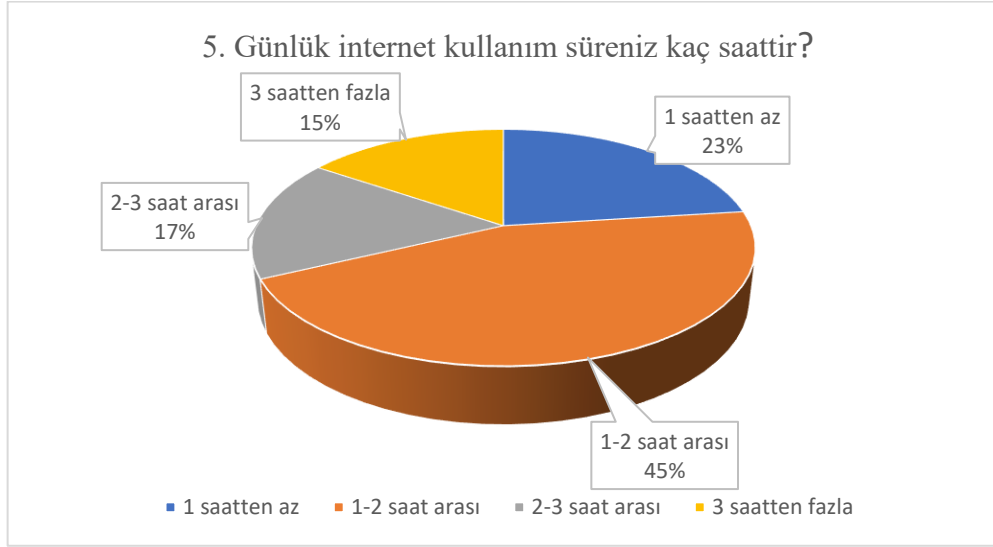

Grafik 4. Ortaokul öğrencilerine en çok kullandığınız sosyal medya ağlarını sıralayınız (en çok kullanılan 1- en az 5) sorusu sorulmuştur.

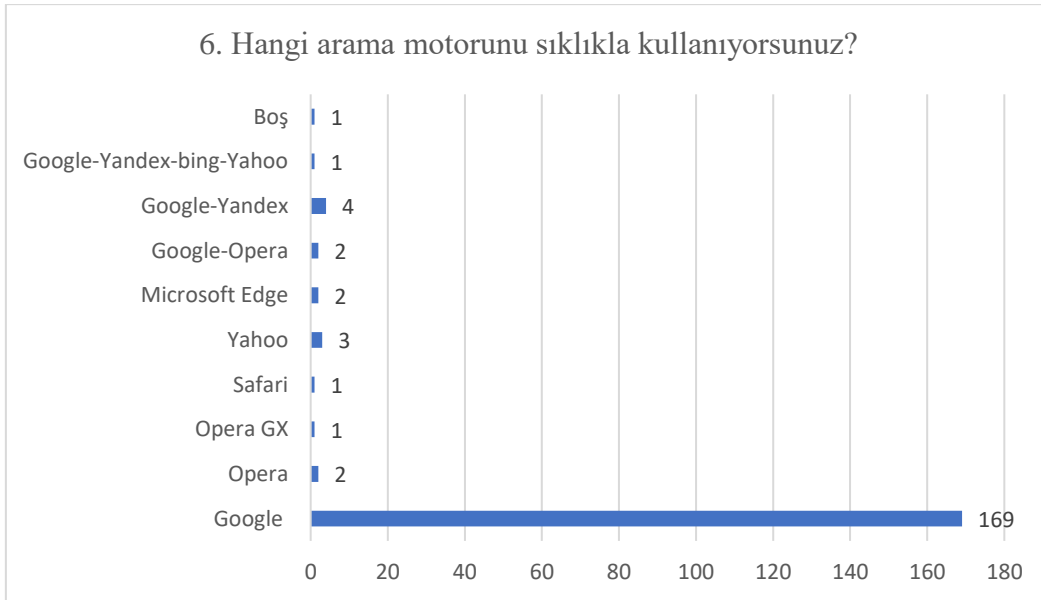
97 öğrenci ilk sırada, 14 öğrenci ikinci sırada instagramı tercih etmiştir. 34 öğrenci ilk sırada, 26 öğrenci ikinci sırada Tiktoku tercih etmiştir. 13 öğrenci Youtube, 6 öğrenci Twitter, 6 öğrenci Facebook'u ikinci en çok kullandığı sosyal medya ağı olarak bildirmiştir. 17 öğrenci sosyal medya kullanmadığını bildirmiştir. Anket sonuçlarına bakıldığında öğrencilerin çoğunluğu, sosyal medya uygulamalarını bilmemektedir.

Grafik 5. Öğrencilere günlük internet kullanım sürelerini kaç saat olduğu sorusu sorulmuştur. Öğrencilerin %45’i “1-2 saat arası”, %23’ü “1 saatten az”, %17’si “2-3 saat arası”, %15’i “3 saatten fazla” cevabını vermiştir.

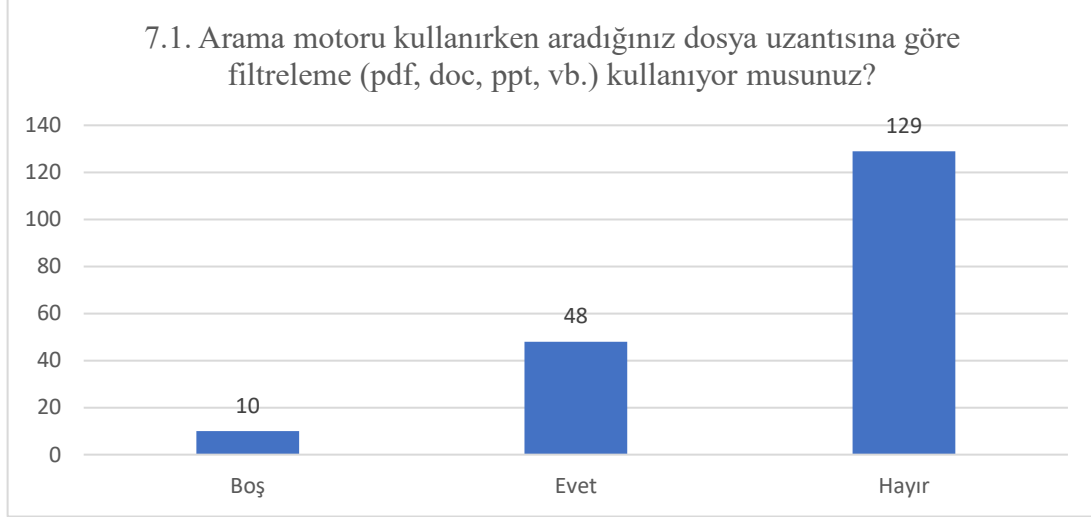

Grafik 6. Ortaokul öğrencilerine hangi arama motorunu sıklıkla kullanıyorsunuz sorusu sorulmuştur. Öğrencilerin 169’u Google, 4’ü Google-Yandex, 3’ü Yahoo, 2’si Opera, 1’i Safari, 2’si Google-Opera, 2’si Microsoft Edge, 1’i Opera GX, 1’i Google-Yandex-Bing-Yahoo cevabını vermiştir. 1 öğrenci bu soruya herhangi bir yanıt vermemiştir.

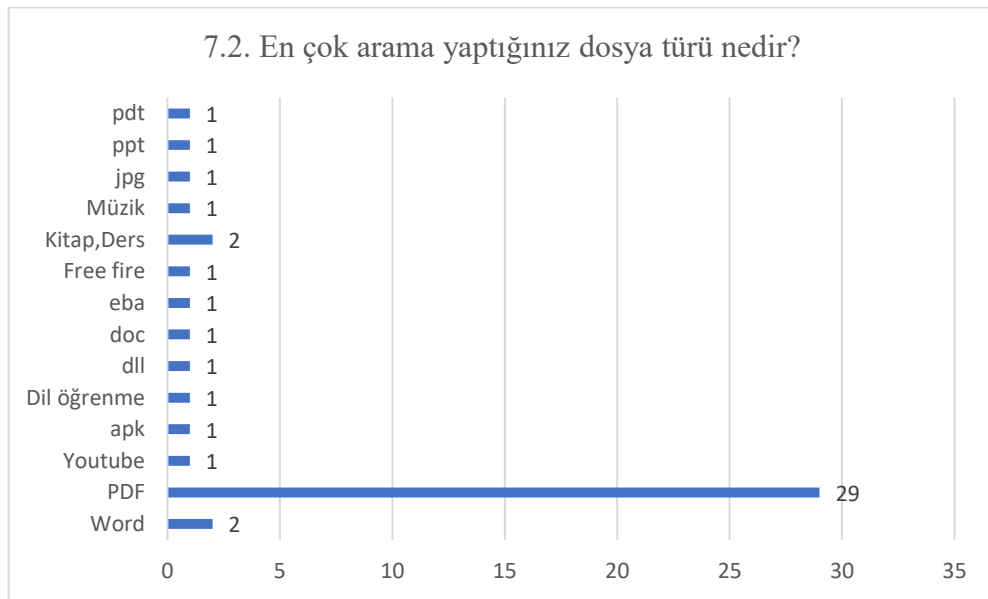
Grafik 7.1. Öğrencilere arama motoru kullanırken aradığınız dosya uzantısına göre filtreleme (Pdf, Doc, Ppt, vb.) kullanıyor musunuz sorusu sorulmuştur.

Öğrencilerin %69'u arama motoru kullanırken dosya uzantısına göre filtreleme kullanmadıklarını bildirmişlerdir. %26'sı dosya uzantısına göre filtreleme kullandıklarını belirtmiştir. %5'i bu soru hakkında fikir beyan etmemiştir.

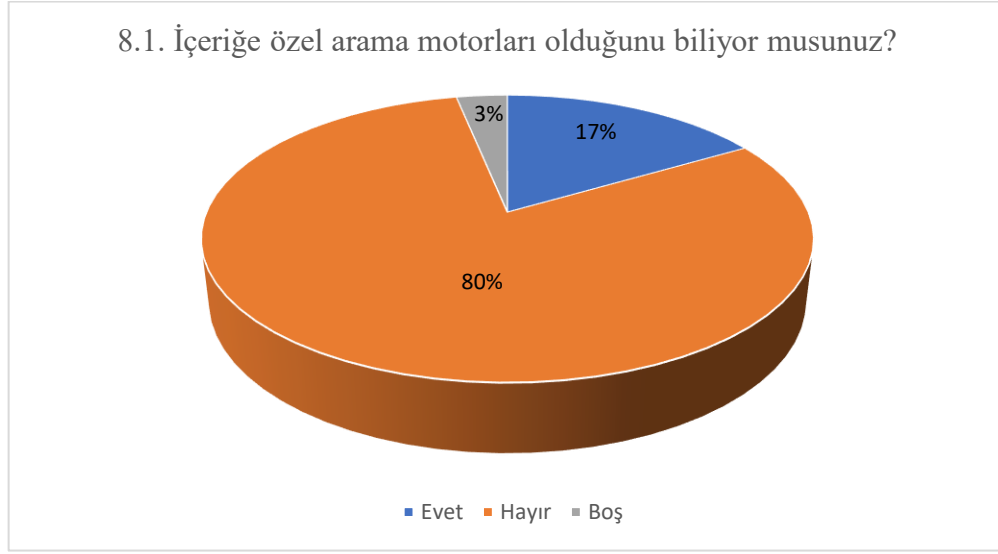

Grafik 7.2. Öğrencilere en çok arama yaptığınız dosya türü nedir sorusu sorulmuştur.

Bir önceki soruya evet diyen öğrencilerin %66'sı Pdf, %5'i Word, %2'si Pdt, %2'si Ppt, %2'si Jpg, %2'si müzik, %5'i Kitap-Ders, %2'i Free fire, %2'si Eba, %2'si Doc, %2'si Dll, %2 'si Dil öğrenme, %3'ü Apk, %3'ü Youtube cevabını verilmişlerdir. Verilen cevaplara göre bazı öğrenciler dosya türünün ne olduğunu bilmemektedirler.

Grafik 8.1. Öğrencilere içeriğe özel arama motorları olduğunu biliyor musunuz sorusu sorulmuştur. Öğrencilerin %80'i içeriğe göre özel arama motoru olduğunu bilmemektedir. Sadece %17'si bu soruya evet cevabını vermiştir. %3'ü ise herhangi bir cevap bildirmemiştir.

Grafik 8.2. Bir önceki soruya cevabınız evet ise bir örnek yazar mısınız sorusu sorulmuştur.

Evet diyen 20 öğrencilerden 5'i Youtube, 3'ü Yandex, 3'ü Opera GX, 2'si Eba-zoom, 1'i filtreleme gibi, 2'si gizli sekme, 2'si Google, 1'i Google çeviri, 1'i Google-Yandex, 2'si mobil kütüphaneler, 2'si Opera, 2'si TDK yanıtını bildirmiştir.

Grafik 9. Öğrencilere internetten bir bilgi araştırırken ya da ödev hazırlarken; aşağıdaki şıklardan hangisinden yararlanırsınız sorusu sorulmuştur.

1- Google veya diğer arama motorlarına anahtar kelimeyi yazarım gelen ilk sayfadaki bilgilerden yararlanırım.

2- Bilimsel dijital dergilerden yararlanırım.

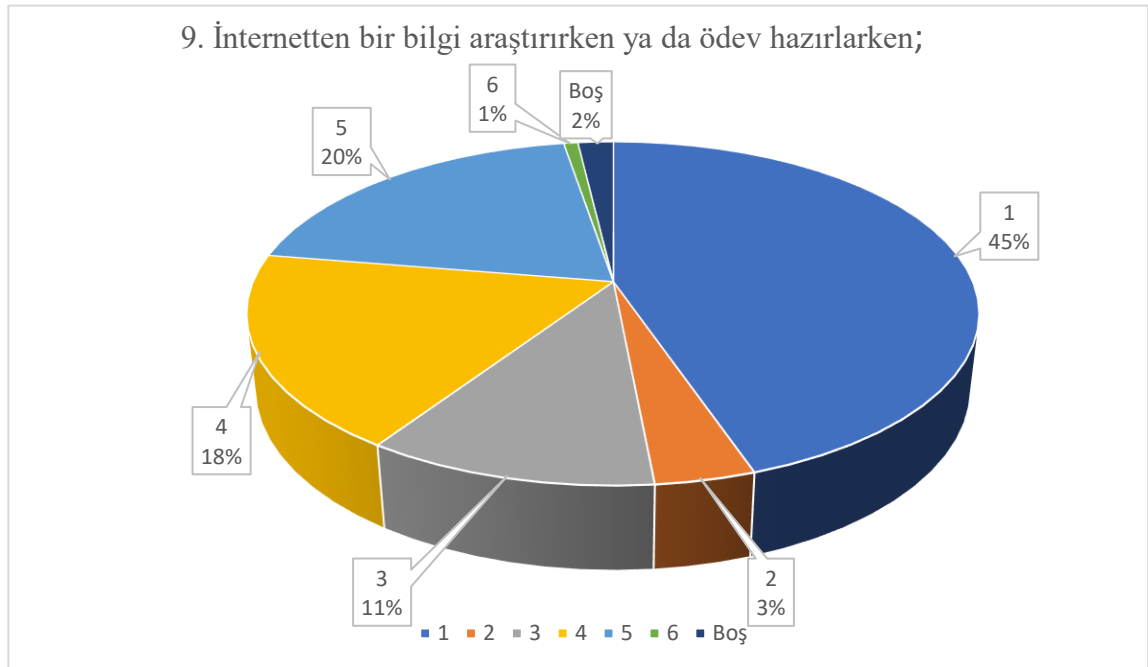
3- Kütüphane ve başka kuruluşların veri tabanından yararlanırım.

4- Wikipedia, Ekşisözlük gibi açık yazarlı kaynaklardan yararlanırım.

5- Kaynağı bilinen ve yazarları bilinen sayfalardan yararlanırım.

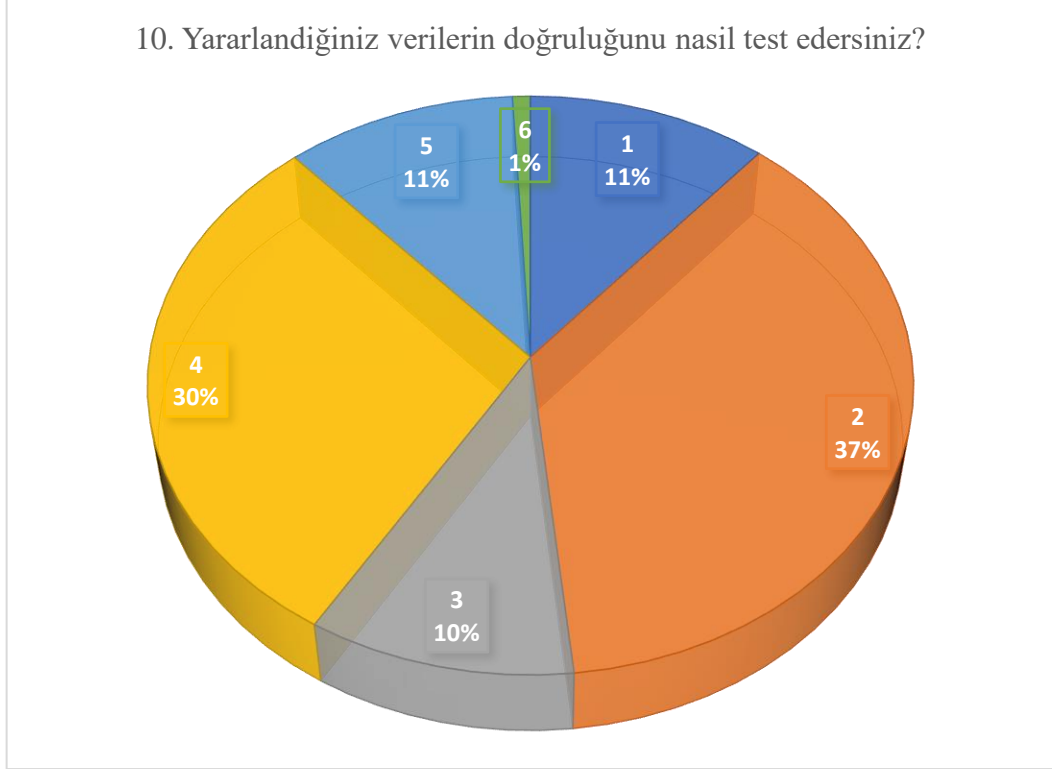
6- Diğer (Birçok sayfaya bakıp hangisi çok yazıldıysa onu alırım).

%45'i "Google veya diğer arama motorlarına anahtar kelimeyi yazarım gelen ilk sayfadaki bilgilerden yararlanırım.", %20'si "Kaynağı bilinen ve yazarları bilinen sayfalardan yararlanırım.", %18'i "Wikipedia, Ekşisözlük gibi açık yazarlı kaynaklardan yararlanırım.", %3'ü "Bilimsel dijital dergilerden yararlanırım.", %11'i "Kütüphane ve başka kuruluşların veri tabanından yararlanırım.", %1'i "Diğer (Birçok sayfaya bakıp hangisi çok yazıldıysa onu alırım)." yanıtını bildirdi. %1'i ise bu soruya herhangi bir yanıt bildirmemiştir.

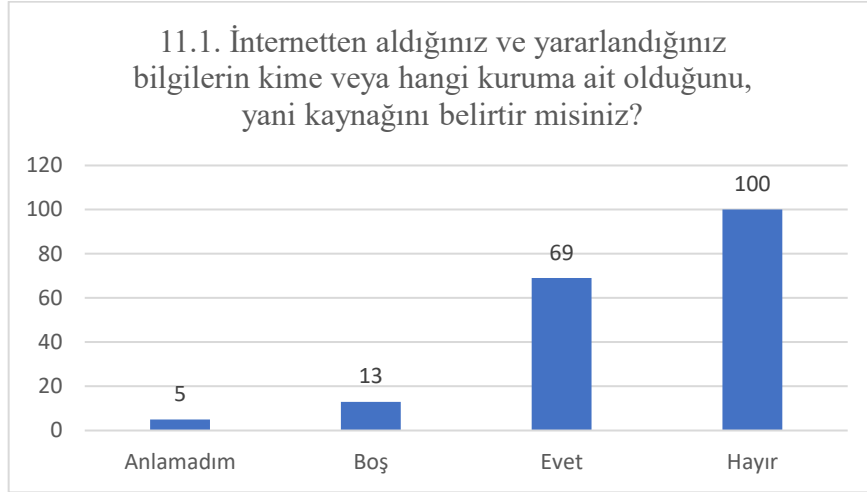
Grafik 10. Öğrencilere yararlandığınız verilerin doğruluğunu nasıl test edersiniz sorusu sorulmuştur.

Öğrencilerin %30'u "Birden fazla kaynağı tararım", %36'sı "Güvendiğim sayfalar ve yazarların bilgilerini kullanırım", %10'u "Test ihtiyacı duymam. Direkt kullanırım", %11'i "Bilimsel yayınlardan kontrol ederim", %12'si "Kurumsal kaynakları kullanırım", %1'i "Diğer" yanıtını vermiştir.

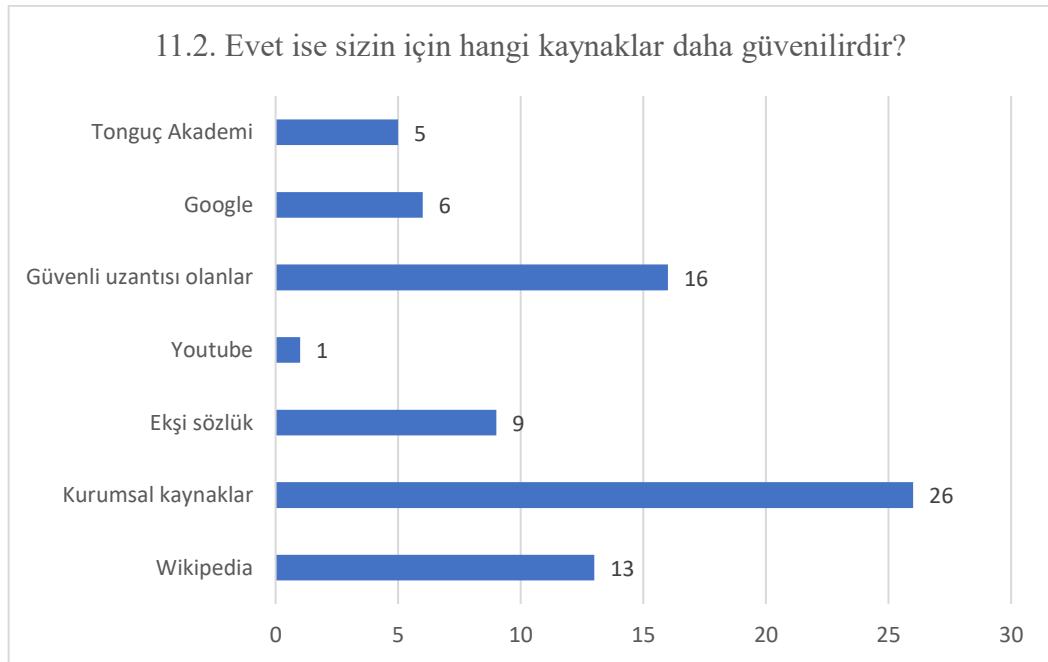
Grafik 11.1. Öğrencilere internetten aldığınız ve yararlandığınız bilgilerin kime veya hangi kuruma ait olduğunu, yani kaynağını belirtir misiniz sorusu sorulmuştur.

Öğrencilerin %52'si hayır, %38'i evet, %2'si anlamadım yanıtını vermiştir. %8'i ise bu soruya herhangi bir yanıt belirtmemiştir.

Grafik 11.2. Bir önceki soruya evet cevabı verenlere, sizin için hangi kaynaklar daha güvenilirdir sorusu sorulmuştur.

Evet yanıtı veren 50 öğrencinin 23'ü kurumsal kaynaklar, 10'u Wikipedia, 6'sı Ekşi Sözlük, 6'sı Güvenli uzantısı olanlar, 3'ü Google, 3'ü Tonguç Akademi, 1'i Youtube yanıtını bildirmiştir.

Grafik 12. Öğrencilere aşağıdakilerden en sık ziyaret ettikleri site türü sorulmuştur.

1- Sosyal Paylaşım - Sohbet

2- Eğitim-Ödev - Forum

3- Oyun - Film

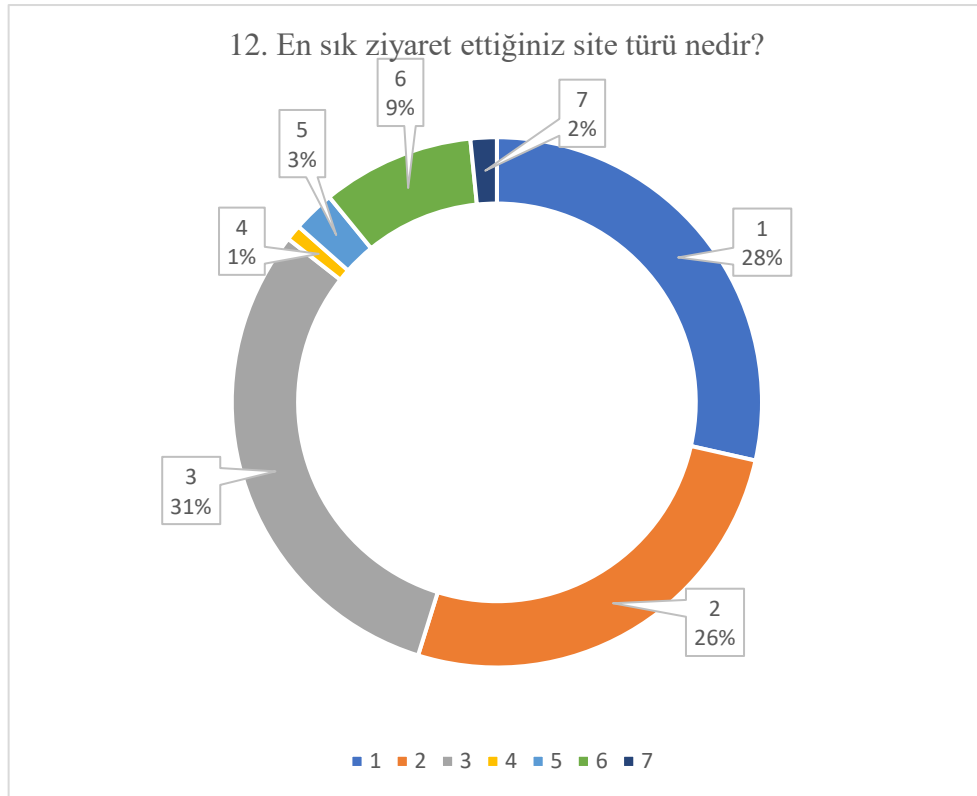
4- Haber -Blog

5- Akademik araştırma -Makaleler

6- Alışveriş

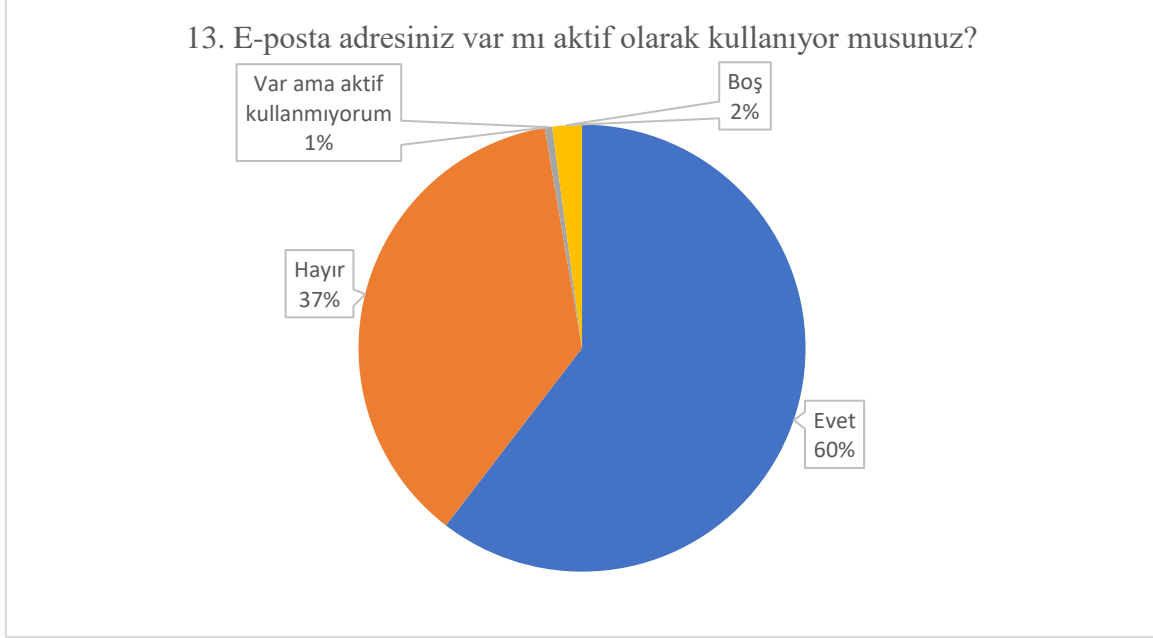
7- Diğer(Youtube,Whatsapp, Haber, Makale, Spor)

Öğrencilerin %28'i "sosyal paylaşım – sohbet", %31'i "oyun – film", %26'sı "eğitim-ödev – forum", %9'u "alışveriş", %2'si "diğer (Youtube, Whatsapp, haber, makale, spor)", %1'i "haber -blog", %3'ü "akademik araştırma -makaleler" yanıtını vermiştir.

Grafik 13. Öğrencilere e-posta adresiniz var mı ve aktif olarak kullanıyor musunuz sorusu sorulmuştur.

Öğrencilerin %60'ı e-posta adreslerinin olduğunu ve aktif bir şekilde kullandıklarını söylemiştir. %37'si hayır, %1'i e-posta adresim var ama aktif olarak kullanmıyorum yanıtını vermiştir. %2'si ise bu soruya herhangi bir yanıt vermemiştir.

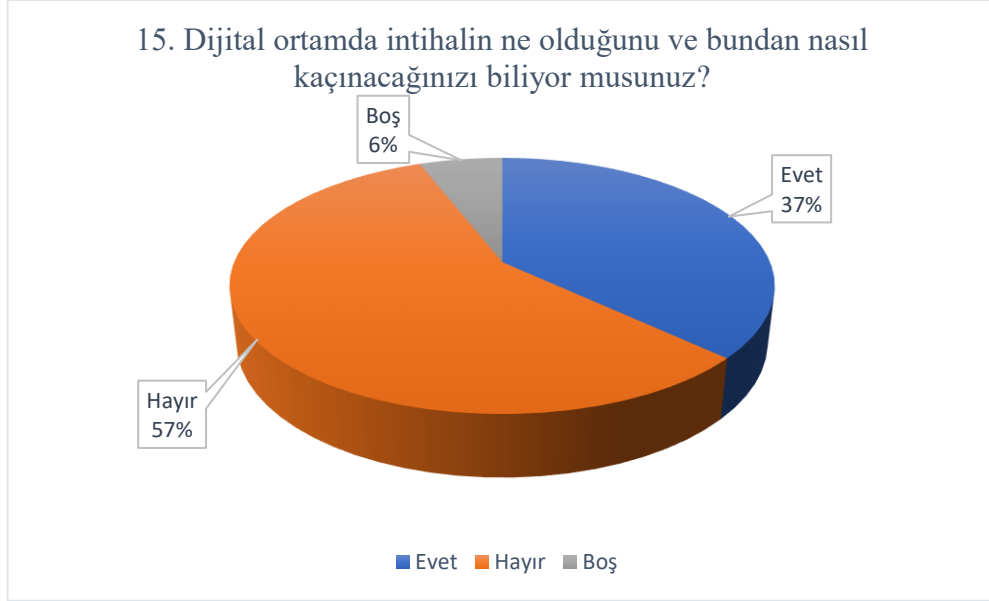
Grafik 14. Öğrencilere en çok kullandığınız ofis uygulaması hangisidir sorusu sorulmuştur.

Öğrencilerin 53'ü "Powerpoint", 46'sı "Word", 20'si "kullanmıyorum", 5'i "Powerpoint-Word", 2'si Powerpoint-Word-Excel", 2'si "Word-Excel", 3'ü "Diğer (Eba, Zoom, Microsoft, Adobe, Pdf)" yanıtını vermiştir. 47'si ise bu soruya herhangi bir yanıt bildirmemiştir.

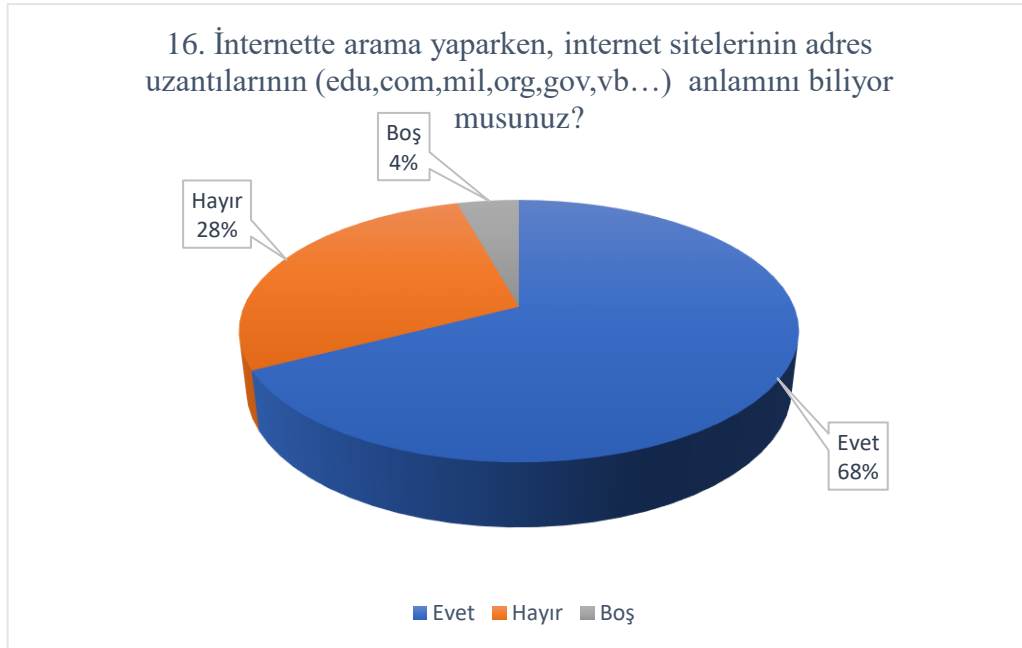
Grafik 15. Öğrencilere dijital ortamda intihalin ne olduğunu ve bundan nasıl kaçınacağını biliyor musunuz sorusu sorulmuştur.

Öğrencilerin %57'si hayır, %37'si evet yanıtını vermiştir. %6'sı herhangi bir yanıt bildirmemiştir.

Grafik 16. Öğrencilere internette arama yaparken, internet sitelerinin adres uzantılarının (edu,com,mil,org,gov,vb...) anlamını biliyor musunuz sorusu sorulmuştur.

Öğrencilerin %68'i evet, %28'i hayır yanıtını vermiştir. %4'ü bu soruya herhangi bir yanıt vermemiştir.

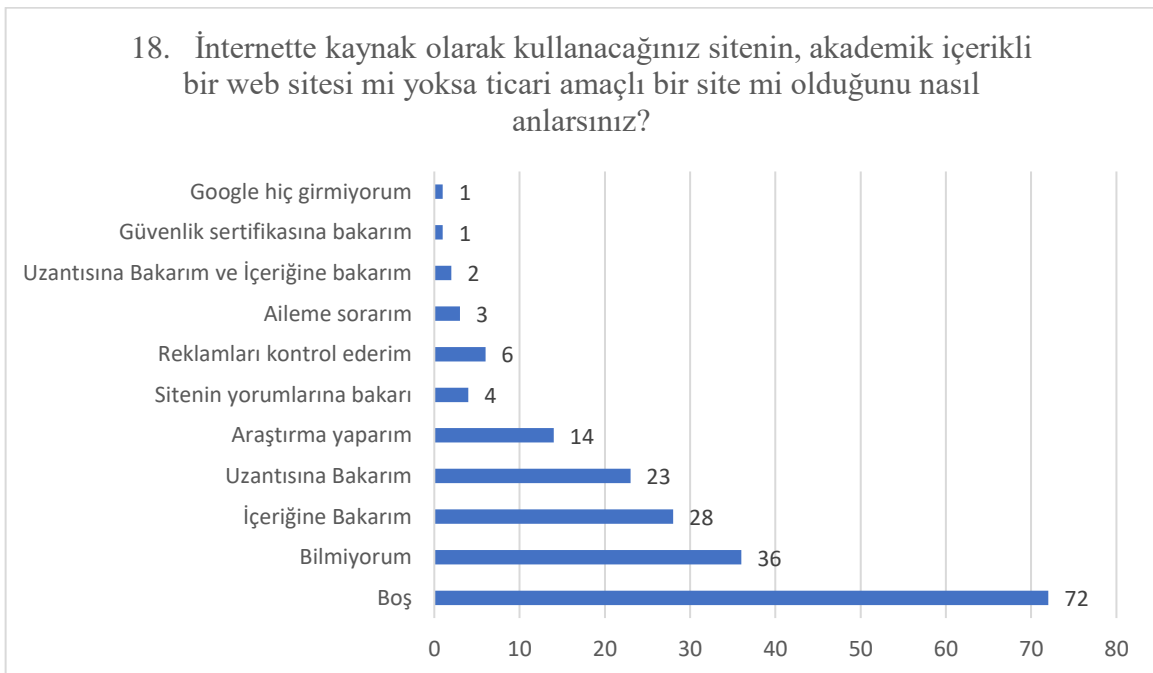
Grafik 17. Öğrencilere internetten edindiğiniz kaynak, görsel vb. derlerken atıf yapılması ve telif haklarının korunmasına dikkat eder misiniz sorusu sorulmuştur.

Öğrencilerin %69'u evet, %21'i hayır, %3'ü bilmiyorum yanıtını vermiştir. %7'si bu soruya herhangi bir yanıt vermemiştir.

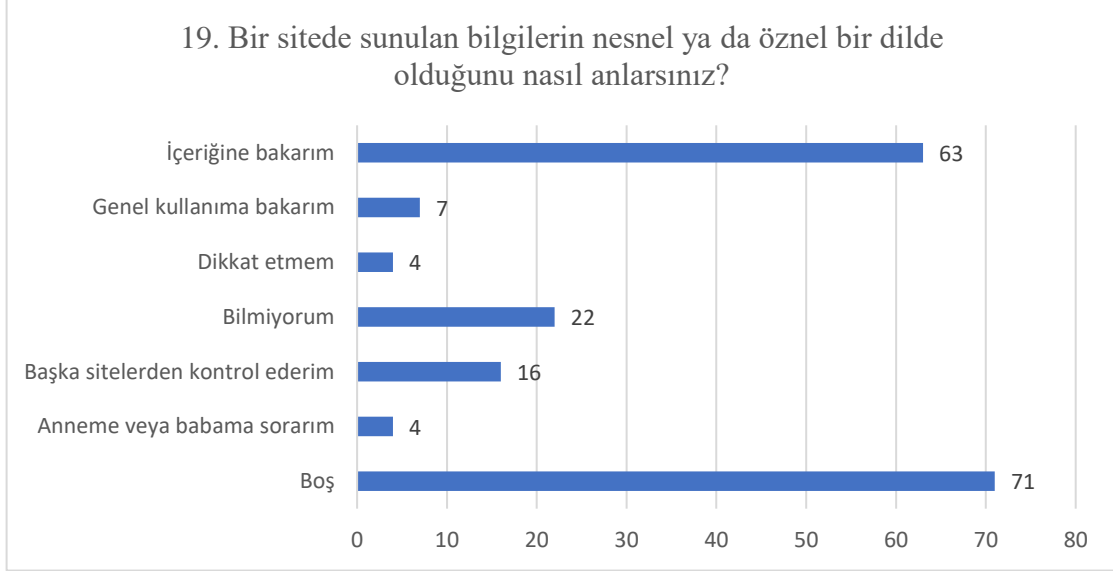
Grafik 18. Öğrencilere kaynak olarak kullanacağınız internet sitesinin, akademik içerikli bir web sitesi mi yoksa ticari amaçlı bir site mi olduğunu nasıl anlarsınız sorusu sorulmuştur.

Öğrencilerin %38'i bu soruya herhangi bir yanıt bildirmemiştir. %15'i içeriğine bakarım, %12'si uzantısına bakarım, %7'si araştırma yaparım, %19'u bilmiyorum, %3'ü reklamları kontrol ederim, %2'si sitenin yorumlarına bakarım, %2'si aileme sorarım, %1'i uzantısına bakarım ve siteyi araştırırım, %1'i güvenlik sertifikasına bakarım, %1'i Google'a hiç girmiyorum yanıtını bildirmiştir.

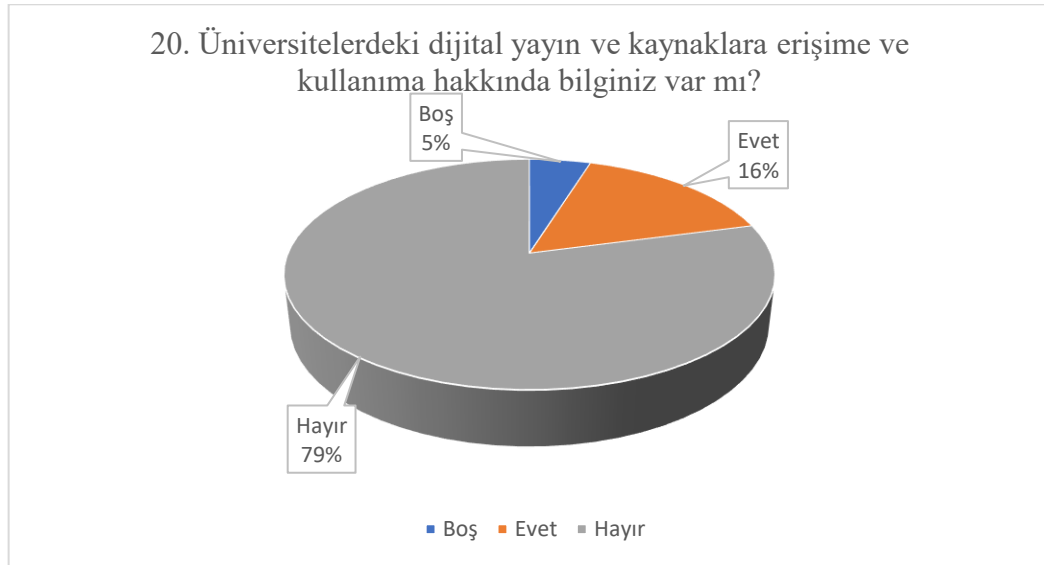
Grafik 19. Öğrencilere bir sitede sunulan bilgilerin nesnel ya da öznel bir dilde olduğunu nasıl anlarsınız sorusu sorulmuştur.

Öğrencilerin %38'i bu soruya yanıt vermemiştir. %34'ü "içeriğine bakarım", %12'si "bilmiyorum", %9'u başka sitelerden kontrol ederim", %2'si "anneme veya babama sorarım", %4'ü "genel kullanımına bakarım", %2'si "dikkat etmem" cevabını vermiştir.

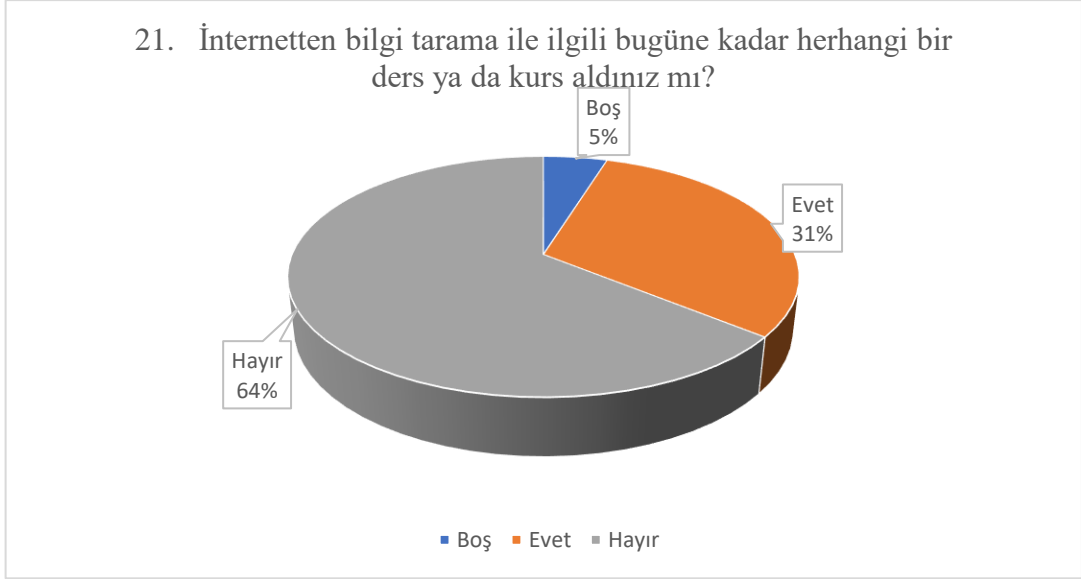
Grafik 20. Öğrencilere üniversitelerdeki dijital yayın ve kaynaklara erişime ve kullanıma hakkında bilginiz var mı sorusu sorulmuştur.

Öğrencilerin %79'u hayır, %16'sı evet yanıtını vermiştir. %5'i ise bu soruya herhangi bir yanıt vermemiştir.

Grafik 21. Öğrencilere internetten bilgi tarama ile ilgili bugüne kadar herhangi bir ders ya da kurs aldınız mı sorusu sorulmuştur.

Öğrencilerin %64'ü hayır, %31'i evet yanıtını vermiştir. %5'i ise bu soruya herhangi bir yanıt vermemiştir.

3.1.1.2. Türkiye Ortaokul Öğrencilerinin Anket Cevaplarına İlişkin Yorumlar:

İnternet, ağırlıklı olarak ortaokul öğrencileri tarafından sosyal medya için kullanılmakta ve başta Instagram ve Tik-Tok vb. uygulamalar gelmektedir.

Öğrenciler bilgi araştırırken veya ödev hazırlarken, anahtar kelimeyi Google ya da diğer arama motorlarına yazarak ilk sayfadaki bilgileri kullanmaktadırlar.

Öğrencilerin %14'ü kütüphane ve diğer kurumların bilimsel dijital dergilerinden ve veri tabanlarından yararlandıklarını belirtmiştir.

Öğrencilerin %69'u arama motorunu kullanırken dosya uzantısına göre filtreleme yapmadıklarını bildirmiştir.

Anket sonuçlarından ortaya çıkan çarpıcı bir gerçek ise öğrencilerin %80'inin içeriğe göre özel bir arama motoru olduğunu bilmemesidir.

Öğrencilerin çoğunluğu dijital ortamda intihalin ne olduğunu ve nasıl önlenilebileceğini bilmediklerini ifade etmişlerdir.

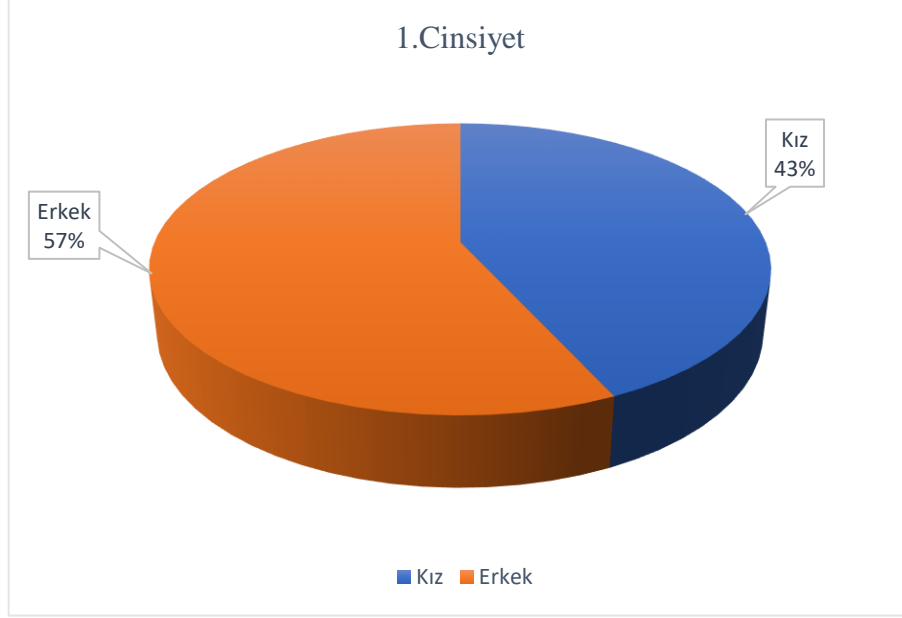
Genel olarak ortaokul öğrencilerinin interneti sosyal medya dışında bilgi edinmek ve ödev hazırlamak amacıyla kullanmadıklarını söyleyebiliriz.

3.1.2 Türkiye’deki Lise Öğrencilerinin Anket Sonuçları

Ankete 160 lise öğrencisi katılmıştır.

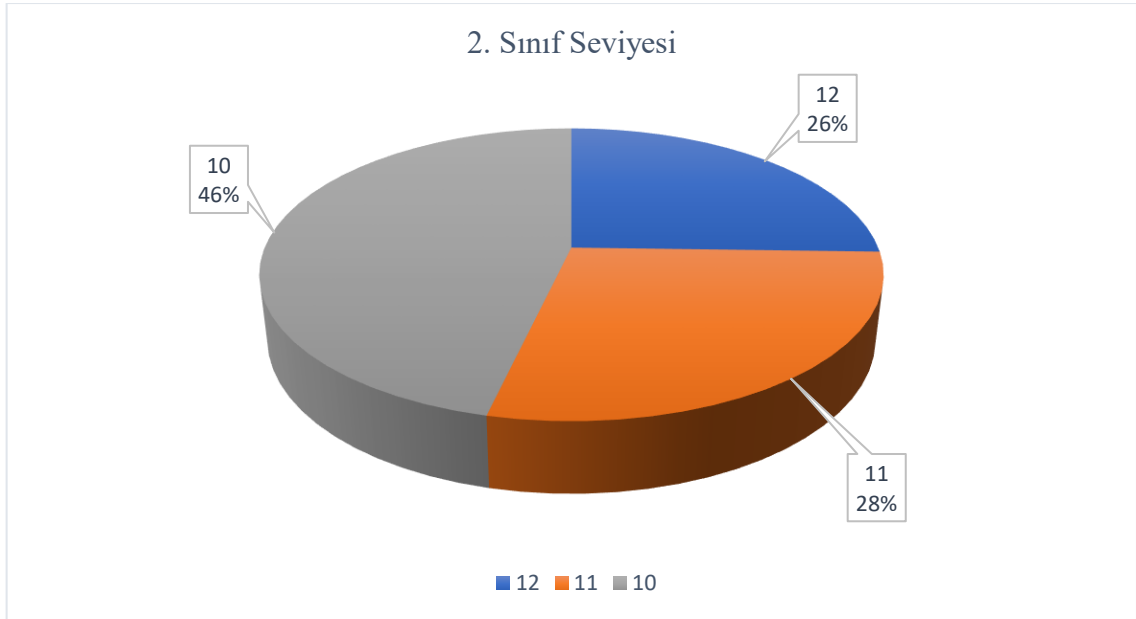
Grafik 1. Ankete katılan lise öğrencilerine cinsiyetleri sorulmuştur.

Ankete katılan lise öğrencilerinin %57’si erkek, %43’ü kızdır.

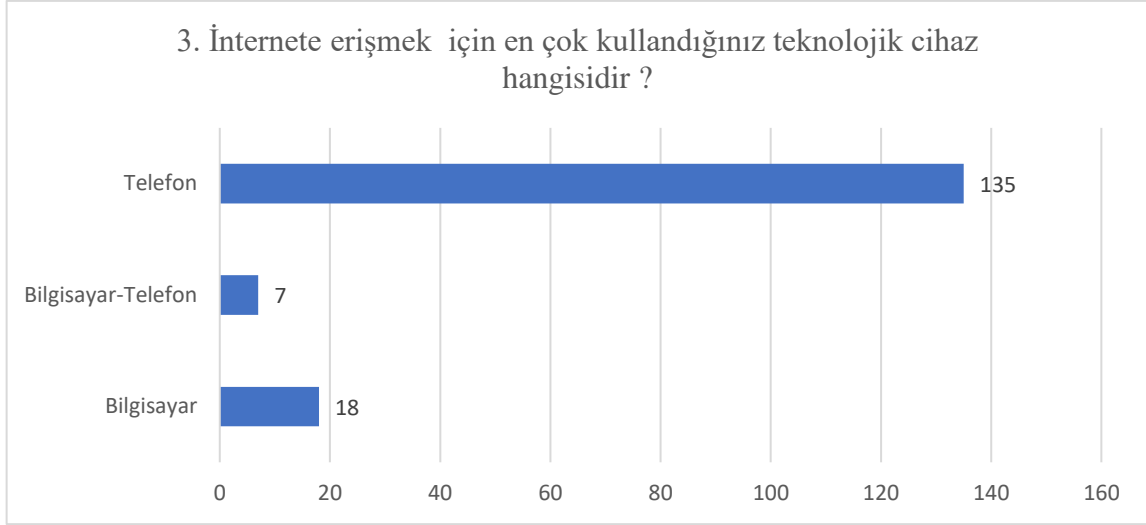
Grafik 2. Ankete katılan öğrencilerin sınıf seviyeleri belirlenmiştir.

Öğrencilerin %46’sı 10. sınıf, %28’i 11. sınıf, %26’sı 12. sınıf seviyesindedir.

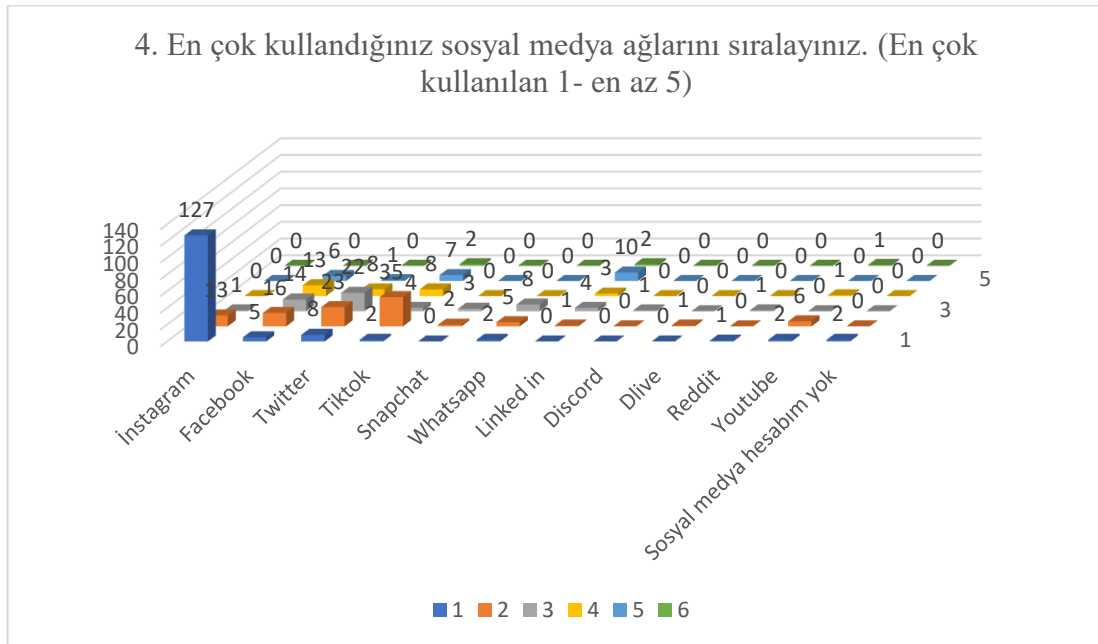
Grafik 3. Lise öğrencilerine internete erişmek için en çok kullandığınız teknolojik cihaz hangisidir sorusu sorulmuştur.

Öğrencilerin %84'ü telefon, %11'i bilgisayar, %5'i bilgisayar ve telefon cevabını vermiştir.

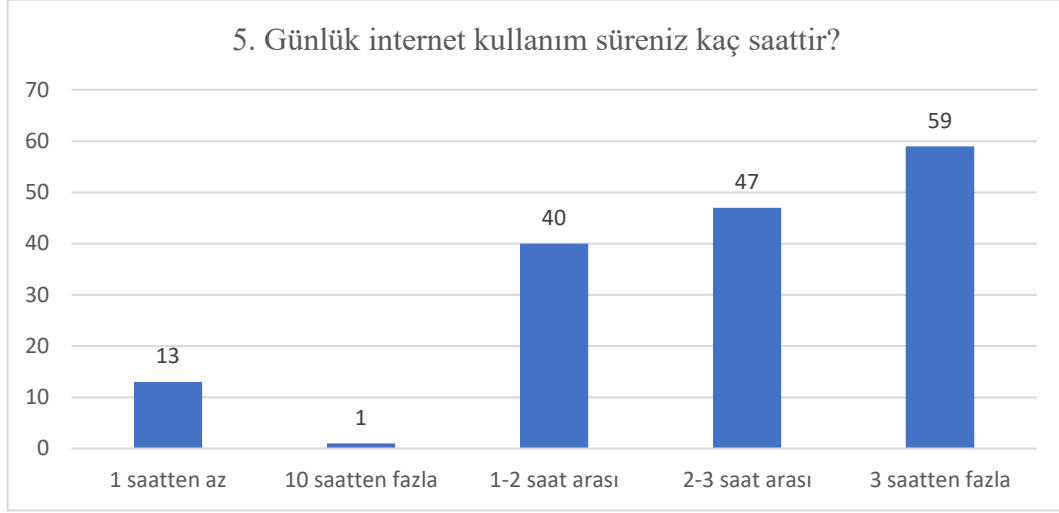
Grafik 4. Lise öğrencilerine en çok kullandığınız sosyal medya ağlarını sıralayınız. (en çok kullanılan 1- en az 5) sorusu sorulmuştur.

127 öğrenci ilk sırada, 13 öğrenci ikinci sırada Instagram'ı tercih etmiştir. 35 öğrenci Tiktok'u, 23 öğrenci Twitter'ı, 16 öğrenci Facebook'u ikinci en çok kullandığı sosyal medya ağı olarak bildirmiştir. 22 öğrenci Twitter'ı, 16 öğrenci Facebook'u üçüncü en çok kullandığı sosyal medya ağı olarak bildirmiştir. 14 öğrenci Facebook'u dördüncü en sık kullandığı sosyal medya ağı olarak bildirmiştir. Ayrıca 2 öğrenci ise sosyal medya ağı kullanmadığını bildirmiştir.

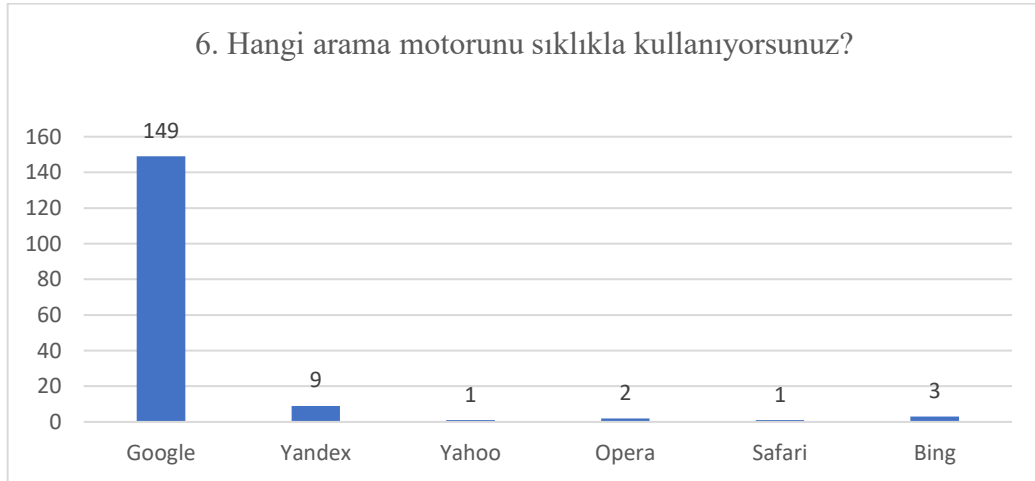
Grafik 5. Öğrencilere günlük internet kullanım sürelerinin kaç saat olduğu sorusu sorulmuştur.

Öğrencilerin %37'si “3 saatten fazla”, %29'u “2-3 saat arası”, %25'i “1-2 saat arası”, %8'i “1 saatten az”, %1'i ise 10 saatten fazla” cevabını vermiştir.

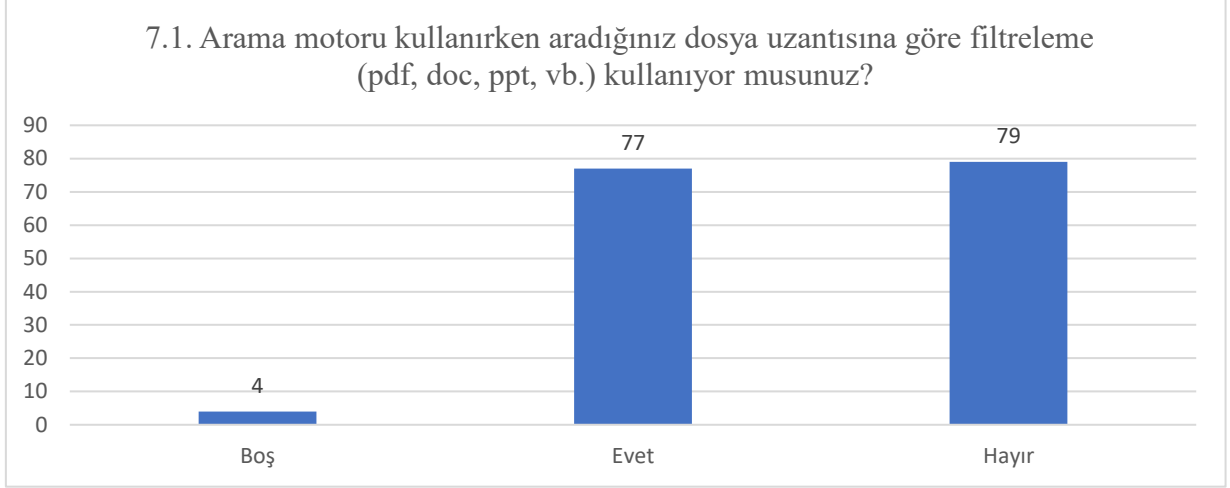
Grafik 6. Lise öğrencilerine hangi arama motorunu sıklıkla kullanıyorsunuz sorusu sorulmuştur.

Öğrencilerin %90'ı Google, %5'i Yandex, %2'si Bing, %1'i Opera, %1'i Safari, %1'i Yahoo cevabını vermiştir.

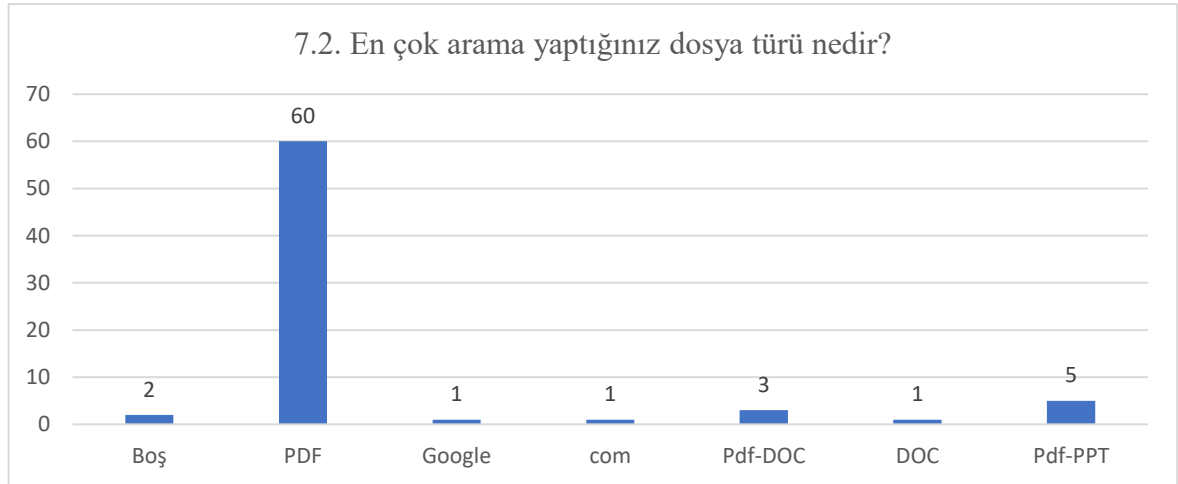
Grafik 7.1. Öğrencilere arama motoru kullanırken aradığınız dosya uzantısına göre filtreleme (Pdf, Doc, Ppt, vb.) kullanıyor musunuz sorusu sorulmuştur.

Öğrencilerin %49'u arama motoru kullanırken dosya uzantısına göre filtreleme kullanmadıklarını bildirmişlerdir. %48'i ise dosya uzantısına göre filtreleme kullandığını belirtmiştir. %3'ü bu soru hakkında fikir beyan etmemiştir.

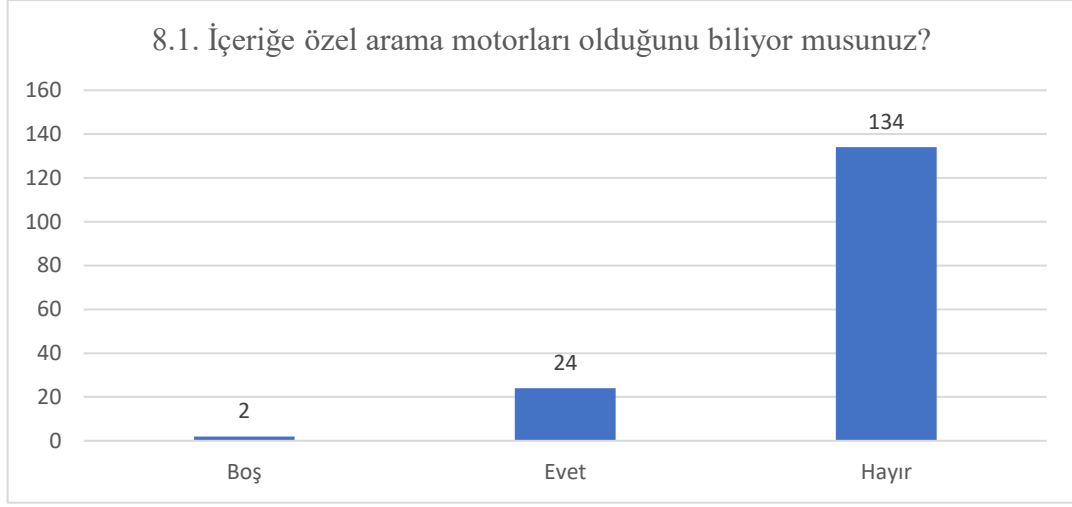
Grafik 7.2. En çok arama yaptığınız dosya türü nedir sorusu sorulmuştur.

Bir önceki soruya evet diyen öğrencilerin %82'si Pdf, %1'i com, %2'si Google, %4'ü Pdf ve Doc, %7'si Pdf ve Ppt, %1'i Doc cevabını bildirmiştir. %3'ü ise bu soruya cevap vermemiştir.

Grafik 8.1. Öğrencilere içeriğe özel arama motorları olduğunu biliyor musunuz sorusu sorulmuştur.

Öğrencilerin %84'ü içeriğe göre özel arama motoru olduğunu bilmemektedir. %15'i bu soruya evet cevabını vermiştir. %1'i ise herhangi bir cevap bildirmemiştir.

Grafik 8.2. Bir önceki soruya cevabınız evet ise bir örnek yazar mısınız diye sorulmuştur.

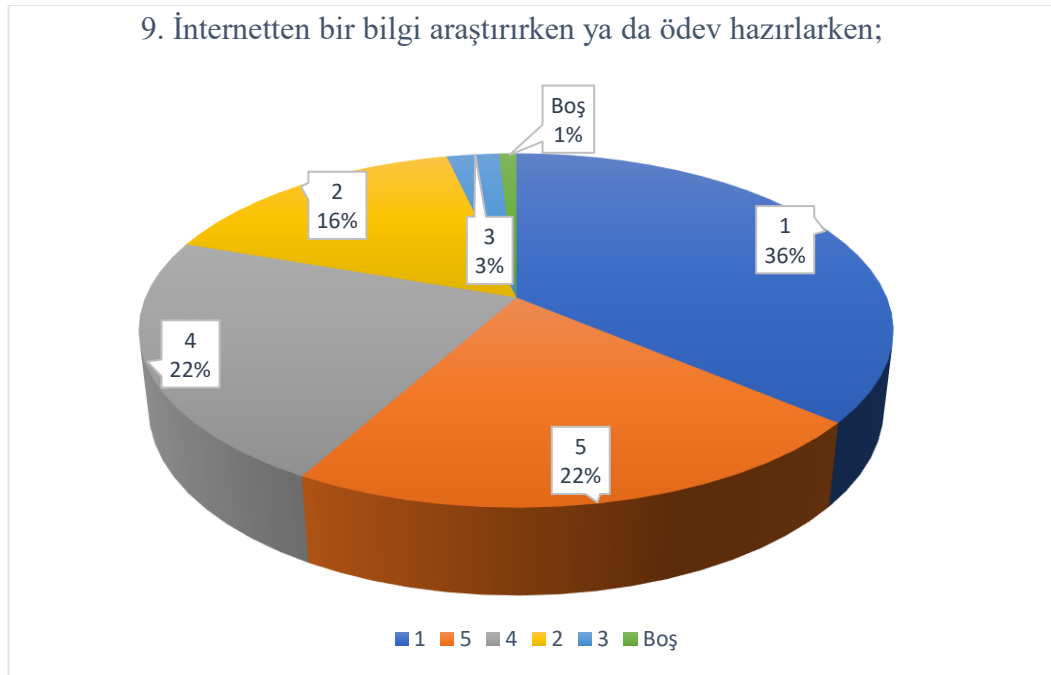
Öğrencilerin %24'ü kullandıkları içeriğe özel arama motorlarını belirtmemişlerdir. %12'si VPN, %8'i Google, %4'ü Netflix, %8'i Wikipedia, %4'ü Opera, %4'ü gov.tr, %4'ü görseller ve alışveriş, %28'i Google akademik, %4'ü Tor Browser yanıtını vermişlerdir.

Grafik 9. Öğrencilere internetten bir bilgi araştırırken ya da ödev hazırlarken; aşağıdaki şıklardan hangisinden yararlanırsınız sorusu sorulmuştur.

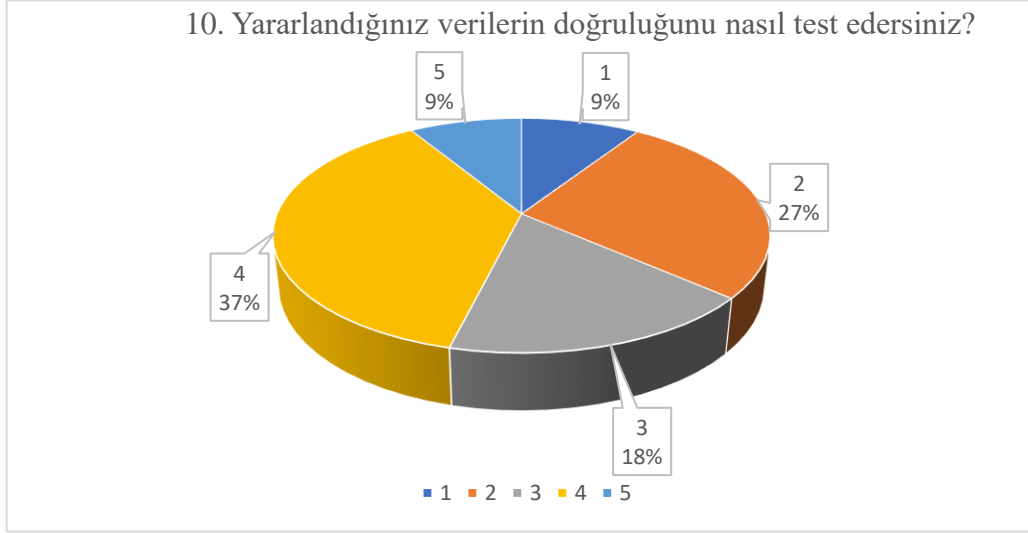
- 1- Google veya diğer arama motorlarına anahtar kelimeyi yazarım gelen ilk sayfadaki bilgilerden yararlanırım.
- 2- Bilimsel dijital dergilerden yararlanırım.
- 3- Kütüphane ve başka kuruluşların veri tabanından yararlanırım.
- 4- Wikipedia, Ekşisözlük gibi açık yazarlı kaynaklardan yararlanırım.
- 5- Kaynağı bilinen ve yazarları bilinen sayfalardan yararlanırım.
- 6- Diğer (.....)

%36'sı "Google veya diğer arama motorlarına anahtar kelimeyi yazarım gelen ilk sayfadaki bilgilerden yararlanırım.", %22'si "Kaynağı bilinen ve yazarları bilinen sayfalardan yararlanırım.", %22'si "Wikipedia, Ekşisözlük gibi açık yazarlı kaynaklardan yararlanırım.", %16'sı "Bilimsel dijital dergilerden yararlanırım.", %3'ü "Kütüphane ve başka kuruluşların veri tabanından yararlanırım." yanıtını bildirmiştir. %1'i ise bu soruya herhangi bir yanıt vermemiştir.

Grafik 10. Öğrencilere yararlandığınız dijital verilerin doğruluğunu nasıl test edersiniz sorusu sorulmuştur.

Öğrencilerin %37'si “birden fazla kaynağı tararım”, %27'si “güvendiğim sayfalar ve yazarların bilgilerini kullanırım”, %9'u “test ihtiyacı duymam, direkt kullanırım”, %18'i “bilimsel yayınlardan kontrol ederim”, %9'u “kurumsal kaynakları kullanırım” yanıtını vermiştir.

1- Test ihtiyacı duymam. Direkt kullanırım.

2- Güvendiğim sayfalar ve yazarların bilgilerini kullanırım.

3- Bilimsel yayınlardan kontrol ederim.

4- Birden fazla kaynağı tararım.

5- Kurumsal kaynakları kullanırım.

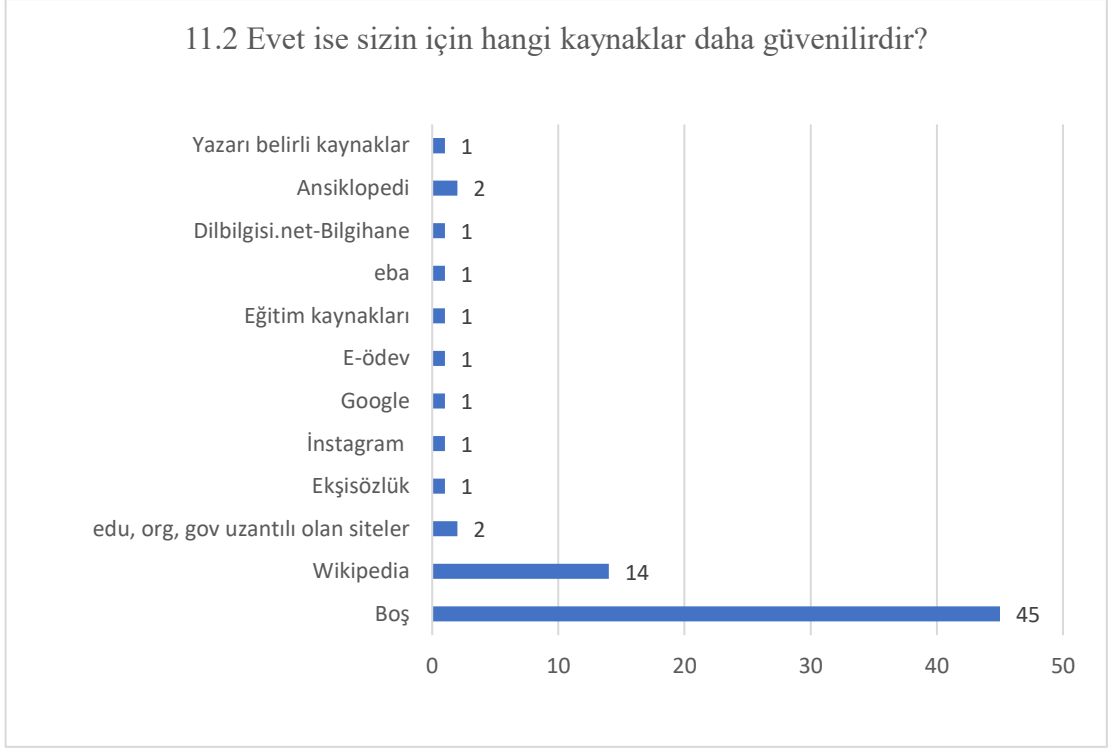
Grafik 11.1. Öğrencilere internetten aldığınız ve yararlandığınız bilgilerin kime veya hangi kuruma ait olduğunu, yani kaynağını belirtir misiniz sorusu sorulmuştur.

Öğrencilerin %48'i bu soruya hayır, %44'ü evet yanıtını vermiştir. %8'i ise bu soruya herhangi bir yanıt belirtmemiştir.

Grafik 11.2. Öğrencilere bir önceki soruya cevabınız evet ise sizin için hangi kaynaklar daha güvenilirdir sorusu sorulmuştur.

Evet yanıtı veren öğrencilerden 45'i bu soruya yanıt vermemiştir. Kalanların büyük çoğunluğu Wikipedia yanıtını vermiştir.

Grafik 12. Öğrencilere aşağıdakiler içinden en sık ziyaret ettikleri site türü sorulmuştur.

1- Sosyal Paylaşım - Sohbet

2- Eğitim - Ödev - Forum

3- Oyun - Film

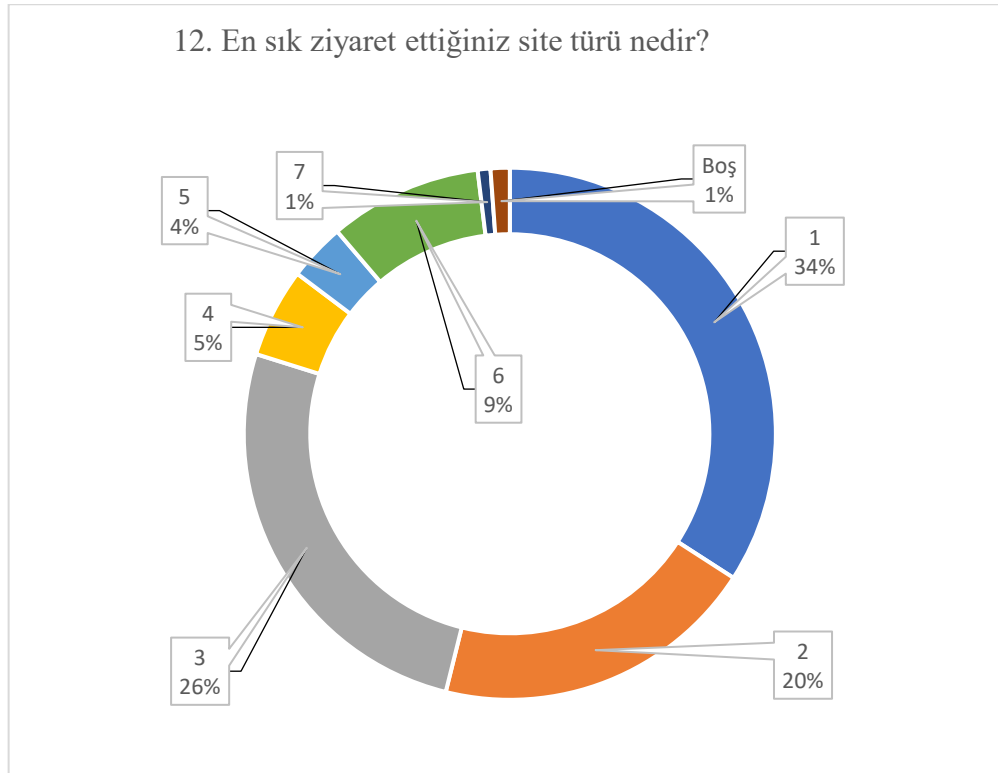
4- Haber - Blog

5- Akademik araştırma -Makaleler

6- Alışveriş

7- Diğer “Ekonomi-Finans”

Öğrencilerin %34’ü “sosyal paylaşım – sohbet”, %26’sı “oyun – film”, %20’si “eğitim-ödev – forum”, %9’u “alışveriş”, %1’i “diğer “ekonomi-finans”, %5’i “haber -blog”, %4’ü “akademik araştırma -makaleler” yanıtını vermiştir. %1’i bu soruya herhangi bir yanıt vermemiştir.

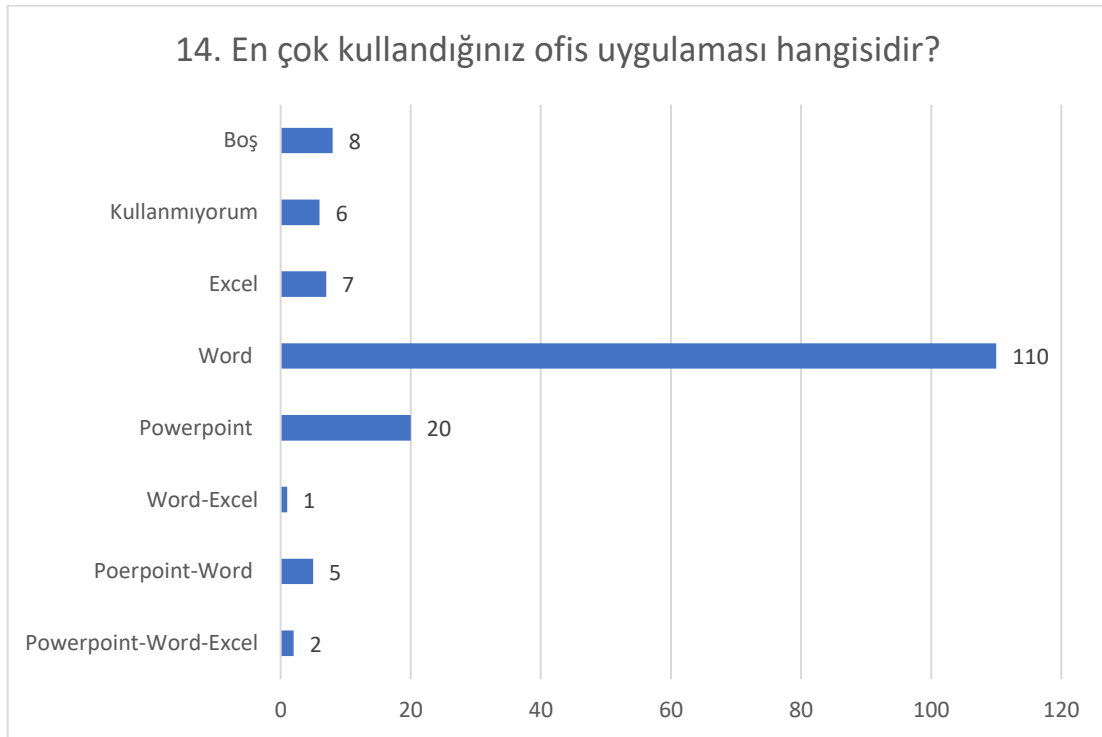
Grafik 13. Öğrencilere e-posta adresiniz var mı ve aktif olarak kullanıyor musunuz sorusu sorulmuştur.

Öğrencilerin %84'ü e-posta adreslerinin olduğunu ve aktif bir şekilde kullandıklarını söylemiştir. %13'ü hayır yanıtını vermiştir. %3'ü ise bu soruya herhangi bir yanıt vermemiştir.

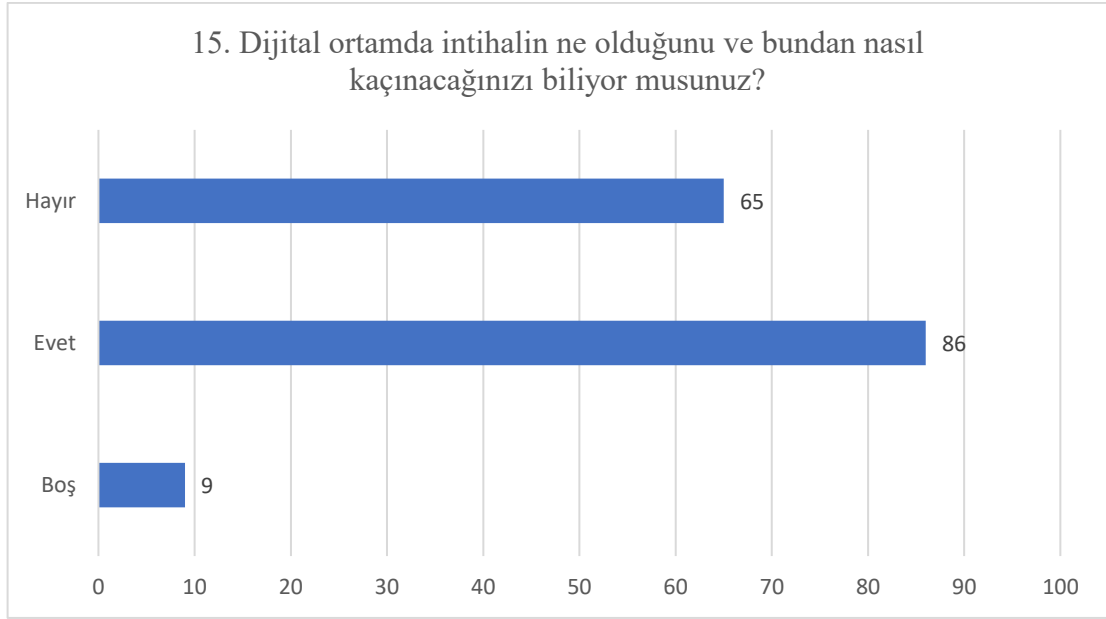
Grafik 14. Öğrencilere en çok kullandığınız ofis uygulaması hangisidir sorusu sorulmuştur.

Öğrencilerin %69'u "Word", %13'ü "Powerpoint", %4'ü "Excel", %3'ü "Word ve Powerpoint", %1'i "Powerpoint, Word ve Excel", %1'i "Word ve Excel", %4'ü "kullanmıyorum" yanıtını vermiştir. %5'i herhangi bir yanıt vermemiştir.

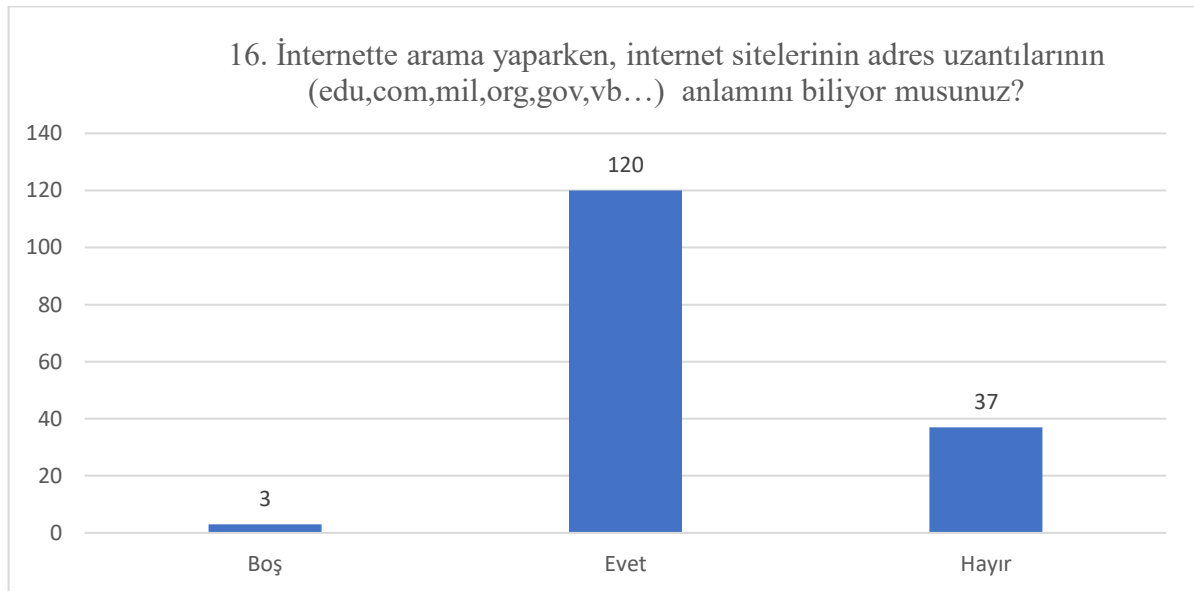
Grafik 15. Öğrencilere dijital ortamda intihalin ne olduğunu ve bundan nasıl kaçınacağını biliyor musunuz sorusu sorulmuştur.

%41'i hayır, %54'ü evet yanıtını vermiştir. %6'sı ise herhangi bir yanıt vermemiştir.

Grafik 16. Öğrencilere internette arama yaparken, internet sitelerinin adres uzantılarının (edu, com, mil, org, gov vb...) anlamını biliyor musunuz sorusu sorulmuştur.

Bu soruya öğrencilerin %75'i evet, %23'ü hayır yanıtını vermiştir. %2'si ise bu soruya herhangi bir yanıt vermemiştir.

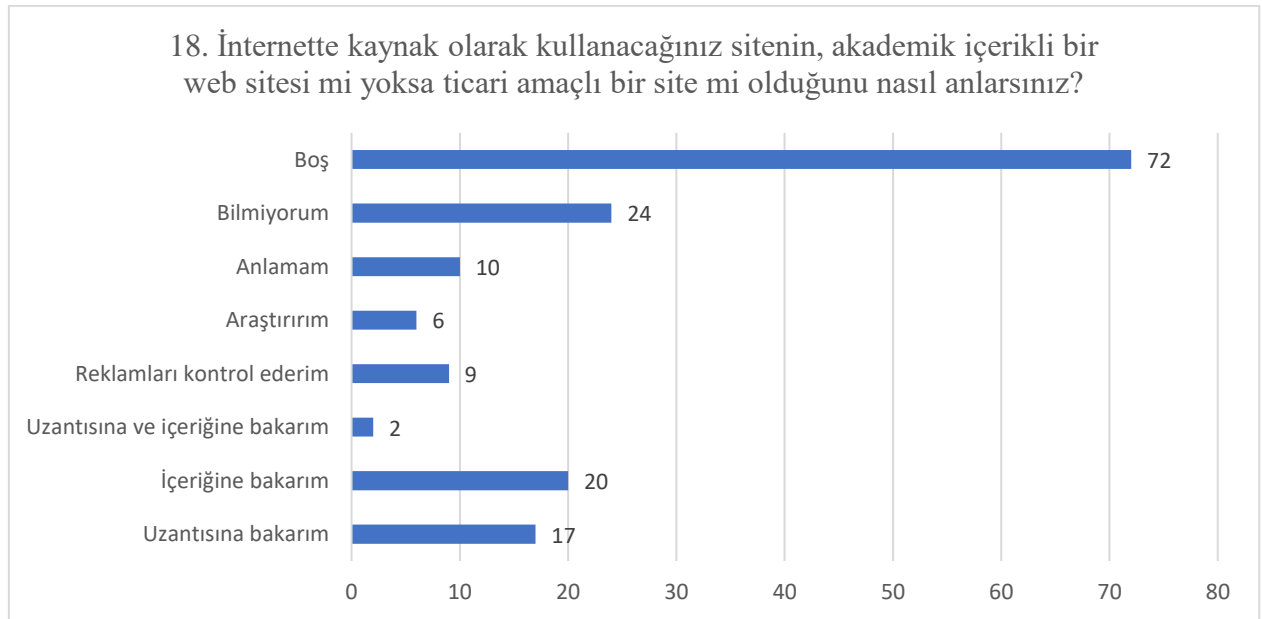
Grafik 17. Öğrencilere internetten edindiğiniz kaynak, görsel vb. derlerken atıf yapılması ve telif haklarının korunmasına dikkat eder misiniz sorusu sorulmuştur.

Öğrencilerin %62'si evet, %34'ü hayır yanıtını vermiştir. %4'ü bu soruya herhangi bir yanıt vermemiştir.

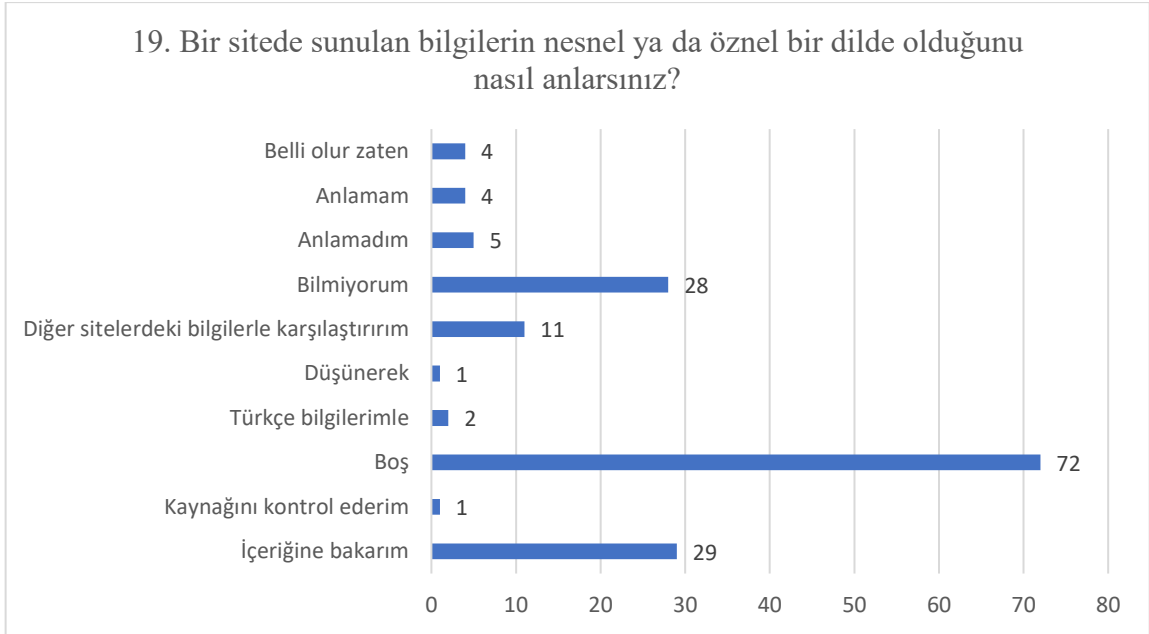
Grafik 18. Öğrencilere internette kaynak olarak kullanacağınız sitenin, akademik içerikli bir web sitesi mi yoksa ticari amaçlı bir site mi olduğunu nasıl anlarsınız sorusu sorulmuştur.

Öğrencilerin %45'i bu soruya herhangi bir yanıt vermemiştir. %15'i "bilmiyorum", %13'ü "içeriğine bakarım", %11'i "uzantısına bakarım", %1'i "uzantısına ve içeriğine bakarım", %6'sı "reklamları kontrol ederim", %6'sı " anlamam", %4'ü "araştırırım" yanıtını vermiştir.

Grafik 19. Öğrencilere bir sitede sunulan bilgilerin nesnel ya da öznel bir dilde olduğunu nasıl anlarsınız sorusu sorulmuştur.

Öğrencilerin %45,85'i bu soruya yanıt vermemiştir. %18,47'si "içeriğine bakarım", %17,83'ü "bilmiyorum", %7'si "diğer sitelerdeki bilgilerle karşılaştırırım", %1,27'si "Türkçe bilgilerimle", %2,54'ü "belli olur zaten", %2,54'ü "anlamam", %3,18'i "anlamadım", %0,63'ü düşünerek yanıtını vermiştir. %0,63'ü "kaynağını kontrol ederim" cevabını vermiştir.

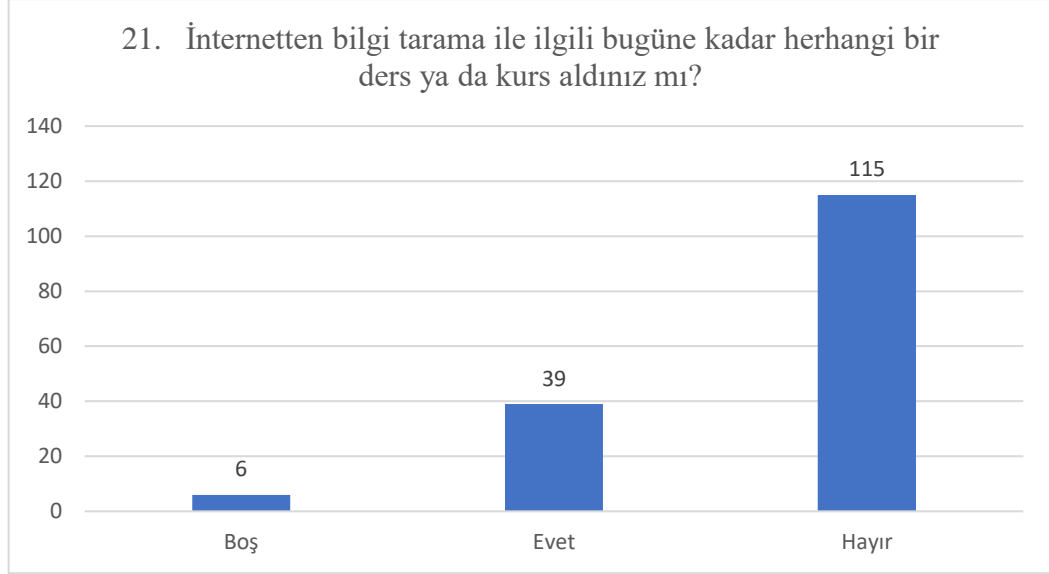
Grafik 20. Öğrencilere üniversitelerdeki dijital yayın ve kaynaklara erişime ve kullanıma hakkında bilginiz var mı sorusu sorulmuştur.

Öğrencilerin %58'i hayır, %38'i evet yanıtını vermiştir. %5'i bu soruya herhangi bir yanıt vermemiştir.

Grafik 21. Öğrencilere internetten bilgi tarama ile ilgili bugüne kadar herhangi bir ders ya da kurs aldınız mı sorusu sorulmuştur.

Öğrencilerin %72'si hayır, %24'ü evet yanıtını vermiştir. %4'ü bu soruya herhangi bir yanıt vermemiştir.

3.1.2.1. Türkiye'deki Lise Öğrencilerinin Anket Cevaplarının Özeti

Ortaokul öğrencileri gibi, lise öğrencileri de sosyal medya olarak ilk sırada Instagram'ı kullanmaktadır. İkinci sırada da Tik-Tok gelmekte bunu takiben de Twitter ve Facebook en sık kullanılan sosyal medya ağları olarak görülmektedir. Lise öğrencileri de tıpkı ortaokul öğrencileri gibi arama motoru, özel arama motoru, internet sitesi vb. terimler ve kullanım alanları hakkında yetersiz bilgiye sahiptir.

Bilgi arama metodu sorusunda "anahtar kelimeyi Google'a veya diğer arama motorlarına yazıp ilk sayfadaki bilgileri kullanırım" seçeneği ilk sırada yer almıştır. İkinci sırada "bilinen kaynaklara ve yazarlara sahip sayfaları kullanıyorum" seçeneği; üçüncü sırada "Wikipedia ve Ekşisözlük gibi açık yazarlı kaynakları kullanırım" seçeneği yer alırken, dördüncü sırada "bilimsel dijital dergileri, kütüphaneleri ve diğer kurumların veri tabanlarını kullanırım" seçeneği yer almaktadır. Bu da öğrencilerin internette doğru ve güvenilir bilgiye nasıl ulaşacaklarını bilmediklerini göstermektedir.

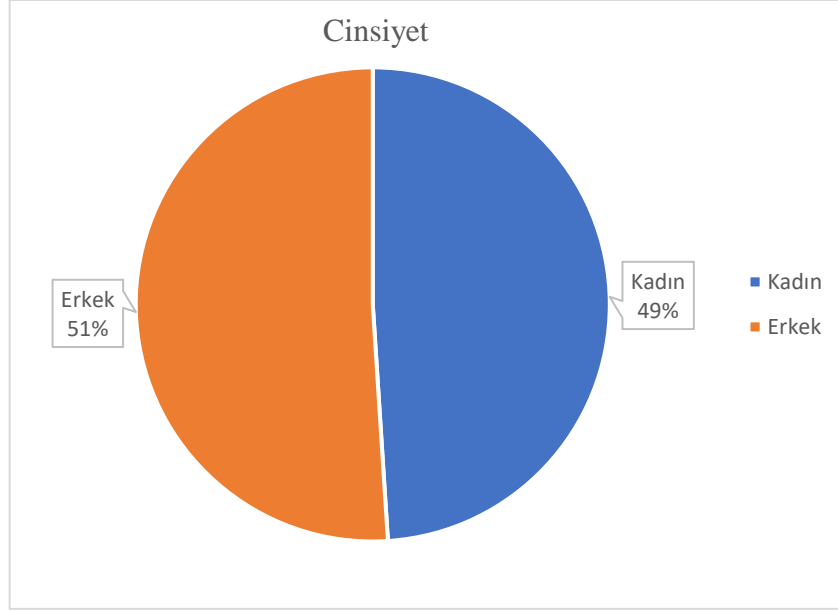
"İnternette aldığınız ve yararlandığınız bilgilerin kime veya hangi kuruma ait olduğunu, yani kaynağını belirtir misiniz" sorusuna öğrencilerin %48'i hayır, %44'ü evet cevabını vermiştir. Öğrencilerin %8'i bu soruya yanıt vermemiştir. Öğrencilere "dijital ortamda intihalin ne olduğunu ve nasıl önlenebileceğini biliyor musunuz" diye sorulmuştur. Soruya öğrencilerin %41'i hayır, %54'ü evet ve %6'sı ise yanıt vermemiştir.

Sorular genel olarak değerlendirildiğinde öğrencilerin bilgiye ulaşmak için interneti yeterince kullanmadıkları, internet ortamında bilgiye ulaşma, doğru bilgiyi ayırt etme, bilgiyi toplama ve derleme ile özellikle kaynak gösterme konularında yetersiz oldukları görülmüştür.

3.1.3. Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Anket Sonuçları

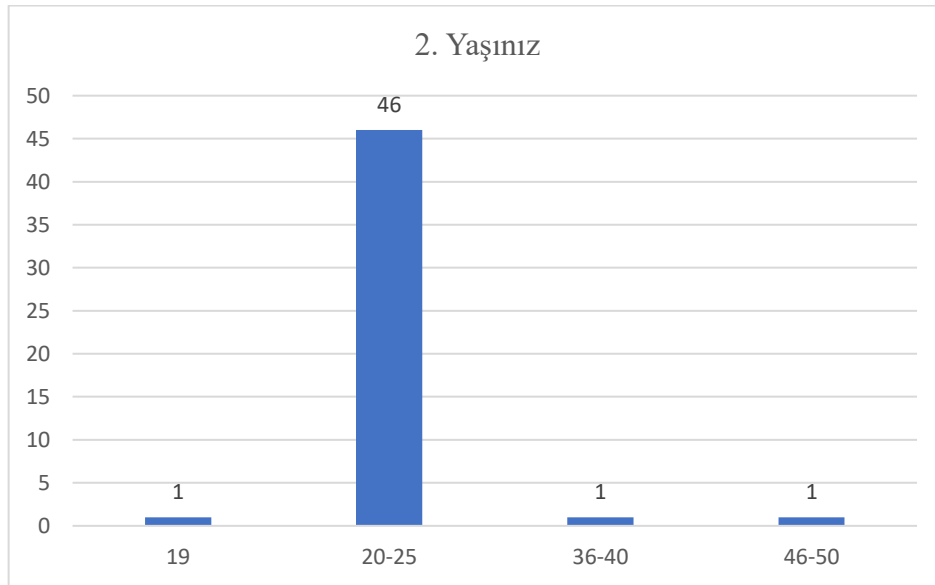
Grafik 1. Ankete katılan üniversite öğrencilerinin cinsiyet dağılım grafiği:

Ankete katılan öğrencilerin %51'i erkek, %49'u kadındır.

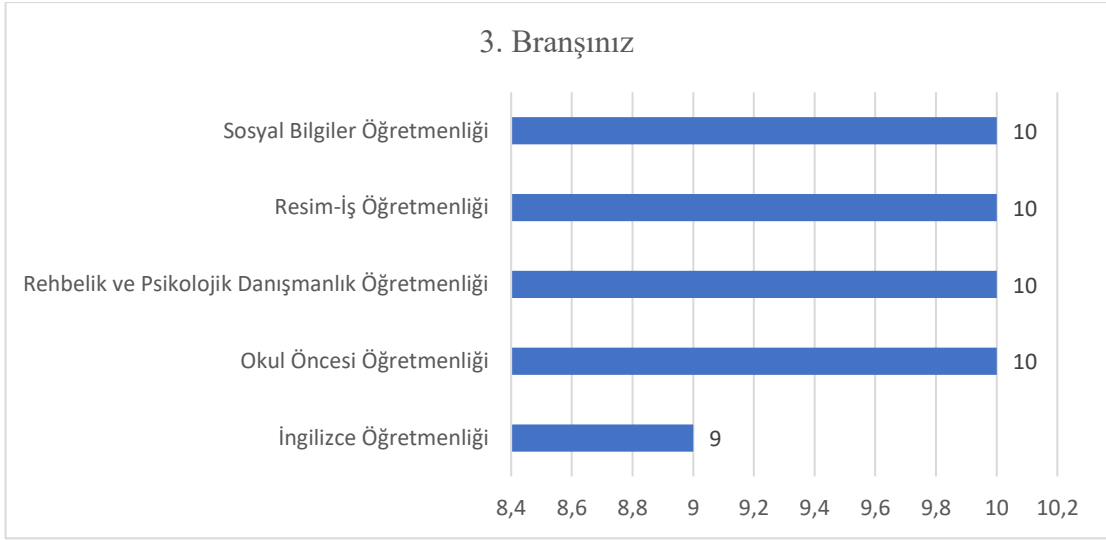
Grafik 2. Ankete katılan öğrencilerin yaş dağılım grafiği:

Anket yapılan 49 öğrencinin 46'sı 20-25, 1'i 19, 1'i 36-40, 1'i 46-50 yaşları arasındadır.

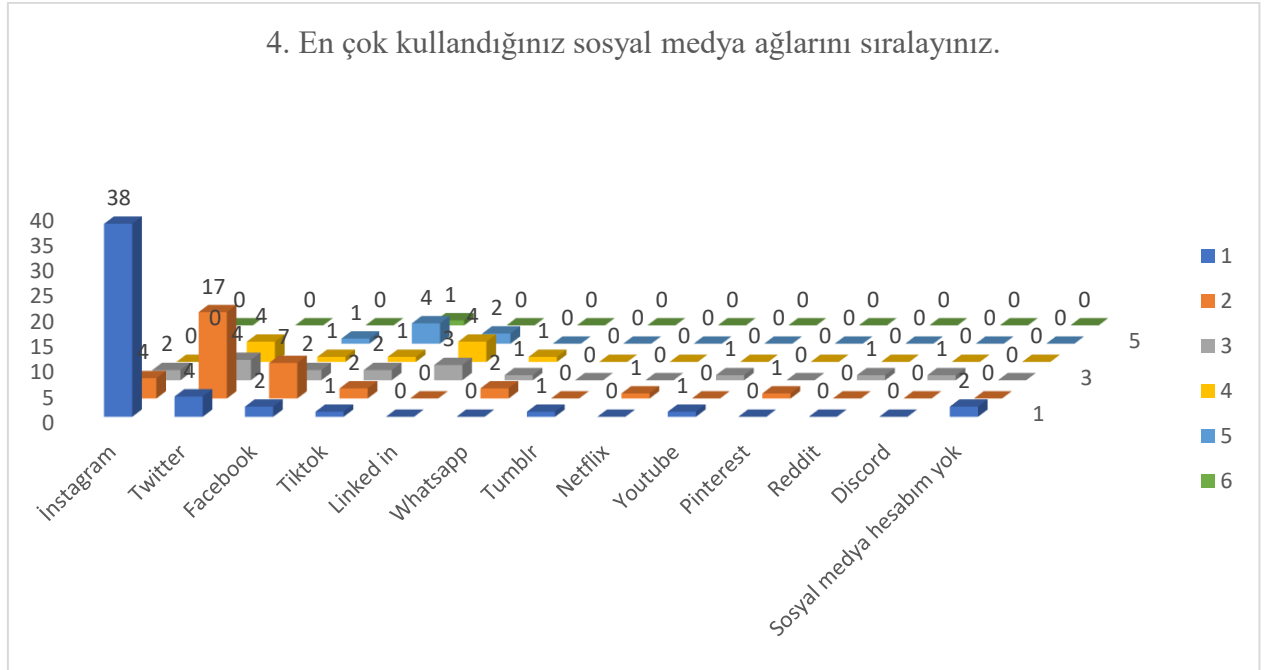
Grafik 3. Ankete katılan eğitim fakültesi öğrencilerinin branşları:

Öğrencilerin %21'i "rehberlik ve psikolojik danışmanlık öğretmenliği", %21'i "okul öncesi öğretmenliği", %20'si "resim-iş öğretmenliği", %20'si "sosyal bilgiler öğretmenliği", %18'i "ingilizce öğretmenliği" okuduklarını bildirmişlerdir.

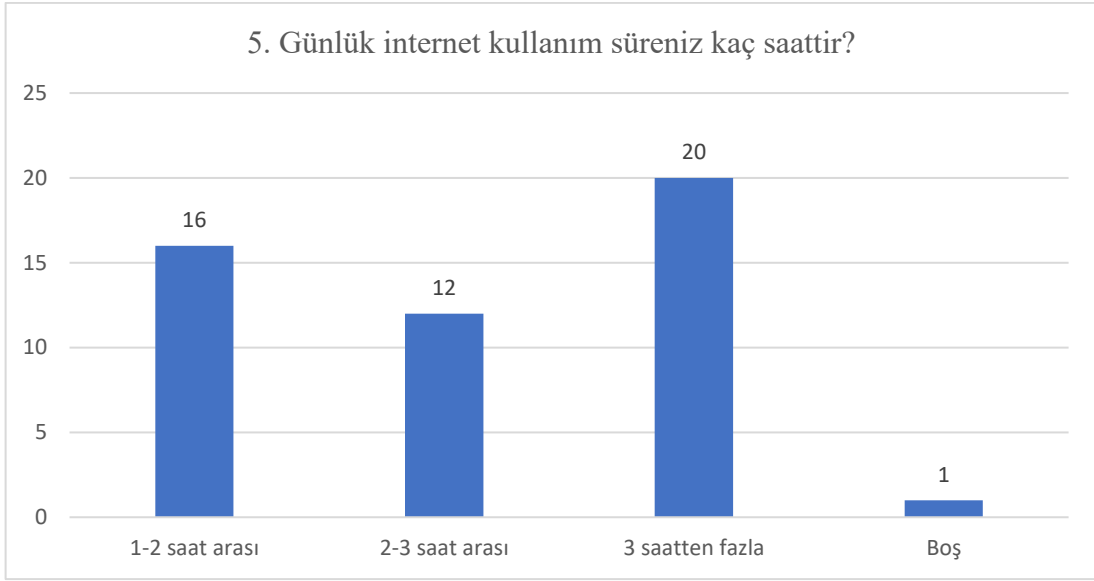
Grafik 4. Öğrencilere en çok kullandığınız sosyal medya ağlarını sıralayınız sorusu sorulmuştur.

38 öğrenci ilk sırada, 4 öğrenci ikinci sırada Instagram'ı tercih etmiştir. 17 öğrenci Twitter'ı, 7 öğrenci Facebook'u ikinci en çok kullandığı sosyal medya ağı olarak bildirmiştir. 2 öğrenci ise sosyal medya ağı kullanmadığını belirtmiştir.

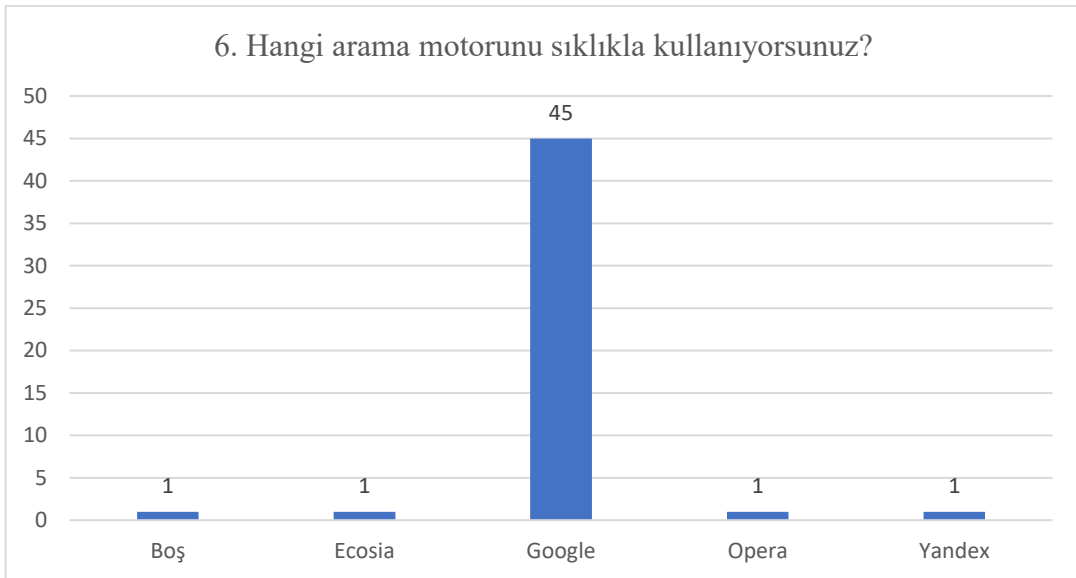
Grafik 5. Öğrencilere günlük internet kullanım süreniz kaç saattir sorusu sorulmuştur.

Öğrencilerin %41'i "3 saatten fazla", %33'ü "1-2 saat arası", %24'ü "2-3 saat arası" olarak cevap vermiştir. %2'si ise bu soruya herhangi bir yanıt bildirmemiştir.

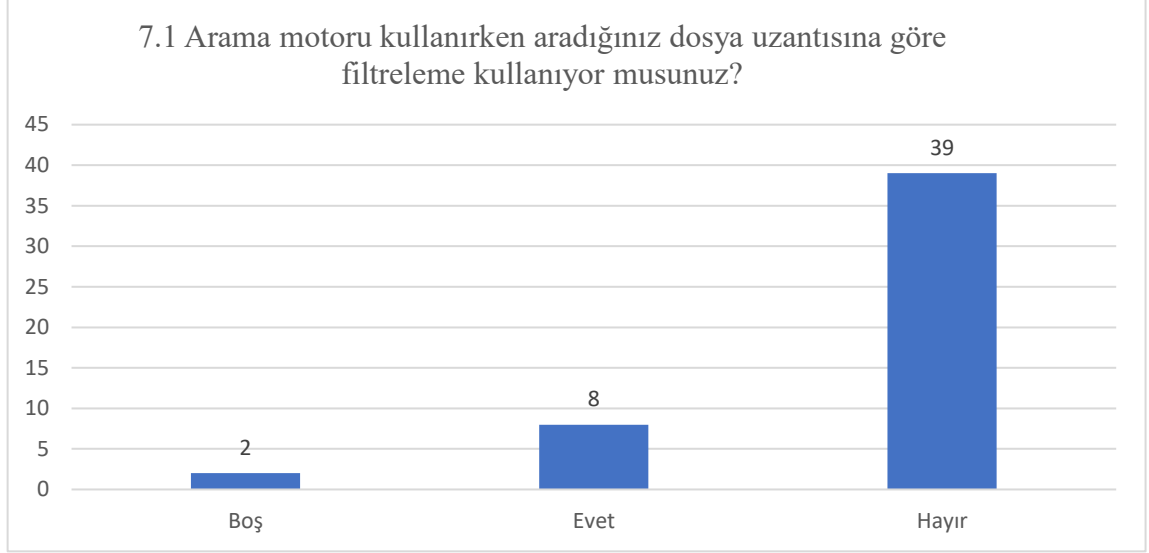
Grafik 6. Öğrencilere hangi arama motorunu sıklıkla kullanıyorsunuz sorusu sorulmuştur.

45 öğrenci en sık olarak Google arama motoru kullandığını bildirmiştir. 1 öğrenci Opera, 1 öğrenci Yandex, 1 öğrenci Ecosia arama motoru kullandığını bildirdirken, sadece bir öğrenci bu soruya herhangi bir yanıt vermemiştir.

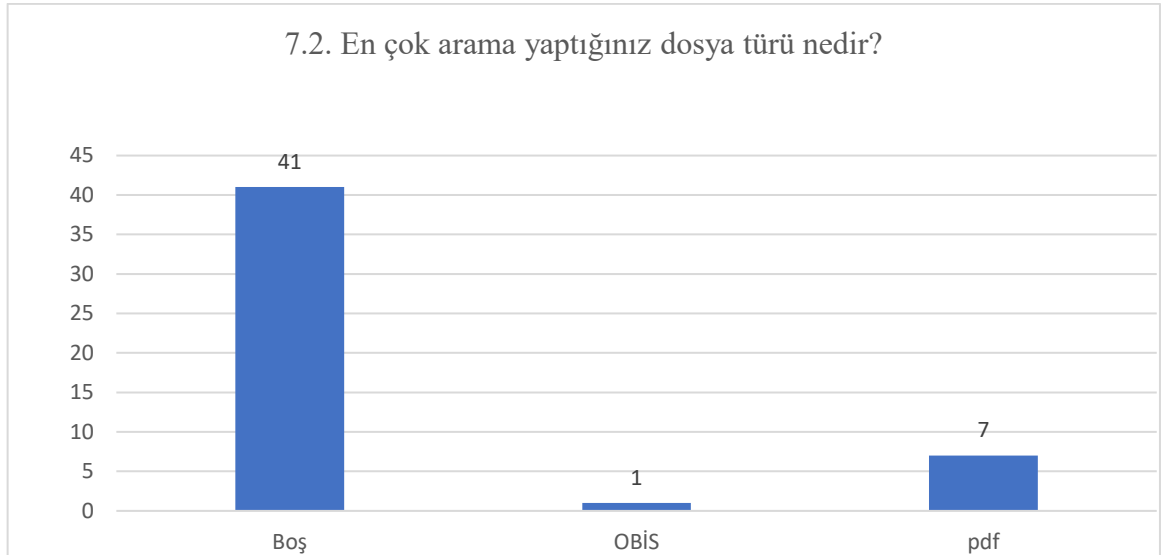

Grafik 7.1. Öğrencilere arama motoru kullanırken aradığınız dosya uzantısına göre filtreleme kullanıyor musunuz sorusu sorulmuştur.

%80'i hayır, %16'sı evet yanıtını vermiştir. %4'ü ise bu soru hakkında herhangi bir yanıt bildirmemiştir.

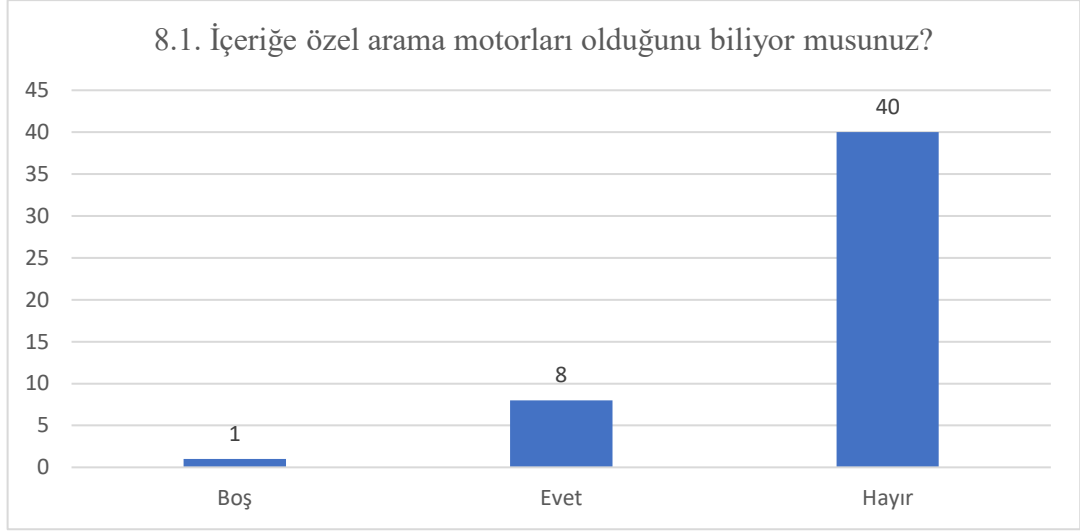

Evet diyen 8 öğrenciden 7'si en çok arama yaptığı dosya türünün Pdf olduğunu bildirmiştir. Sadece 1 öğrenci Obis (dosya türü değildir) yanıtını vermiştir.

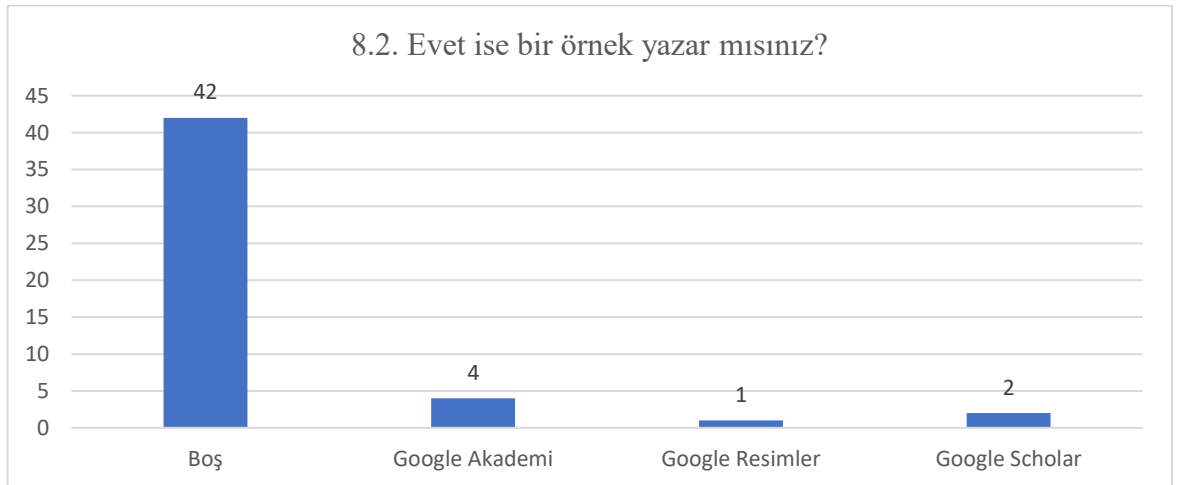
Grafik 8.1. Öğrencilere içeriğe özel arama motorları olduğunu biliyor musunuz sorusu sorulmuştur.

%82'si hayır, %16'sı evet yanıtını bildirmiştir. Sadece %2'si bu soruya herhangi bir yanıt vermemiştir.

Grafik 8.2. Bir önceki soruya evet cevabı verenlere bir örnek yazar mısınız diye sorulmuştur.

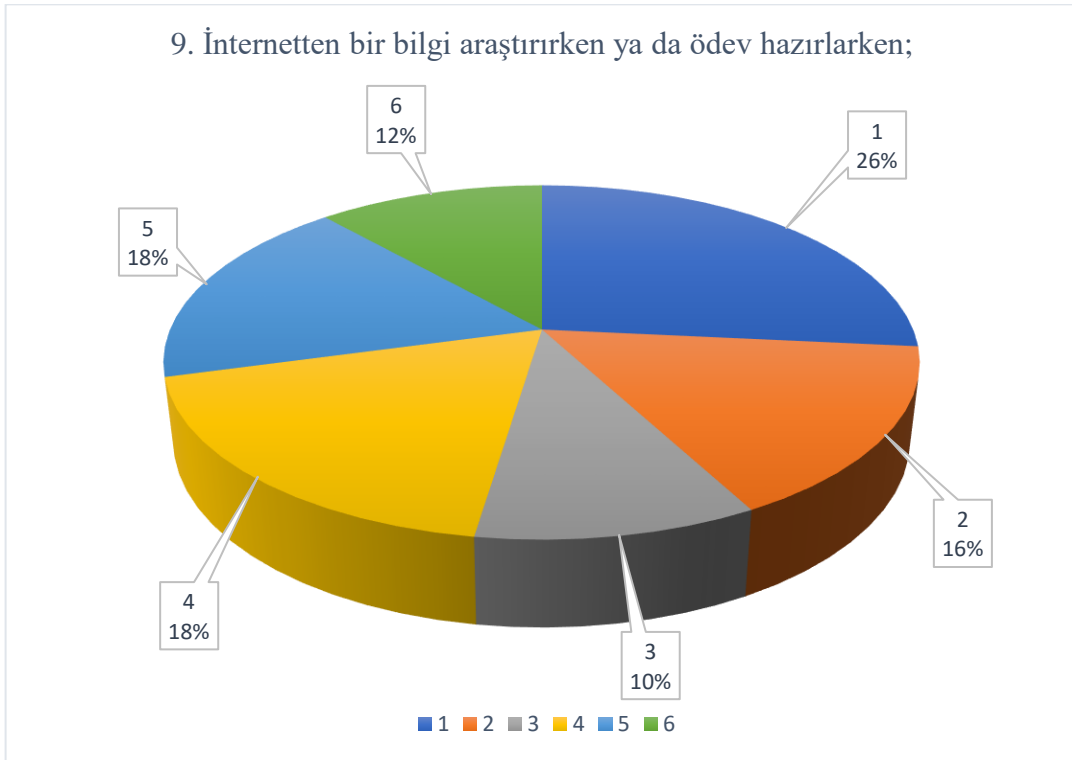
Evet diyen 8 öğrencinin 4'ü Google Akademi, 2'si Google Scholar, 1'i Google Resimleri özel arama motoru olarak kullandıklarını bildirmiştir.

Grafik 9. Ankete katılan öğrencilere internetten bir bilgi araştırırken ya da ödev hazırlarken; aşağıdaki maddelerden hangisini uyguladıkları sorulmuştur.

- 1- Google veya diğer arama motorlarına anahtar kelimeyi yazarım gelen ilk sayfadaki bilgilerden yararlanırım.
- 2- Bilimsel dijital dergilerden yararlanırım.
- 3- Kütüphane ve başka kuruluşların veri tabanından yararlanırım.
- 4- Wikipedia, Ekşisözlük gibi açık yazarlı kaynaklardan yararlanırım.
- 5- Kaynağı bilinen ve yazarları bilinen sayfalardan yararlanırım.
- 6- Diğer (.....).

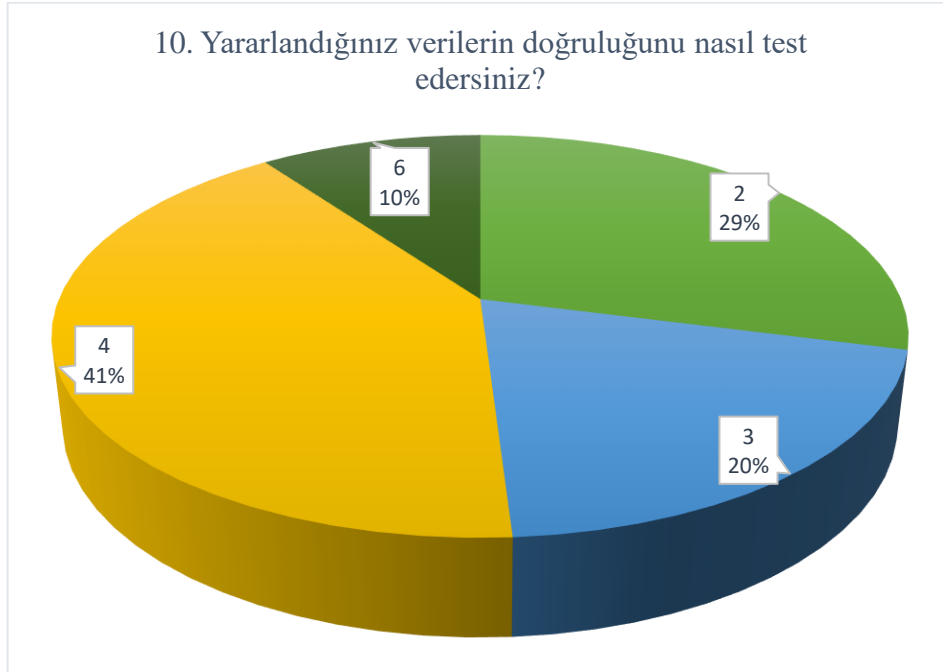
Öğrencilerin %26'sı “Google veya diğer arama motorlarına anahtar kelimeyi yazarım gelen ilk sayfadaki bilgilerden yararlanırım.” %18'i “kaynağı bilinen ve yazarları bilinen sayfalardan yararlanırım.”, %16'sı “bilimsel dijital dergilerden yararlanırım.”, %10' u “kütüphane ve başka kuruluşların veri tabanından yararlanırım.”, %18'i “Wikipedia, Ekşisözlük gibi açık yazarlı kaynaklardan yararlanırım.”, %12'i “diğer yanıtını vermiştir.

Grafik 10. Ankete katılan öğrencilere yararlandığınız verilerin doğruluğunu nasıl test edersiniz sorusu sorulmuştur.

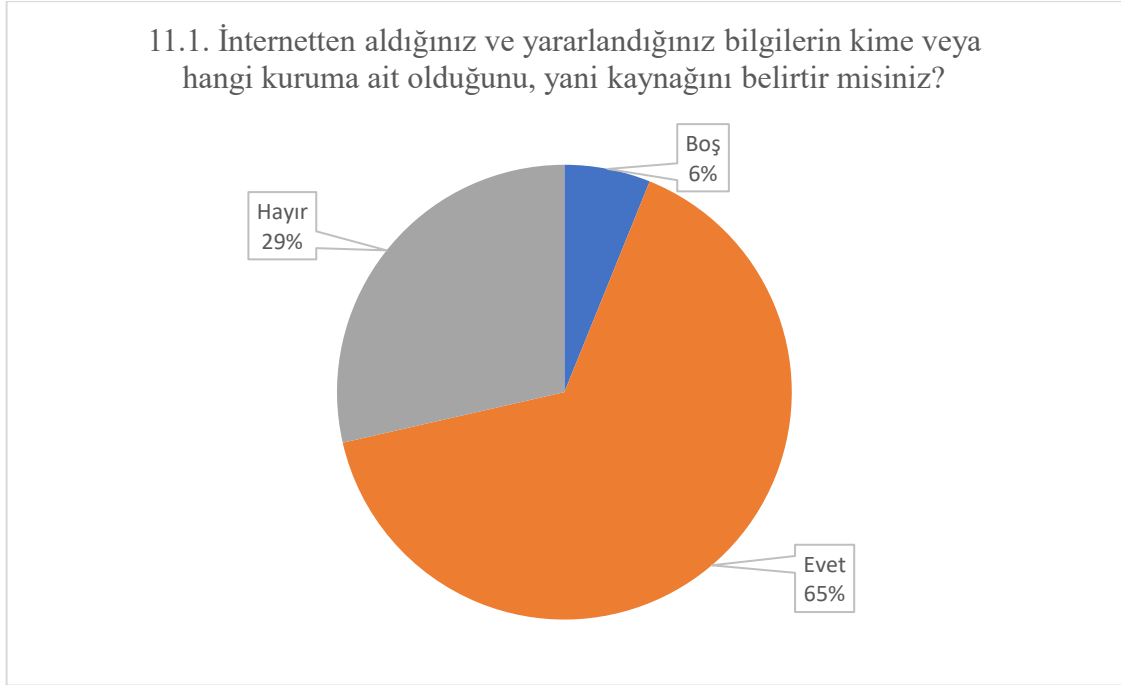
- 1- Test ihtiyacı duymam. Direkt kullanırım.
- 2- Güvendiğim sayfalar ve yazarların bilgilerini kullanırım.
- 3- Bilimsel yayınlardan kontrol ederim.
- 4- Birden fazla kaynağı tararım.
- 5- Kurumsal kaynakları kullanırım.
- 6- Diğer (.....).

Öğrencilerin %41'i "birden fazla kaynağı tararım", %29'u "güvendiğim sayfalar ve yazarların bilgilerini kullanırım", %20'si "bilimsel yayınlardan kontrol ederim", %10'u "diğer" yanıtını vermiştir.

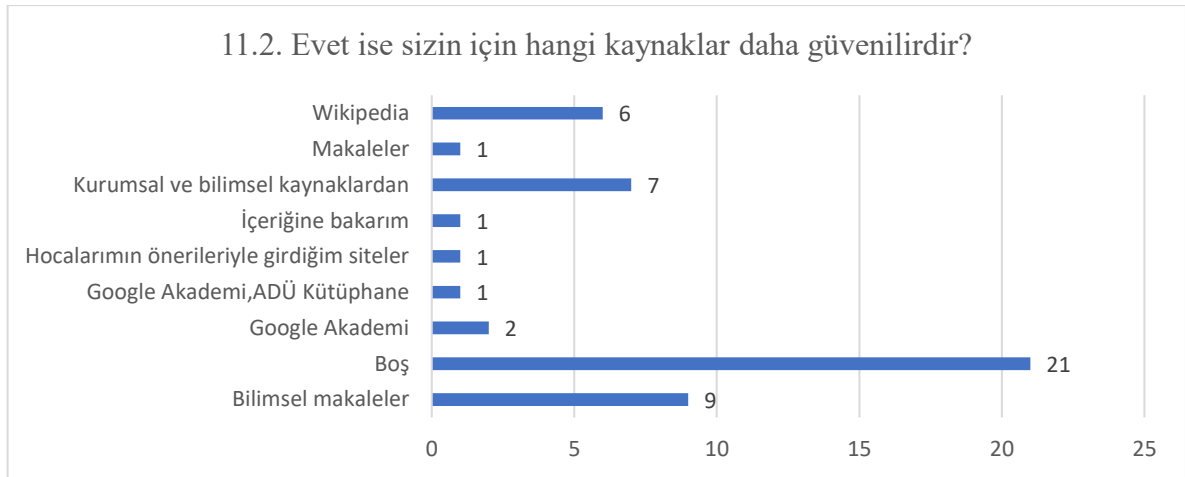
Grafik 11.1. Ankete katılan öğrencilere internetten aldığınız ve yararlandığınız bilgilerin kime veya hangi kuruma ait olduğunu, yani kaynağını belirtir misiniz sorusu sorulmuştur.

Bu soruya öğrencilerin %65'i evet yanıtını vermiştir. %29'u hayır, %6'sı ise herhangi bir yanıt belirtmemiştir.

Grafik 11.2. Öğrencilere bir önceki soruya cevabınız evet ise sizin için hangi kaynaklar daha güvenilirdir sorusu sorulmuştur.

Evet yanıtı veren öğrencilerden 21'i bu soruya herhangi bir yanıt vermemiştir. 9 kişi bilimsel makaleler, 7 kişi kurumsal ve bilimsel kaynaklar, 6 kişi Wikipedia yanıtını vermiştir.

Grafik 12. Öğrencilere aşağıdakiler içinden en sık ziyaret ettikleri site türü sorulmuştur.

1- Sosyal Paylaşım - Sohbet

2- Eğitim-Ödev - Forum

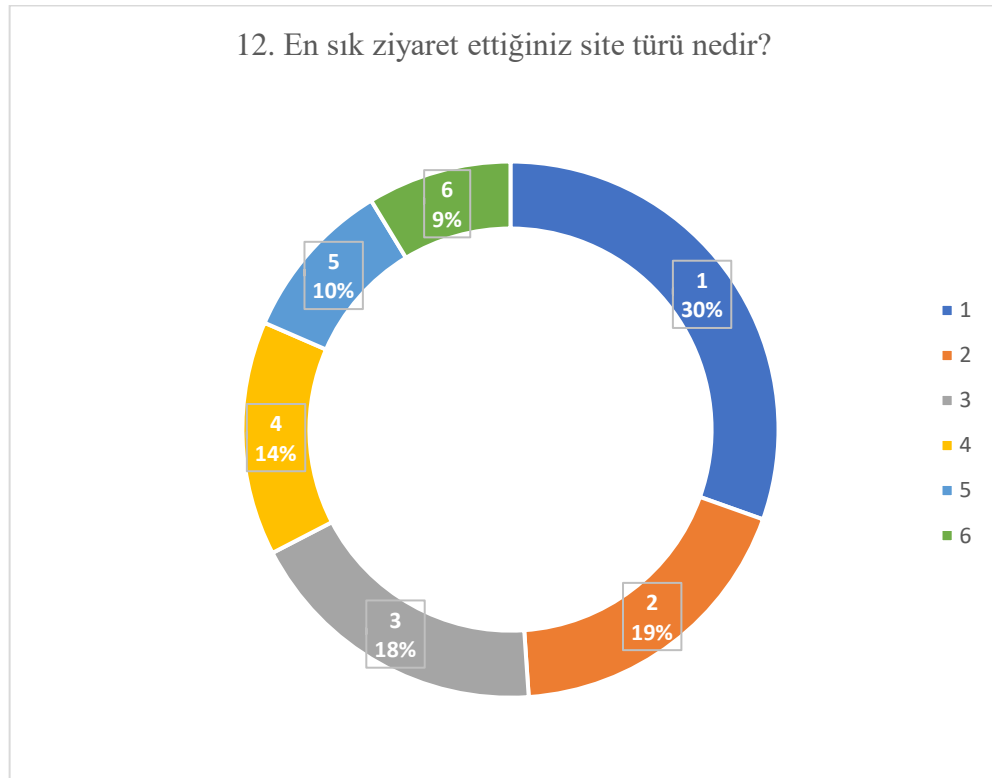
3- Oyun - Film

4- Haber -Blog

5- Akademik araştırma -Makaleler

6- Alışveriş

Öğrencilerin %30'u "sosyal paylaşım – sohbet", %19'u "eğitim-ödev – forum", %18'i "oyun – film", %14'ü "haber -blog", %10'u "akademik araştırma -makaleler", %9'u "alışveriş", yanıtını vermiştir.

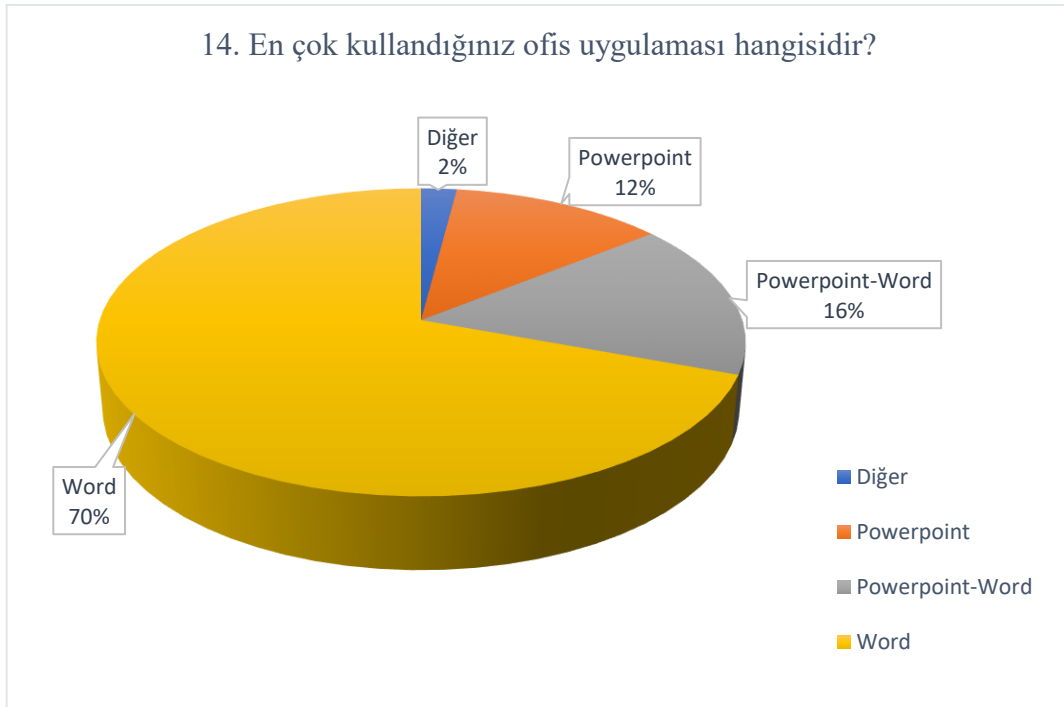
Grafik 13. Ankete katılan öğrencilere e-posta adresiniz var mı ve aktif olarak kullanıyor musunuz sorusu sorulmuştur.

Öğrencilerin %96'sı e-posta adreslerinin olduğunu ve aktif bir şekilde kullandıklarını söylemiştir. %4'ü ise hayır yanıtını vermiştir.

Grafik 14. Öğrencilere en çok kullandığımız ofis uygulaması hangisidir sorusu sorulmuştur.

Öğrencilerin %70'i "Word", %16'sı "Word ve Powerpoint", %12'si "Powerpoint", %4'ü "diğer" yanıtını vermiştir.

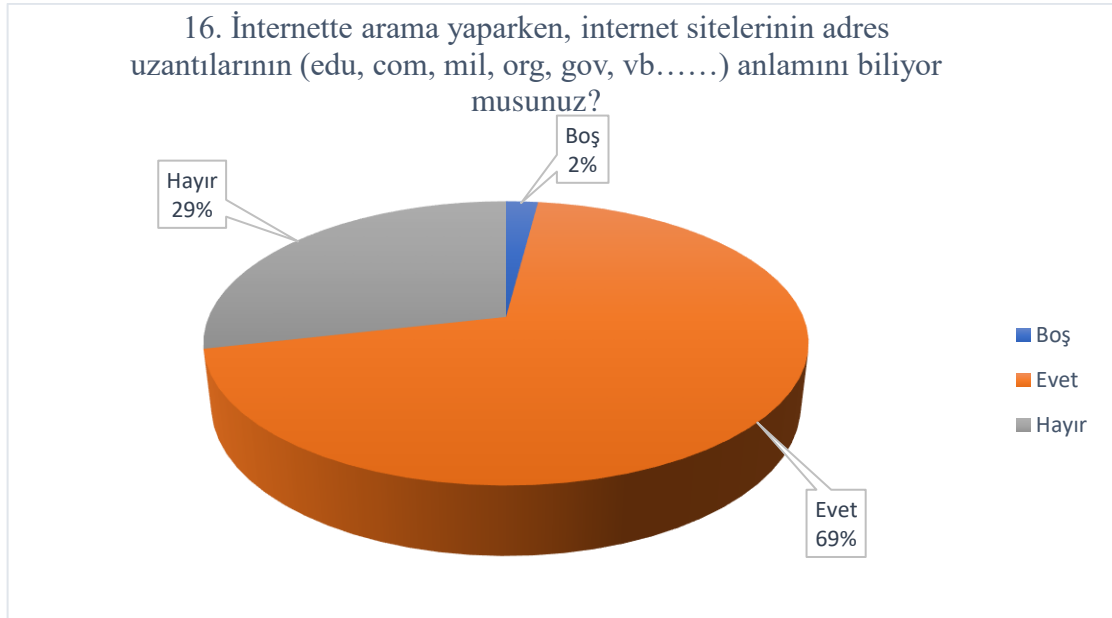
Grafik 15. Öğrencilere dijital ortamda intihalin ne olduğunu ve bundan nasıl kaçınacağını biliyor musunuz sorusu sorulmuştur.

%67'si evet, %33'ü hayır yanıtını vermiştir.

Grafik 16. Öğrencilere internette arama yaparken, internet sitelerinin adres uzantılarının (edu, com, mil, org, gov vb...) anlamını biliyor musunuz sorusu sorulmuştur.

Öğrencilerin %69'u evet, %29'u hayır yanıtını vermiştir. %2'si ise bu soruya herhangi bir yanıt vermemiştir.

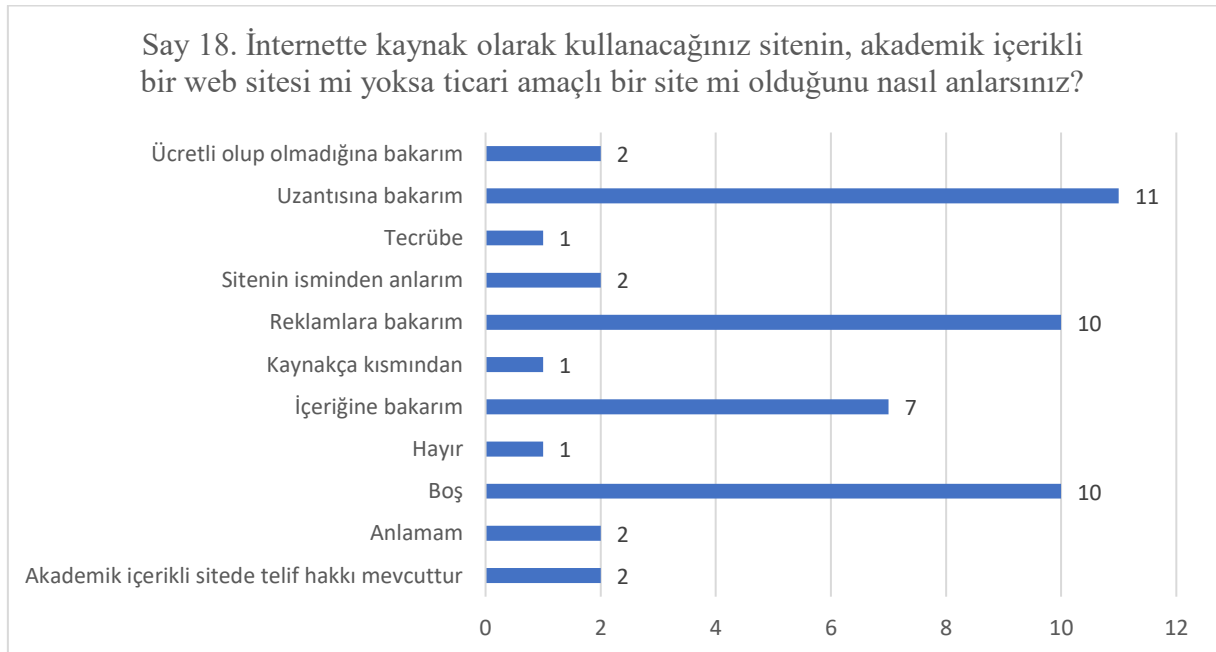
Grafik 17. Öğrencilere internetten edindiğiniz kaynak, görsel vb. derlerken atıf yapılması ve telif haklarının korunmasına dikkat eder misiniz sorusu sorulmuştur.

Bu soruya öğrencilerin %86'sı evet, %14'ü hayır yanıtını vermiştir.

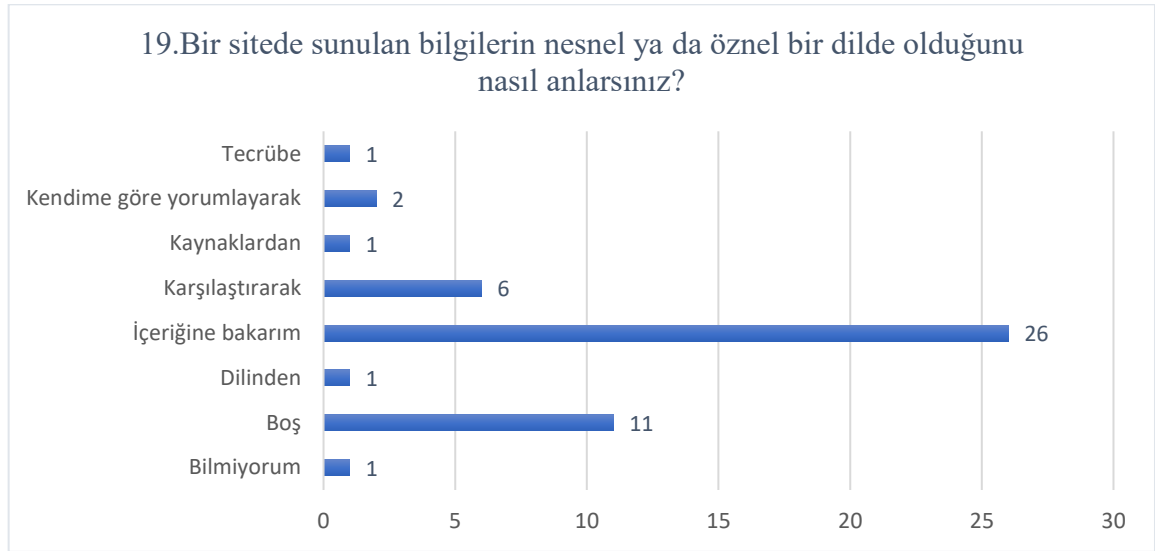
Grafik 18. Öğrencilere internette kaynak olarak kullanacağınız sitenin, akademik içerikli bir web sitesi mi yoksa ticari amaçlı bir site mi olduğunu nasıl anlarsınız sorusu sorulmuştur.

Öğrencilerin %21'i bu soruya herhangi bir yanıt vermemiştir. %23'ü “uzantısına bakarım”, %20'si “reklamlara bakarım”, %14'ü “içeriğine bakarım”, %4'ü “sitenin isminden anlarım”, %4'ü “anlamam”, %4'ü “ücretli olup olmadığına bakarım”, %4'ü “akademik içerikli sitede telif hakkı mevcuttur.” %2'si “tecrübe”, %2'si “hayır”, %2'si “kaynakça kısmından” yanıtını vermiştir.

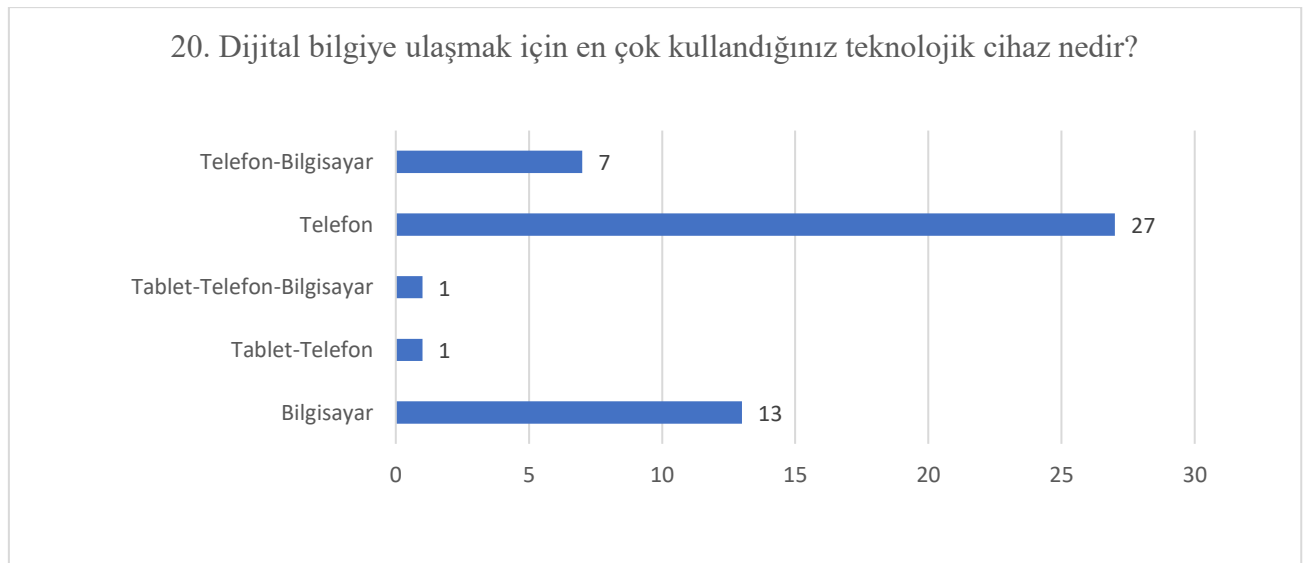
Grafik 19. Öğrencilere bir sitede sunulan bilgilerin nesnel ya da öznel bir dilde olduğunu nasıl anlarsınız sorusu sorulmuştur.

Öğrencilerin %23'ü bu soruya yanıt vermemiştir. %53'ü "içeriğine bakarım", %12'si "karşılaştırarak", %4'ü "kendime göre yorumlayarak", %2'si "dilinden", %2'si "tecrübe", %2'si "kaynaklardan", %2'si "bilmiyorum" yanıtını vermiştir.

Grafik 20. Öğrencilere dijital bilgiye ulaşmak için en çok kullandığınız teknolojik cihaz nedir sorusu sorulmuştur.

Öğrencilerin %55'i "telefon", %27'si "bilgisayar", %14'ü "telefon ve bilgisayar", %2'si "tablet ve telefon", %2'si "tablet, telefon ve bilgisayar" yanıtını vermiştir.

Grafik 21. Öğrencilere üniversitelerdeki dijital yayın ve kaynaklara erişime ve kullanıma hakkında bilginiz var mı sorusu sorulmuştur.

Öğrencilerin %63'ü evet, %37'si hayır yanıtını vermiştir.

3.1.3.1. Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde Öğrenim Gören Üniversite Öğrencilerinin Anket Sonuçlarının Yorumları

Eğitim Fakültesi öğrencileri sosyal medya olarak en çok ve ilk sırada Instagram'ı kullanmaktadırlar. Eğitim fakültesi öğrencilerinin günlük internet kullanım sürelerinin ortaokul ve lise öğrencilerine ve öğretmenlerine göre daha uzun olduğu görülmüş ve bu sürenin çoğunu eğitim-öğretim için kullandıkları bildirilmiştir.

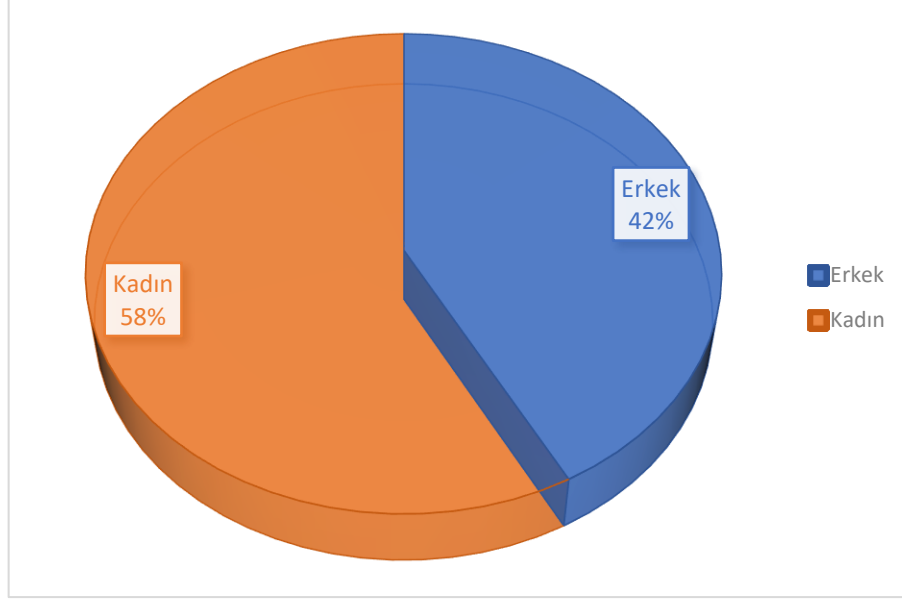
“İnternette aldığımız ve yararlandığımız bilgilerin kime veya hangi kuruma ait olduğunu, yani kaynağını belirtebilir misiniz” sorusuna öğrencilerin %65'i “evet” cevabını vermiştir. Öğrencilerin %29'u bu soruya hayır cevabını vermiş ve %6'sı ise herhangi bir cevap vermemiştir. Evet cevabı veren öğrencilere hangi kaynakları güvenli buldukları sorulduğunda da 21'i bu soruya herhangi bir cevap vermemiştir. Sadece 9 kişi "bilimsel makale", 7 kişi "kurumsal ve bilimsel kaynaklar" ve 6 kişi "Wikipedia" olarak cevap vermiştir.

Bu veriler ışığında, Eğitim Fakültesi öğrencilerinin de, internet ve dijital materyallerin eğitim ve akademik alanda kullanımı hakkında bilgi eksikliği ve sorunlar yaşadığı yorumunu yapmak yanlış olmayacaktır.

3.1.4. Ortaokul Öğretmenlerinin Anket Sonuçları

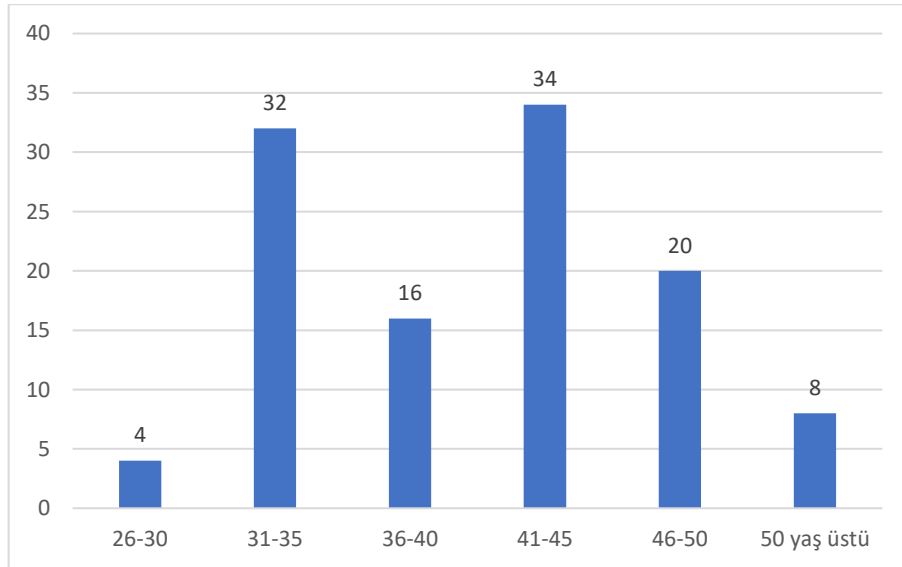
Grafik 1. Ankete katılan öğretmenlerin cinsiyet dağılım grafiği:

Öğretmenlerin %58'i kadın, %42'si erkektir.

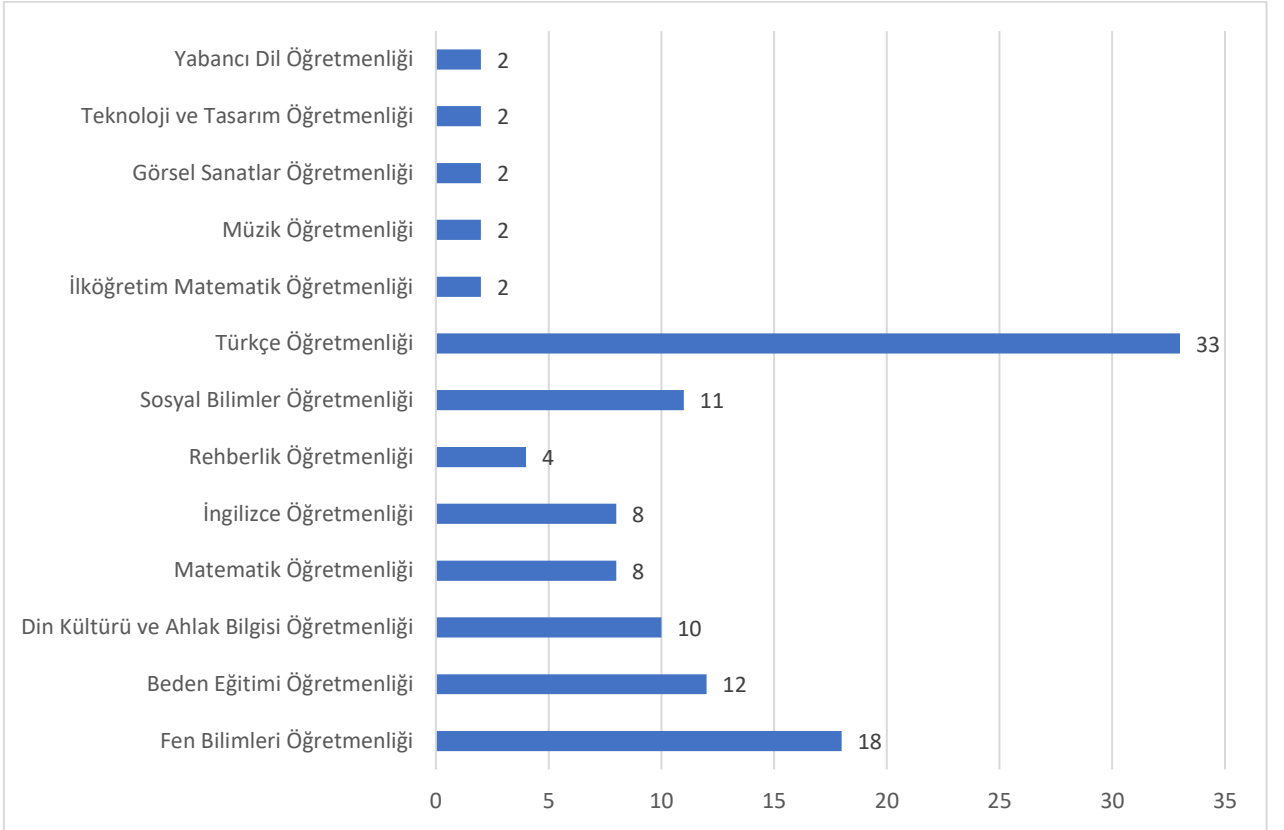
Grafik 2. Ankete katılan öğretmenlerin yaş dağılım grafiği:

Öğretmenlerin %30'u 41-45 yaş, %28'i 31-35 yaş, %18'i 46-50 yaş, %14'ü 36-40 yaş, %3'ü 26-30 yaş, %7'si 50 yaş ve üzeri olduğu belirlenmiştir.

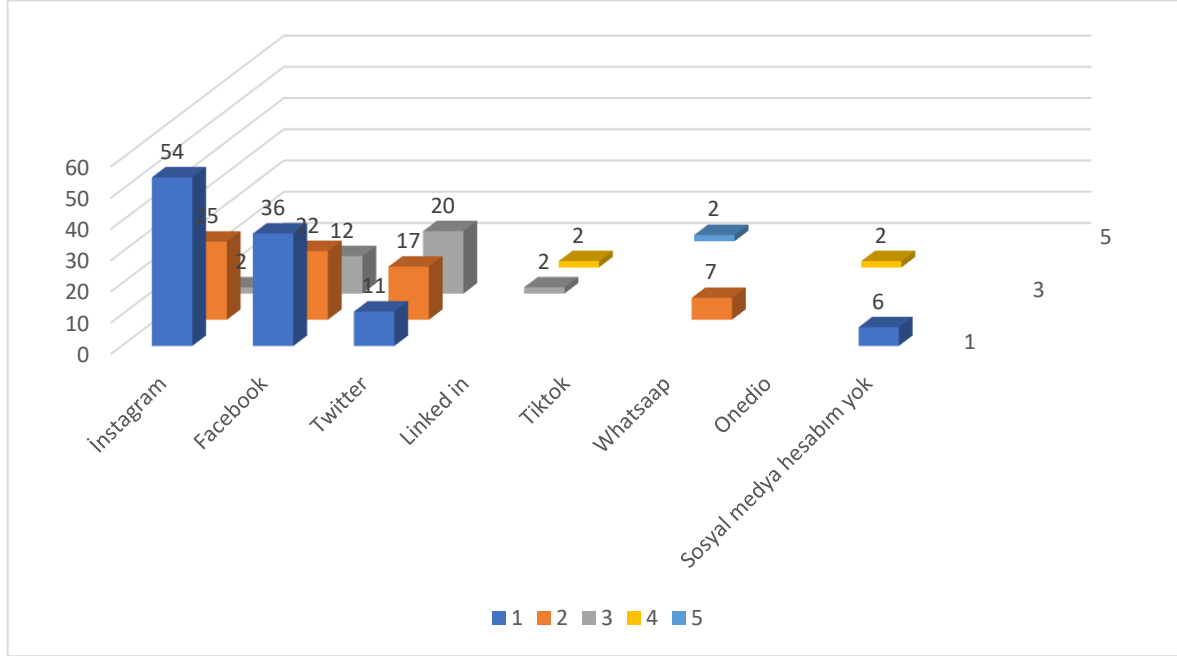
Grafik 3. Ankete katılan ortaokul öğretmenlerinin branşları:

Anket yapılan öğretmenlerin %29'u "Türkçe öğretmeni", %16'sı "Fen Bilimleri öğretmeni", %10'u "Beden Eğitimi öğretmeni", %9'u "Sosyal Bilgiler öğretmeni", %7'si "İngilizce öğretmeni", %7'si "Matematik öğretmeni", %9'u "Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi öğretmeni", %3'ü "Rehberlik öğretmeni", %2'si "Müzik Öğretmeni", %2'si "Teknoloji ve Tasarım öğretmeni", %2'si "Görsel Sanatlar öğretmeni", %2'si "İlköğretim Matematik öğretmeni", %2'si "Yabancı Dil" öğretmenidir.

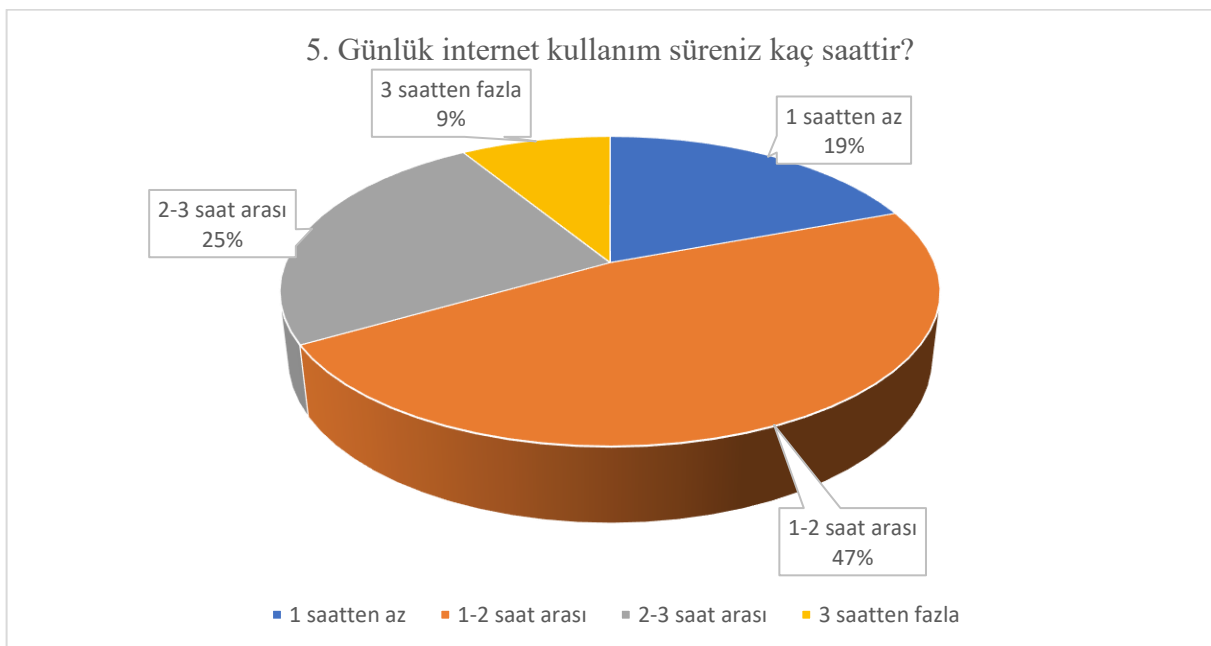
Grafik 4. Ortaokul öğretmenlerine en çok kullandığınız sosyal medya ağlarını sıralayınız (en çok kullanılan 1- en az 5) sorusu sorulmuştur.

54 öğretmen ilk sırada, 25 öğretmen ise ikinci sırada Instagram'ı tercih etmiştir. 36 öğretmen ilk sırada, 22 öğretmen ikinci sırada Facebook cevabını vermiştir. 11 öğretmen ilk sırada, 17 öğretmen ikinci sırada, 20 öğretmen üçüncü sırada Twitter kullandığını bildirmiştir.

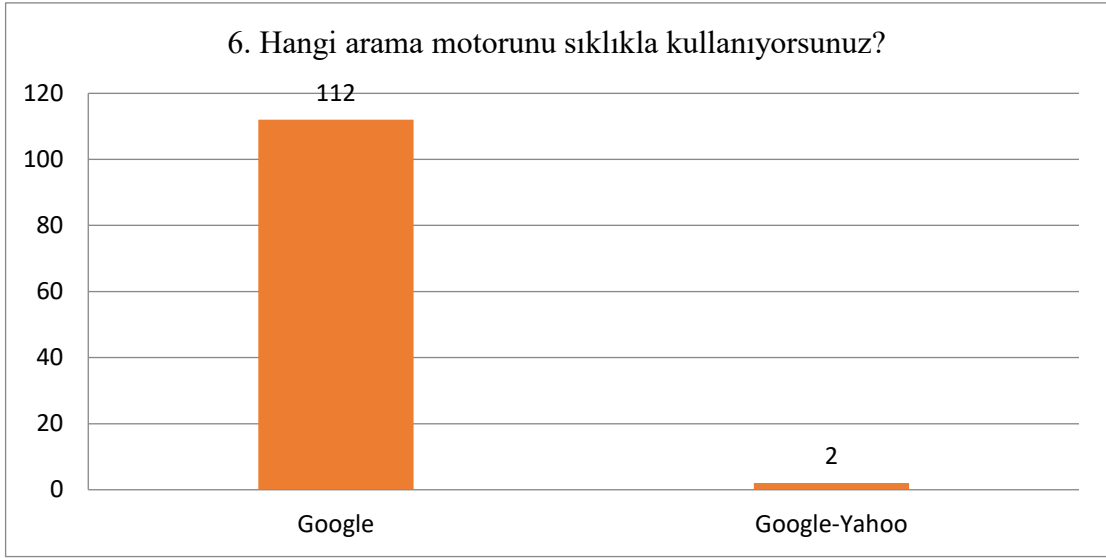
Grafik 5. Öğretmenlere günlük internet kullanım süreniz kaç saattir sorusu sorulmuştur.

Öğretmenlerin %47'si "1-2 saat arası", %25'i "2-3 saat arası", %19'u "1 saatten az", %9'u 3 saatten fazla" internette vakit geçirdiklerini bildirmişlerdir.

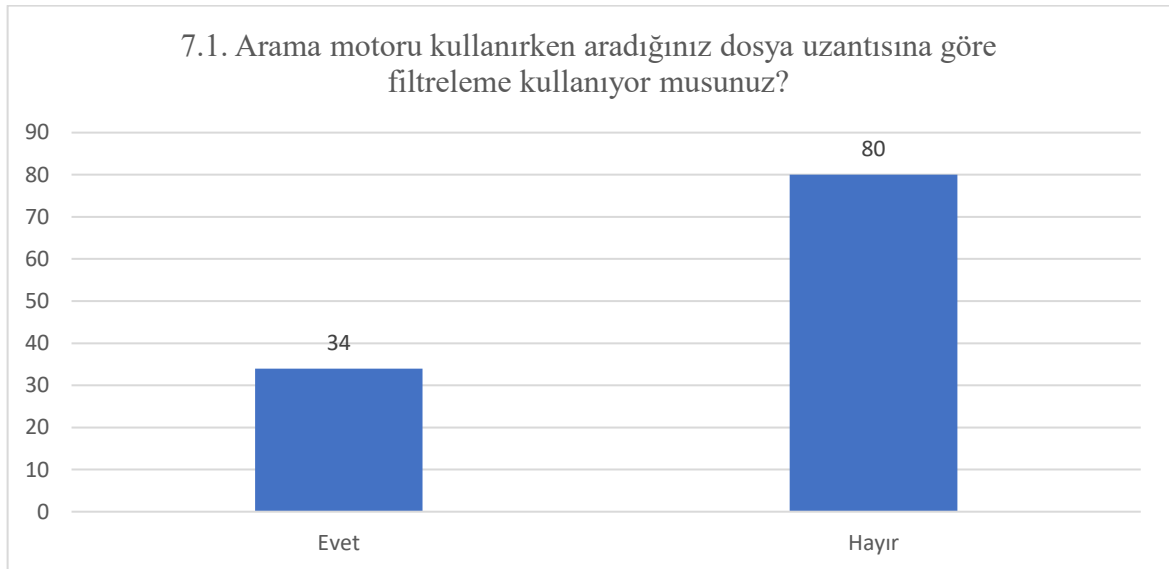
Grafik 6. Öğretmenlere hangi arama motorunu sıklıkla kullanıyorsunuz sorusu sorulmuştur.

Öğretmenlerin hepsi Google arama motorunu kullandığını belirtmiştir. Sadece iki kişi Google ile birlikte Yahoo'yu da kullandığını belirtmişlerdir.

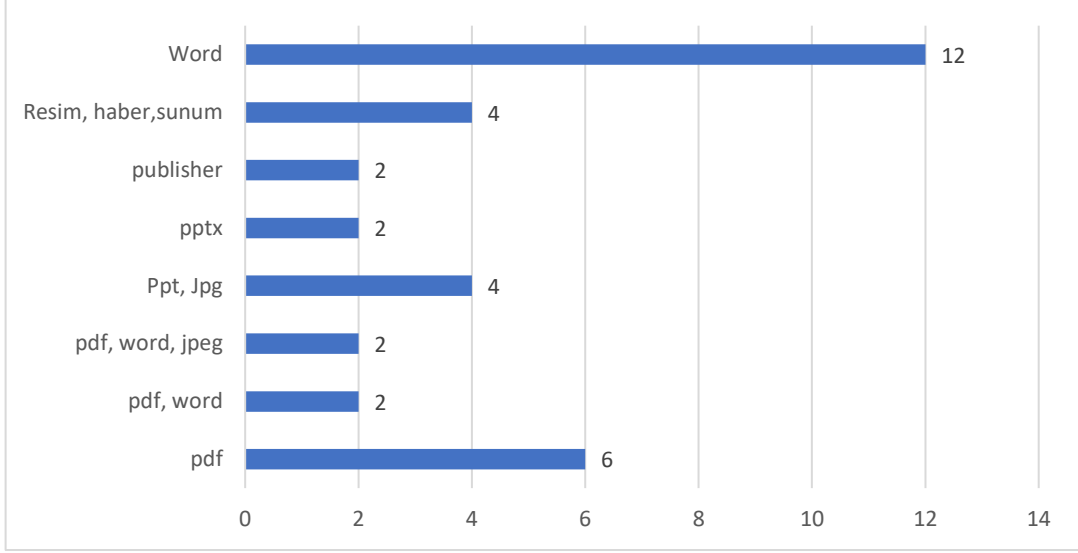
Grafik 7.1 Öğretmenlere arama motoru kullanırken aradığınız dosya uzantısına göre filtreleme kullanıyor musunuz sorusu sorulmuştur.

Öğretmenlerin %70 'i hayır, %30'u evet yanıtını vermiştir.

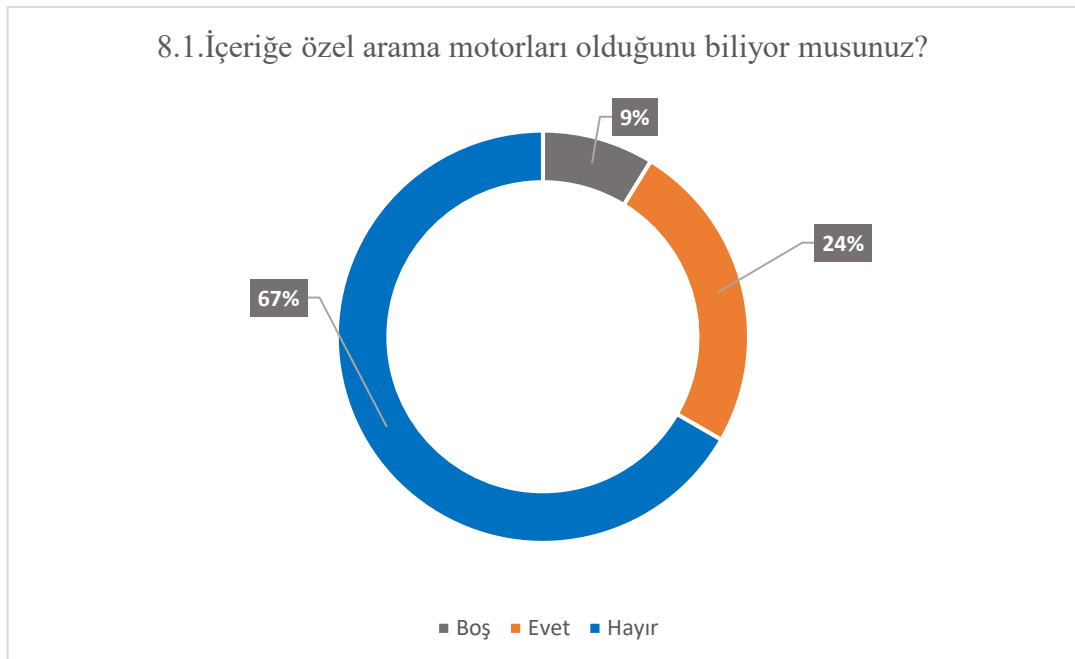
Grafik 7.2. Bir önceki soruya evet olarak cevap veren öğretmenlere en çok arama yaptığınız dosya türü nedir sorusu sorulmuştur.

Grafik 7.1 sorusuna evet diyen 34 öğretmenin 12’si “Word”, 6’sı “Pdf”, 4’ü “Ppt ve Jpg”, 4’ü “resim, haber ve sunum”, 2’si “Publisher”, 2’si “Pptx”, 2’si “Pdf ve Word”, 2’si “Pdf, Word ve Jpeg” yanıtını bildirmiştir.

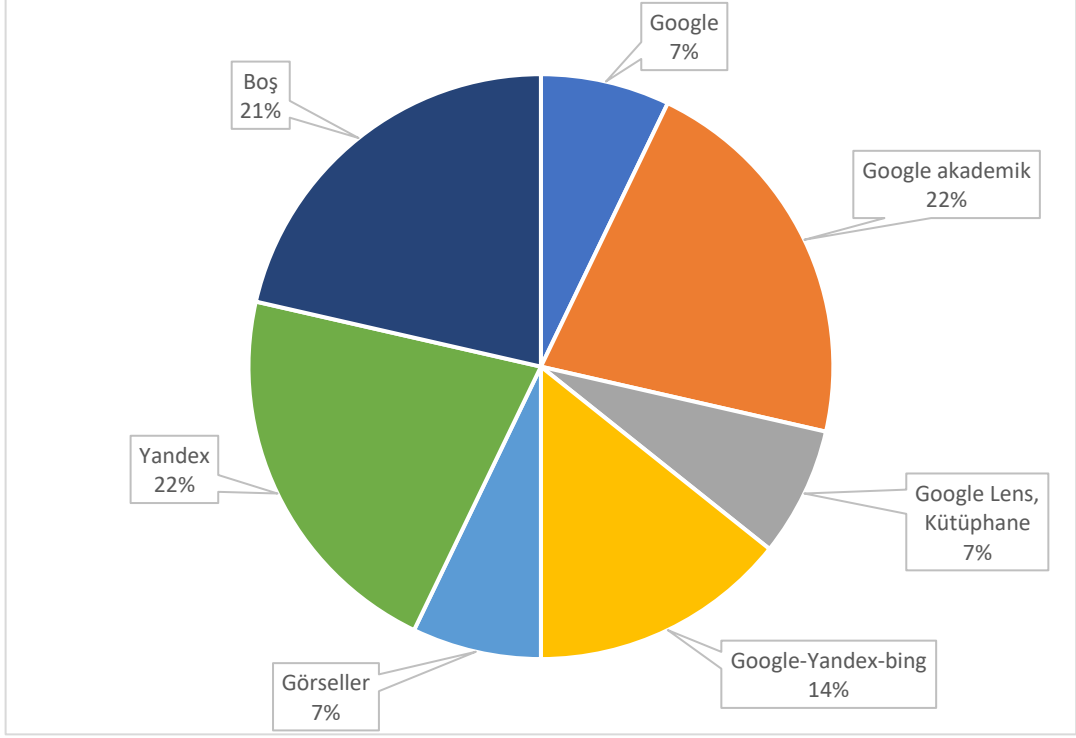
Grafik 8.1. Öğretmenlere içeriğe özel arama motorları olduğunu biliyor musunuz sorusu sorulmuştur.

Öğretmenlerin %67’si içeriğe göre özel arama motoru olduğunu bilmediklerini belirtmiştir. %24’ü bu soruya evet cevabını vermiştir. %9’u ise soruyu yanıtsız bırakmıştır.

Grafik 8.2. Öğretmenlere bir önceki soruya cevabınız evet ise bir örnek yazar mısınız sorusu sorulmuştur.

Öğretmenlerin %21'i içeriğe göre özel arama motorlarını belirtmemişlerdir. %22'si "Google Akademi", %22'si "Yandex", %14'ü "Google, Yandex ve Bing", %7'si "Google", %7'si "Görseller", %7'si "Google Lens, Kütüphane" yanıtını vermişlerdir.

Grafik 9. Öğretmenlere internetten bir bilgiyi araştırırken ya da ödev hazırlarken aşağıdaki maddelerden hangisinden yararlandığı sorulmuştur.

1- Google veya diğer arama motorlarına anahtar kelimeyi yazarım gelen ilk sayfadaki bilgilerden yararlanırım.

2- Bilimsel dijital dergilerden yararlanırım.

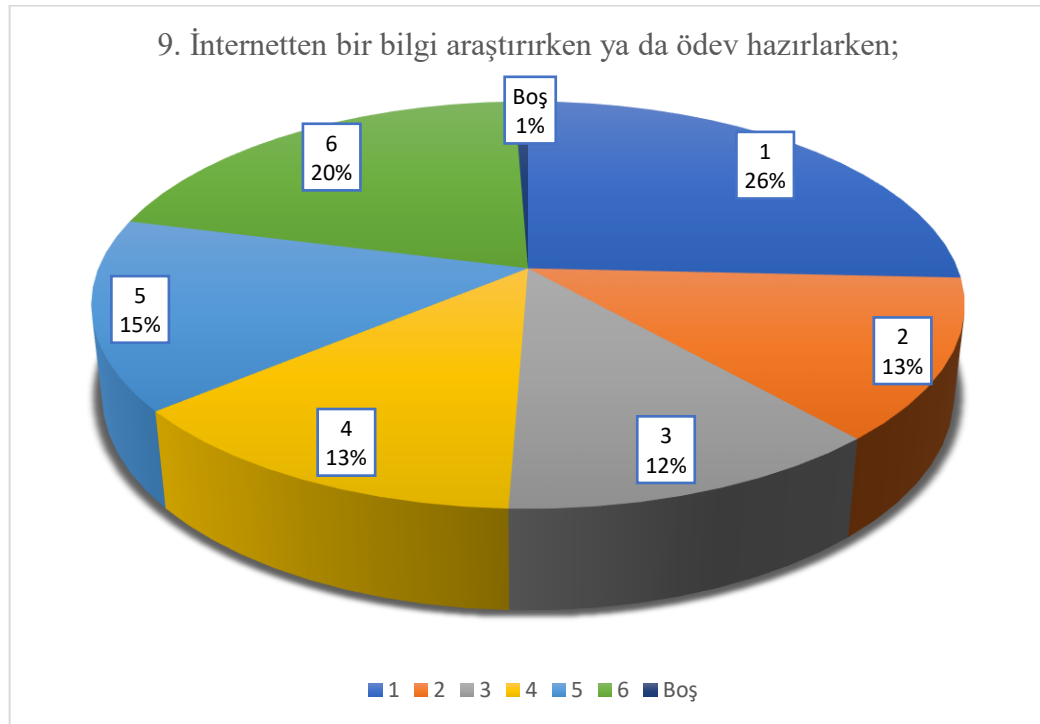
3- Kütüphane ve başka kuruluşların veri tabanından yararlanırım.

4- Wikipedia, Ekşisözlük gibi açık yazarlı kaynaklardan yararlanırım.

5- Kaynağı bilinen ve yazarları bilinen sayfalardan yararlanırım.

6- Meslektaşlarımın veya zümrelerimin kullandığı forumlardan yararlanırım.

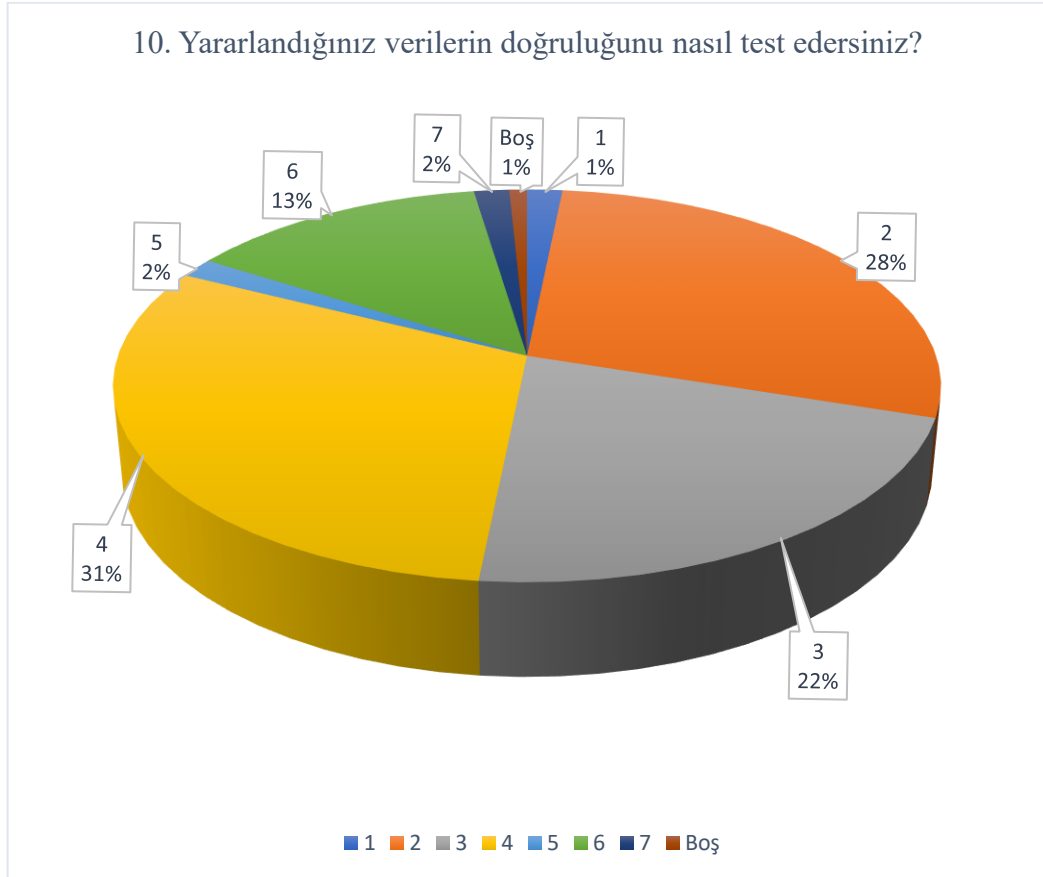
Öğretmenlerin %26'sı "Google veya diğer arama motorlarına anahtar kelimeyi yazarım gelen ilk sayfadaki bilgilerden yararlanırım." %15'i "kaynağı bilinen ve yazarları bilinen sayfalardan yararlanırım.", %20'si "meslektaşlarımın veya zümrelerimin kullandığı forumlardan yararlanırım." %13'ü "bilimsel dijital dergilerden yararlanırım.", %12'si "kütüphane ve başka kuruluşların veri tabanından yararlanırım.", %13'ü "Wikipedia, Ekşisözlük gibi açık yazarlı kaynaklardan yararlanırım." yanıtını vermiştir. %1'i bu soruya herhangi bir yanıt vermemiştir.

Grafik 10. Öğretmenlere aşağıdaki maddelerden hangisinden yararlanarak verilerin doğruluğunu test ettikleri sorulmuştur.

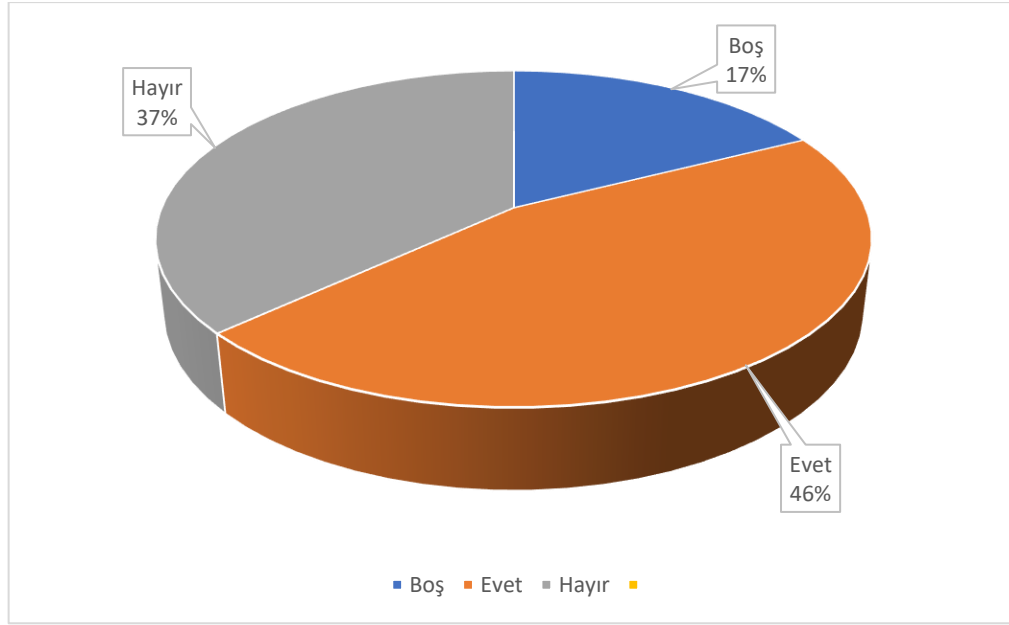
- 1- Test ihtiyacı duymam. Direkt kullanırım.
- 2- Güvendiğim sayfalar ve yazarların bilgilerini kullanırım.
- 3- Bilimsel yayınlardan kontrol ederim.
- 4- Birden fazla kaynağı tararım.
- 5- Zümrelerin kullandığı sayfalar dışındaki kaynaklardan da yararlanmam.
- 6- Kurumsal kaynakları kullanırım.
- 7- Diğer

Öğretmenlerin %31'i "birden fazla kaynağı tararım.", %28'i "güvendiğim sayfalar ve yazarların bilgilerini kullanırım.", %22'si "bilimsel yayınlardan kontrol ederim.", %13'ü "kurumsal kaynakları kullanırım.", %2'si "zümrelerin kullandığı sayfalar dışındaki kaynaklardan da yararlanmam.", %1'i "test ihtiyacı duymam, direkt kullanırım.", %2'si "diğer" yanıtını vermiştir. %1'i ise bu soruya cevap vermemiştir.

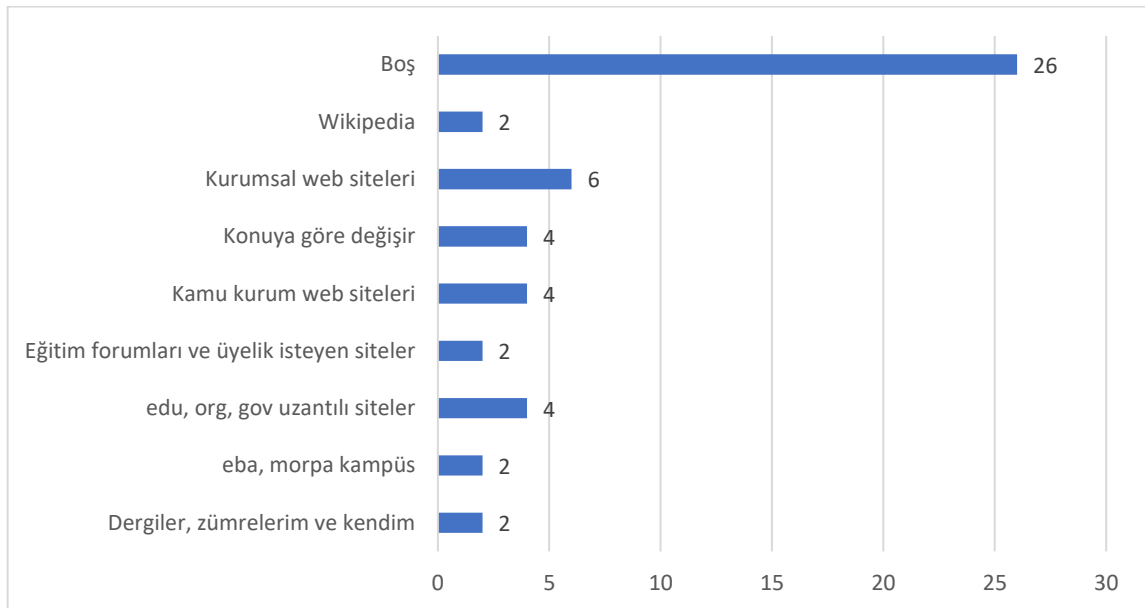
Grafik 11.1. Öğretmenlere internetten aldıkları ve yararlandıkları kaynakların kime veya hangi kuruma ait olduğu, yani kaynağını belirtir misiniz sorusu sorulmuştur.

Öğretmenlerin %37'si kaynak belirtmediğini bildirmiştir. %17'si soruya yanıt vermemiştir. %46'sı kaynak kullandığını bildirmiştir.

Grafik 11.2. Öğretmenlere hangi kaynaklar daha güvenilirdir sorusu sorulmuştur.

Bir önceki soruya evet diyen öğretmenlerin %50'si bu soruya herhangi bir cevap bildirmemiştir. %11'i "kurumsal web siteleri", %8'i "konuya göre değişir", %8'i "kamu kurumu web siteleri", %8'i "edu, org ve gov uzantılı siteler", %4'ü "eğitim forumları ve üyelik isteyen siteler", %4'ü "eba, morpa kampüs", %4'ü "Wikipedia", %4'ü "dergiler, zümrelerim ve kendim" yanıtını vermiştir.

Grafik 12. Öğretmenlere en çok ziyaret ettikleri site türleri sorulmuştur.

1- Sosyal Paylaşım-Sohbet

2- Eğitim-Ödev- Forum

3- Oyun- Film

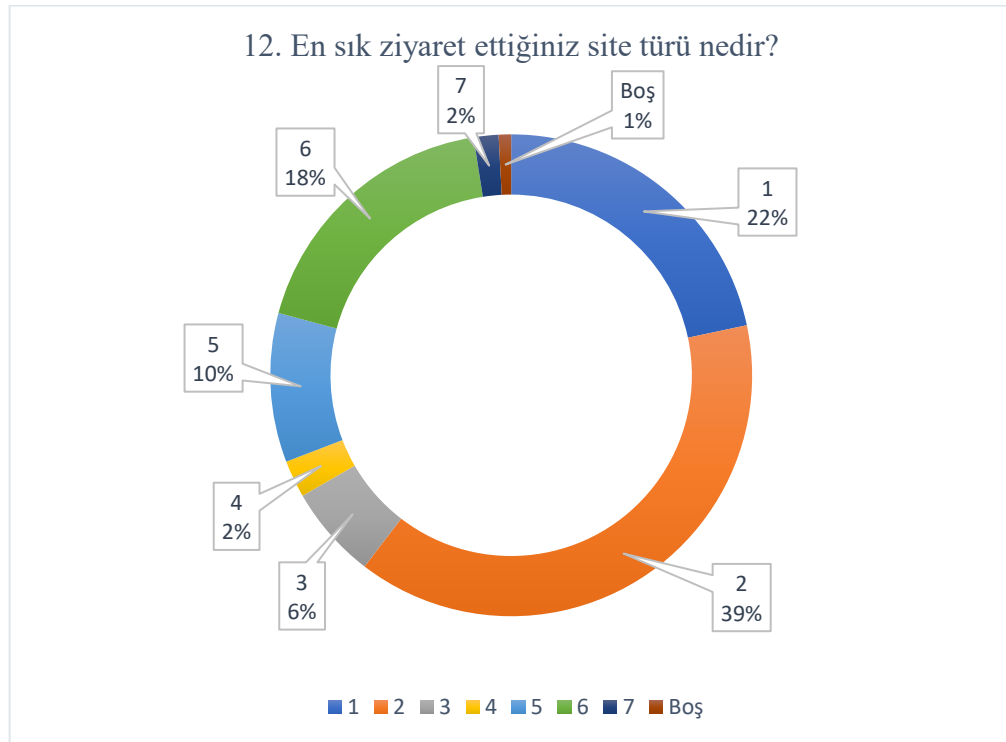
4- Haber- Blog

5- Akademik araştırma- makaleler

6- Alışveriş

7-Diğer

Öğretmenlerin %39'u "eğitim-ödev-forum", %22'si "sosyal paylaşım-sohbet", %18'i "alışveriş", %10'u "akademik araştırma- makaleler", %6'sı "oyun- film", %2'si "haber- blog" yanıtını vermiştir.

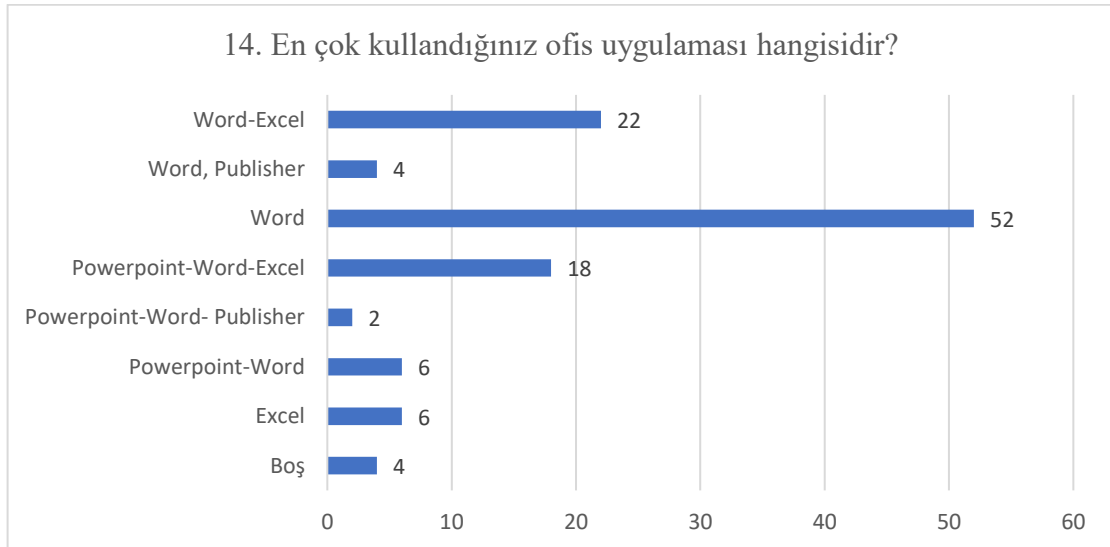
Grafik 13. Öğretmenlere e-posta adresiniz var mı ve aktif olarak kullanıyor musunuz sorusu sorulmuştur.

Öğretmenlerin %93'ü e-posta adresine sahip olduklarını ve aktif olarak kullandıklarını belirtmiştir. %5'i e-posta adresine sahip olmadıklarını bildirmiştir. %2'si ise soruyu cevapsız bırakmıştır.

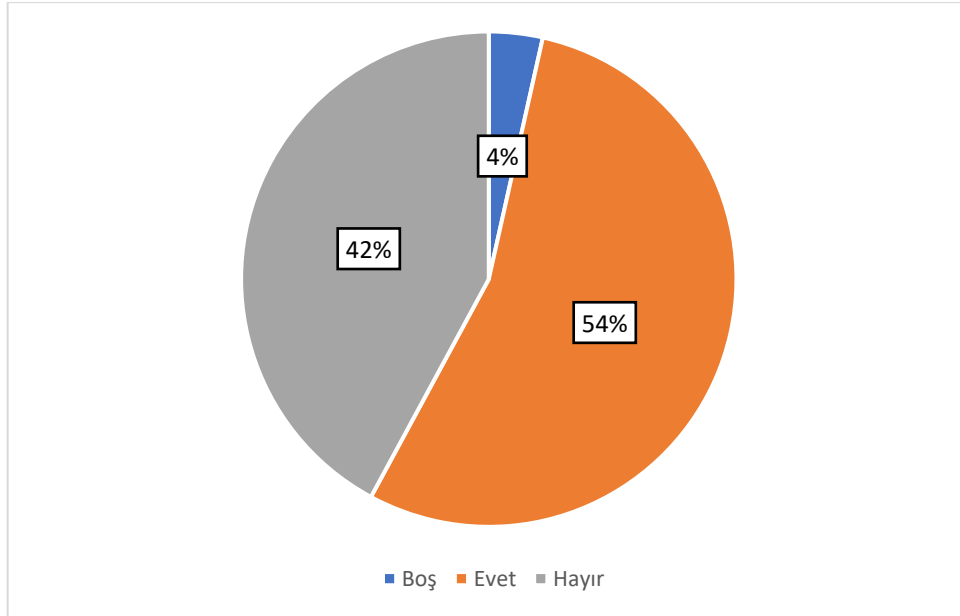
Grafik 14. Öğretmenlere en çok kullandıkları ofis uygulamaları sorulmuştur.

Öğretmenlerin %46'sı yalnızca "Word", %5'i sadece "Excel" uygulamasını kullandığını bildirmiştir. %5'i "Powerpoint ve Word", %19'u "Word ve Excel", %16'sı "Word, Excel ve Powerpoint", %2'si "Powerpoint, Word ve Publisher", %4'ü "Word ve Publisher", uygulamalarını birlikte kullandıklarını bildirmişlerdir. %3'ü bu soru hakkında herhangi bir görüş bildirmemiştir.

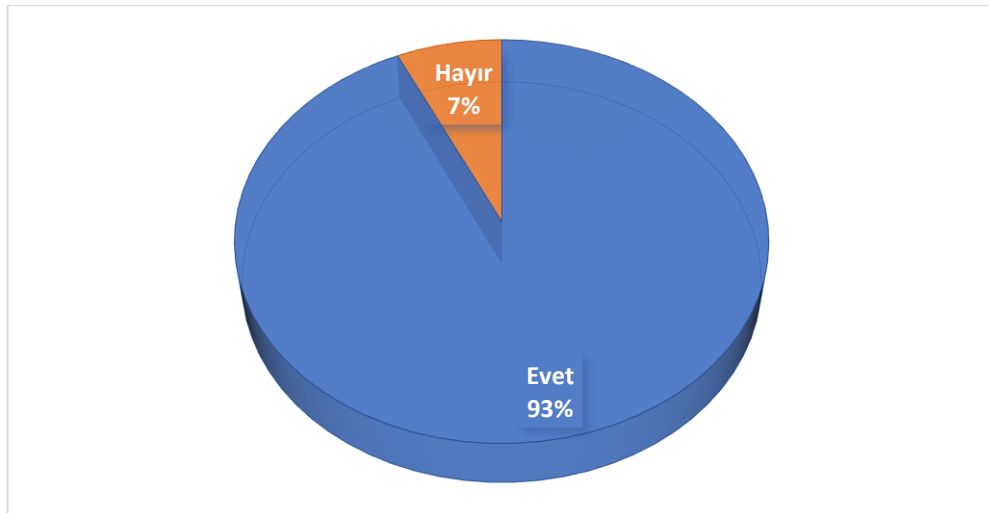
Grafik 15. Öğretmenlere dijital ortamda intihalin ne olduğunu ve bundan nasıl kaçınacağını biliyor musunuz sorusu sorulmuştur.

Öğretmenlerin %42'si intihalin ne olduğunu ve bundan nasıl kaçınacağını bilmemektedir. %54'ü intihalden kaçındığını bildirmiştir. %4'ü ise bu soruya herhangi bir yanıt vermemiştir.

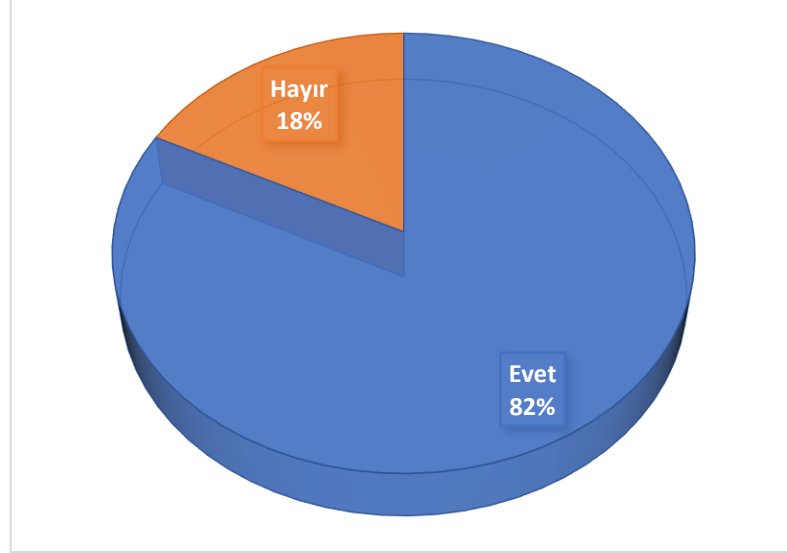
Grafik 16. Öğretmenlere internette arama yaparken, internet sitelerinin adres uzantılarının (edu, com, mil, org, gov vb.....) anlamını biliyor musunuz sorusu sorulmuştur.

Öğretmenlerin %93'ü bu uzantıların ne anlama geldiğini bildiklerini, %7'si ise bu uzantıları bilmediklerini belirtmişlerdir.

Grafik 17. Öğretmenlere internetten edindiğiniz kaynak, görsel vb. derlerken atıf yapılması ve telif haklarının korunmasına dikkat eder misiniz sorusu sorulmuştur.

Öğretmenlerin %82'si internetten edindikleri kaynak, görsel vb. derlerken atıf yapılması ve telif haklarının korunmasına dikkat ettiklerini bildirmiştir. %18'i de internetten edindikleri bilgileri derlerken atıf yapılmasına ve telif haklarının korunmasına dikkat etmediklerini belirtmiştir.

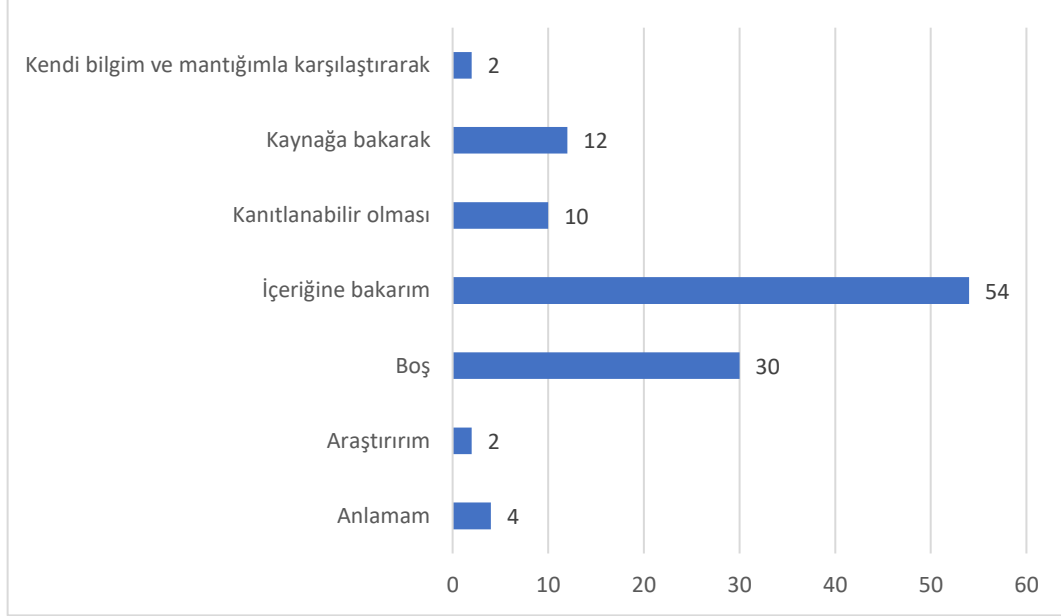
Grafik 18. Öğretmenlere internette kaynak olarak kullanacağınız sitenin, akademik içerikli bir web sitesi mi yoksa ticari amaçlı bir site mi olduğunu nasıl anlarsınız sorusu sorulmuştur.

57 öğretmenin 54'ü “uzantısına bakarak”, 13'ü “içerikten anlarım”, 4'ü “akademik kaynaklı olmasını tercih ederim”, 4'ü “adına ve içeriğine bakarım”, 6'sı “anlamam”, 4'ü “reklam çıkarsa ticari amaçlı olduğunu anlıyorum”, 2'si “uzantısına bakarak, içerikten anlarım”, 2'si “ücretlendirmeden”, 2'si “bildirim çıkıyordur muhakkak”, 2'si “üyelik yaparken üyelik şartlarına bakarım” yanıtını vermiştir. 17 öğretmen bu soruya herhangi bir yanıt vermemiştir.

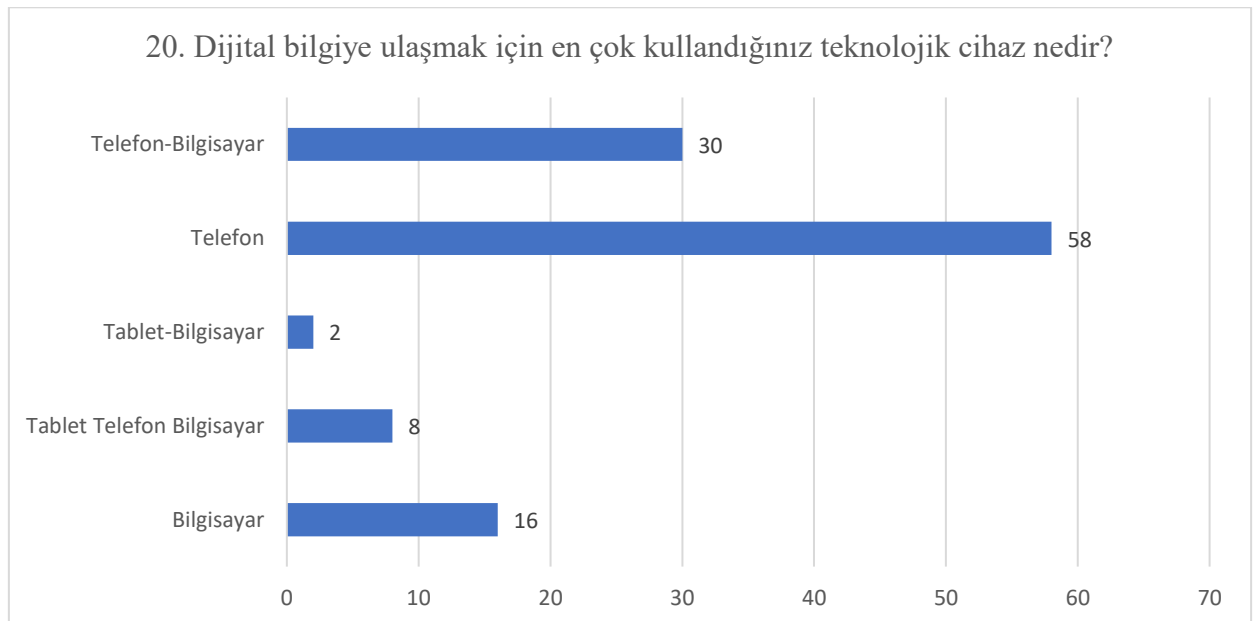
Grafik 19. Öğretmenlere bir sitede sunulan bilgilerin nesnel ya da öznel bir dilde olduğunu nasıl anlarsınız sorusu sorulmuştur.

57 öğretmenin 54’ü “içeriğine bakarım”, 12’si “kaynağa bakarak”, 10’u “kanıtlanabilir olması”, 4’ü “anlamam”, 2’si “kendi bilgim ve mantığımla karşılaştırarak”, 2’si “araştıırım” yanıtını vermiştir.

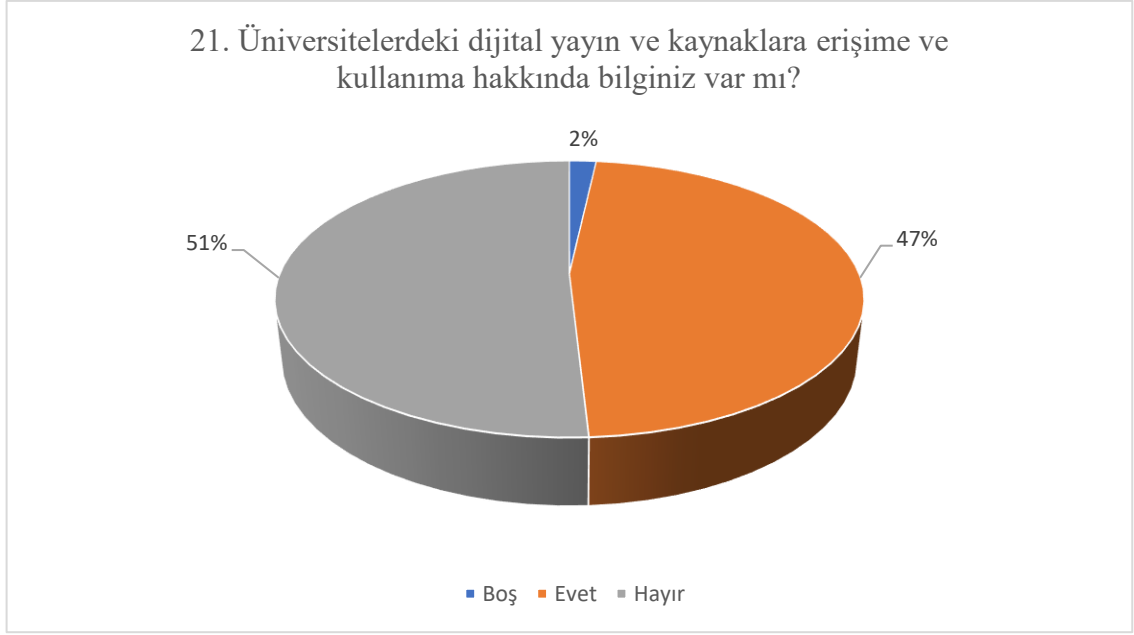
Grafik 20. Öğretmenlere dijital bilgiye ulaşmak için en çok kullandığınız teknolojik cihaz nedir sorusu sorulmuştur.

Öğretmenlerin %51’i “telefon”, %14’ü “bilgisayar”, %26’sı “telefon ve bilgisayar”, %2’si “tablet ve bilgisayar”, %7’si “tablet, telefon ve bilgisayar” yanıtını vermiştir.

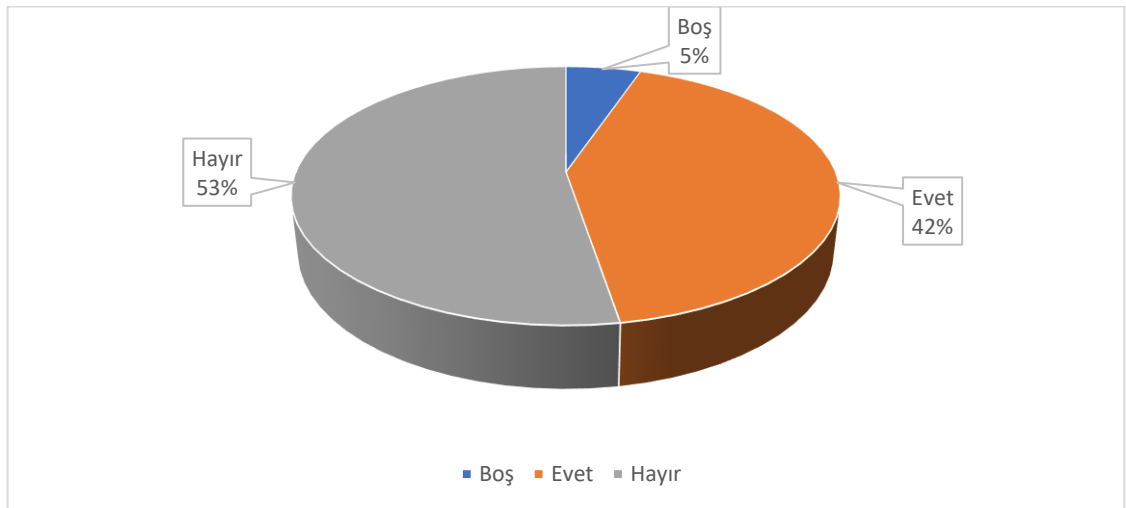
Grafik 21. Öğretmenlere üniversitelerdeki dijital yayın ve kaynaklara erişime ve kullanıma hakkında bilginiz var mı sorusu sorulmuştur.

%51'i hayır, % 47'si evet cevabını vermiştir. %2'si ise bu soru hakkında görüş bildirmemiştir.

Grafik 22. Öğretmenlere öğrencilerinize dijital ortamda ödev veriyor musunuz sorusu sorulmuştur.

Öğretmenlerin %53'ü öğrencilere dijital ortamda ödev vermediklerini, %42'si ise dijital ortamda ödev verdiğini bildirmiştir. %5i bu soru hakkında fikir beyan etmemiştir.

3.1.4.1. Türkiye'deki Ortaokul Öğretmenlerinin Anket Sonuçlarına İlişkin Genel Bir Yorum

Çeşitli branşlarda ve farklı okullarda görev yapan ortaokul öğretmenlerine uygulanan anket sorularına verilen yanıtlara göre; öğrencilerde olduğu gibi dijital dünyaya ulaşmak için en çok kullanılan teknolojik cihaz akıllı telefonlar ve en çok kullanılan sosyal medya platformu Instagram ve ardından Facebook'tur. Ortaokul öğretmenlerinin internet arama motorları, özel web sayfaları vb. konularda yeterli bilgiye sahip olmadıkları ve bazı konularda genel dijital tanımlamalardan yoksun oldukları görülmüştür.

“İnternette aldığınız ve yararlandığınız bilgilerin kime veya hangi kuruma ait olduğunu, yani kaynağını belirtebilir misiniz” sorusuna öğretmenlerin %46'sı kaynağı belirttiklerini, %37'si ise belirtmedikleri cevabını vermiştir. Ayrıca öğretmenlerin %17'si de bu soruya yanıt vermemiştir. Öğretmenlere dijital ortamdaki hangi kaynakların daha güvenilir olduğu sorulmuş ve %50'si bu soruya yanıt vermemiştir. Bu sonuç da öğretmenlerin doğru ve güvenilir bilgiye ulaşmadaki bazı yetersizliklerini ortaya koymaktadır.

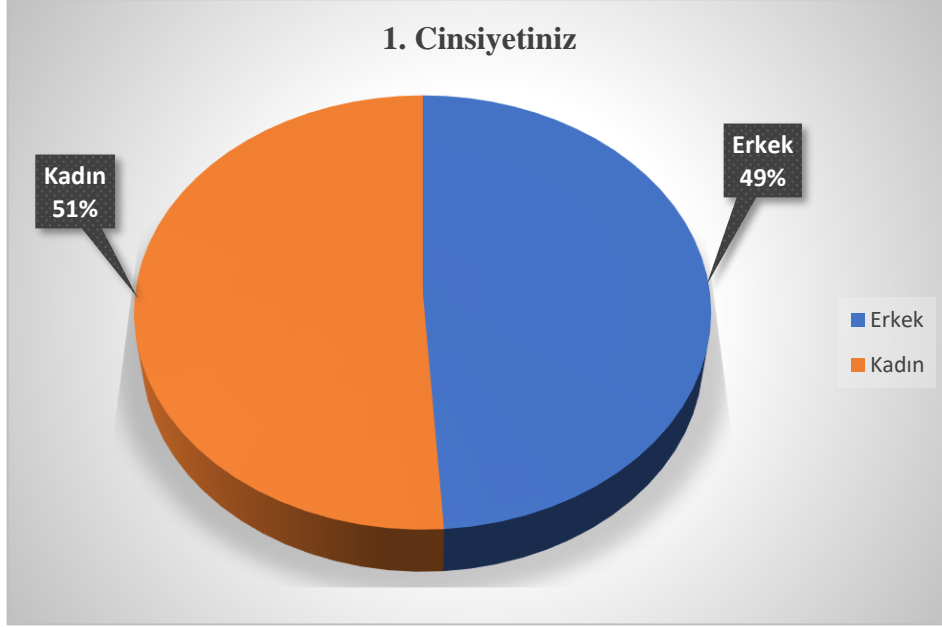
Öğretmenlere “dijital ortamda intihal nedir ve nasıl önlenebileceğini biliyor musunuz” diye sorulmuştur. Soruya öğretmenlerin %42'si hayır, %54'ü evet yanıtını vermiş, %4'ü ise yanıt vermemiştir. Öğretmenlerin %82'si internette sağlanan kaynak ve videoları derlerken kaynak gösterme ve telif hakkı korumasına dikkat ettiklerini belirtmiştir. Çapraz sorulara verilen cevaplar değerlendirildiğinde öğretmenlerin dijital ortamda intihalin ne olduğu, bilgilerin nasıl derleneceği, etik ve yasal konularda bilgi eksikliği olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenlerin %53'ü öğrencilerine dijital ortamda ödev vermediklerini söylemiştir. Ortaokul öğretmenlerimizin dijital ortamda bilgiye erişim, derleme ve etik konularındaki eksikliklerinin giderilmesinin dijitalleşen eğitimin her alanında kaliteyi artıracak bir gerçektir.

3.1.5. Lise Öğretmenlerinin Anket Sonuçları

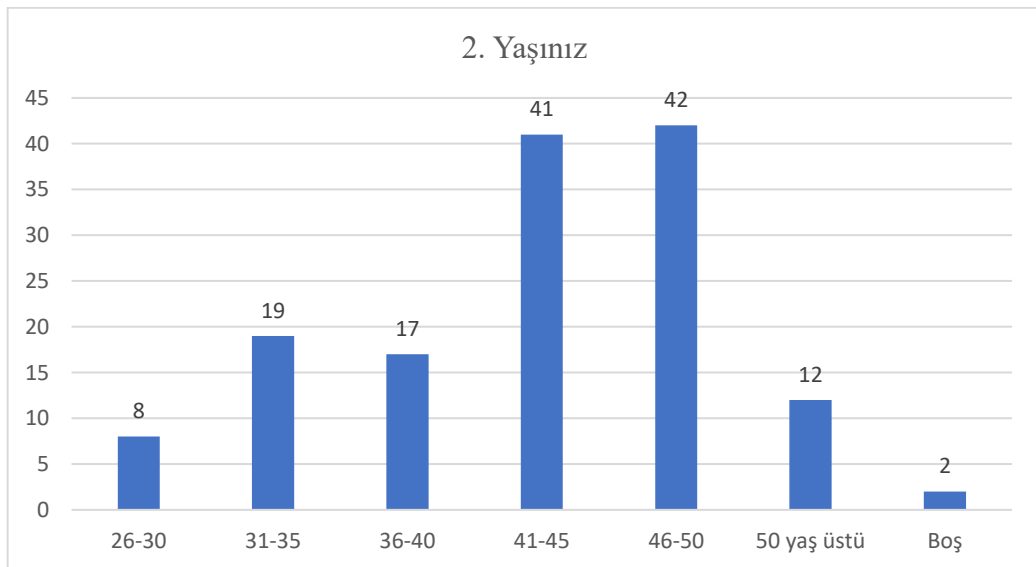
Devlet okulları ile özel okullarda, yüz yüze ve Google Dijital Anket Uygulamaları ile toplam 142 öğretmenle anket çalışması yapılmıştır.

Grafik 1. Öğretmenlerin Cinsiyet Dağılımı:

Ankete katılan öğretmenlerin %51'i kadın, %49'u erkektir.

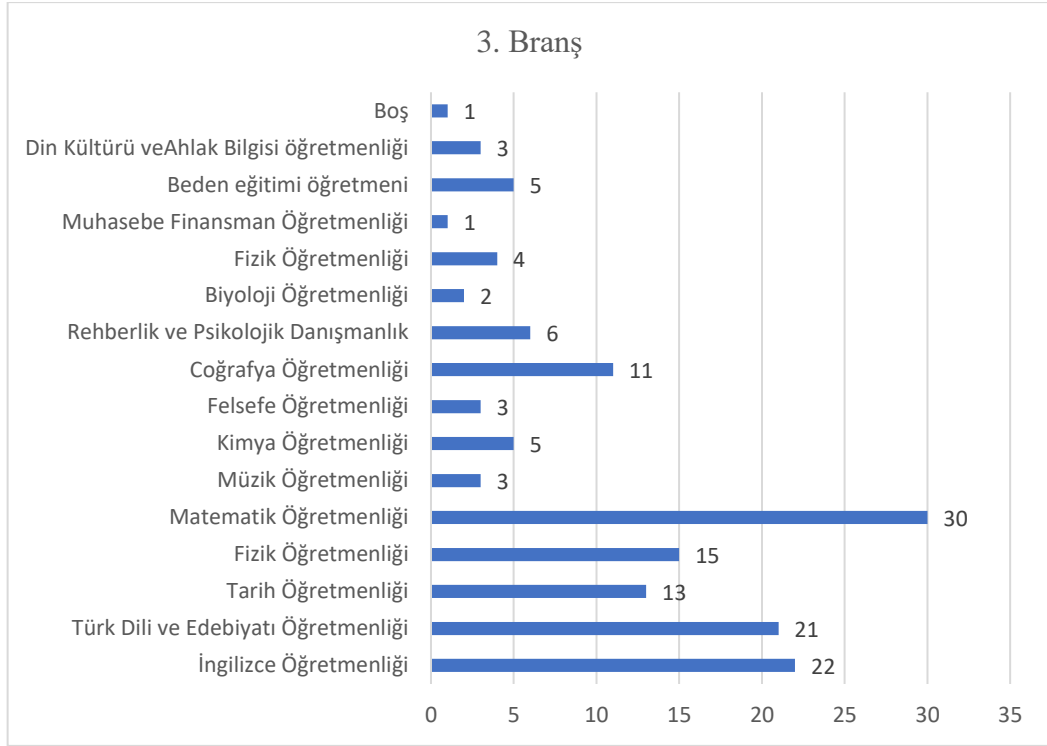

Grafik 2. Öğretmenlerin yaş dağılımı:

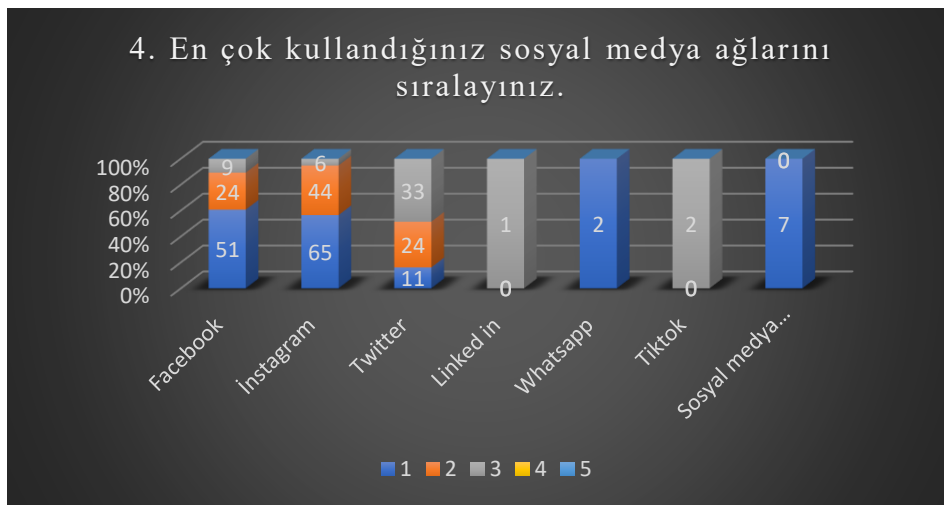
Grafik 3. Öğretmenlerin branşları:

Ankete katılan öğretmenlerin çoğunluğuna bakıldığında %21'i Matematik öğretmeni, %14'ü Türk Dili ve Edebiyatı öğretmeni, %15'i İngilizce öğretmeni, %10'u Fizik öğretmeni, %9'u Tarih öğretmenidir. Geriye kalanlar daha düşük yüzde orana sahip öğretmen branşlarıdır.

Grafik 4. Öğretmenlerin en çok kullandığı sosyal medya ağları

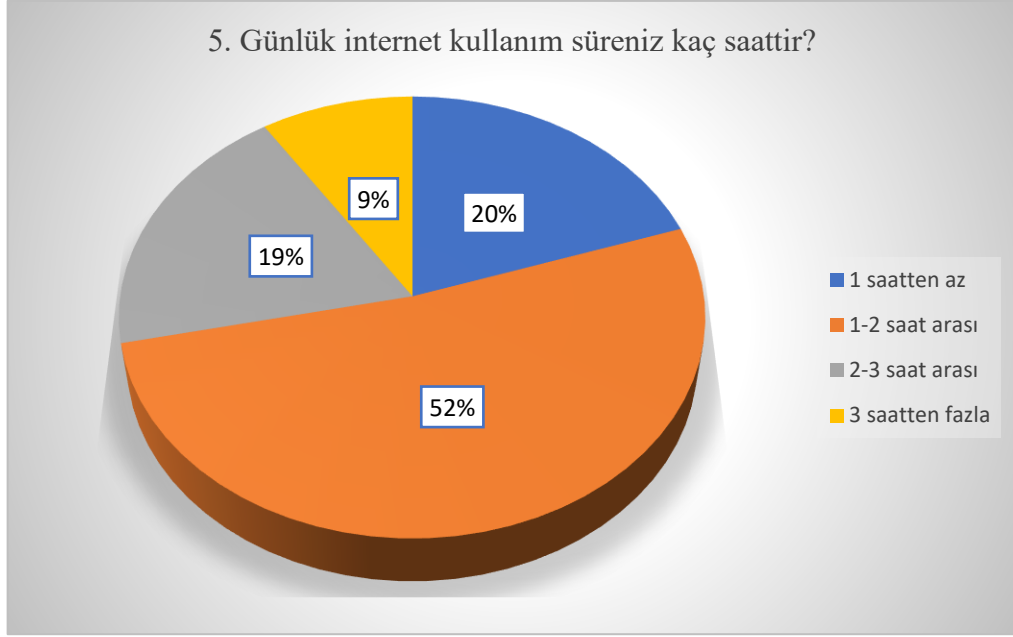
Grafikte görüldüğü gibi öğretmenlerin çoğu (%65) Instagram kullanmaktadır. Instagram kullanan öğretmenler, ikinci sırada ise Facebook kullanmaktadır.

Grafik 4.1 de görüldüğü gibi öğretmenlerin sosyal medya kullanımını sıraladığımızda 1. sırada en fazla tercih edilen uygulama Instagram, daha sonra Facebook ve Twitter 'dır

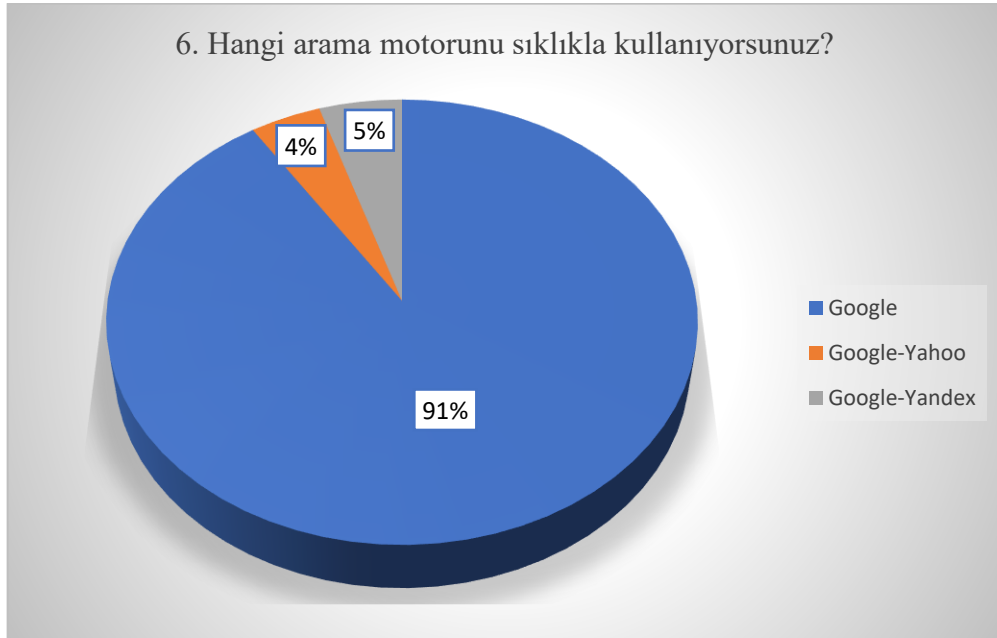
Grafik 5. Öğretmenlerin günlük internet kullanım süreleri

Öğretmenlerin %52'sinin günlük internet kullanım süresi 1-2 saat arasındır. %20'si interneti 1 saatten az, %19'u 2-3 saat arası, %9'u da 3 saatten fazla kullanmaktadır.

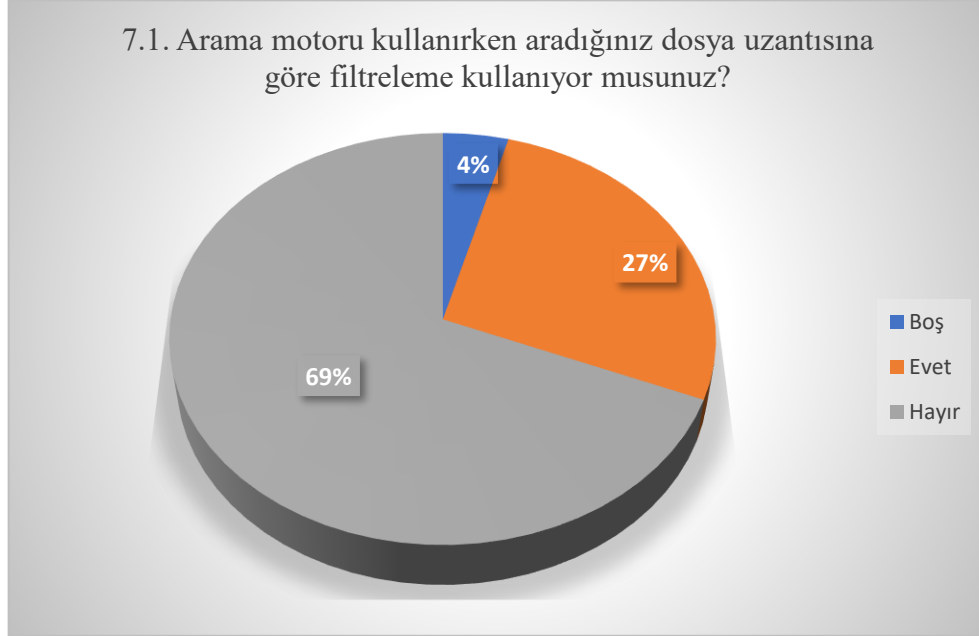
Grafik 6. Öğretmenlerin sıklıkla kullandıkları arama motorları

Öğretmenlerin %91'i Google arama motorunu sıklıkla kullanmaktadır. %5'i Google-Yandex, %4'ü Google ve Yahoo'yu birlikte kullanmaktadır.

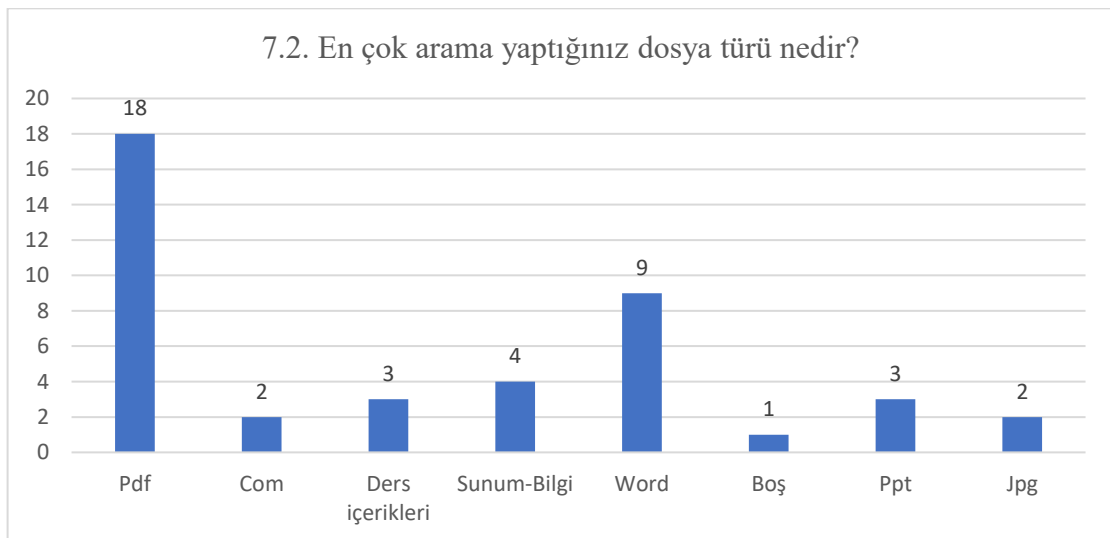
Grafik 7.1. Öğretmenlerin arama motoru kullanırken dosya uzantısına göre filtreleme kullanımı

Öğretmenlerin %69'u arama motoru kullanırken dosya uzantısına göre filtreleme kullanmamaktadır. %27'si ise arama motoru kullanırken dosya uzantısına göre filtreleme kullanmaktadır.

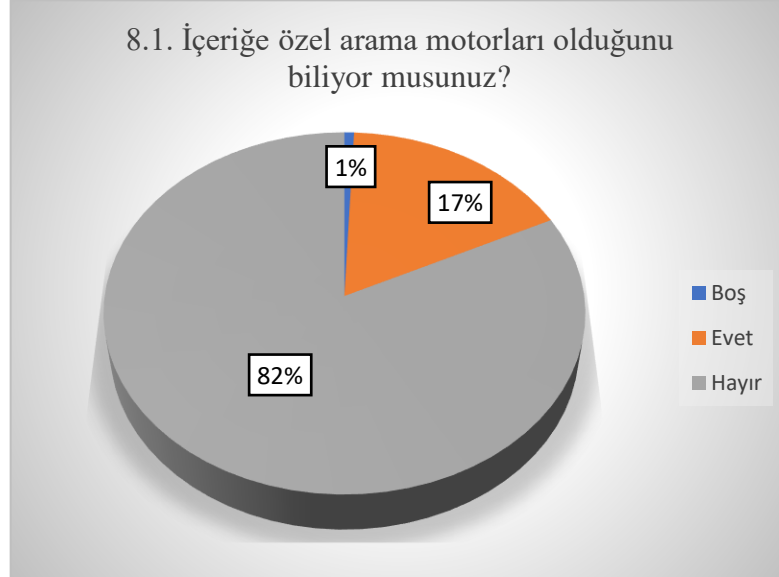
Grafik 7.2 Öğretmenlerin en çok arama yaptığı dosya türleri

Dosya uzantısına göre filtreleme kullanan öğretmenler en sık (%43) pdf kullanmaktadır. %7'si ppt, %5'i ise jpg uzantısını kullanmaktadır. Ancak büyük çoğunluğunun uzantıya göre filtrelemenin anlamını bilmediği verilen cevaplardan anlaşılmıştır.

Grafik 8.1 Öğretmenlere içeriğe özel arama motorları olduğunu biliyor musunuz sorusu sorulmuştur.

Öğretmenlerin %82'si içeriğe göre arama motorları olduğunu bilmemektedir. Sadece %17'si içeriğine göre arama motoru kullanmaktadır. %1'i ise bu soruya herhangi bir yanıt bildirmemiştir.

Grafik 8.2. Öğretmenlere bir önceki soruya cevabınız evet ise bir örnek yazar mısınız denilmiştir.

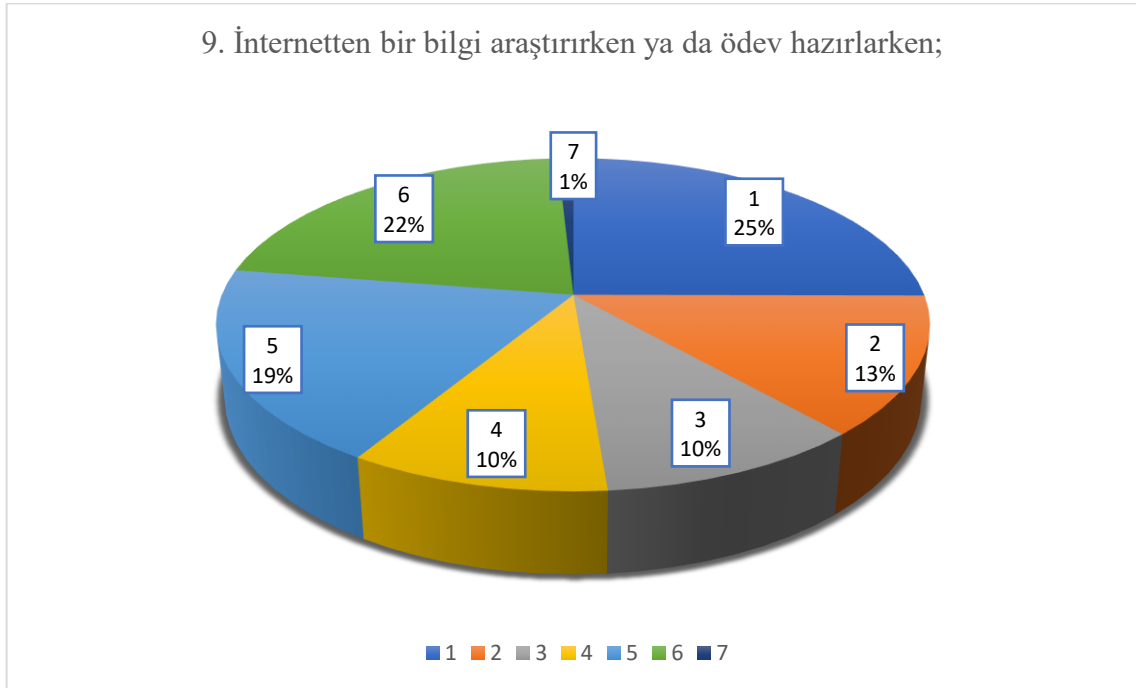
İçeriğine göre arama motoru kullananların %18'i kullandığı içeriğe örnek belirtememiştir. %39'u Google Scholar, %18'i Yandex, %11'i Bing, %7'si Google arama motorlarını kullanmaktadır.

Grafik 9. Öğretmenlere internetten bir bilgiyi araştırırken ya da ödev hazırlarken aşağıdaki maddelerden hangisinden yararlandığı sorulmuştur.

- 1- Google veya diğer arama motorlarına anahtar kelimeyi yazarım gelen ilk sayfadaki bilgilerden yararlanırım.
- 2- Bilimsel dijital dergilerden yararlanırım.
- 3- Kütüphane ve başka kuruluşların veri tabanından yararlanırım.
- 4- Wikipedia, Ekşisözlük gibi açık yazarlı kaynaklardan yararlanırım.
- 5- Kaynağı bilinen ve yazarları bilinen sayfalardan yararlanırım.
- 6- Meslektaşlarımın veya zümrelerimin kullandığı forumlardan yararlanırım.
- 7- Diğer (İki öğretmen “Hepsini karşılaştırmalı değerlendiririm” yanıtını vermiştir).

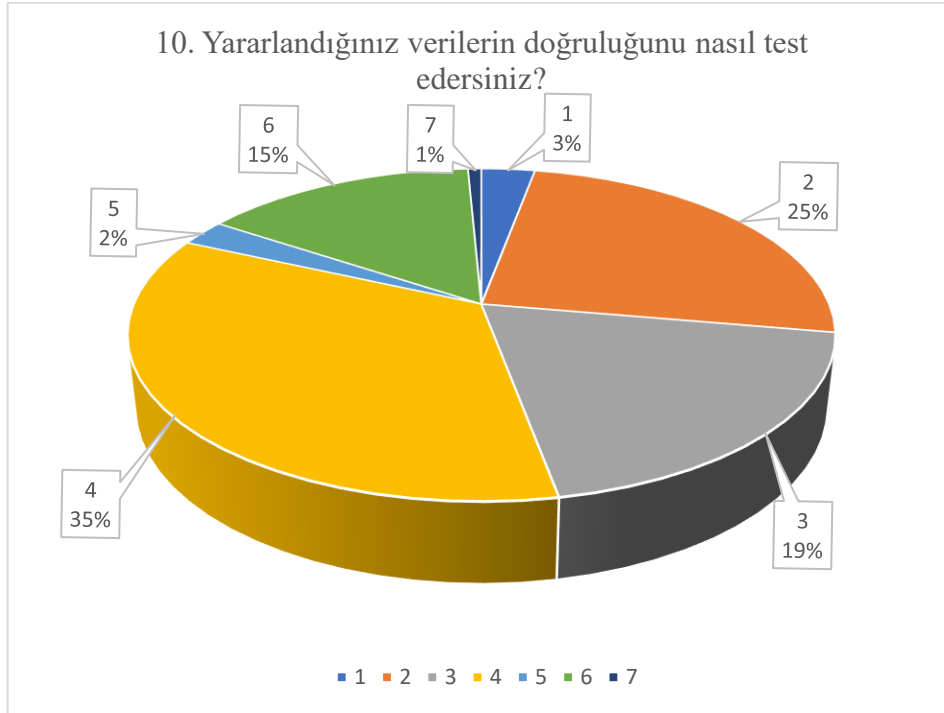
Öğretmenlerin %25’i “Google veya diğer arama motorlarına anahtar kelimeyi yazarım gelen ilk sayfadaki bilgilerden yararlanırım.”, %19’u “kaynağı bilinen ve yazarları bilinen sayfalardan yararlanırım.”, %22’si “meslektaşlarımın veya zümrelerimin kullandığı forumlardan yararlanırım.”, %13’ü “bilimsel dijital dergilerden yararlanırım.”, %10’u “kütüphane ve başka kuruluşların veri tabanından yararlanırım.”, %10’u “Wikipedia, Ekşisözlük gibi açık yazarlı kaynaklardan yararlanırım.”, %1’i “diğer (iki öğretmen “hepsini karşılaştırmalı değerlendiririm”) yanıtlarını vermiştir.

Grafik 10. Öğretmenlere aşağıdaki maddelerden hangisinden yararlanarak verilerin doğruluğunu test ettikleri sorulmuştur.

- 1- Test ihtiyacı duymam. Direkt kullanırım.
- 2- Güvendiğim sayfalar ve yazarların bilgilerini kullanırım.
- 3- Bilimsel yayınlardan kontrol ederim.
- 4- Birden fazla kaynağı tararım.
- 5- Zümrelerin kullandığı sayfalar dışındaki kaynaklardan da yararlanmam.
- 6- Kurumsal kaynakları kullanırım.
- 7- Diğer

Öğretmenlerin %35'i "birden fazla kaynağı tararım.", %25'i "güvendiğim sayfalar ve yazarların bilgilerini kullanırım.", %19'u "bilimsel yayınlardan kontrol ederim.", %15'i "kurumsal kaynakları kullanırım.", %2'si "zümrelerin kullandığı sayfalar dışındaki kaynaklardan da yararlanmam.", %3'ü "test ihtiyacı duymam, direkt kullanırım.", %1'i "diğer" yanıtını vermiştir.

Grafik 11.1. Öğretmenlere internetten aldıkları ve yararlandıkları dijital kaynakların kime veya hangi kuruma ait olduğu, yani kaynağını belirtir misiniz sorusu sorulmuştur.

Öğretmenlerin %43'ü kaynak belirtmediğini bildirmiştir. %9'u ise soruya yanıt vermemiştir. %48'i kaynak kullandığını bildirmiştir.

Grafik 11.2. Öğretmenlere hangi kaynaklar daha güvenilir sorusu sorulmuştur.

Kaynak belirtenlerin %10'u "edu-http-org resmi kaynaklar", %4'ü "Meb-Eba", %4'ü "makaleler", %13'ü "kurumsal", %6'sı "akademik kariyere göre", %4'ü "1.elden kaynaklar", %4'ü "konuya göre değişir" yanıtını vermiştir. %49'u ise bu soruya herhangi bir yanıt bildirmemiştir.

Grafik 12. Öğretmenlere aşağıdakilerden en çok ziyaret ettikleri site türleri sorulmuştur.

1- Sosyal Paylaşım- Sohbet

2- Eğitim- Ödev – Forum

3- Oyun – Film

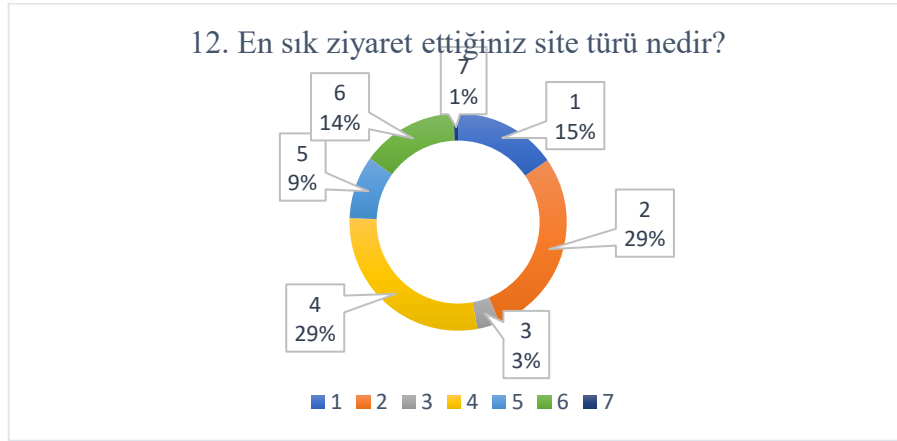
4- Haber – Blog

5- Akademik araştırma – Makaleler

6- Alışveriş

7-Diğer

Öğretmenlerin %29'u "haber- blog", %29'u "eğitim-ödev- forum", %15'i "sosyal paylaşım- sohbet", %14'ü "alışveriş", %9'u "akademik araştırma-makaleler",%3'ü "oyun- film", %1'i "diğer" yanıtı vermiştir.

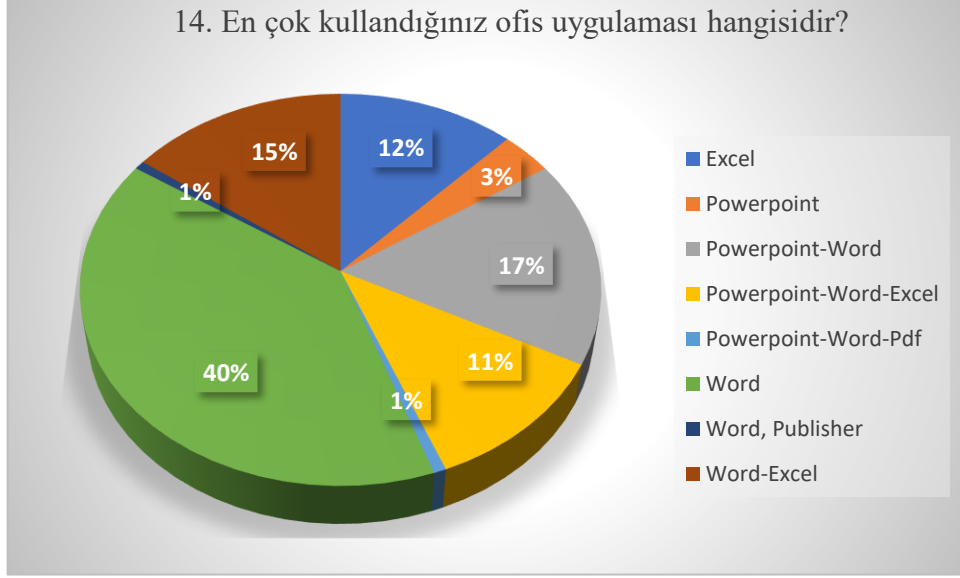
Grafik 13. Öğretmenlere e-posta adresiniz var mı ve aktif olarak kullanıyor musunuz sorusu sorulmuştur.

Öğretmenlerin %92'si e-posta adresine sahip olduklarını ve aktif olarak kullandıklarını belirtmiştir. %8'nin e-posta adresi yoktur.

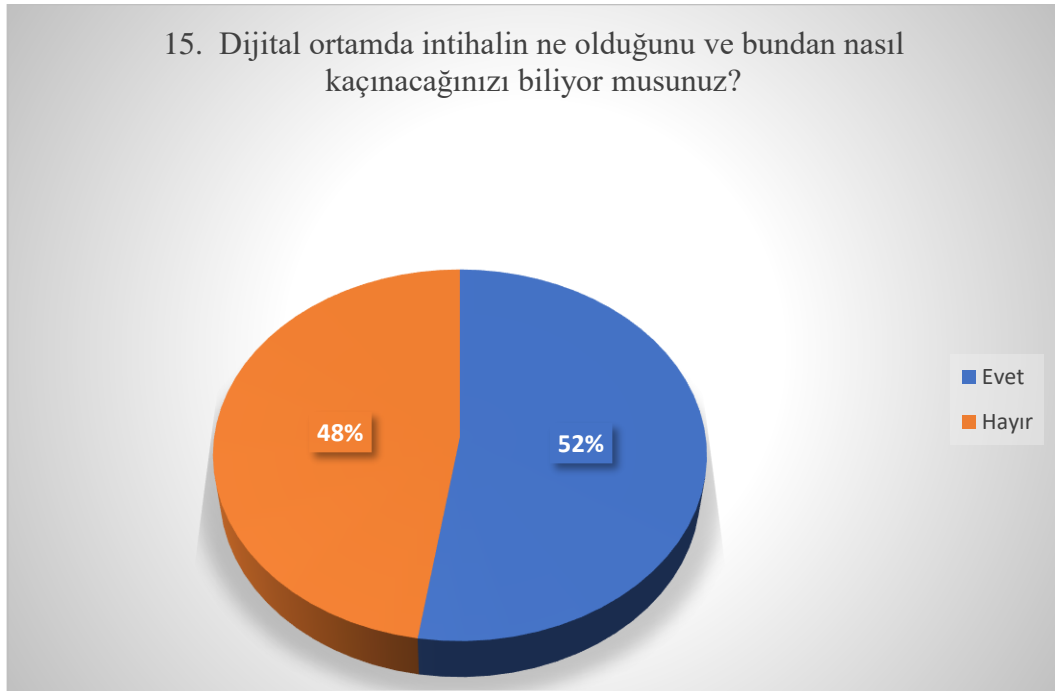
Grafik 14. Öğretmenlere en çok kullandıkları ofis uygulamaları sorulmuştur.

Öğretmenlerin %40'ı yalnızca Word, %12'si sadece Excel, %3'ü sadece Powerpoint uygulamasını kullandığını bildirmiştir. %17'si Powerpoint ve Word, %15'i Word ve Excel, %11'i Word, Excel ve Powerpoint, %1'i Powerpoint, Word, Pdf, %1'i Word, Publisher uygulamalarını birlikte kullandıklarını bildirmişlerdir.

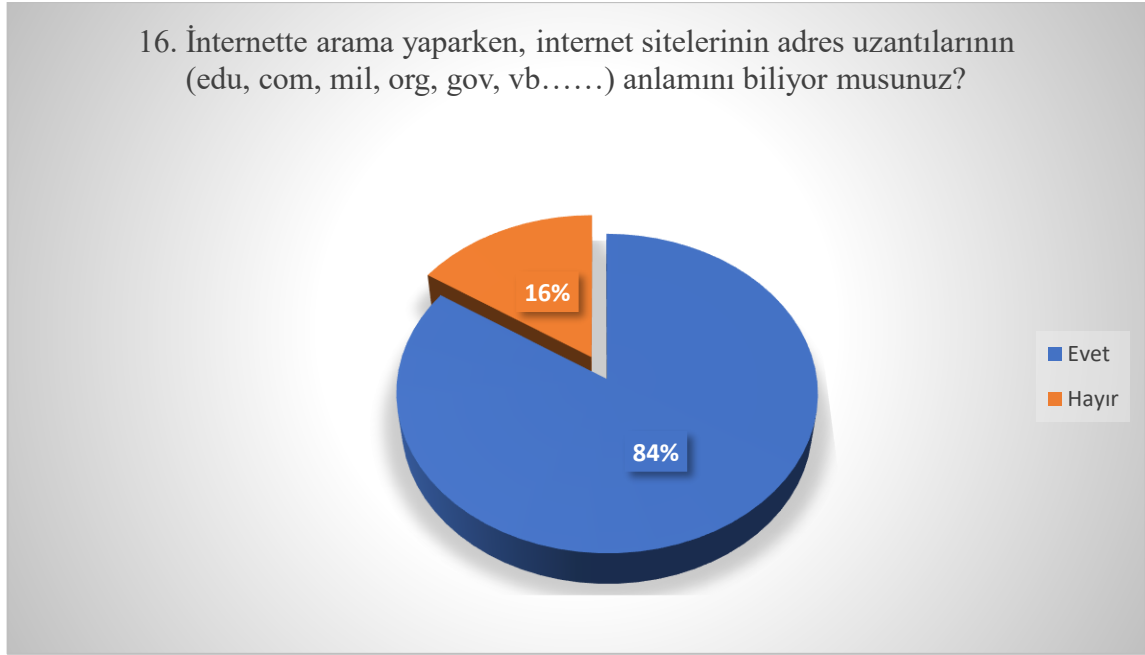
Grafik 15. Öğretmenlere dijital ortamda intihalin ne olduğunu ve bundan nasıl kaçınacağını biliyor musunuz sorusu sorulmuştur.

Öğretmenlerin %48'i intihalin ne olduğunu ve bundan nasıl kaçınacağını bilmemektedir. %52'si ise intihalden kaçındığını bildirmiştir.

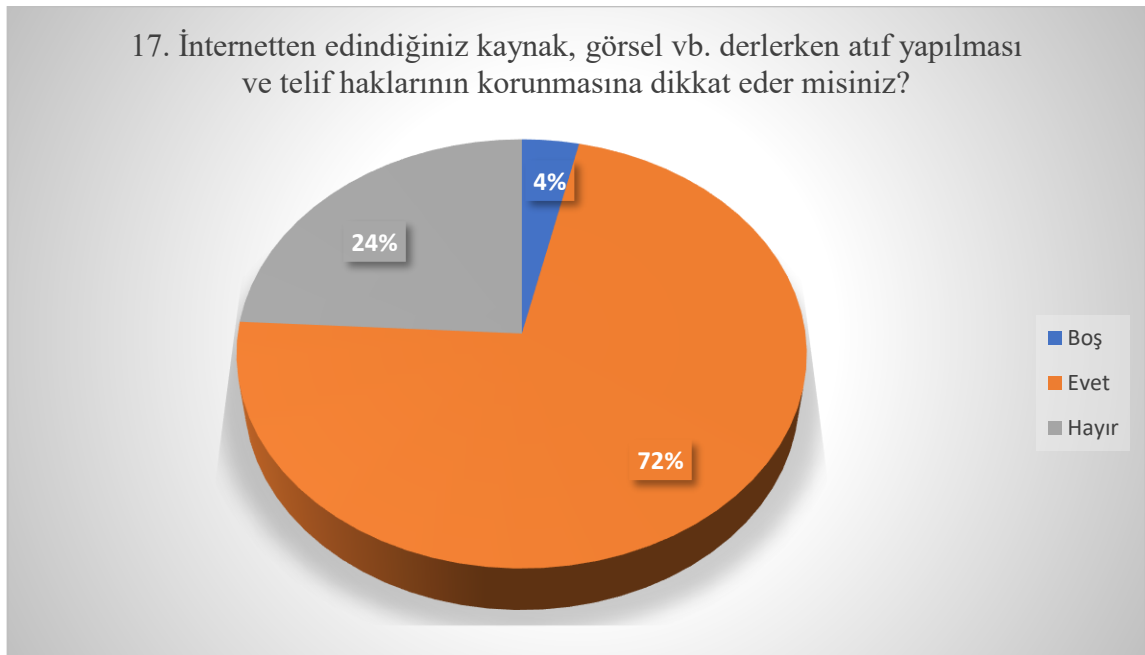
Grafik 16. Öğretmenlere internette arama yaparken, internet sitelerindeki adres uzantılarının (edu, com, mil, org, gov,vb.) anlamını biliyor musunuz sorusu sorulmuştur.

Öğretmenlerin %84'ü bu uzantıların ne anlama geldiğini bildiklerini, %16'sı bu uzantıları bilmediklerini belirtmiştir.

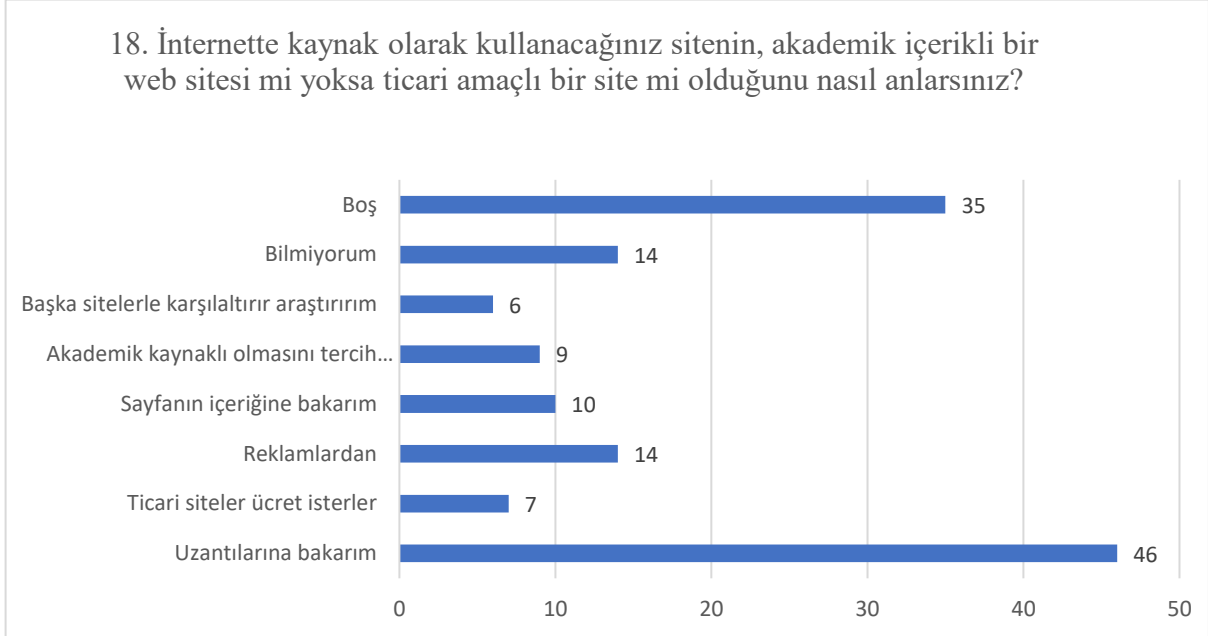
Grafik 17. Öğretmenlere internette edindiğiniz kaynak, görsel vb. derlerken atıf yapılması ve telif haklarının korunmasına dikkat eder misiniz sorusu sorulmuştur.

Öğretmenlerin %72'si internette edindikleri kaynak, görsel vb. derlerken atıf yapılması ve telif haklarının korunmasına dikkat ettiklerini bildirmiştir. %24'ü hayır cevabı verirken, %4'ü de bu soruyu yanıtsız bırakmıştır.

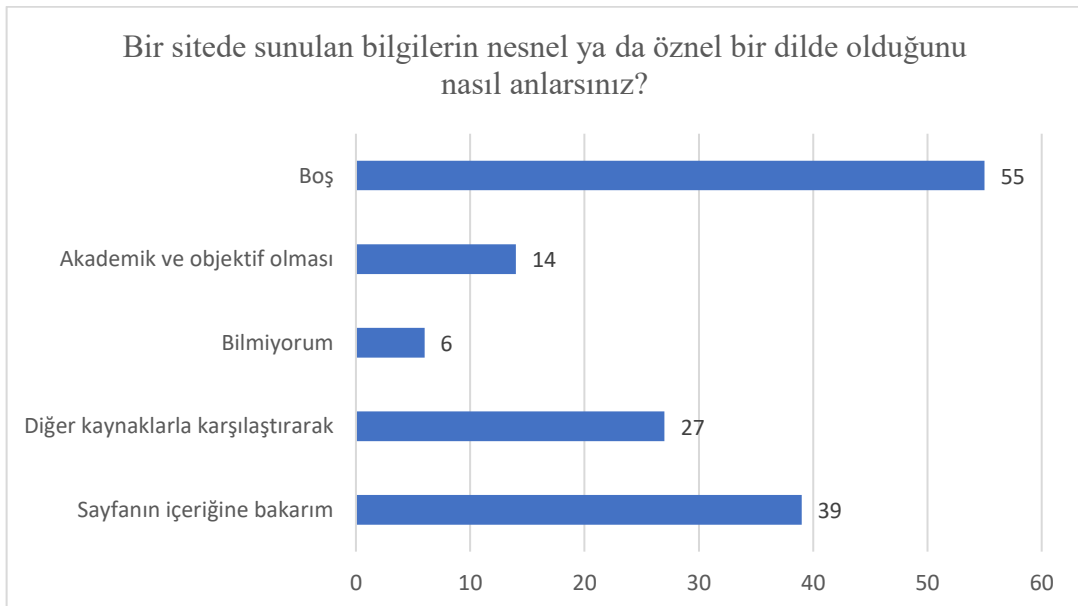
Grafik 18. Öğretmenlere internette kaynak olarak kullanacağınız sitenin, akademik içerikli bir web sitesi mi yoksa ticari amaçlı bir site mi olduğunu nasıl anlarsınız sorusu sorulmuştur.

Öğretmenlerin %25'i bu soru hakkında fikir beyan etmemiştir. %33'ü “uzantılarına bakarak”, %7'si “sayfanın içeriğine bakarak”, %10'u “reklamlardan”, %5'i “ticari siteler ücret ister”, %6'sı “akademik kaynaklı olmalarını tercih ederim” %10'u “bilmiyorum”, %4'ü “başka sitelerle karşılaştırır araştırım” yanıtını vermiştir.

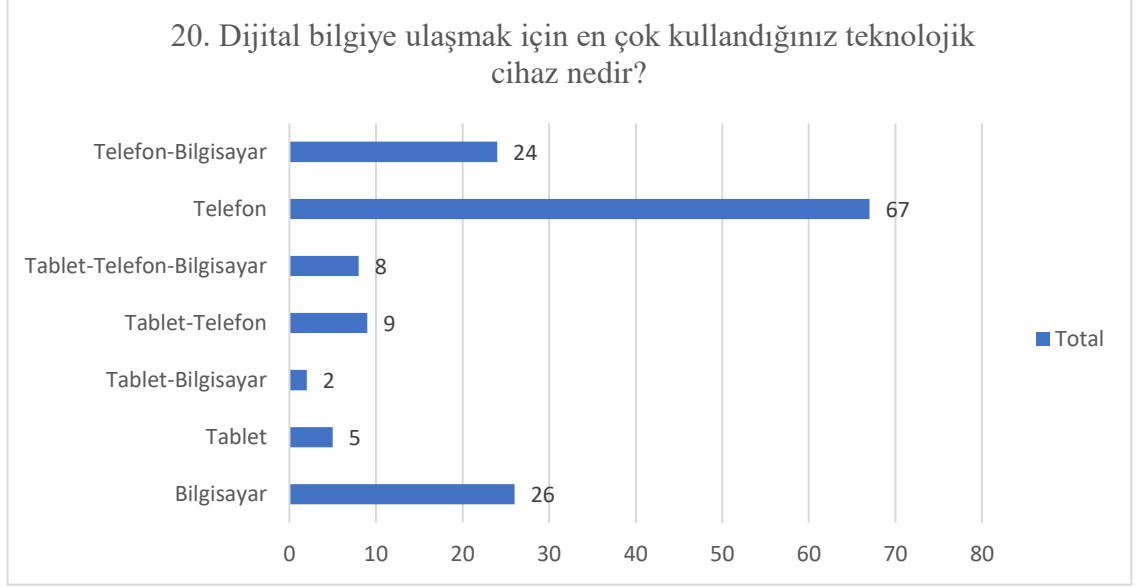
Grafik 19. Öğretmenlere bir sitede sunulan bilgilerin nesnel ya da öznel bir dilde olduğunu nasıl anlarsınız sorusu sorulmuştur.

Öğretmenlerin %39'u bu soru hakkında fikir beyan etmemiştir. %28'i “sayfanın içeriğine bakarım”, %19'u “diğer kaynaklarla karşılaştırarak”, %10'u “akademik ve objektif olması”, %4'ü “bilmiyorum” yanıtını vermiştir.

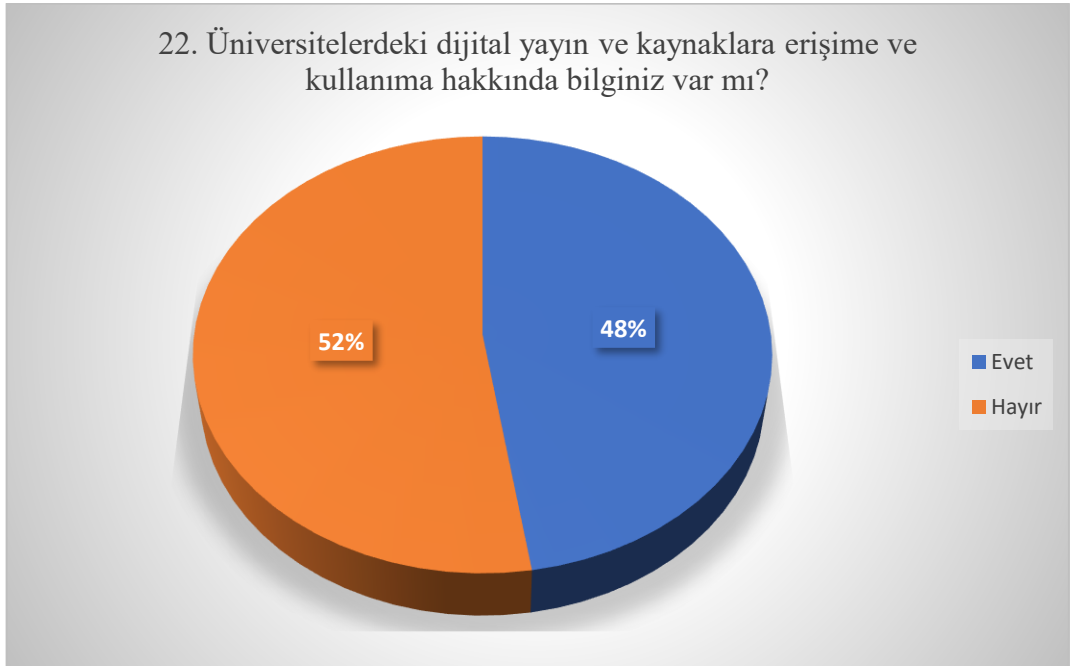
Grafik 20. Öğretmenlere dijital bilgiye ulaşmak için en çok kullandığınız teknolojik cihaz nedir sorusu sorulmuştur.

Öğretmenlerin %48'i "telefon", %18'i "bilgisayar", %4'ü "tablet", %17'si "telefon ve bilgisayar", %6'sı "tablet ve telefon", %1 i "tablet ve bilgisayar", %6'sı "tablet, telefon ve bilgisayar" yanıtını vermiştir.

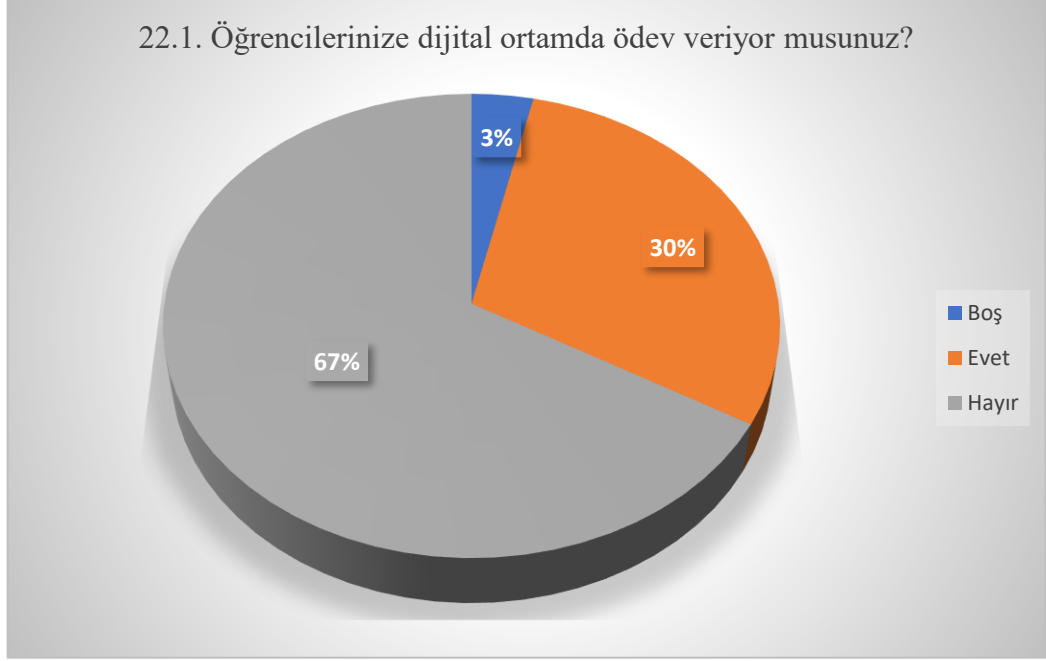
Grafik 21. Öğretmenlere üniversitelerdeki dijital yayın ve kaynaklara erişime ve kullanıma hakkında bilginiz var mı sorusu sorulmuştur.

Bu soruya öğretmenlerin %52'si hayır, % 48'i evet cevabını vermiştir.

Grafik 22. Öğretmenlere öğrencilerinize dijital ortamda ödev veriyor musunuz sorusu sorulmuştur.

Öğretmenlerin %67'si öğrencilere dijital ortamda ödev vermediklerini belirtmiştir. %30'u dijital ortamda ödev verdiğini bildirirken, %3ü bu soru hakkında fikir beyan etmemiştir.

3.1.5.1. Türkiye'deki Lise Öğretmenleri Anket Sonuçlarına İlişkin Genel Bir Yorum

Çeşitli branşlarda ve farklı okullarda görev yapan lise öğretmenlerine uygulanan anket sorularına verilen yanıtlara göre; öğrencilerde olduğu gibi dijital dünyaya ulaşmak için en çok kullanılan teknolojik cihaz akıllı telefonlar ve en çok kullanılan sosyal medya platformu Instagram ve ardından Facebook'tur. Lise öğretmenlerinin internet arama motorları, özel web sayfaları vb. konularda yeterli bilgiye sahip olmadıkları ve bazı konularda genel dijital tanımlamalardan yoksun oldukları görülmüştür.

Öğretmenlerin en çok Wikipedia ve Ekşisözlük gibi açık yazarlı kaynakları kullandıkları görülmüştür. Öğretmenlerin sadece %23'ü bilimsel dijital dergileri, kütüphanelerin ve diğer kurumların veri tabanlarını kullanmaktadır. Diğer öğretmenlerin Google'ı yoğun olarak kullandıkları ve Google'da ve açık yazarlı kaynaklarda anahtar kelime ile bulunan bilgilerden yararlandıkları belirlenmiştir. Öğretmenlerin bir kısmının "meslektaşlarım veya gruplarım tarafından kullanılan forumlar" seçeneğini işaretledikleri görülmüştür.

Öğretmenlerin büyük çoğunluğu interneti daha çok sosyal medya, haber, alışveriş vb. için kullanmaktayken; mesleki eğitim, araştırma ve bilgi amaçlı daha az kullanıldığı anket sonuçlarından tespit edilmiştir. Öğretmenlerin %48'i intihalin ne olduğunu ve bundan nasıl kaçınılacağını hakkında bilgisi olmadığı anketin başka bir önemli sonucudur. Öğretmenlerin %52'si intihalden kaçındıklarını bildirmiştir, ancak intihalin ne olduğunu bildiklerini ve bundan kaçındıklarını söyleyen öğretmenlerin sonraki sorulara verdikleri cevaplar arasında bir çelişki olması sebebiyle öğretmenlerin çoğunluğu tarafından intihalin bilinmediği yorumu yapılmıştır.

Eğitimin giderek dijitalleştiği günümüz dünyasında öğretmenlerin eğitim ve öğretimde hem kendileri hem de öğrenciler için dijital ortamı aktif olarak kullanmadıkları, bu konuda doğru bilgiye ulaşmada temel eksikliklerin olduğu gözlemlenmiştir. Öğretmenlerin dijital mecrada en çok iletişim ve sosyal medya hesapları kullanıldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Öğretmenlere internet kullanımına ilişkin bazı temel tanımlarla birlikte, dijital kaynaklara erişim, derleme ve etik uygulamalar hakkında bilgilendirmeler yapılarak bu eksikliklerin giderilmesi ve eğitim-öğretim için dijital ortamdan daha fazla yararlanılabilecek olunması bu projenin önemli çıktısı olacaktır.

İtalya'da Öğrencilerin ve Öğretmenlerin Dijital Okuryazarlığı

3.2. İTALYA ANKET SONUÇLARI

Dijital Dünya İçin Bir Öğrenme Kültürü İnşa Etmek

2020-1-TR01-KA226-SCH-097703

Luciana Levi BETTIN, Dalmar Mohamed ALI,
Bernd FAAS, Gianluigi RAGO, Marta PERUZZO

Ekim 2021

Avrupa Komisyonu'nun bu yayının üretimine verdiği destek, yalnızca yazarların görüşlerini yansıtan içeriklerin onaylandığı anlamına gelmez ve burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından Komisyon sorumlu tutulamaz.

Co-funded by
the European Union

Bu rapor, orta öğretimdeki öğrenci ve öğretmenlerin dijital okuryazarlıkla ilgili eksikliklerinin neler olduğunu belirlemek için İtalya'da yapılan anketin sonuçlarını göstermektedir.

Anket sonucunda 4 ortak ülkede (Türkiye, Fransa, Yunanistan ve İtalya) elde edilen sonuçlara dayalı olarak bir eğitim kursu müfredatı oluşturulacaktır.

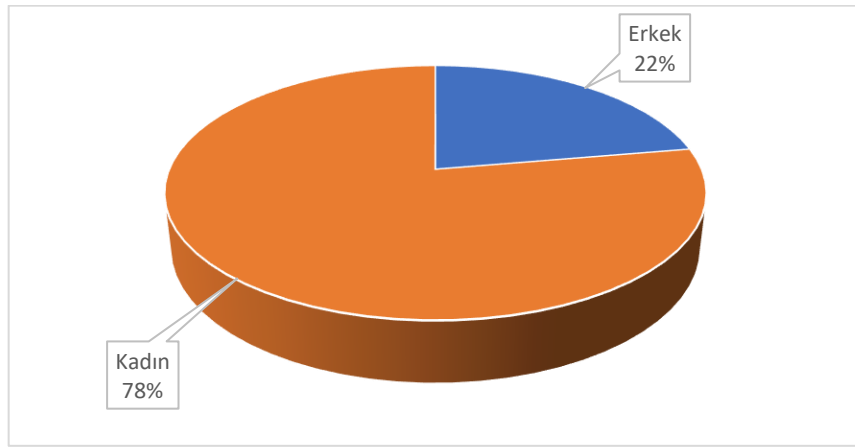
Anket 2021 yılı Ekim ayında gerçekleştirilmiştir. Yüzyüze ve dijital formatta dolduran ankete 103 öğrenci ve 49 öğretmen katılmıştır.

3.2.1. Öğrenci Anketi

WhatsApp üzerinden dijital ortamda gönderilen anketi Vicenza bölgesindeki farklı ortaokul ve liselere devam eden 103 öğrenci yanıtlamıştır.

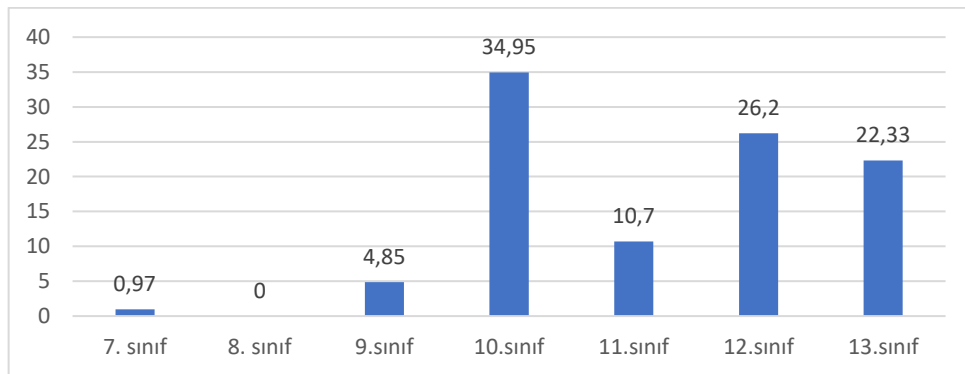
3.2.1.1 Sonuçlar

Grafik 1. Cinsiyete göre dağılım:

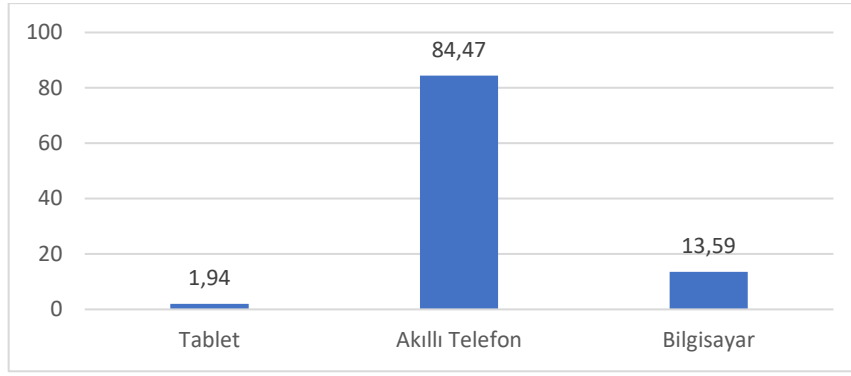
Bu rakam, anketimize katılan okullardan birinin dil okulu olduğu düşünülerek yorumlanmalıdır. Bu tür liselerde, MIUR (İtalyan Eğitim Bakanlığı) tarafından yayınlanan verilere göre 2018-2019 eğitim öğretim yılı için kızların oranı 79,3'tür.

Grafik 2. Sınıf düzeyine göre dağılım:

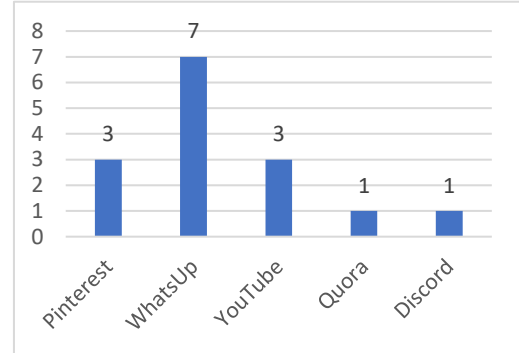
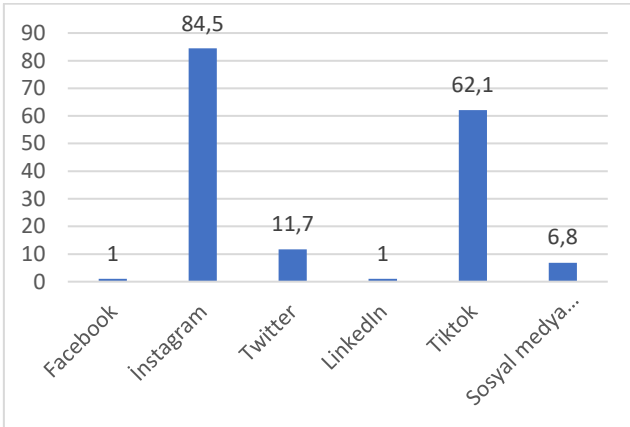
İtalya'da dokuzuncu sınıf, lisenin ilk yılına karşılık gelmektedir.

Grafik 3. İnternete erişmek için en çok kullanılan teknolojik araç

Bu rakam, 2019 Vatandaşlar ve ICT Raporunda 14 yaş ve üzeri kullanıcılar arasında %91,8'inin akıllı telefon kullandığını, %43,3'ünün masaüstü bilgisayar üzerinden erişim sağladığını, %27,2'sinin dizüstü bilgisayar veya notbook kullandığını bildiren İstat'ın (Ulusal İstatistik Enstitüsü) bulgularını doğrulamaktadır. Tablet kullananların oranı %25,7 iken e-kitap, akıllı saat veya diğer mobil cihazları kullananların oranı %6,1'dir.

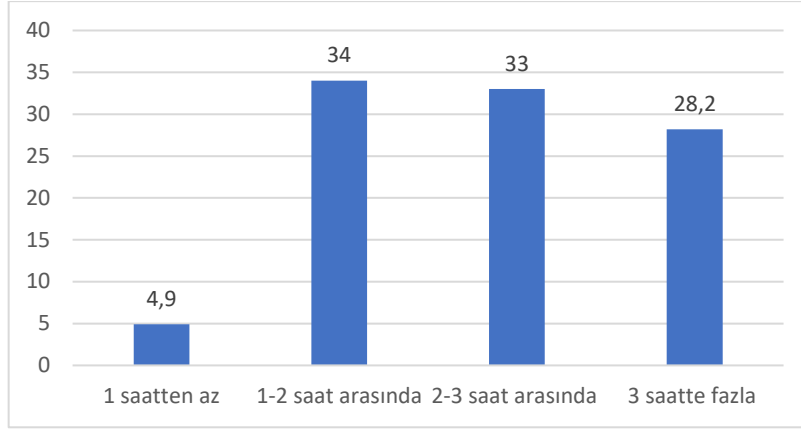
Grafik 4. En çok kullanılan sosyal medya uygulaması

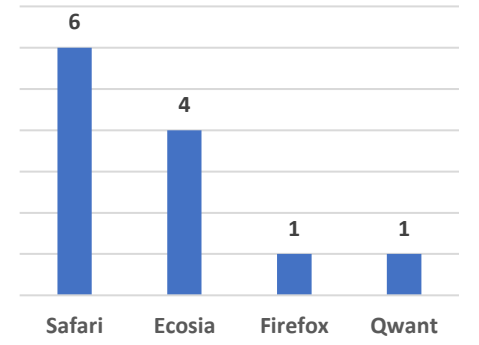
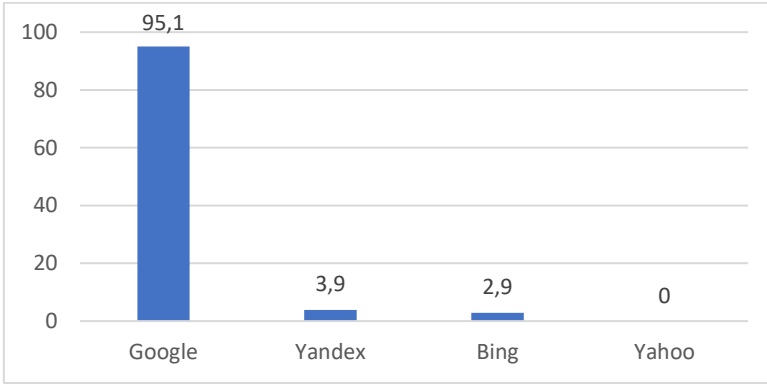
Görüşülen kişiler tarafından verilen cevaplar, örneğin Niccolò Cusano Üniversitesi tarafından yürütülenler gibi, ulusal düzeyde yürütülen araştırmalardan da ortaya çıkanları doğrulamaktadır¹.

¹ <https://www.unicusano.it/blog/universita/infografica-social-network/>

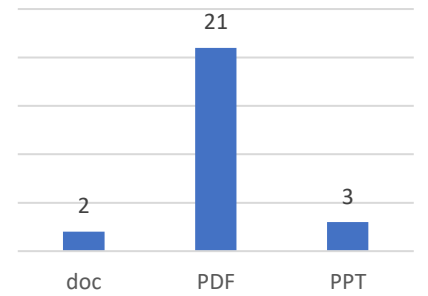
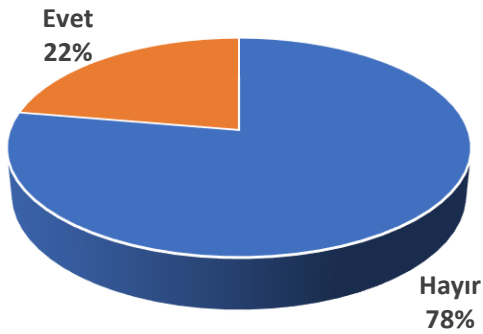
Grafik 5. Günlük internet kullanım süresi

Grafik 6. En sık kullanılan arama motorları

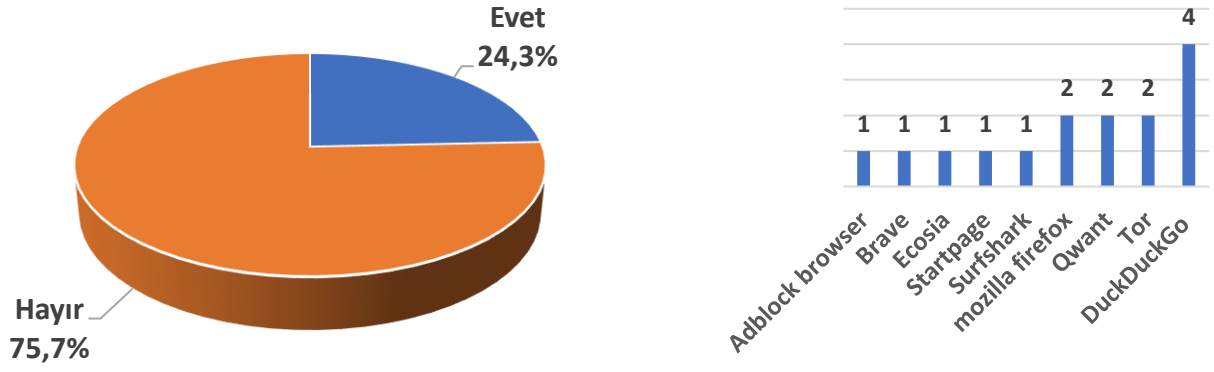

Grafik 7. İnternette gezinirken dosya uzantısına göre filtre kullanımı

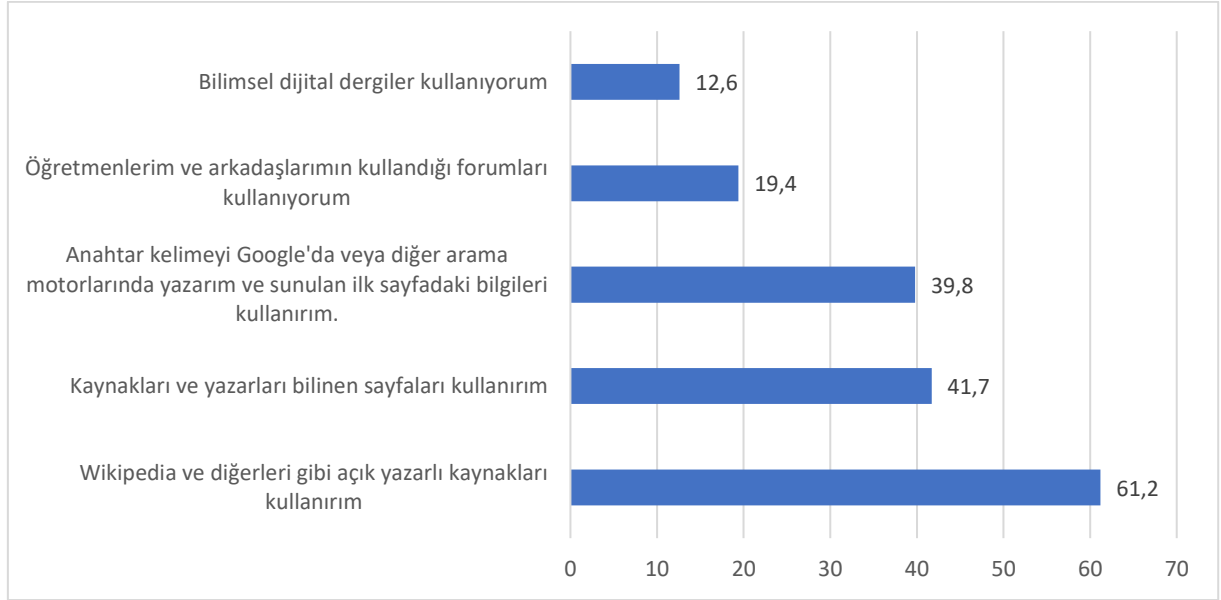
Ankete katılanların yaklaşık %80'i internette gezinirken herhangi bir filtre kullanmadıklarını belirtmişlerdir.

Grafik 8. Daha yüksek düzeyde gizlilik sağlayan arama motorları bilgisi

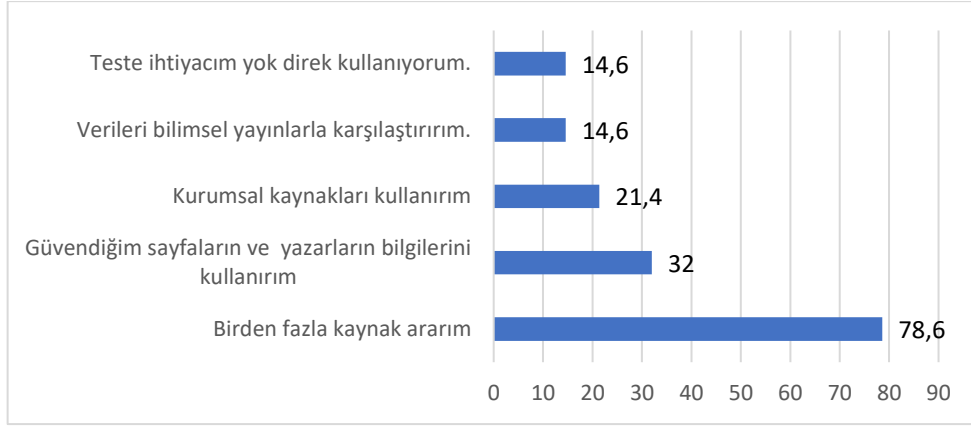
Ankete katılanların yalnızca üçte biri, daha yüksek düzeyde çevrimiçi güvenlik sağlayan arama motorlarından haberdardır.

Grafik 9. Ödev hazırlığı için internette bilgi arama alışkanlıkları

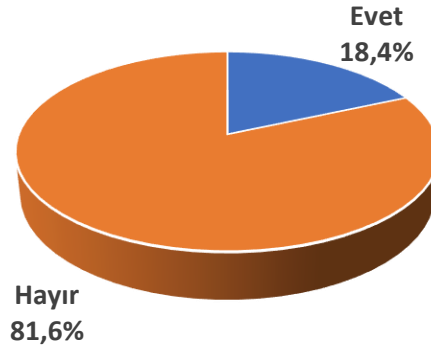
Ankete katılanların %61,2'si bilgileri ararken Wikipedia gibi kaynakları kullandıklarını söylerken, %41,7'si kaynağını ve/veya yazarlarını bildikleri sayfalarda yayınlanan bilgileri kullandığını söylemektedir. Bununla birlikte, yaklaşık %40'ı, ilgilendikleri anahtar kelimeleri Google'a girdiklerinde ilk açılan sayfalara güvendiğini belirtmişlerdir. Ankete katılan öğrencilerin yalnızca %12,6'sı dijital bilimsel dergileri kullandığını bildirmiştir.

Grafik 10. Kullanılan verilerin doğruluğunun kontrol edilmesi

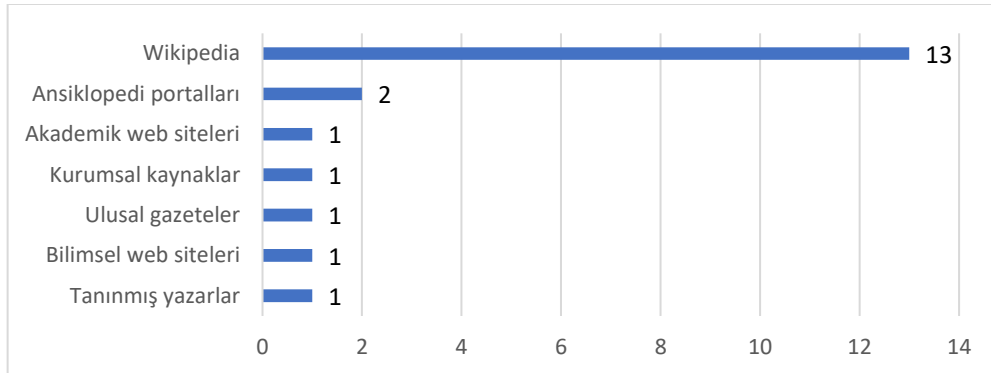

Kullanılan verilerin doğruluğunu kontrol etme konusunda öğrencilerin %78,6'sı birden fazla bilgi kaynağı aradığını, %32'si ise güvenilir olduğunu düşündükleri yazarların sayfalarında bulunan bilgileri kullandığını belirtmektedir. %14,6'sı bilgiyi doğrulama ihtiyacı hissetmediğini, doğruluğunu ve güvenilirliğini kontrol etmeden kullandığını belirtmiştir.

Grafik 11. İnternette elde edilen bilgi kaynağının belirtilme alışkanlığı

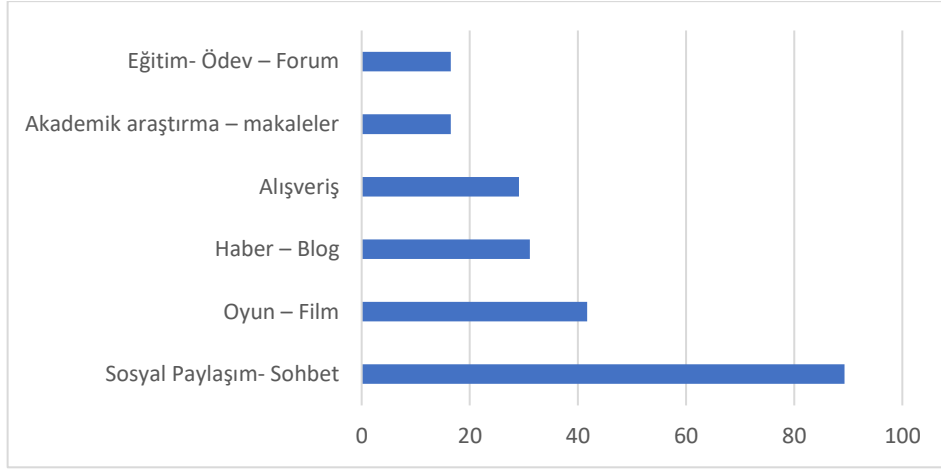

Öğrencilerin büyük çoğunluğu (%81,6) internette aldıkları bilgilerin kaynağını belirtmediklerini söylemektedir. Grafik 12. En güvenilir kabul edilen kaynaklar

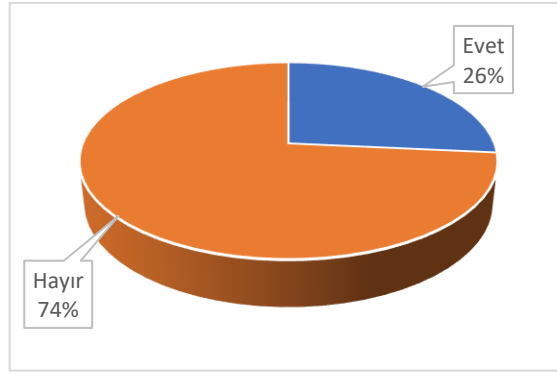

Hangi bilgi kaynaklarını güvenilir buldukları sorusunu yanıtlayan 20 öğrencinin %65'i Wikipedia'yı güvenli bulduğunu belirtmiştir. Sadece bir öğrenci üniversite veya bilimsel siteleri işaret etmiştir.

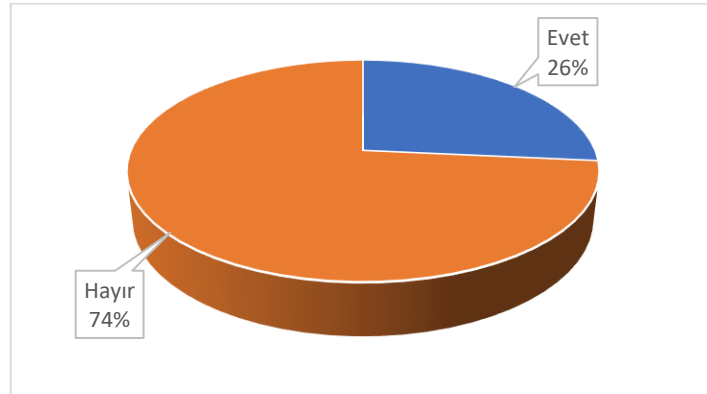
Grafik 12. En sık ziyaret edilen web siteleri

Grafik 13. Bir e-posta adresiniz var mı?

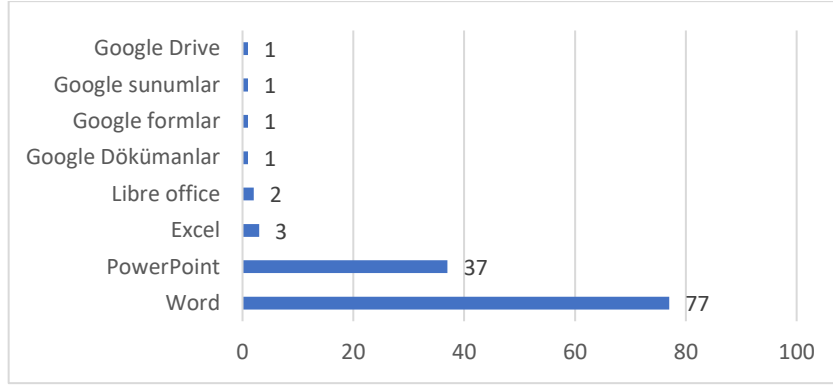

Grafik 13.1. E-posta adresinizi aktif kullanıyor musunuz?

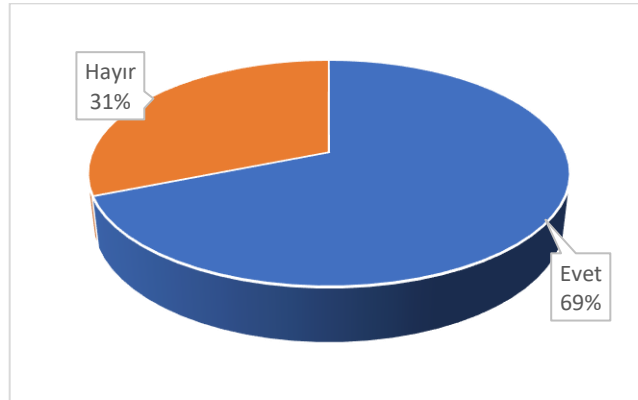
Öğrencilerin %73,5'i bir e-posta adresine sahip olduğunu ve aktif olarak kullandığını bildirmiştir. Büyük olasılıkla bu rakam, pandemi dönemindeki tüm İtalyan öğrencilerin ya meydana gelen farklı karantinalar ya da sınıflarda kaydedilen Covid-19 enfeksiyonları nedeniyle çevrimiçi olarak derslere katılmasından etkilenmektedir. Bu süreçte İtalya'da çoğu okulda öğrencilerle ve aileleriyle e-posta yoluyla iletişim kurma alışkanlığı yerleşmiştir.

Grafik 14. En çok kullanılan Office uygulamaları

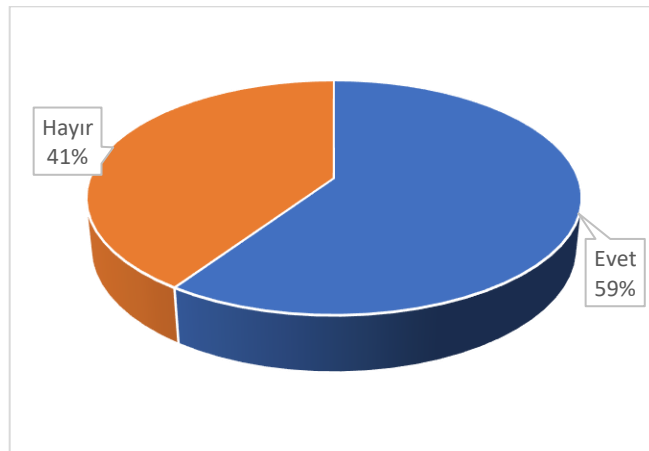

Kelime işleme programı "Word" öğrenciler tarafından en yaygın olarak kullanılan programdır ve onu PowerPoint takip etmektedir. Bu sonuçta pandeminin yine kilit bir rol oynadığı düşünülmektedir. Çünkü uzaktan eğitim dönemlerinde verilen ödevlerin çoğunluğu yazılı materyal üretimi ve sunumları içermektedir.

Grafik 15. İnternet intihalinin ne olduğunu biliyor musunuz?

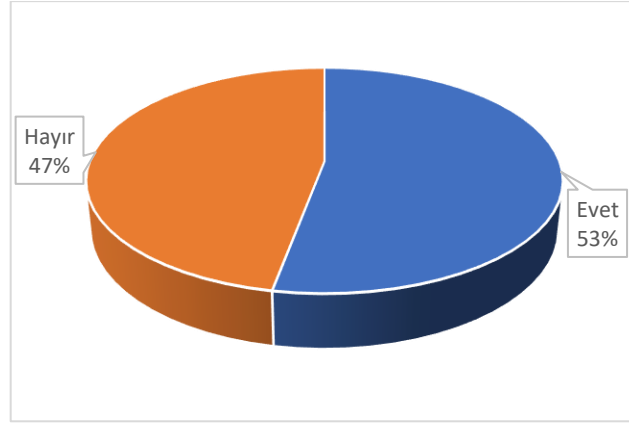

Grafik 15. İntihalden nasıl kaçınacağınızı biliyor musunuz?

Ankete katılan öğrencilerin yaklaşık %70'i dijital intihalinin ne olduğunu bildiklerini ancak %40.5'i bunu nasıl önleyeceğini bilmediğini belirtmiştir.

Grafik 16. Site uzantılarının ne anlama geldiğini biliyor musunuz?

Öğrencilere internette kaynak olarak kullanacağınız sitenin, akademik içerikli bir web sitesi mi yoksa ticari amaçlı bir site mi olduğunu nasıl anlarsınız sorusu sorulmuştur.

Bu soruya sadece 3 öğrenci akademik ya da pazarlama şirketine ait web sitesinde gezindiklerini nasıl anlayacaklarını bilmediklerini söylemiştir.

Dijital mecradaki bilginin objektif bilgi mi yoksa taraflı bir dilde mi olduğunu nasıl anlarsınız sorusu sorulmuştur.

Bu soruya sadece 2 öğrenci başka internet sitelerine de baktıklarını söyleyerek cevap vermiştir.

Üniversitelerde dijital yayın ve kaynaklara erişim ve kullanım hakkında tüm öğrenciler bilginiz yok yanıtını vermiştir.

Öğrencilerin hiçbiri webde bilgi arama ile ilgili bir kursa katılmamıştır.

3.2.1.2. Önemli Bulgular

Ankete katılan öğrenciler tarafından verilen cevaplara göre, gençlerin ağırlıklı olarak akıllı telefonlarından (%84,47) internette eriştikleri ve günde önemli miktarda vakitlerini dijital ortamda harcadıkları tespit edilmiştir.

En çok kullanılan sosyal medya uygulaması Instagram (%84,5) ve Tiktok (%62,1) iken, sadece %1'i Facebook kullanmaktadır. %6,8'i sosyal medya hesabının olmadığını söylemektedir.

En çok kullanılan arama motoru Google (%95,1)'dir ve internet aramalarında sadece birkaçı filtre (%22) kullandığını belirtmiştir.

Katılımcıların %24,3'ü gizliliğe daha fazla saygı gösterilmesini garanti eden arama motorları olduğunu bildiklerini söylemektedir.

Ağırlıklı olarak okul ödevi yapmak için en çok ziyaret edilen site Wikipedia'dır (%61,2) ve en güvenilir kaynaklardan biri olarak kabul edilmektedir.

Ankete katılan öğrencilerin %41,7'si yazarlarını tanıdıkları sayfalarda yer alan bilgileri kullanmayı, %39,8'i ise anahtar kelimeleri Google veya diğer arama motorlarına yazıp sunulan ilk sayfada bulunan bilgileri kullanmayı tercih ettiklerini belirtmişlerdir.

Ankete katılanların yalnızca %12,6'sı dijital bilimsel dergilere başvurduğunu söylemektedir.

Aynı bilgiyi birden fazla kaynaktan arayarak veya güvencikleri sayfalardan ve yazarlardan bilgilere ulaşarak verilerin doğruluğu ve güvenilirliği kontrol eden öğrencilerin oranı %78,6'dır. %14,6'sı ise herhangi bir kontrol yapmadığını ve bilgileri doğrudan kullandığını söylemektedir.

Kaynakların alıntılanması öğrenciler arasında çok önemsenmemektedir. Hatta ankete katılanların %81,6'sı internetten aldıkları bilgilerin kaynağını belirtmeye alışık olmadıklarını söylemektedir.

En çok ziyaret edilen web siteleri sosyal medya ve sohbet (%89,3), oyun ve filmler (%41,7), haber ve bloglar (%31,1) iken, sadece %16,5'i araştırma sitelerini, akademik makaleleri ve eğitim-ödev forumlarını ziyaret ettiğini belirtmektedir.

Tüm katılımcıların aktif olarak kullanılan bir e-posta adresi vardır.

En sık kullanılan Office uygulamaları Word (77 yanıt) ve PowerPoint (37 yanıt) iken, Excel, Google dokümanları vb. gibi diğer uygulamalar çok az sayıda katılımcı tarafından kullanılmaktadır.

Ankete katılanların %68,9'u dijital intihalinin ne olduğunu ve %59,5'i bunu nasıl önleyeceğini bilmektedir.

Ankete katılanların yaklaşık yarısı edu, mil vb. gibi web sitesi uzantılarının anlamını bilmektedir (%45,6), ancak bir sitenin akademik site mi yoksa bir pazarlama şirketi mi olduğunu ayırtmadıklarını belirtmişlerdir.

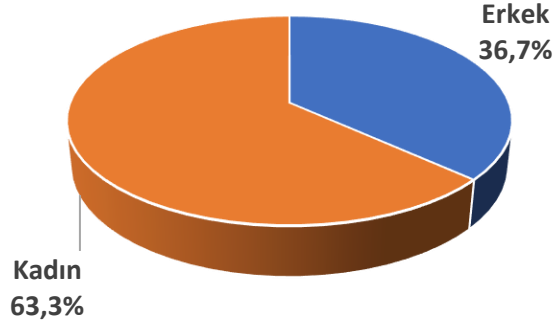
Öğrencilerin tamamı dijital yayınlara ve üniversite kaynaklarına erişim ve bunları kullanma konusunda bilgilerinin olmadığını ve internetten bilgi bulma konusunda hiçbir ders almadıklarını belirtmişlerdir.

3.2.2. Öğretmen Anketleri

İtalya'daki ortaokul ve liselerde çalışan farklı öğretim alanlarından 49 öğretmen, dijital ortamda ağırlıklı olarak e-posta yoluyla gönderilen anketi yanıtlamıştır.

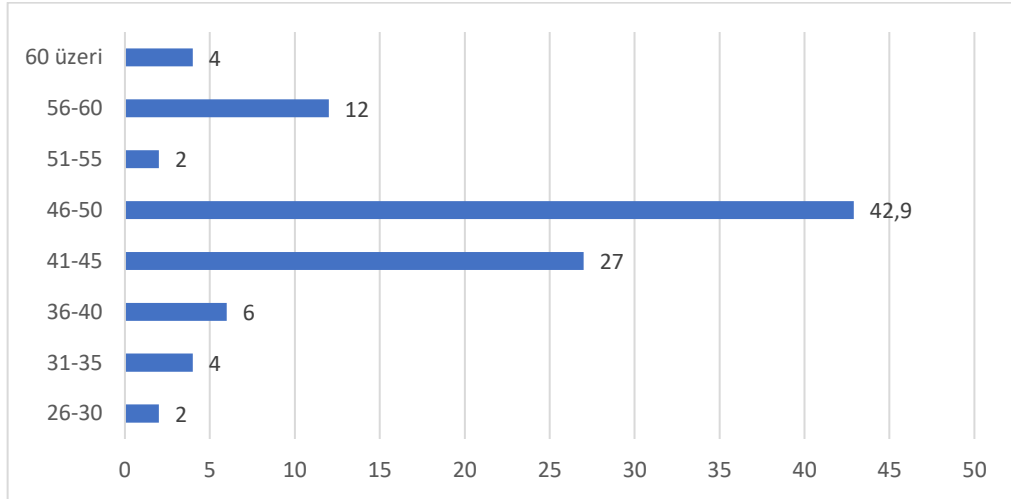
3.2.2.1. Sonuçlar

Grafik 17. Cinsiyete göre dağılım:

OECD Eğitime Bakış 2021 raporuna göre, İtalya'da lise öğretmenlerinin %68'i kadındır. Bu rakam örneğimiz tarafından onaylanmıştır. Anketimize katılanların %63.3'ü kadındır.

Grafik 18. Yaşa göre dağılım:

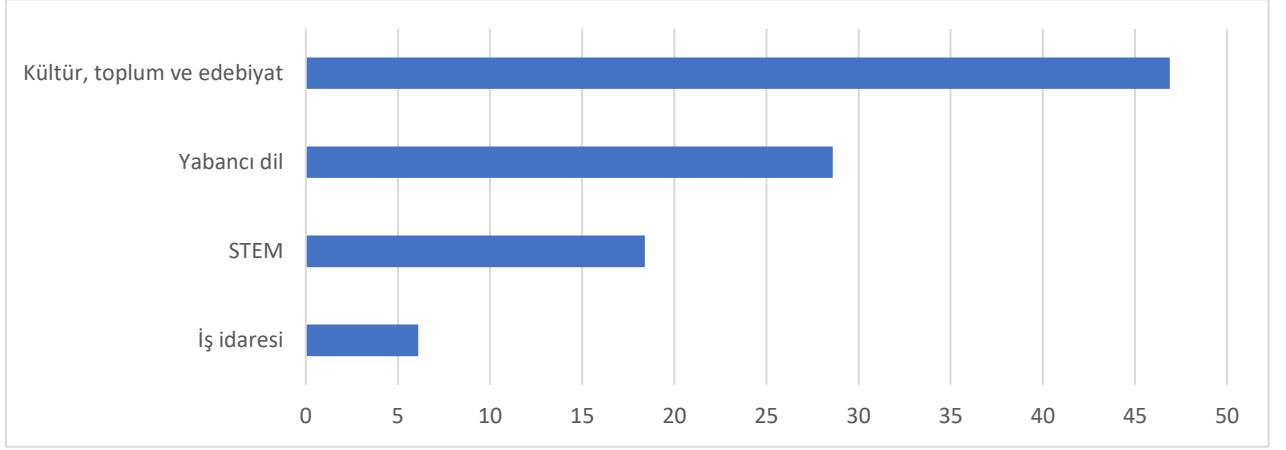
OECD Bir Bakışta Eğitim 2021 Raporuna göre, devlet ortaokulu öğretmenlerinin %62'si (14-19 yaş arası öğrenciler) 50 yaşın üzerindedir. Ankete katılanların yalnızca %18'i 50 yaşın üzerindedir.

Anketimize katılan öğretmenlerin İtalya ortalamasına nispeten daha genç yaşta oluşu, bize göre, iki faktörden kaynaklanmaktadır.

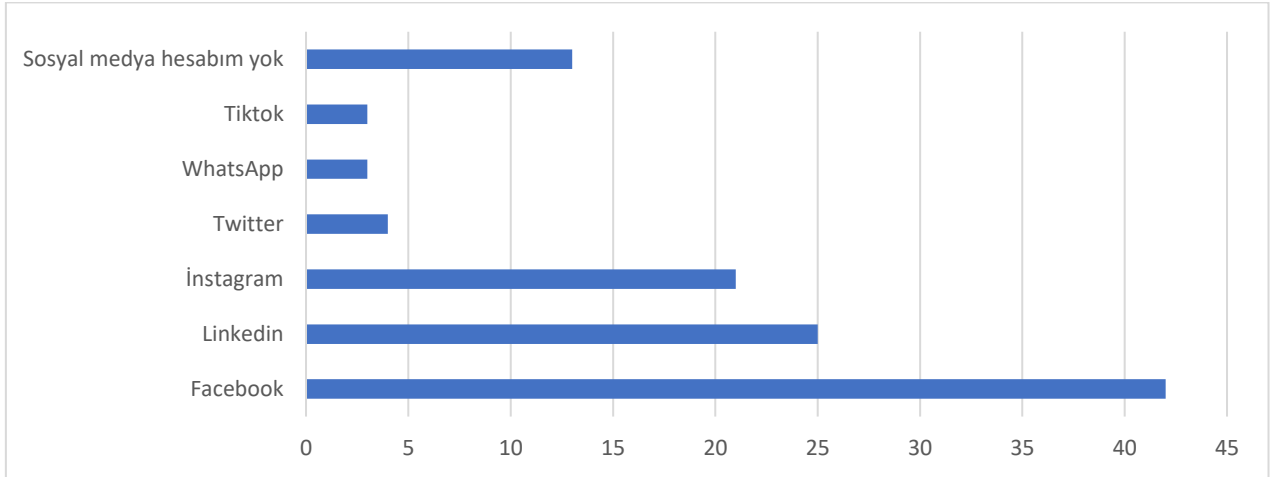
1) 2018 yılında OECD PISA testleri vesilesiyle toplanan veriler², İtalya'nın öğretmenlerin teknik-dijital becerileri açısından 72. (79 arasında) olduğunu ortaya koymuştur. Anketimiz çevrimiçi olarak uygulandığından, muhtemelen yalnızca daha genç ve bu nedenle muhtemelen daha fazla dijital beceriye sahip öğretmenler tarafından doldurulmuştur.

2) Ankete katılan okullardan biri, yalnızca devlet okullarına göre daha fazla sayıda erkek öğretmenin değil, aynı zamanda daha düşük bir yaş ortalamasının da bulunduğu bölgesel bir mesleki eğitim merkezidir.

Grafik 19. Öğretmenlerin branşları:

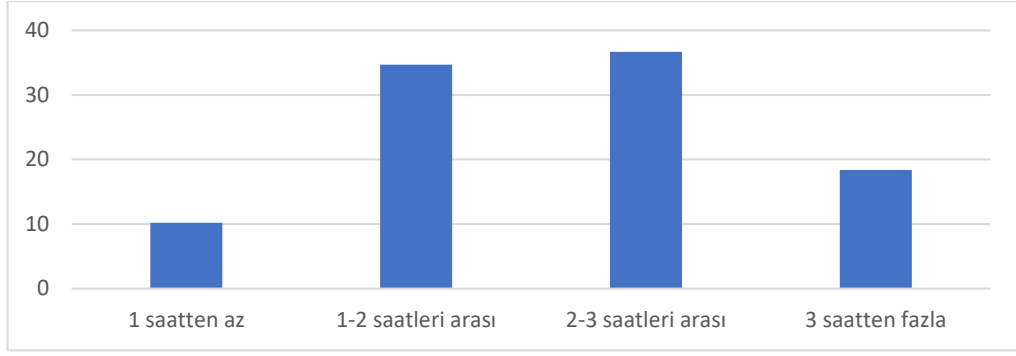
Grafik 20. En çok kullanılan sosyal medya uygulaması

42 katılımcı öncelikle Facebook kullandığını belirtmiştir. Bu sonuç, ankete katılanların yaş ortalaması ile yakından ilişkilidir. Aslında, İtalya'da Facebook kullanıcılarının %50,3'ü 35 ile 55 yaşları arasında ve %9,5'i 65 yaşın üzerindedir (Statista 2021).

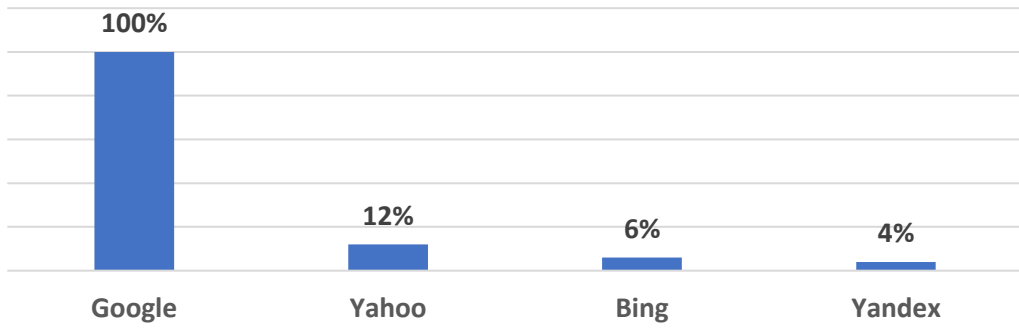
² <https://www.oecd.org/coronavirus/policy-responses/learning-remotely-when-schools-close-how-well-are-students-and-schools-prepared-insights-from-pisa-3bfda1f7/#figure-d1e207>

Grafik 21. Günlük internet kullanım süresi

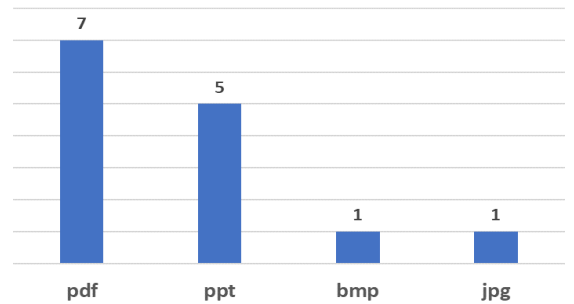
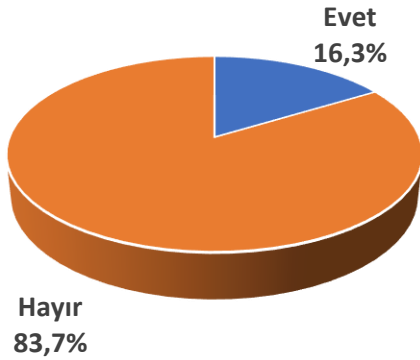
2021 Küresel Dijital raporuna göre, 16 ila 64 yaş arasındaki internet kullanıcılarının farklı türde medya ve cihazlar için harcadıkları ortalama günlük süre 6 saat 22 dakikadır.

Grafik 22. En sık kullanılan arama motorları

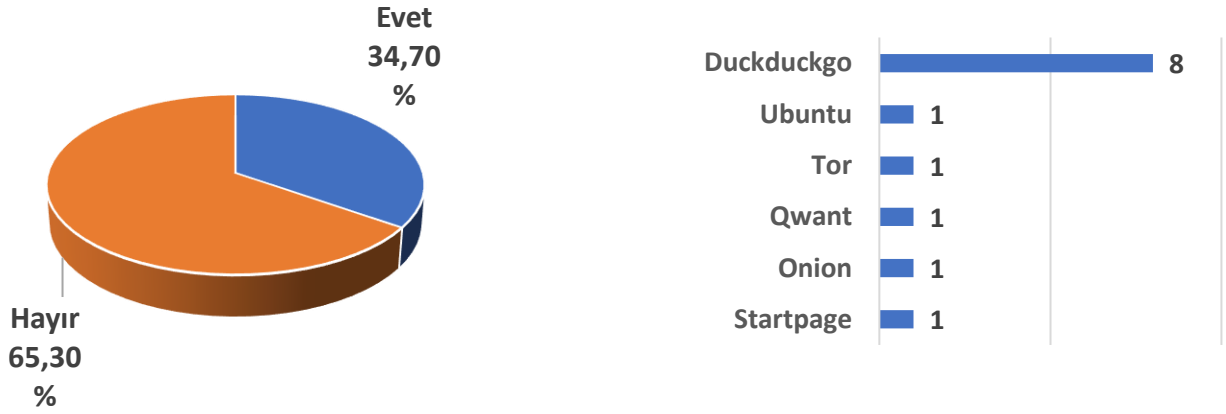
Google, tüm katılımcılar tarafından en sık kullanılan arama motorudur.

Grafik 23. İnternette gezinirken dosya uzantısına göre filtre kullanımı

Görüşülen öğretmenlerin sadece %16,3'ü internette gezinirken dosya uzantısına dayalı filtreler kullanmaktadır.

Grafik 24. Daha yüksek düzeyde gizlilik sağlayan arama motorları bilgisi

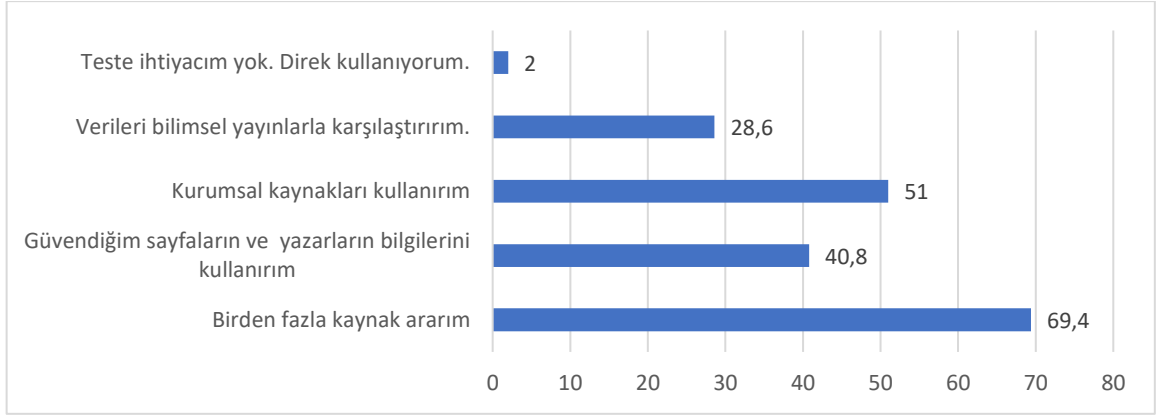
Ankete katılan öğretmenlerin yaklaşık üçte ikisi, daha yüksek düzeyde güvenlik sağlayan arama motorlarından haberdar olmadıklarını söylemektedirler.

Grafik 25. İnternette bilgi arama alışkanlıkları

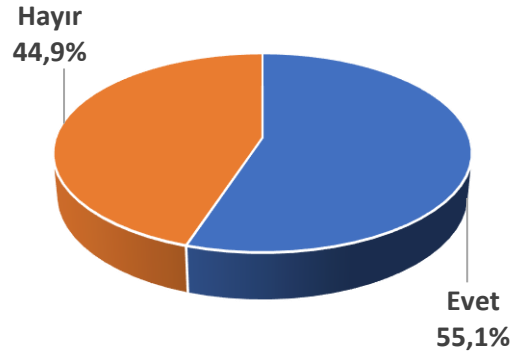
Ankete katılanların üçte birinden fazlası, anahtar kelimeleri yazdıktan sonra arama motorunda açılan ilk sayfada buldukları bilgileri kullandıklarını belirtmektedir.

Grafik 26. Kullanılan verilerin doğruluğunun kontrol edilmesi

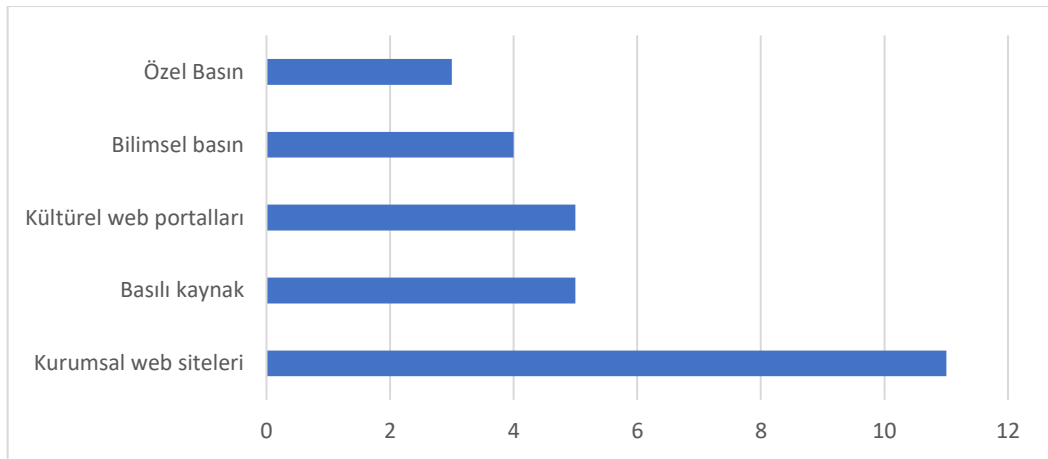
Ankete katılanların üçte ikisinden fazlası internette buldukları bilgileri kullanmadan önce iki kez kontrol ettiğini belirtmiştir.

Grafik 27. İnternette elde edilen bilgilerin kaynağının belirtilme alışkanlığı

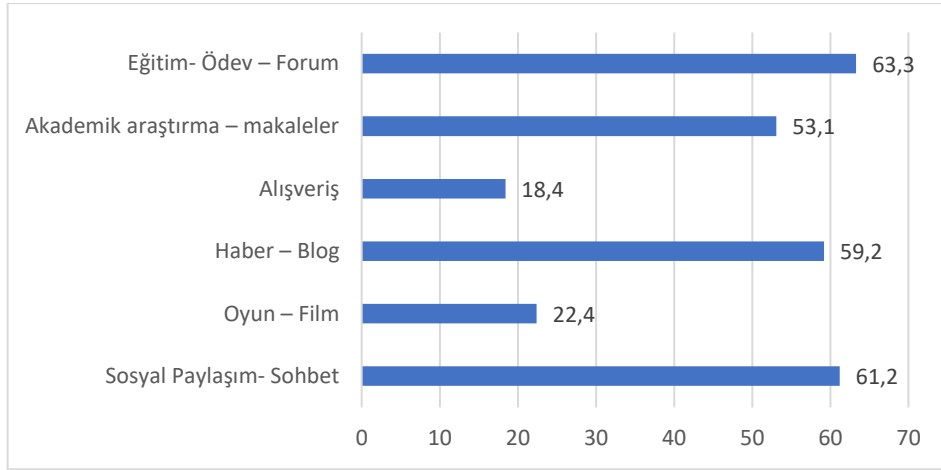
Görüşülen öğretmenlerin yarısından biraz fazlası genellikle internette aldıkları bilgilerin kaynağını belirtmektedir.

Grafik 28. En güvenilir kabul edilen kaynaklar

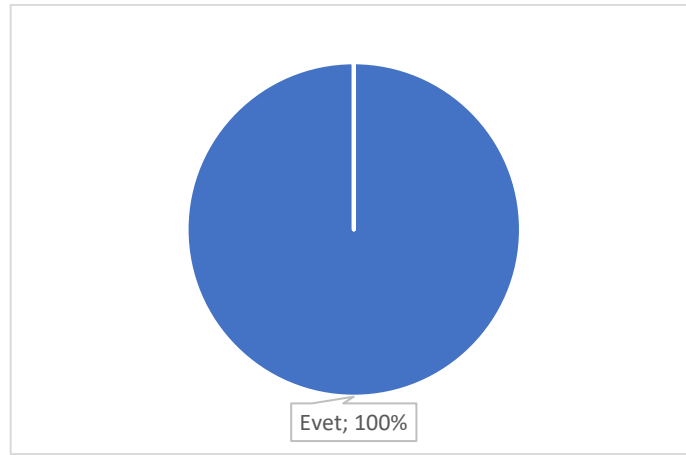

Kurumsal web siteleri 11 katılımcı tarafından en güvenilir olarak kabul edilmektedir.

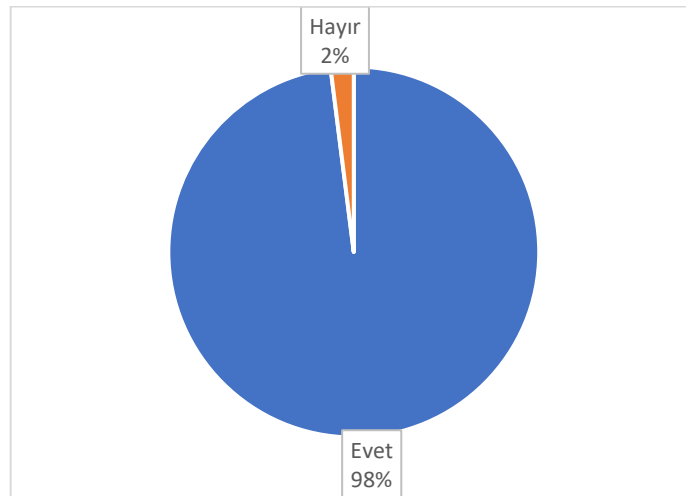
Grafik 29. En sık ziyaret edilen web siteleri

Grafik 30. Bir e-posta adresine sahip misiniz?

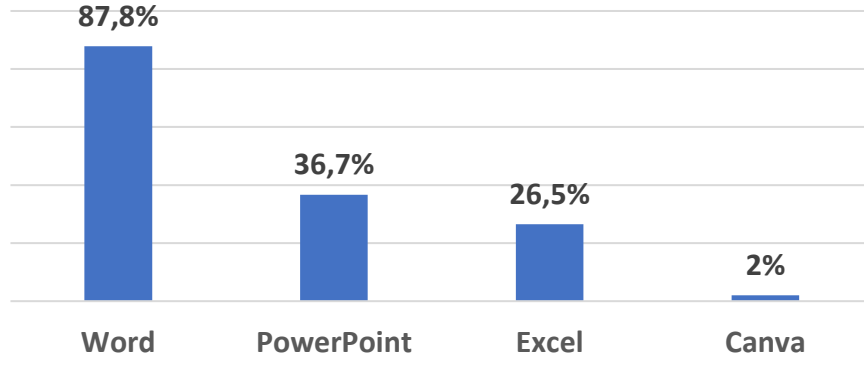

Grafik 30. E-posta adresini aktif olarak kullanıyor musunuz?

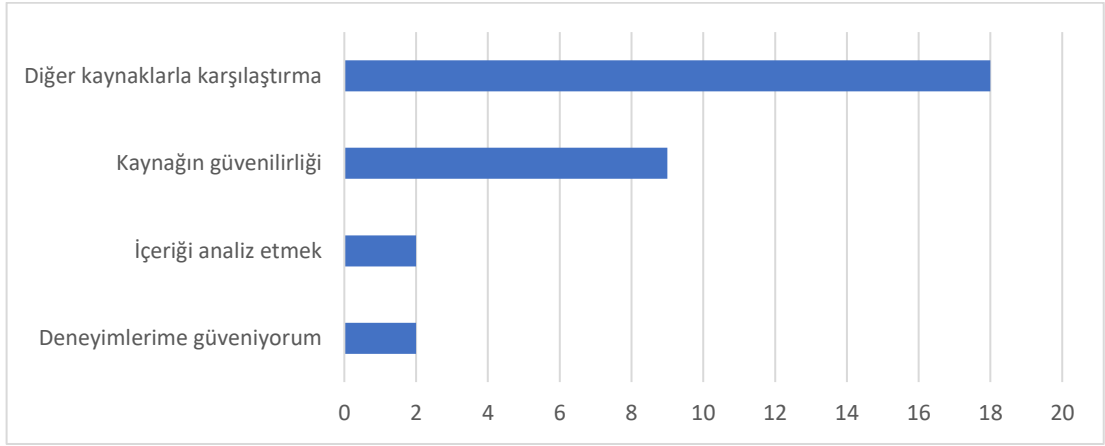
Tüm katılımcıların bir e-posta adresi vardır, ancak %2'si aktif olarak kullanmamaktadır.

Grafik 31. En çok kullanılan Office uygulamaları

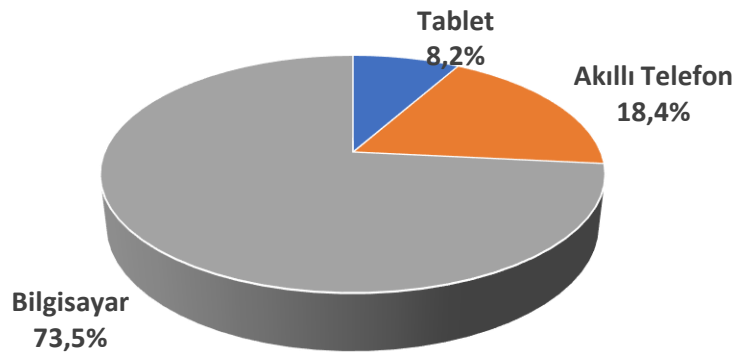
Word ve PowerPoint öğretmenler tarafından en yaygın olarak kullanılan uygulamalardır, ancak öğretmenlerin dörtte birinden biraz fazlası Excel elektronik tablo programını da kullandıklarını söylemektedir.

Grafik 32. Dijital bilginin objektif bilgi mi yoksa taraflı bir dilde mi olduğunu nasıl anlarsınız?

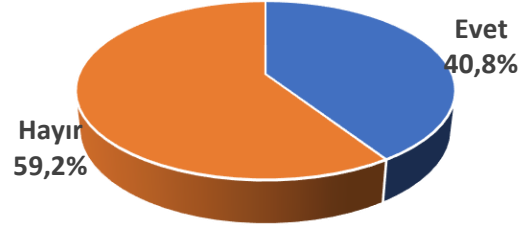
Bilgilerin tarafsızlığını sağlamak için 18 katılımcı diğer kaynaklarla karşılaştırdıklarını belirtmiştir.

Grafik 33. İnternete erişmek için en çok kullanılan teknolojik araç

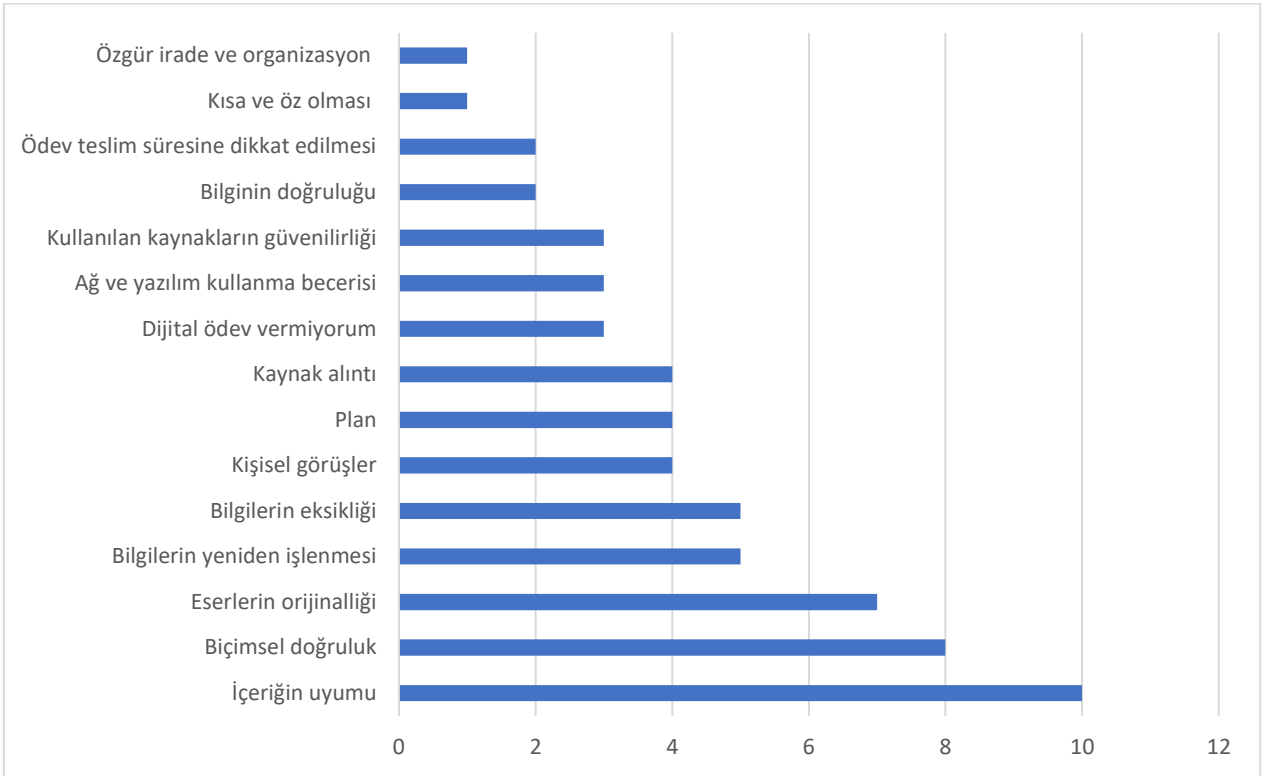
Ankete katılanların %73,5'i internete erişmek için bilgisayar kullanmaktadır.

Grafik 34. Üniversitelerde dijital yayın ve kaynaklara erişim ve kullanım bilgileri

Ankete katılan öğretmenlerin yaklaşık %60'ı üniversitelerde dijital yayınlara ve kaynaklara nasıl erişebilecekleri konusunda hiçbir bilgisinin olmadığını belirtmişlerdir.

Grafik 34. Dijital ödevlerdeki öğrenci performansını değerlendirme kriterleri

Öğrencinin dijital ödevlerdeki performansını değerlendirmede öğretmenler için en önemli kriter içerik uyumu iken, özerklik ve organizasyon en az önemli kriterdir.

3.2.2.2. Önemli Bulgular

Toplanan veriler, özellikle ortaokuldaki İtalyan öğretmenlerin oldukça yaşlı olduğunu doğrulamaktadır. Aslında, ankete katılanların %42,9'u 46 ila 50 yaşları arasındayken, yalnızca %2'si 30 yaşın altındadır.

İtalya'da lise öğretmenlerinin %68'i kadındır. Bu bulgu bizim örneğimiz tarafından da doğrulanmaktadır. Bizim anketimize katılanların da %63.3'ü kadındır.

Ankete katılanların %46,9'u edebiyat, %26.6'sı yabancı dil, %18,4'ü STEM konuları ve %6,1'i işletme yönetimi öğretmenidir.

Ankete katılan öğretmenler internete öncelikle bilgisayar (%73.5) üzerinden bağlanmakta, Facebook ve daha az sayıda LinkedIn ve Instagram kullanmaktadır ve gün içerisinde uzun süre çevrimiçi olmaktadır. Yalnızca %10,2'si 1 saatten daha kısa bir süre çevrimiçi olduğunu belirtmiştir.

Tüm katılımcılar tarafından kullanılan arama motoru Google iken, diğer popüler tarayıcılar (Yahoo, Bing, Yandex) çok az sayıda öğretmen tarafından kullanılmaktadır. Ankete katılan öğretmenlerin %65,3'ü mahremiyete daha yüksek düzeyde saygı gösterilmesini garanti eden arama motorlarının olduğunu bilmemektedir.

Öğretmenlerin sadece %16,3'ü internette arama yaptığında uzantıya göre filtre uygulamakta, %36,7'si arama yaptığında anahtar kelimeyi arama motoruna yazıp açılan ilk sayfada buldukları bilgileri kullanmaktadır.

İnternette bulunan bilgilerin güvenilirliğini ve doğruluğunu kontrol etmek için %69,4'ü başka kaynaklara da baktığını, kurumsal kaynakları kullandığını (%51) ancak %2'si herhangi bir doğrulama yapmadığını bildirmiştir.

En güvenilir olduğu düşünülen kaynaklar kurumsal kaynaklar, başlıca gazetelerin portalları ve özellikle ansiklopediler olmak üzere kültür portallarıdır. Ancak katılımcıların %59,2'sinin üniversite dijital yayınlarına ve kaynaklarına erişim ve bunları kullanma konusunda bilgisi yoktur.

En çok ziyaret edilen web sitelerinin eğitim, ödev forumları (%63,3) ve sosyal medya/sohbet (%61,2) olduğu belirlenmiştir.

Kaynakların alıntılanması, katılımcıların %55,1'i tarafından rutin olarak yapılmaktadır.

Öğretmenlerin, %98'inin aktif olarak kullanılan bir e-posta adresi vardır.

En sık kullanılan Office uygulaması Word'dür (%87,8), Excel ise ankete katılanların yalnızca %26,5'i tarafından kullanılmaktadır.

Öğrencilere verilen dijital ödevler için değerlendirme kriterleri ağırlıklı olarak içeriğin verilen göreve uygunluğu, makalenin özgünlüğü ve rapor edilen bilgilerin eksiksizliğidir. Kullanılan kaynakların güvenilirliği sadece 3 katılımcı için önemli bir kriterdir.

3.2.3. Sonuç

Görüşülen öğrenciler dijital yerliler kategorisine aittir. Bu öğrenciler bilgisayar araçlarının kullanımına çok aşinadırlar ve video bulmak, müzik indirmek, genellikle çok karmaşık video oyunları oynamak, arkadaşlarla sohbet etmek ve alışveriş yapmak için internet kullanmakta usta sayılırlar.

Ancak örneğimizden alınan yanıtlara göre, webi eğitim amaçlı kullanma konusunda çok sınırlı bilgiye sahiptirler.

Güvenilir bilgi ve kaynakları araştırmak ve kaynakları doğrulamak, telif haklarına saygı göstermek ve kaynakları alıntılar yapmak, belirli beceri ve yetenek gerektiren, bilinmeyen faaliyetlerdir.

Anket, öğretmenlerin ise internette güvenilir bilgi ararken öğrencilerine uygulayacakları kuralları öğretmek için gerekli bilgi ve becerilerden yoksun olduklarını göstermektedir.

Ortaokul ve lise öğrencilerini yükseköğretime hazırlamak ve baş döndürücü bir hızla ilerleyen teknolojik gelişmelere öğrencilerin adepte olabilmeleri için uygun dijital becerilerle donatılmaları esastır.

Co-funded by
the European Union

3.3. FRANSA ANKET SONUÇLARI

Dijital Dünya için Öğrenme Kültürü İnşa Etmek
Proje numarası 20202-1-TR01-KA226-SCH- 097703

Françoise SALESSE, Jérôme TAFANI, Anne CLASQUIN

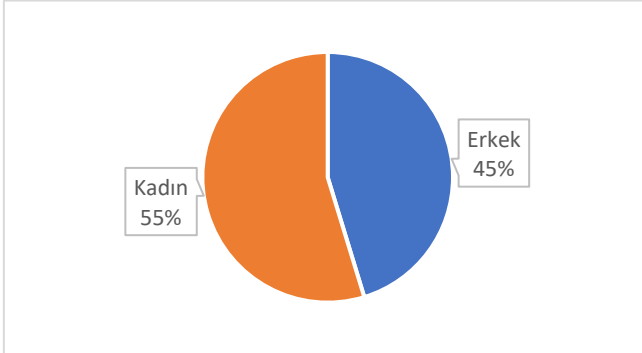
2021- SC (FRANSA)

3.3.1. Öğrencilerin Anket Sonuçları

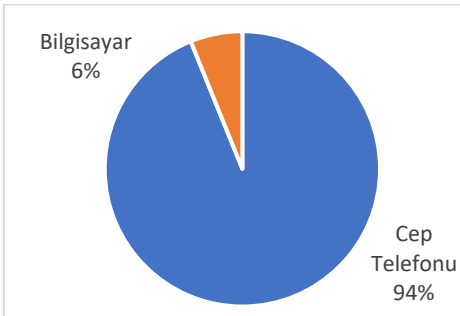
BDW projesinin bir parçası olarak, Fransız ortaokul öğrencileri (özel ve kamu) üzerinde aşağıdaki dağılımla bir anket gerçekleştirilmiştir.

11 ila 18 yaşları arasındaki 127 öğrenciyle görüşülmüştür. Ortaokula devam eden 49 öğrenci (11-15 yaş arası) bulunmaktadır.

Jérôme Tafani ve Anne Clasquin öğrencilerle sınıfta ve okul dışında da görüşülmüştür.

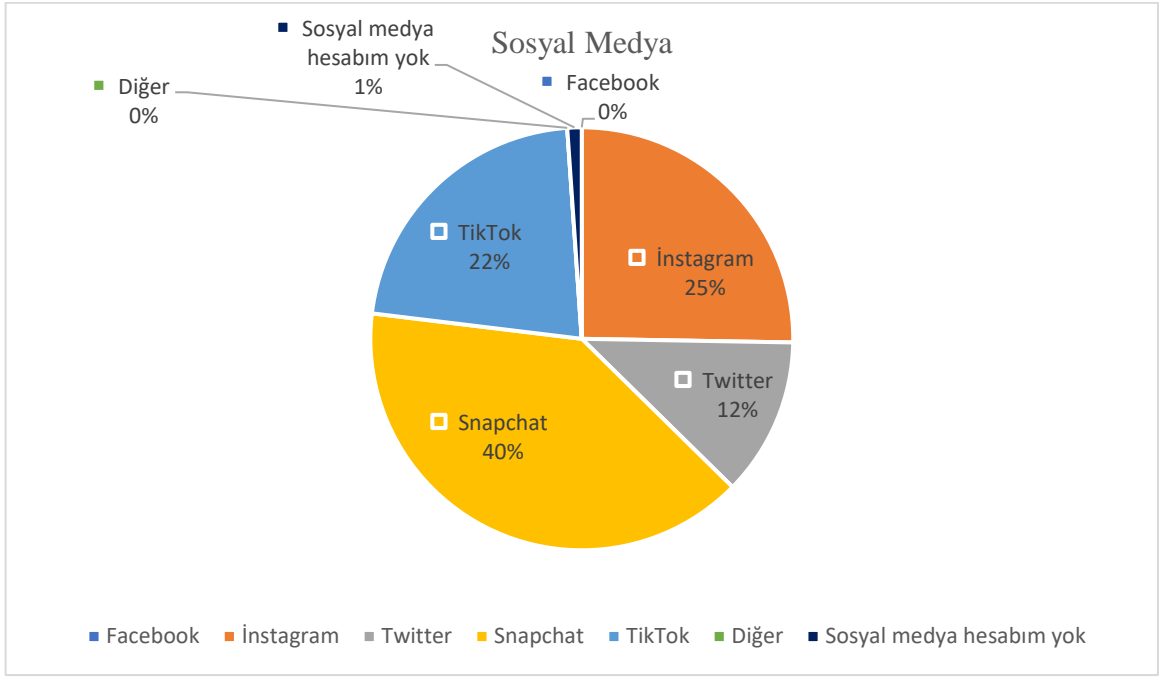

3. İnternete girmek için en çok kullandığımız teknolojik araç nedir?

Çoğu öğrenci internete bağlanmak için telefonlarını kullanmaktadır. Sadece birkaçı bilgisayar kullanmaktadır.

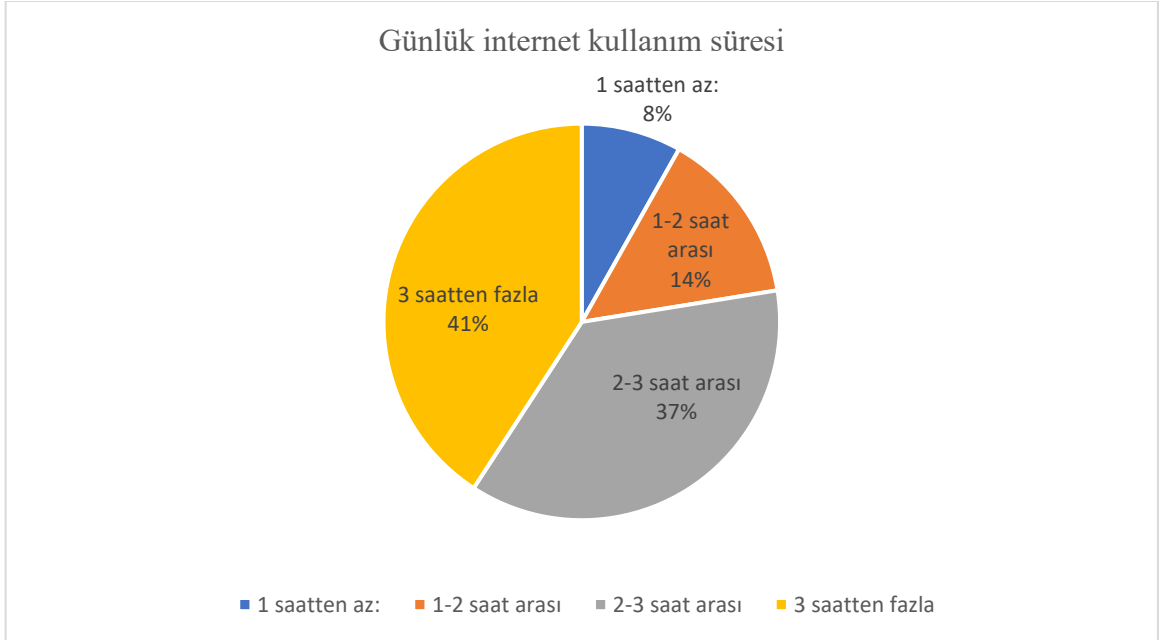
4. Lütfen en çok kullandığımız iki sosyal medya ağını işaretleyin:

(Hepsi Snapchat hakkında konuştuğu için ilk on yanıttan sonra LinkedIn Snapchat ile değiştirilmiştir).

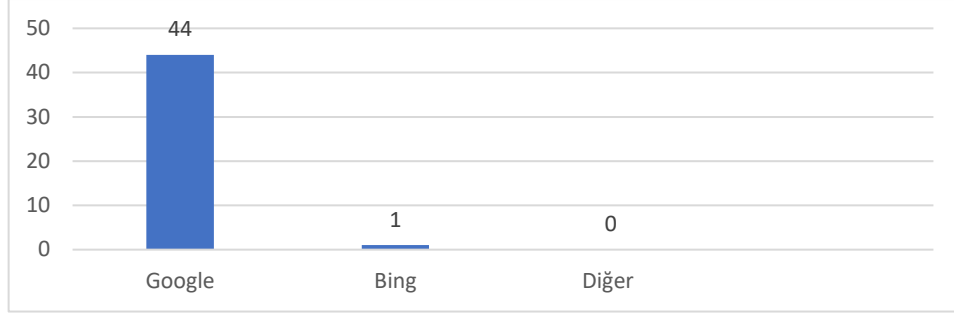
Snapchat, %40 oran ile gençlerin en çok kullandığı sosyal ağıdır. Bunu Instagram (%25) ve Tiktok (%22) takip etmektedir. Ankete katılan 49 öğrenciden sadece bir tanesinin sosyal ağı yoktur.

5. Günlük internet kullanım süresi:

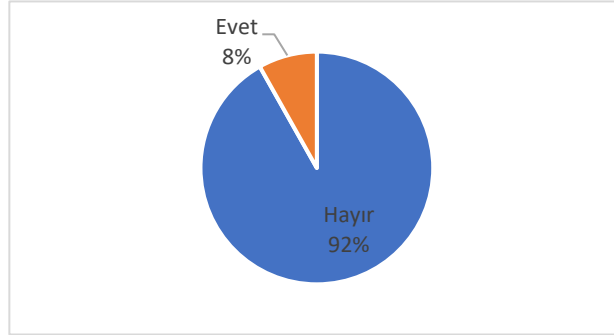
Gençlerin %41'inin interneti günde 3 saatten fazla, %37'sinin 2 ila 3 saat arasında ve sadece %14'ünün 2 saatten az süreyle kullandığı tespit edilmiştir.

6. En sık hangi arama motorunu kullanıyorsunuz?

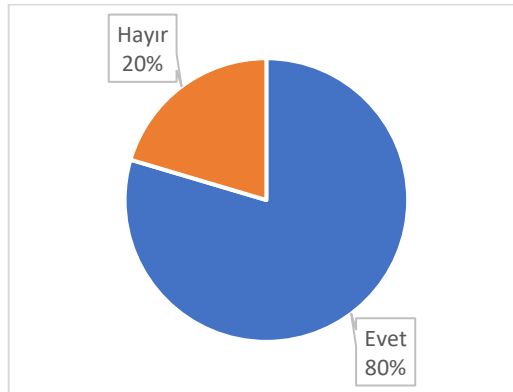
Ankete katılan öğrencilerin %90'ı internette arama yapmak için Google'ı kullanmaktadır.

7. Arama motoru kullanırken aradığınız dosya uzantısına göre filtreleme yapıyor musunuz? (Pdf, Doc, Ppt vb.) Cevabınız evet ise araştırmanızda en çok kullandığınız dosya türünün adını yazınız.

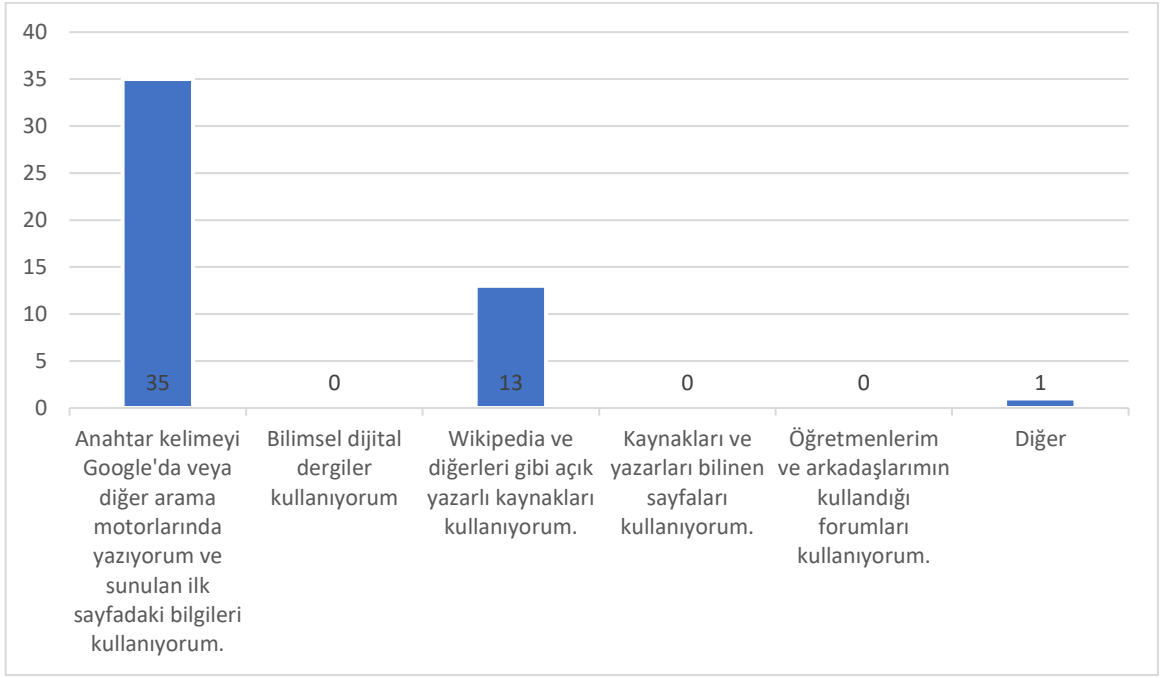
Evet yanıtı veren 4 kişi, Pdf ve Doc uzantılarını örnek vermişlerdir.

8. İçeriğe özel arama motorları olduğunu biliyor muydunuz? Cevabınız evet ise ismini yazınız.

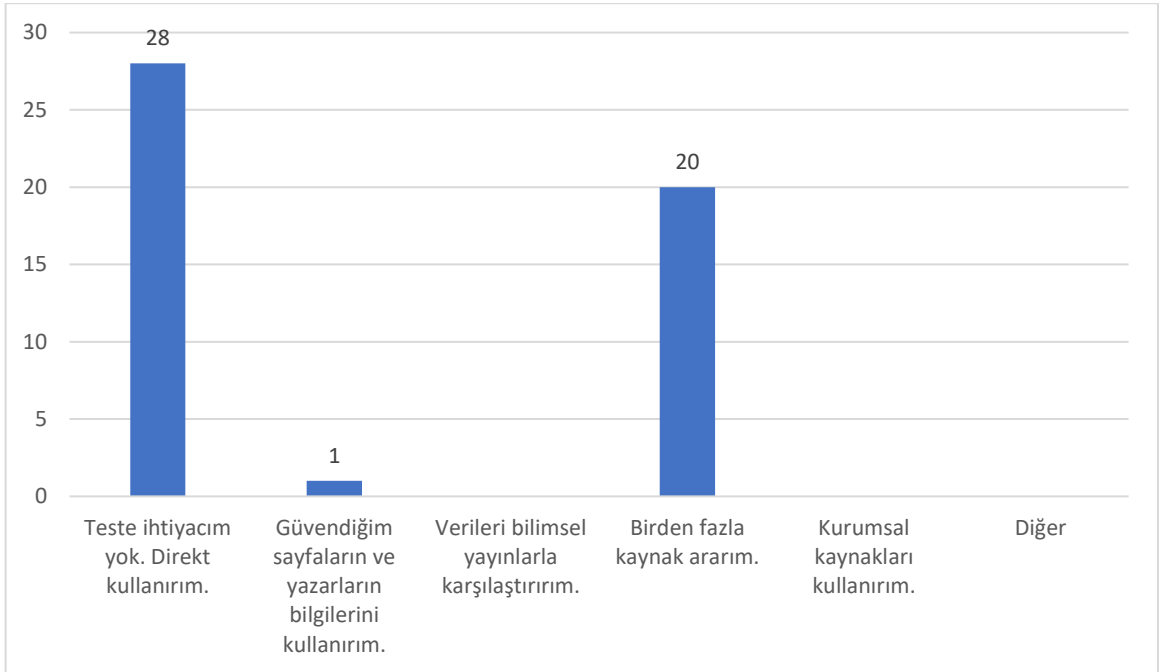
Soruya öğrencilerin %80'i 'hayır' yanıtını vermiştir ve 'evet' yanıtını veren %20'lik kesim Safari'yi belirtmiştir (10 kişi).

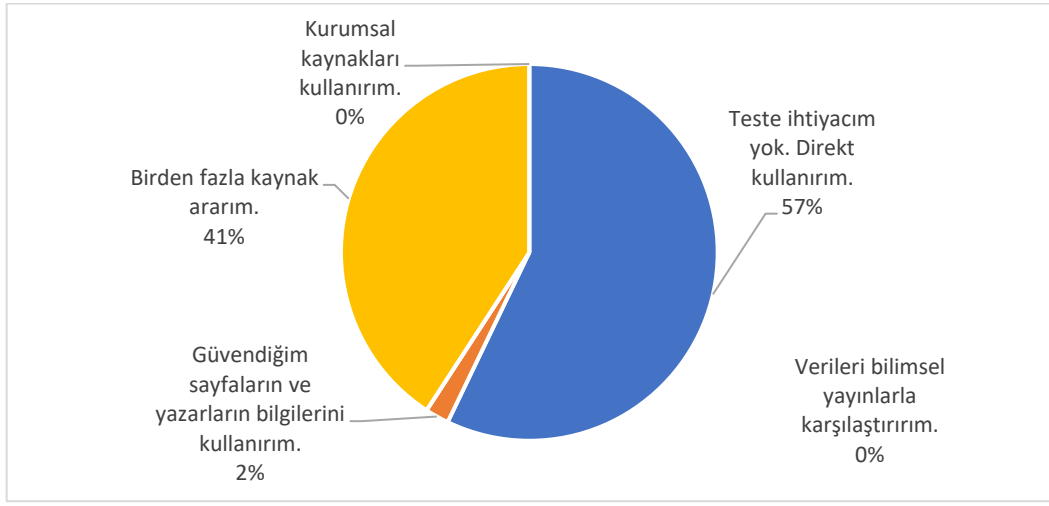
8. İnternette bir bilgi ararken veya ödev hazırlarken,

Ankete katılan öğrencilerin %71'i anahtar kelimeyi Google'da yazmaktadır, %27'si Wikipedia ve diğerleri gibi açık yazarlı kaynakları kullanmaktadır şeklinde özetlenebilir.

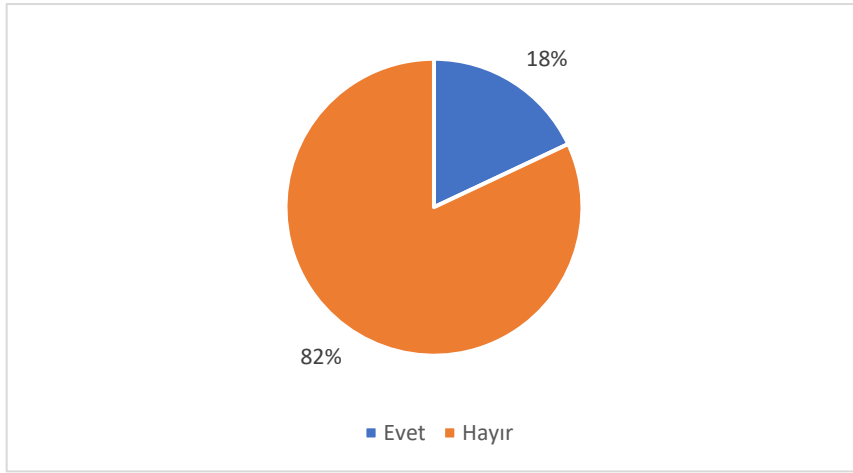
9. Kullandığınız verilerin doğruluğunu nasıl test edersiniz?

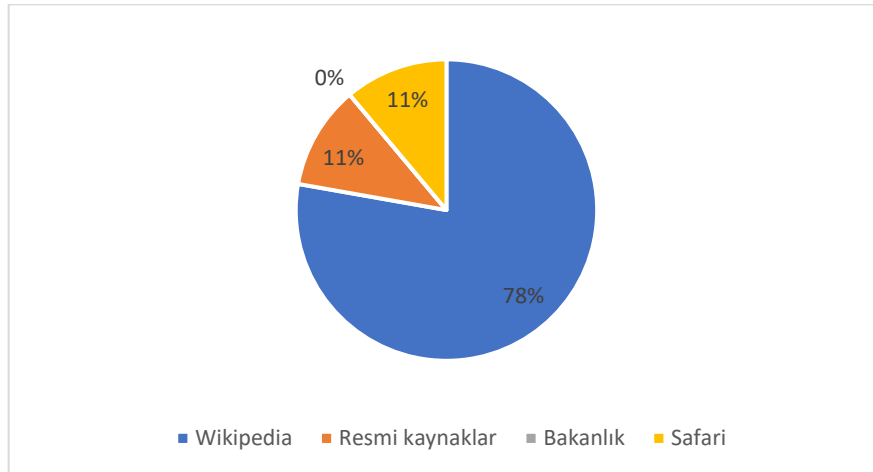
Öğrencilerin %41'inin birden fazla kaynak aradığı fakat %51'inin kaynaklarını kontrol etmediği görülmektedir.

10. İnternette edindiğiniz bilgilerin kaynağını belirtir misiniz?

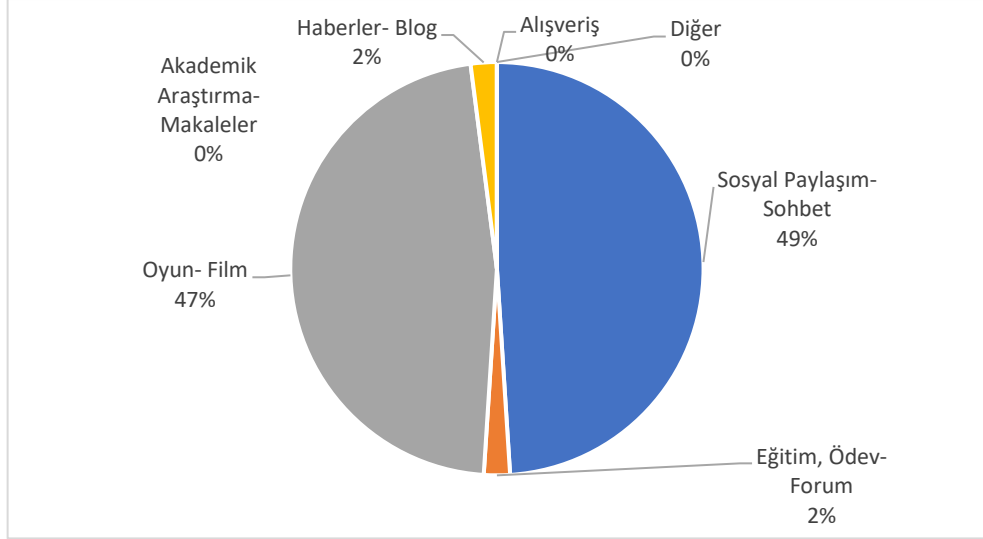
Öğrencilerin %19'u (9 öğrenci) kaynak belirtirken, %81'i (40 öğrenci) kaynak belirtmemektedir.

Cevabınız evet ise, hangi kaynaklar sizin için daha güvenilirdir?

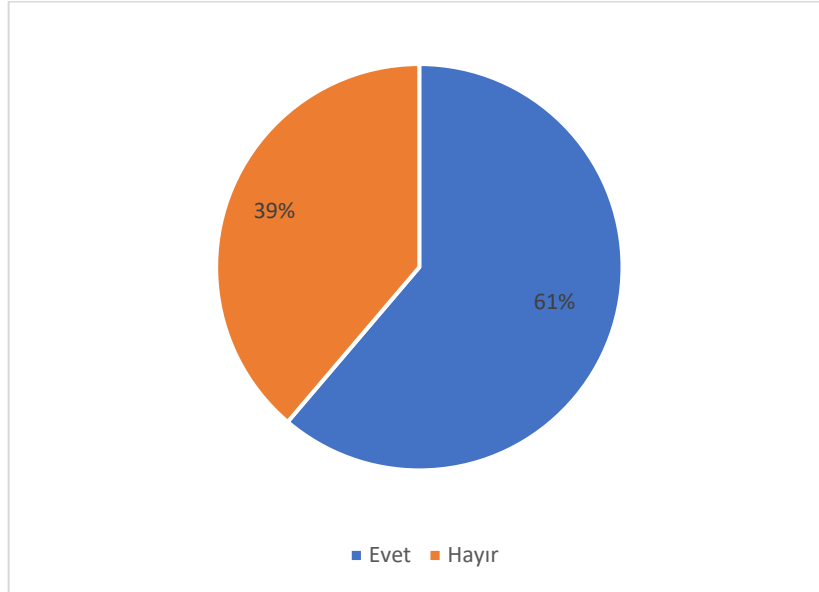
Sonuçlara göre Wikipedia ve resmi kaynaklar öğrenciler için en güvenilir kaynaklardır.

11. En sık ziyaret ettiğiniz site hangisidir?

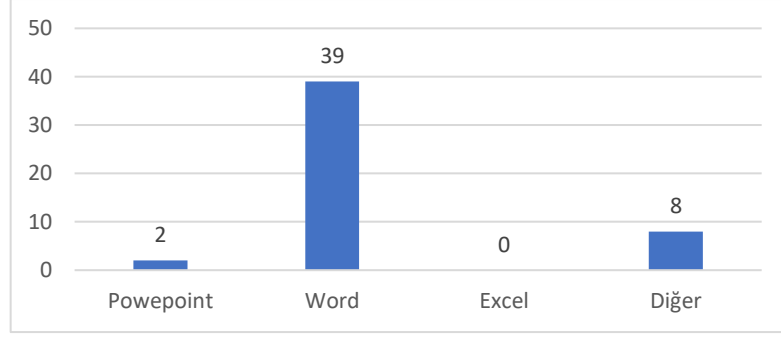
Yukarıdaki grafikte de görüldüğü gibi gençlerin büyük bir çoğunluğu, yaşı ne olursa olsun, sohbet veya oyun sitelerini ziyaret etmektedir.

12. E-posta adresiniz var mı? Aktif olarak kullanıyor musunuz?

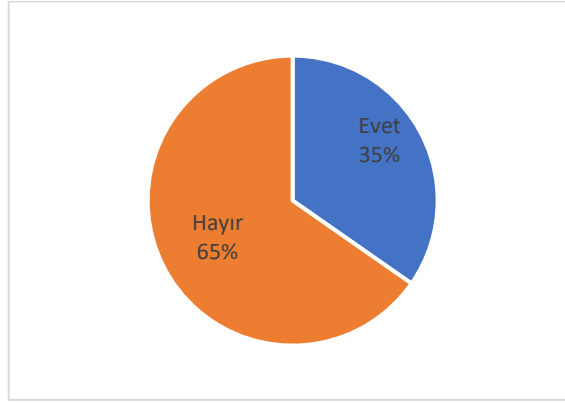
Evet diyen 30 (%61) kişiden sadece 17'si (Evet oranının %56'sı) aktif olarak e-posta adresini kullanmaktadır.

13. En sık kullandığınız ofis uygulaması hangisidir?

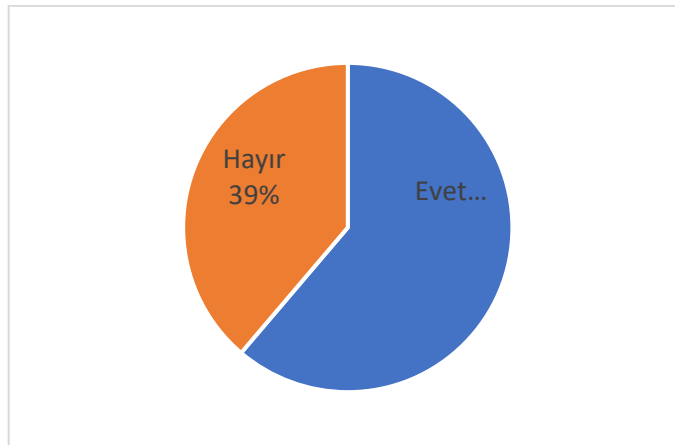

Word'ün %80 ile en çok kullanılan ofis uygulaması olduğu görülmektedir.

14. İnternet intihalinin ne olduğunu ve bundan nasıl kaçınılacağını biliyor musunuz?

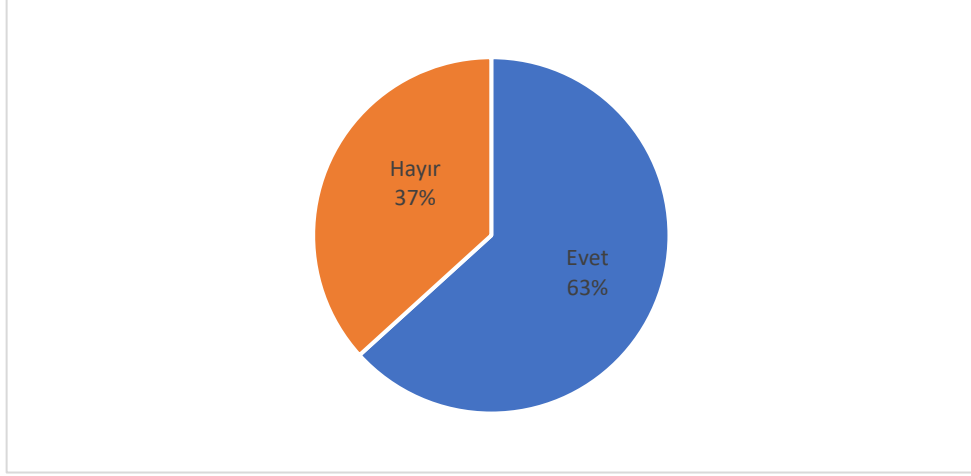

15. İnternette bir şey ararken edu, com, mil vb..... gibi site uzantılarının anlamlarını biliyor musunuz?

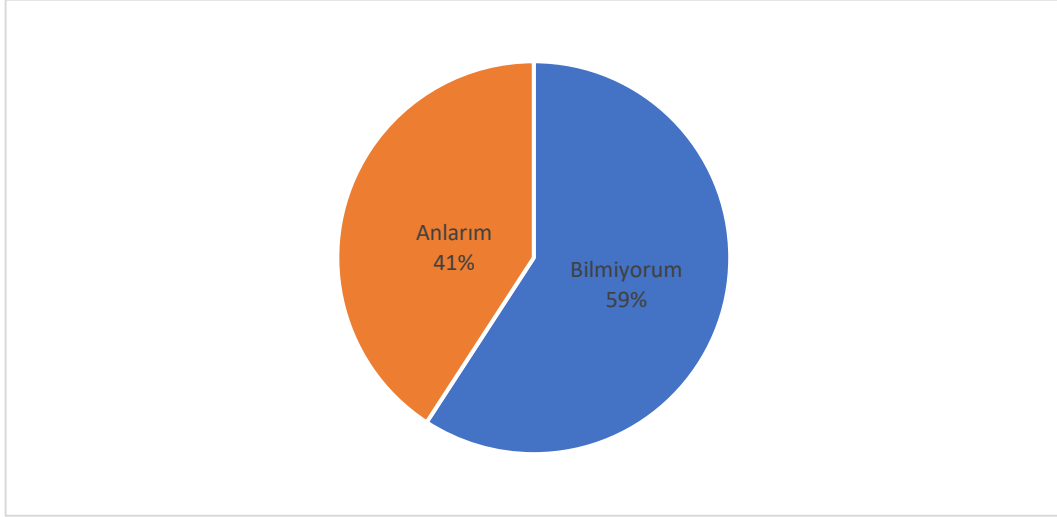

Ankete katılan öğrencilerin %61'i internet sitelerinin uzantılarının ne anlama geldiğini bildiklerini belirtmişlerdir.

16. İnternette edindiğiniz kaynakları, resimleri vb. derlerken alıntı ve telif hakkı korumasına dikkat ediyor musunuz?

17. İnternette kullandığınız bir kaynağın akademik bir web sitesi mi yoksa bir pazarlama şirketi mi olduğunu nasıl anlarsınız?

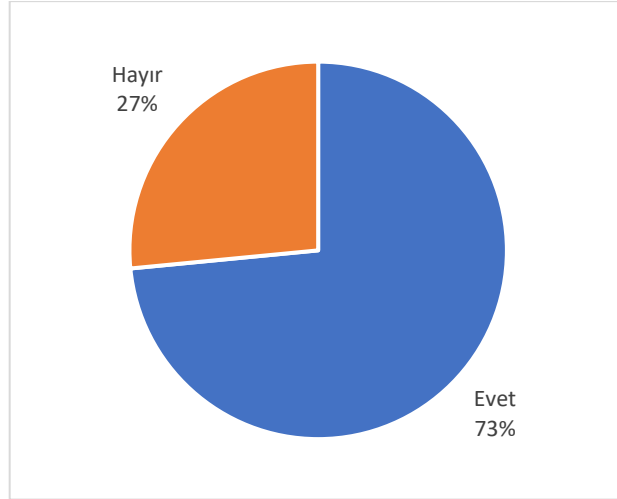
Öğrencilerin %60'ı kullandıkları kaynağın akademik bir site mi yoksa pazarlama şirketi mi olduğunu bilmemektedir.

19. İnternette sunulan bilgilerin nesnel mi yoksa taraflı bir dilde mi olduğunu nasıl anlarsınız?

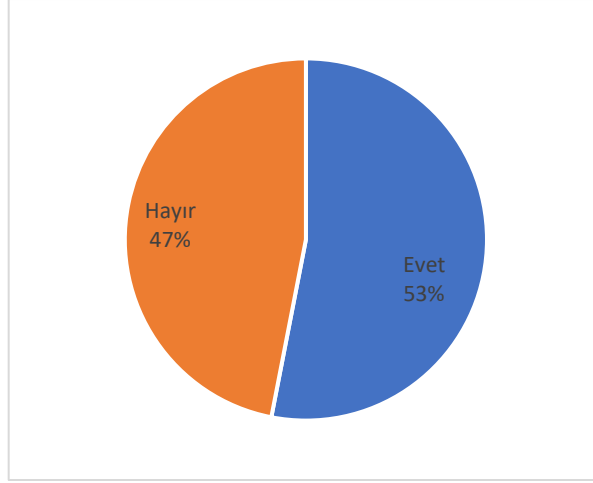
49 öğrenciden 40'ı yani ankete katılan öğrencilerin %82'si araştırma sonuçlarının doğru olup olmadığını bilmemektedir.

20. Okulunuzdaki dijital yayınlara ve kaynaklara erişim ve kullanım hakkında bilginiz var mı?

Fransa'daki okulların çoğu hatta anaokulları bile bilgisayar ve internet bağlantısıyla donatılmıştır. Bu yüzden anketteki oran normal bir cevap olarak değerlendirilebilir. Bazen ortaokullarda (15 yaşından küçük çocuklar için), sadece okul kütüphanecisinin veya bir öğretmenin yardımıyla veya yetkisiyle internete erişebilmektedirler.

21. Şimdiye kadar internette bilgi arama ile ilgili bir kurs aldınız mı?

12 ila 14 yaş arası öğrencilerin tamamı internette bilgi arama ile ilgili bir kursa gitmiştir çünkü bu artık Fransa'da genç öğrenciler için zorunlu bir uygulamadır. Özel okullardaki bazı öğrencilerin de böyle bir kursa gitme fırsatı vardır. Ama banliyölerdeki bazı okulların bu şansı yoktur.

3.3.1.1 Fransa'daki Öğrencilerin Anket Sonuçlarına Yönelik Genel Bir Yorum

Fransa'daki anket verileriyle ilgili olarak bazı önemli noktalar ortaya çıkmaktadır. Fransız okullarının çoğunluğu bilgisayar donanımı ile iyi donanımlı olsa bile, çok az öğrencinin bu donanımı okul amaçları için doğru şekilde kullandığı belirtilmektedir.

Öğrencilerin %93'ünün internete girmek için cep telefonu vardır. Snapchat ve Instagram'da fotoğraf veya video paylaşmak için büyük çoğunluğu günde üç saatten fazla zamanını internette harcamaktadır. Sorun şu ki, çoğunluğu ziyaret ettikleri sitelerin doğrulanmış veri içerip içermediğini bilmemektedir. Öğrencilerin çoğunluğu buldukları ilk veriyi almakta ve Google'ın sunduğu ilk sayfadaki veriyi doğru kabul etmektedir.

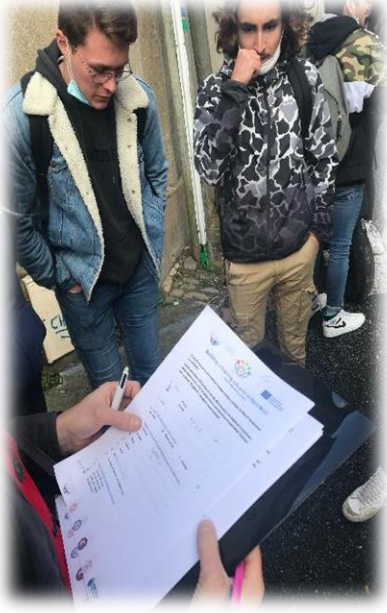
Çoğu ise interneti film izlemek veya oyun oynamak için kullanmaktadır. Anket sonuçlarından ortaya çıkan önemli bir sorun, öğrencilerin %65'inin içeriğe göre özel bir arama motoru olduğunu bilmemesidir. Öğrencilerin çoğunluğu dijital ortamda intihalin ne olduğunu ve nasıl önlenileceğini bilmediklerini ifade etmişlerdir.

Faydalı olabilecek bazı kurslar aşağıdadır:

- İnternet tanımlarının pratik kullanımı
- Arama motoru nedir, arama motoru terimleri, web sayfası, internet tarayıcısı,
- Ekşisözlük, Wikipedia...vb., sosyal ağ kavramları ve güvenilirliği
- Arama motoru ve internet tarayıcı farkı
- Web sitesi uzantılarını doğru öğrenmek ve kullanmak
- İnternette bilgi derlerken ve sunarken uyulması gereken yasal ve etik kurallar
- Telif hakkı nedir, türleri, telif hakkı koruması
- Bilimsel sitelerin kullanımını ve tarama verileri hakkında bilgi edinme.

ANKETİMİZİ CEVAPLAMAYI KABUL EDEN TÜM ÖĞRENCİLERİMİZE TEŞEKKÜR EDERİZ.

Katılımınız için teşekkür ederiz. 😊

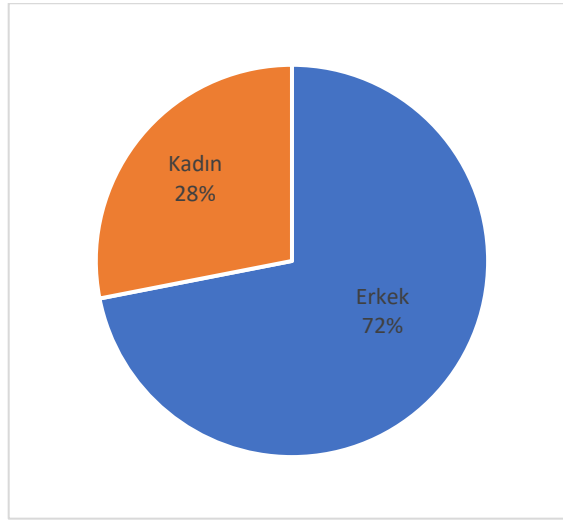

3.3.2 Fransa Ortaokul Öğretmenleri Anketlerinin Sonuçları

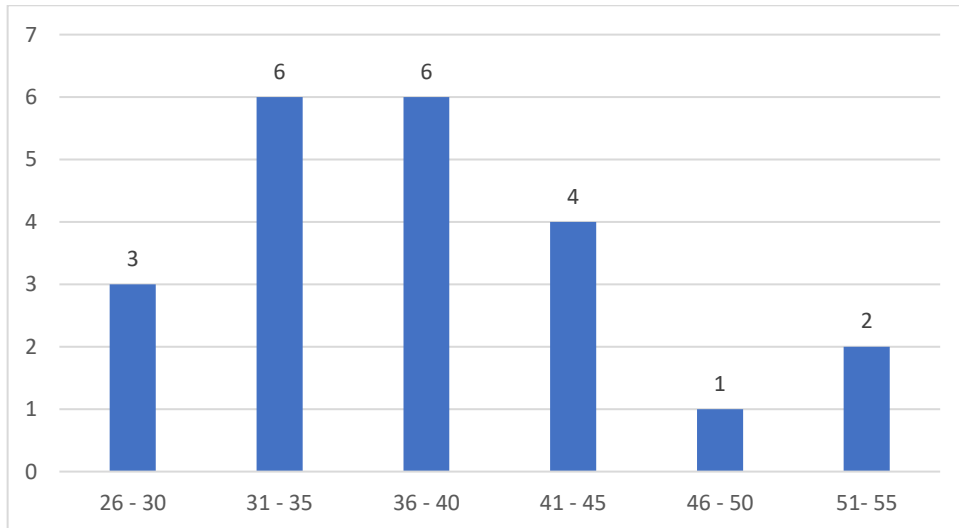
BDW projesinin bir parçası olarak 51 öğretmene (özel ve kamu) anket uygulanmıştır. Öğretmenlerin 22'si ortaokulda görev yapmaktadır.

Anne Clasquin ve Jérôme Tafani öğretmenlerle sınıfta görüşmüştür. Ziyaret edilen üç okulda ise öğretmenlerle teneffüs odasında buluşulmuştur. Ancak ne yazık ki okulların içinde fotoğraf çekilmesine izin verilmemiştir. Ayrıca Google formunu doğrudan doldurup bize gönderen bazı öğretmenlerimiz de olmuştur.

1. Öğretmenlerin cinsiyeti

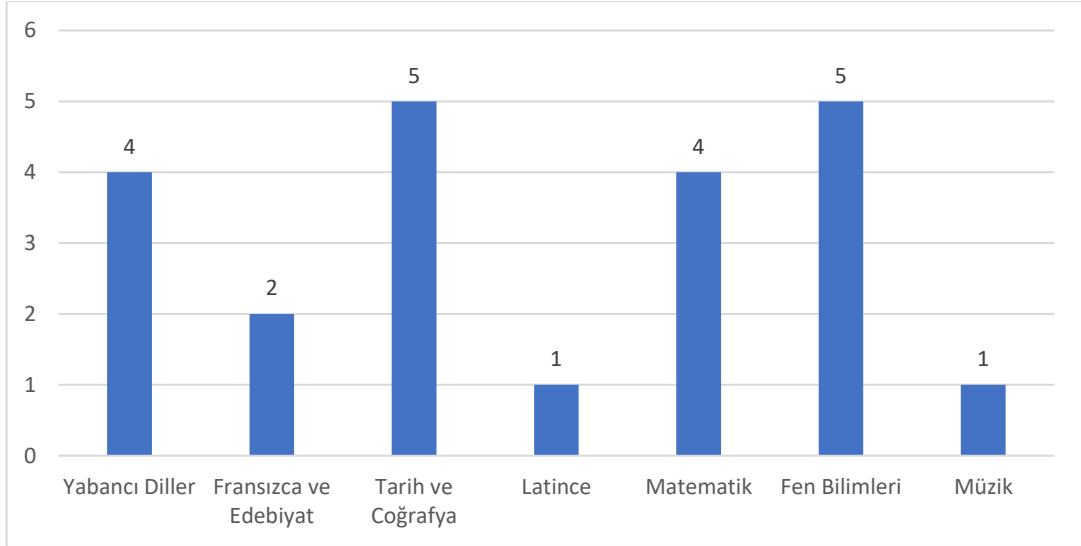

2. Öğretmenlerin yaşları

Görüştüğümüz öğretmenlerin çoğu 31 ila 45 yaşları arasındadır.

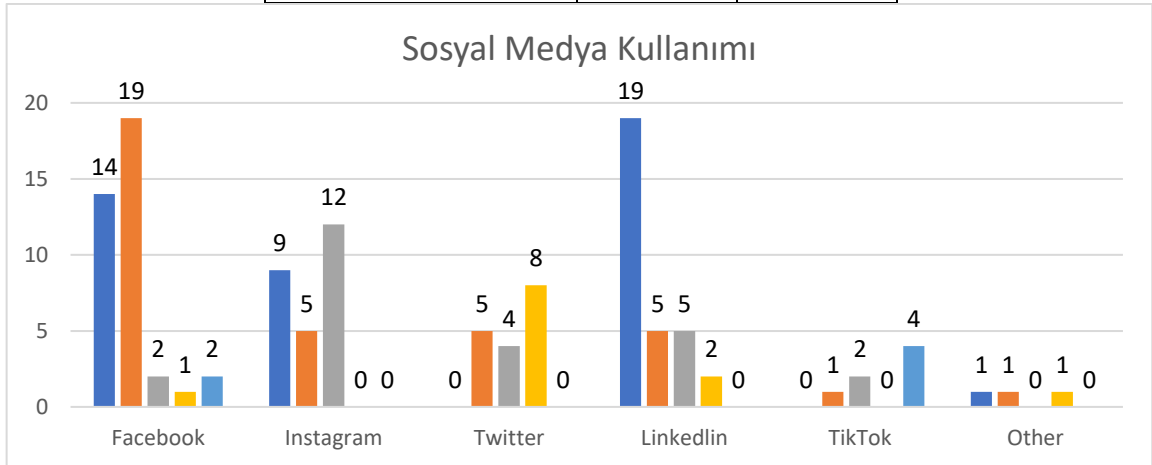
3. Uzmanlık alanı:

Her branştan öğretmenle mümkün olduğunca görüşülmeye çalışılmıştır.

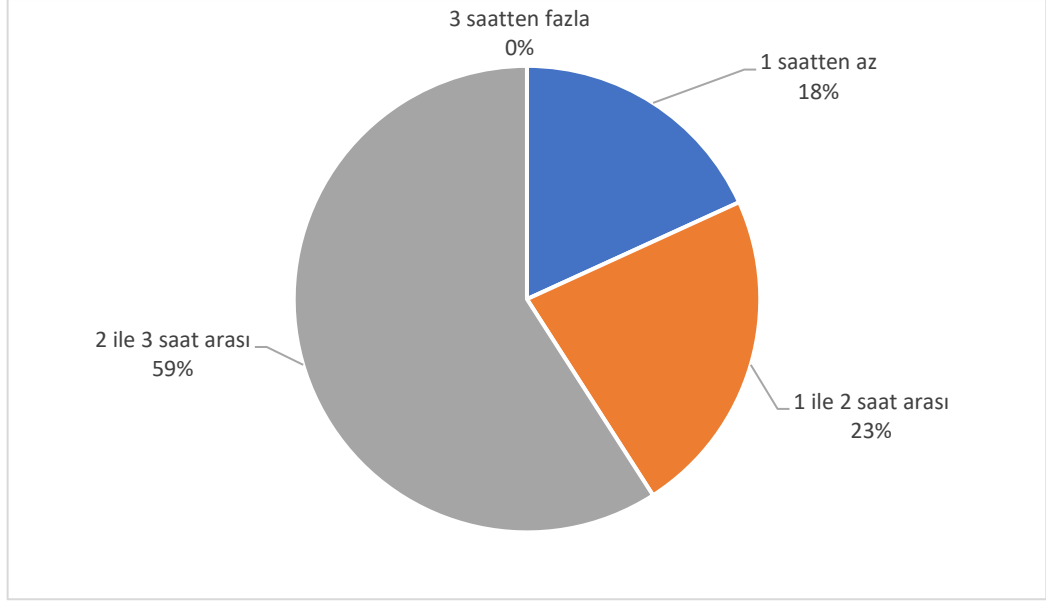
4. En sık kullandığınız sosyal medya ağlarını 1, 2, 3, ... şeklinde sıralayın.

İlk Sosyal Ağ	Facebook	31%
İkinci Sosyal Ağ	LinkedIn	25%
Üçüncü Sosyal Ağ	Instagram	21%
Dördüncü Sosyal Ağ	Twitter	14%
Beşinci Sosyal Ağ	TikTok	6%
Altıncı Sosyal Ağ	Diğer	2%

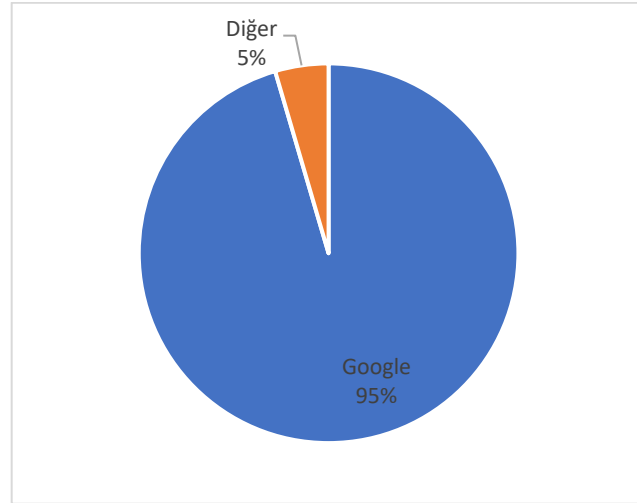
Yukarıda, öğretmenlerin yaptığı seçimlere göre yeniden bölümlenme verilmiştir. En genç öğretmenler ikinci tercihte Instagram ve Twitter'ı seçmektedir. %31'i Facebook'u ve %25'i LinkedIn'i kullanmaktadır. Öğrencilerin çok azının Facebook'u seçmesi ve LinkedIn'i de seçmemesi bir paradokstur. Dolayısıyla öğretmenler ve öğrenciler aynı sosyal ağı hiç kullanmıyorlar denilebilir.

5. Gnlük internet kullanım süresi:

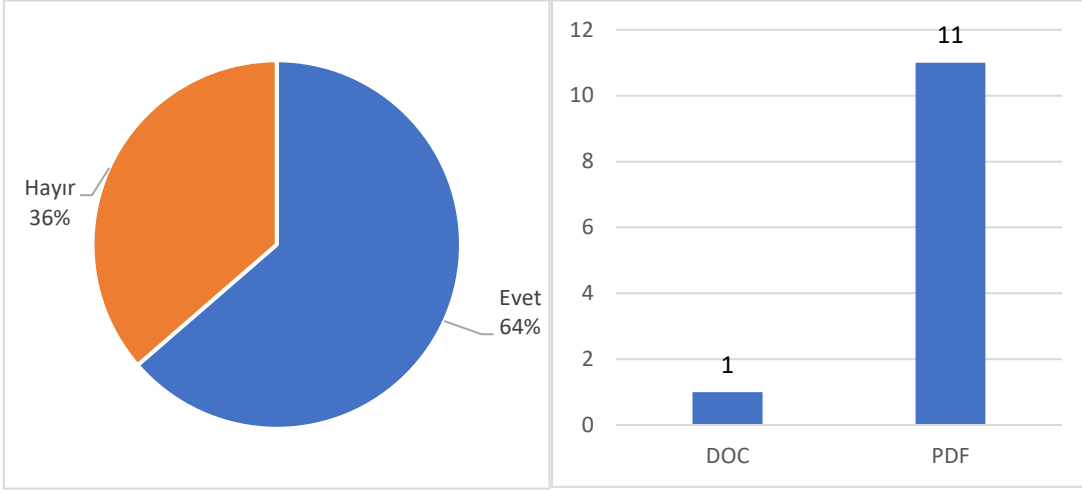
Öğretmenlerin internette öğrencilerden daha az zaman harcadıkları fark edilmiştir. İnternette geçirilen en uzun süre günde 2 ile 3 saat arasıdır.

6. Hangi arama motorunu daha sık kullanıyorsunuz?

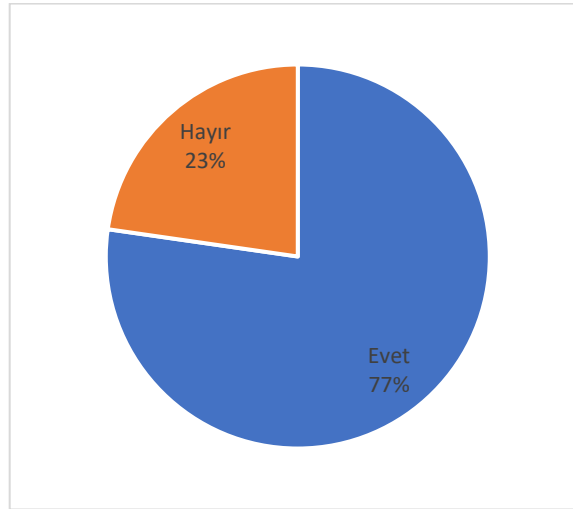
Öğrencilerde olduğu gibi, öğretmenlerin %95'i Google'ı kullanmaktadır.

7. Bir arama motoru kullanırken, aradığınız dosya uzantısına göre filtreleme kullanıyor musunuz? (Pdf, Doc, Ppt vb.) Cevabınız evet ise araştırmanızda en çok kullandığınız dosya türünün adını yazınız.

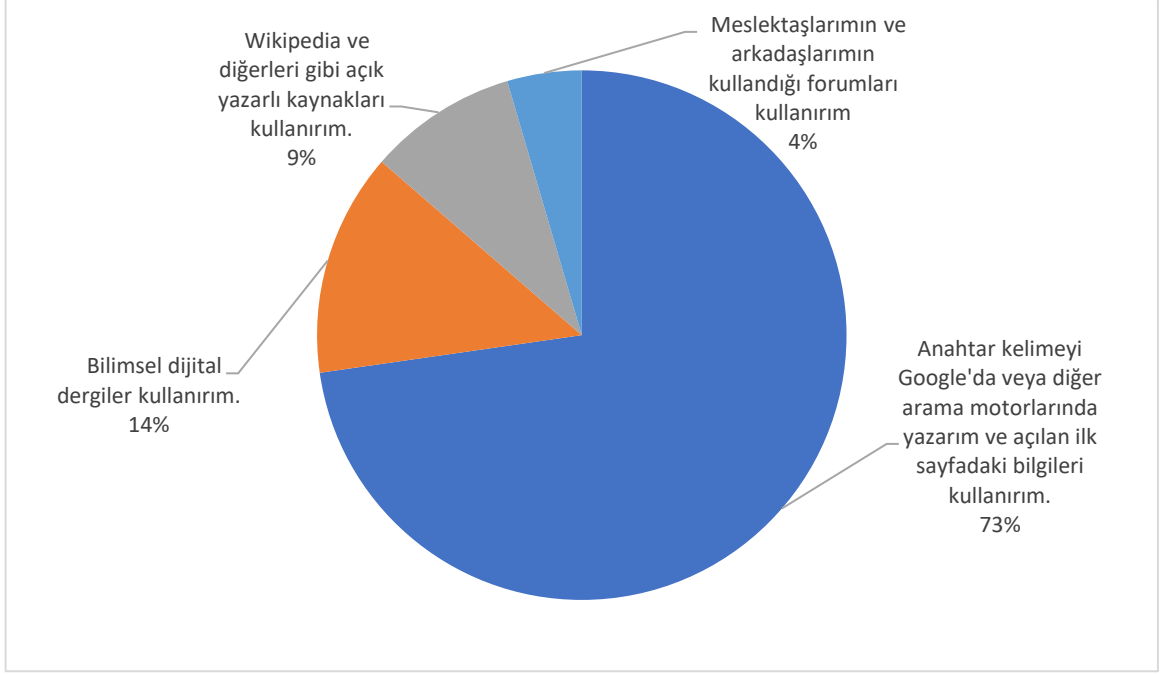
"Evet" yanıtı verenlerin en çok kullandıkları uzantı Pdf'dir.

8. İçeriğe özel arama motorları olduğunu biliyor muydunuz? Cevabınız evet ise adını yazınız.

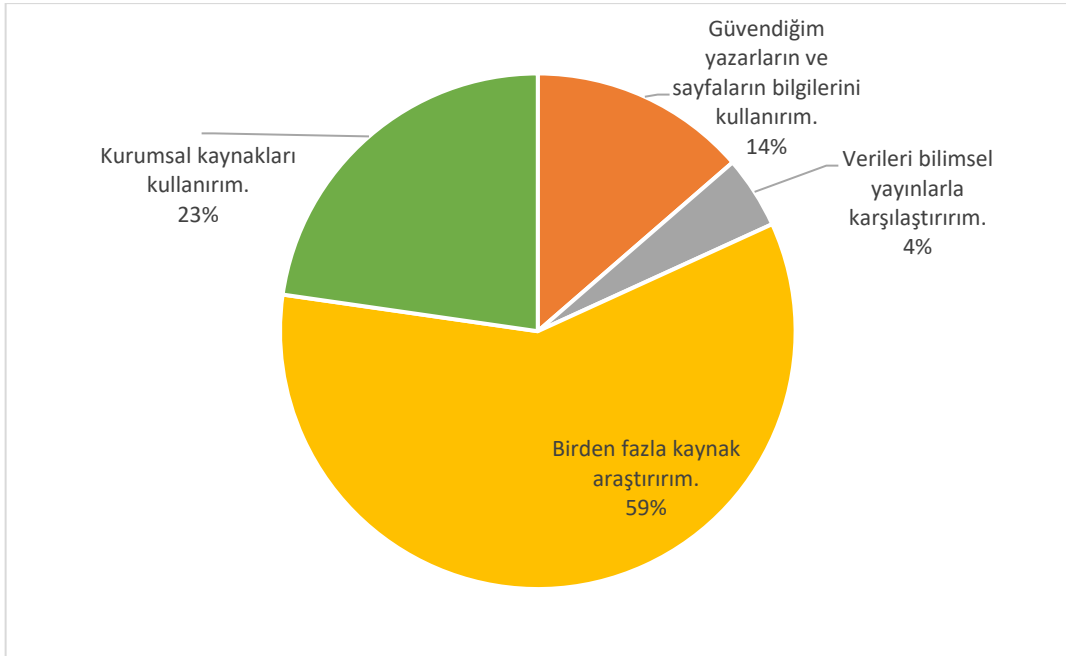
Bazı öğretmenler Quant, Web of Science, Pubmed, Wolframalpha gibi içeriğe özel bazı özel arama motorlarının adlarını vermiştir.

9. İnternette bir bilgi ararken veya öğrencilere bir ödev hazırlarken,

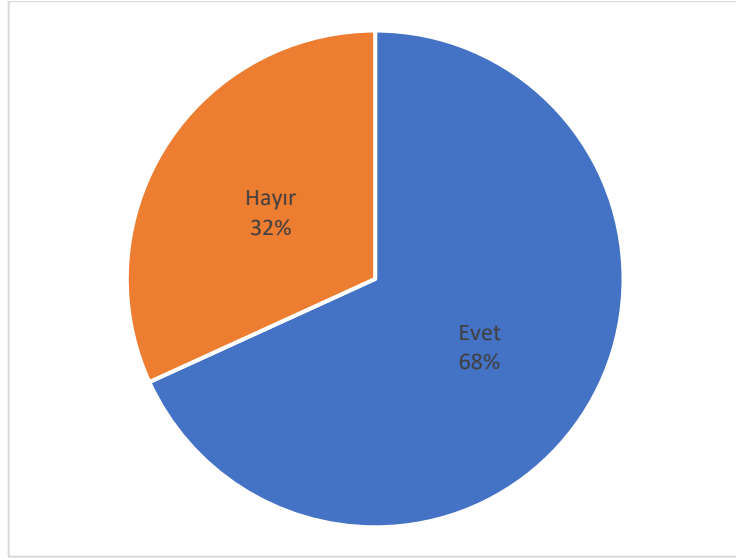
Öğretmenlerin çoğu (%72) anahtar kelimeyi Google'da veya diğer arama motorlarında yazdığını ve açılan ilk sayfadaki bilgileri kullandığını belirtmiştir.

10. Kullandığınız verilerin doğruluğunu nasıl test edersiniz?

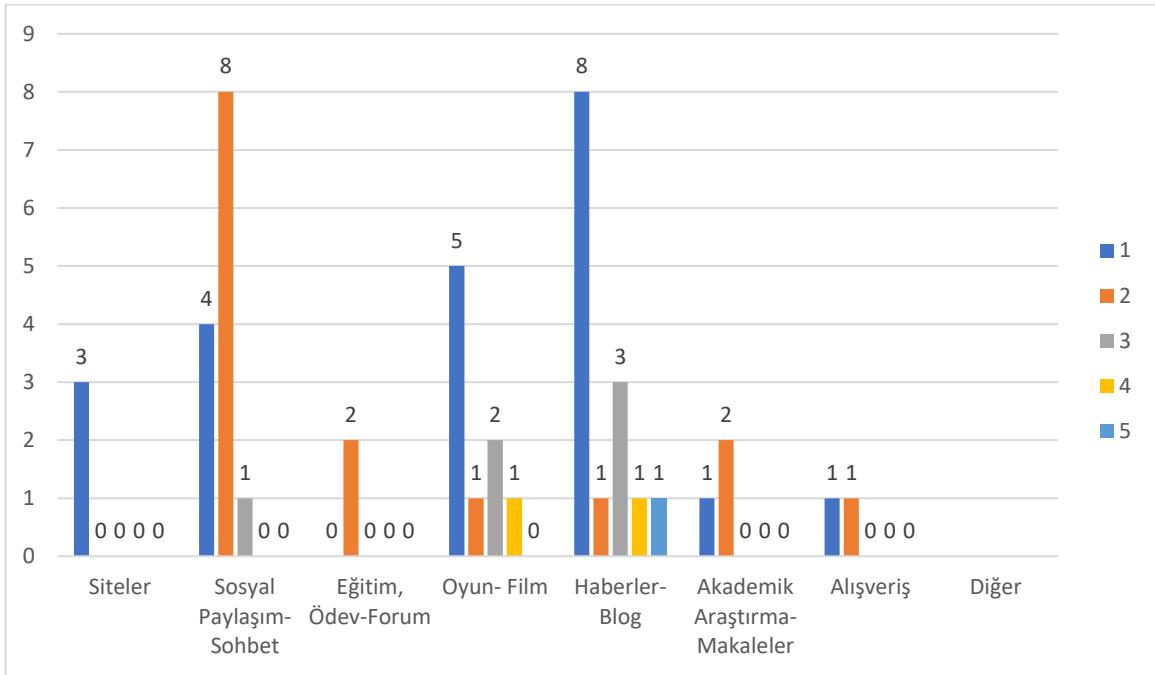

Öğretmenlerin çoğunluğu kullandıkları verilerin doğruluğunu test etmek için birden fazla kaynak araştırmaktadır. Çok azı ise toplanan verileri test etmediğini belirtmiştir.

11. İnternette edindiğiniz bilgilerin kaynağını belirtir misiniz? Cevabınız evet ise, hangi kaynaklar sizin için daha güvenilir?

12. En sık ziyaret ettiğiniz site hangisidir?

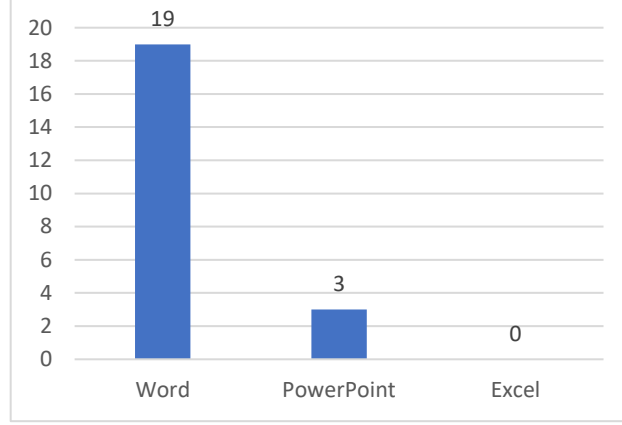

Öğretmenlerin internete eğitimle ilgili makaleler ve bloglar okumak için girdikleri görülmektedir. Çok azı da sosyal ağda sohbet için internet kullanmaktadır.

13. E-posta adresiniz var mı? Aktif olarak kullanıyor musunuz?

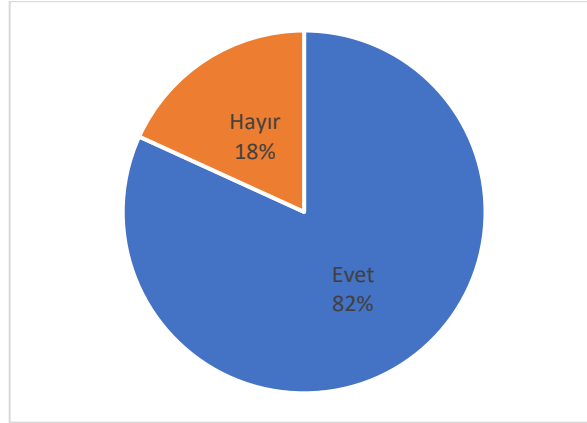
Tüm öğretmenlerin (biri hariç) bir e-posta adresi vardır ve aktif olarak kullanmaktadırlar.

14. En çok kullandığınız ofis uygulaması hangisidir ?

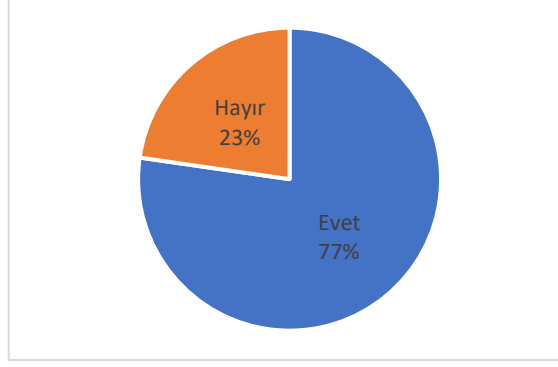
Öğrencilerde olduğu gibi öğretmenler arasında da Word en çok kullanılan ofis uygulamasıdır.

15. İnternet intihalinin ne olduğunu ve bundan nasıl kaçınılacağını biliyor musunuz?

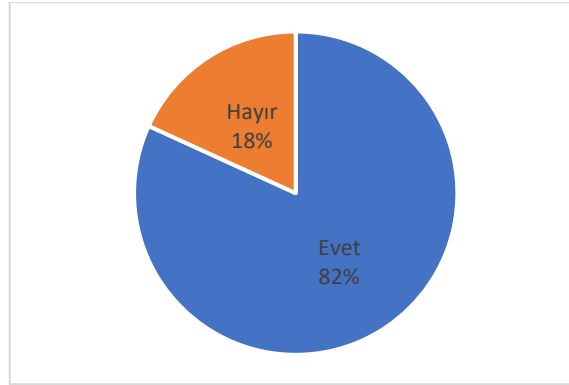
Soru biraz belirsizdir. Bazı öğretmenler intihal hakkında bilgi sahibidir ve bundan nasıl kaçınılacağını bilmektedir. Diğerleri intihal hakkında bilgi sahibidir, ancak bundan nasıl kaçınılacağını bilmemektedir.

16. İnternette bir şey ararken edu, com, mil vb..... gibi site uzantılarının anlamlarını biliyor musunuz?

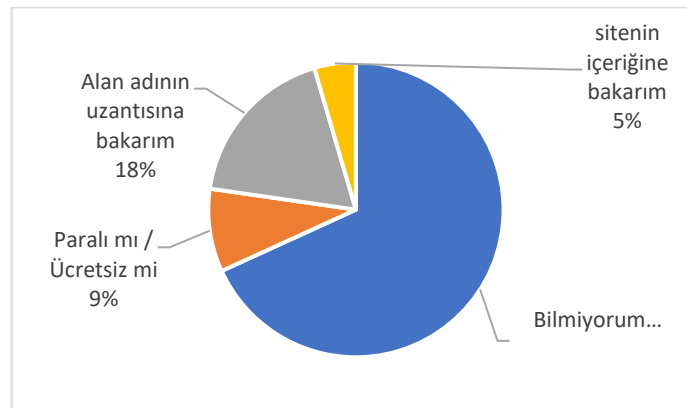
Ankete katılan öğretmenlerin %77'si uzantıların anlamını bilmektedir.

17. İnternette edindiğiniz kaynakları, resimleri vb. derlerken alıntı ve telif hakkı korumasına dikkat ediyor musunuz?

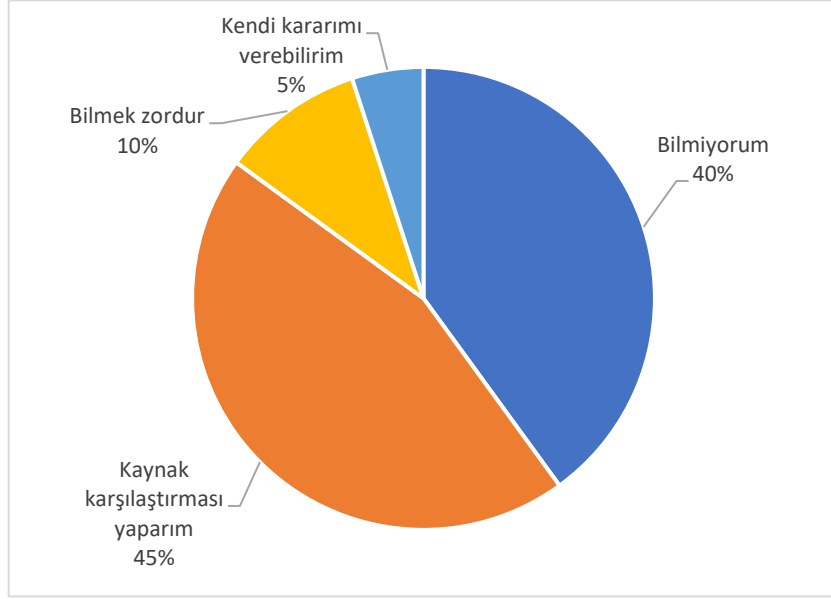
Öğretmenlerin %82'si kaynakları derlerken alıntı ve telif hakkı korumasına dikkat etmektedir.

18. İnternette kullandığınız bir kaynağın akademik bir web sitesi mi yoksa bir pazarlama şirketi mi olduğunu nasıl anlarsınız?

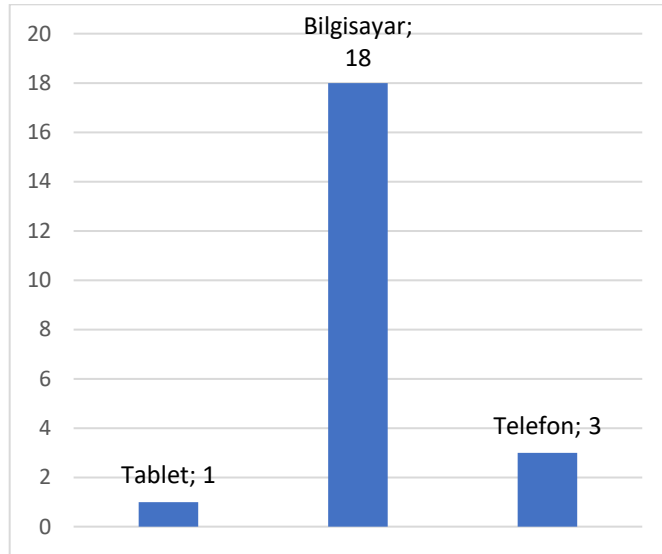
Öğretmenlerin %68'i bir kaynağın akademik bir web sitesi mi yoksa bir pazarlama şirketi mi olduğunu bilmemektedir.

18. İnternette sunulan bilgilerin nesnel mi yoksa taraflı bir dilde mi olduğunu nasıl anlarsınız?

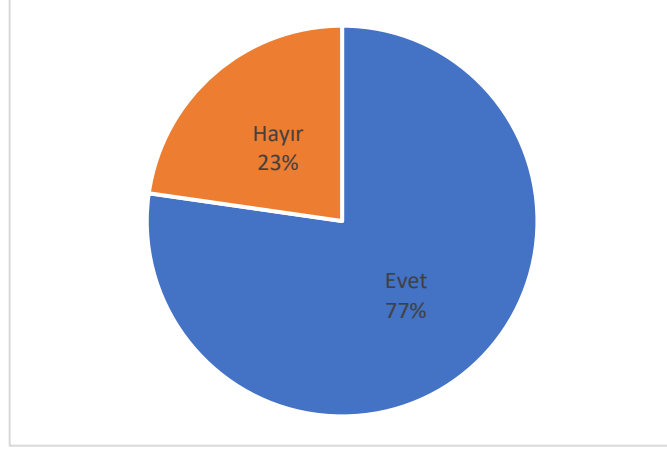
8 kişi (%36) internette sunulan bilgilerin nesnel mi yoksa taraflı bir dilde mi olduğunu bilmemekte ve 9'u (%40) sağlanan verileri başka bir kaynakla karşılaştırdığını belirtmektedir.

20. Dijital bilgilere ulaşmak için en çok kullandığınız teknolojik cihaz nedir?

Öğretmenlerin çoğunluğu (%84) internete girmek için bilgisayarını, sadece %13'ü telefonunu kullanmaktadır. Cep telefonlarını kullanan gençler için bunun tersi geçerlidir.

21. Üniversitelerdeki dijital kaynaklara ve yayınlara erişim ve kullanım hakkında bilginiz var mı?

Ankete katılan öğretmenlerin %77'si üniversitelerdeki dijital kaynaklara ve yayınlara erişim ve bunların kullanımını hakkında bilgiye sahip olduklarını belirtmektedir.

22. Öğrencilerinizin dijital ortamda hazırladıkları ödevlerde dikkat ettiğiniz ve not verdiğiniz ilk beş kriteri önem sırasına göre yazınız?

1.kriter

Kopyala yapıştır olmaması	6
Verilerin yeniden formüle edilmesi	4
Yapılan ödevin biçimsel ve görsel kalitesi	3
Kaynakların belirtilmesi	2
Araştırma kalitesi	2
Konu ile uyum	4

2. kriter

Cevapların uygunluğu ve doğruluğu	4
Kaynakların belirtilmesi	3
İlgi	2
İyi anlama	3
Kopyala yapıştır olmaması	4
Talimatlara uygunluk	3
Reformülasyon	2
Sunum	1

3.kriter

Raporun sunumu	3
Güvenilir kaynak	3
Kelime kontrolü	2
Talimatlara uygunluk	2
Cevapların doğruluğu	4
Kaynakların belirtilmesi	4
Analizin uygunluğu	2
Cevap çeşitliliği	2

4. kriter

Verilerin doğrulanması	5
İyi analiz	5
Talimatlara uygunluk	4
İyi reformülasyon	3
Kaynak alıntı	3
Sunum	1
Yazım	1

5. kriter

Yazım	6
Sunum	4
Kaynaklar	6
Yok	6

3.3.2.1. Fransa'daki Ortaokul Öğretmenlerinin Anket Sonuçlarına İlişkin Genel Bir Yorum

Bu anketten de öğretmenlerin çoğu için en önemli kriterin internette bulunan verilerin uyarlanması olduğu görülmektedir. Öğrenciler okudukları ve anladıkları şeyleri yeniden yazabilmelidir. Ayrıca kaynaklara saygıyı da önemli bir unsur olarak görmekteyiz.

İkinci kriter, kaynakların uygunluğunun yanı sıra cevapların uygunluğu ve doğruluğudur. Öğretmenler, öğrencilerinin üzerinde çalışmak zorunda oldukları konuyu iyi anlamalarını isterler. Tabii burada yine kopyala-yapıştır ve talimatlara uyulmamaktadır.

Ardından öğrencilerin yapması gereken restitüsyonun sunumu gelir.

Dördüncü kriter, iyi bir analiz ve toplanan verilerin doğrulanması ve nihayet yazıdır.

Faydalı olabilecek bazı kurslar aşağıda sıralanmıştır:

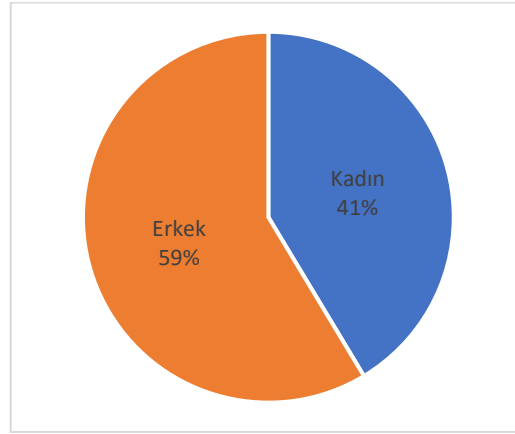
- İnternet tanımlarının pratik kullanımı
- Arama motoru nedir, arama motoru terimleri, web sayfası, internet tarayıcısı,
- Arama motoru ve internet tarayıcı farkı
- Web sitesi uzantılarını doğru öğrenmek ve kullanmak
- Telif hakkı nedir, türleri, telif hakkı koruması
- Bilimsel sitelerin kullanımı ve tarama verileri hakkında bilgi edinme.

3.3.3. Lise Öğretmenleri Anket Sonuçları

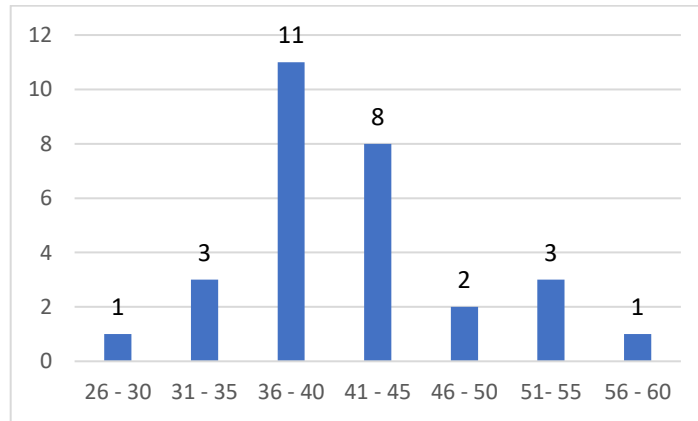
BDW projesinin bir parçası olarak 51 öğretmen (özel ve kamu) ile anket gerçekleştirilmiştir ve bunların 29'u lise öğretmenidir.

Anne Clasquin ve Jérôme Tafani öğretmenlerle sınıfta görüşmüştür. Ziyaret edilen üç okulda ise öğretmenlerle teneffüs odasında buluşulmuştur. Ancak ne yazık ki okulların içinde fotoğraf çekilmesine izin verilmemiştir. Ayrıca Google formunu doğrudan doldurup bize gönderen bazı öğretmenlerimiz de olmuştur.

1. Cinsiyete göre dağılım

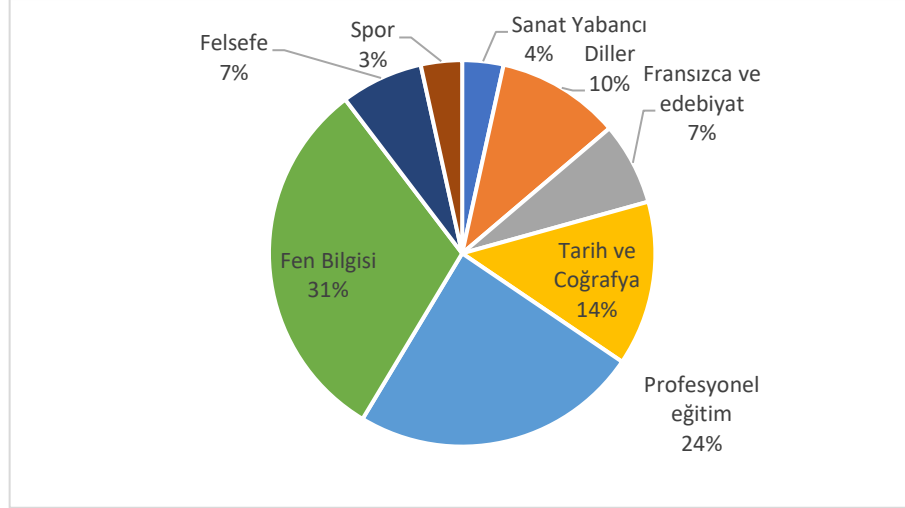

2. Öğretmenlerin yaşları

Görüştüğümüz öğretmenlerin çoğu 36 ile 45 yaşları arasındadır.

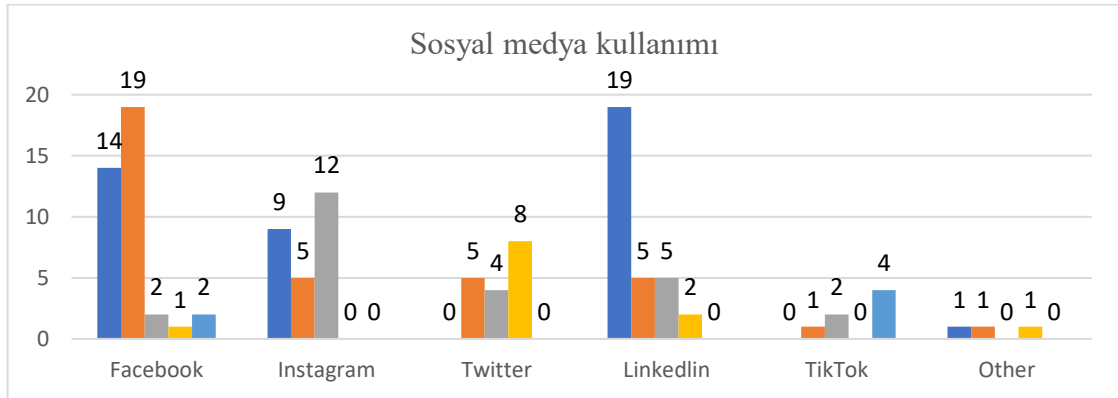
3.Öğretmenlerin branşları:

Mümkün olduğunca her türlü uzmanlık alanına sahip öğretmenle görüşülmeye çalışılmıştır.

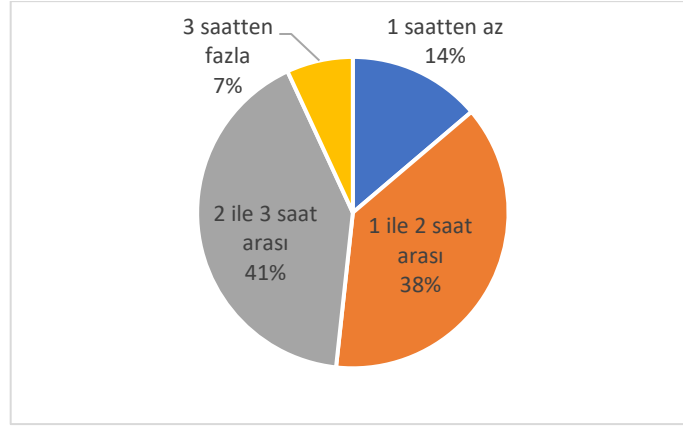
4. En sık kullandığınız sosyal medya ağlarını 1, 2, 3, ... şeklinde sıralayınız.

İlk Sosyal Ağ	Sosyal Ağ	Oran (%)
1	Facebook	31%
2	LinkedIn	25%
3	Instagram	21%
4	Twitter	14%
5	TikTok	6%
6	Diğer	2%

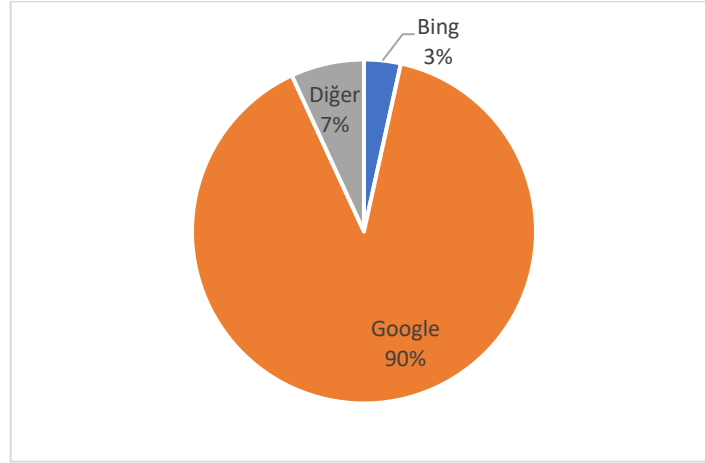
Yukarıda, öğretmenlerin yaptığı seçimlere göre yeniden bölümlene verilmiştir. En genç öğretmenler ikinci tercihte Instagram ve Twitter'ı seçmektedir. %31'i Facebook'u ve %25'i LinkedIn'i seçmektedir. Öğrencilerin çok azının Facebook'u seçmesi ve LinkedIn'i de seçmemesi nedeniyle bu bir paradoks olarak yorumlanmaktadır. Öğretmenler ve öğrenciler aynı sosyal ağı kullanmamaktadır.

5. Günlük internet kullanım süresi:

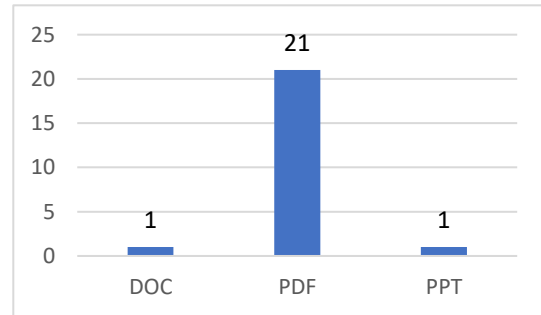
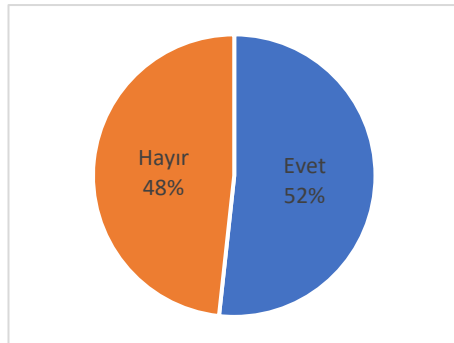
Öğretmenlerin internette öğrencilerden daha az zaman harcadıklarını tespit edilmiştir. İnternette en uzun geçirilen süre günde 2 ile 3 saat arasındır.

6. Hangi arama motorunu daha sık kullanıyorsunuz?

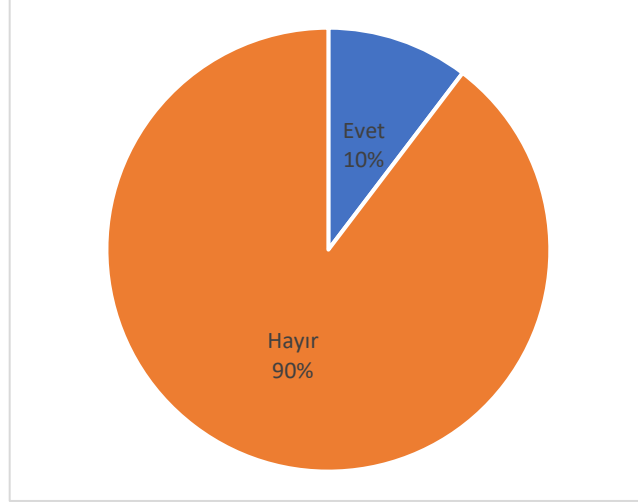
Öğrencilerde olduğu gibi, öğretmenlerin %90'ı Google kullanmaktadır.

6. Bir arama motoru kullanırken, aradığınız dosya uzantısına göre filtreleme kullanıyor musunuz? (Pdf, Doc, Ppt vb.) Cevabınız evet ise en çok kullandığınız dosya türünün adını yazınız.

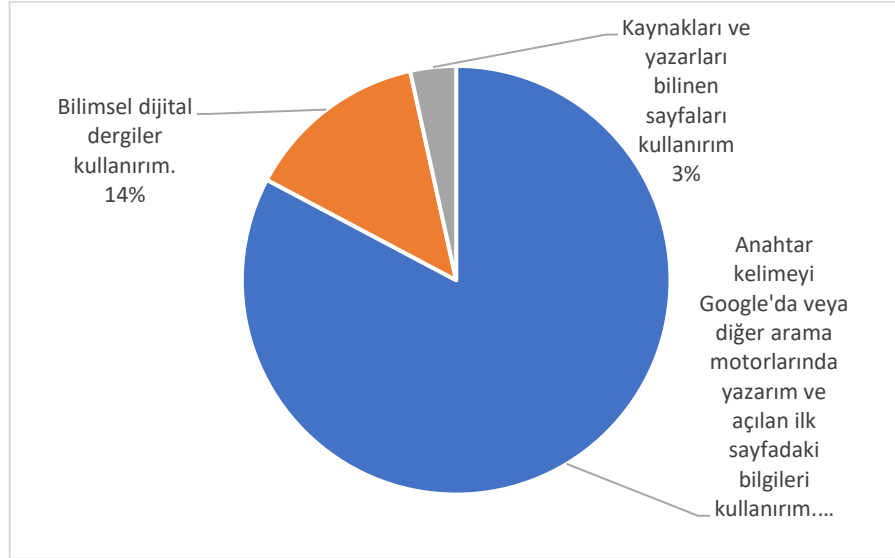
"Evet" yanıtı verenler içinde Pdf en çok aranan uzantıdır.

8. İçeriğe zel arama motorları olduğunu biliyor muydunuz? Cevabınız evet ise örnek yazınız.

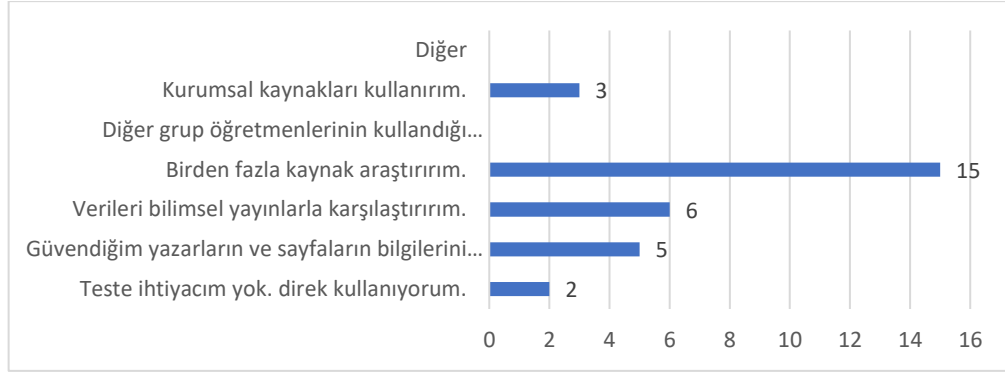
29 Đretmenden sadece 3' (%10) içeriğe özel arama motorları olduğunu bilmektedir. Bazı Đretmenler Quant, Web of Science, Pubmed, Wolfromalpha gibi içeriğe özel bazı özel arama motorlarının adlarını vermişlerdir.

9. İnternette bir bilgi ararken veya öğrencilere bir görev hazırlarken,

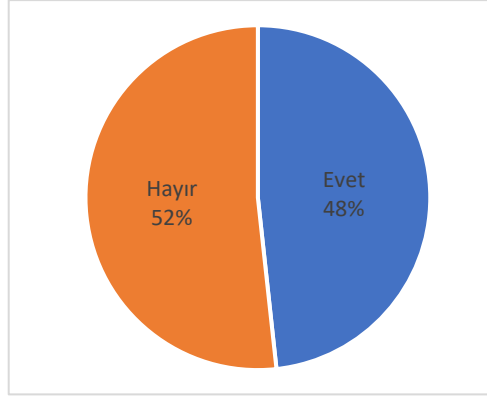
ÖĞretmenlerin çoğu (%83) anahtar kelimeyi Google'da veya diğer arama motorlarında yazdığını ve açılan ilk sayfadaki bilgileri kullandığını belirtmiştir.

10. Kullandığınız verilerin doğruluğunu nasıl test edersiniz?

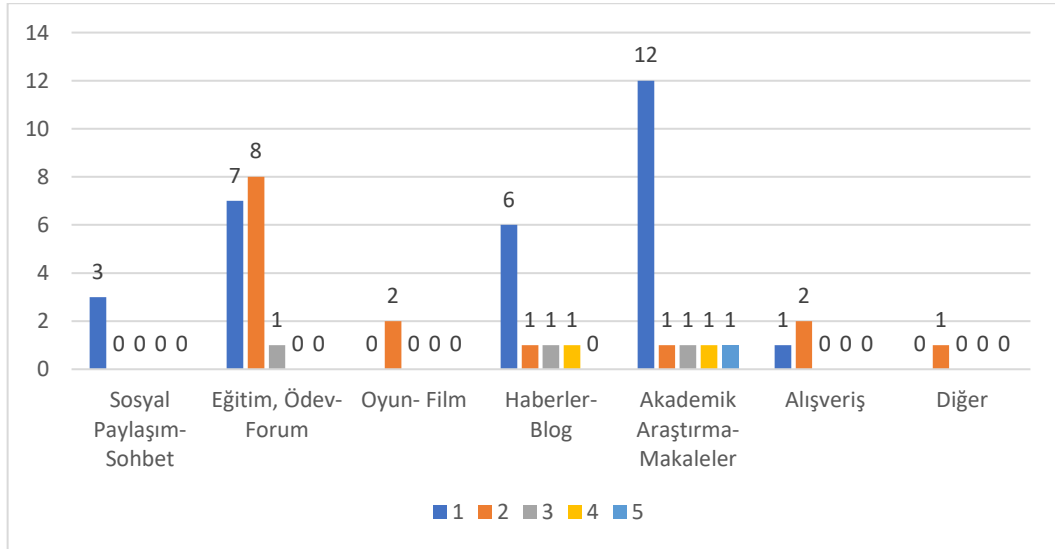

Öğretmenlerin çoğunluğu kullandıkları verilerin doğruluğunu test etmek için birden fazla kaynak araştırmaktadır. Çok azı toplanan verileri test etmediğini belirtmiştir.

11. İnternette edindiğiniz bilgilerin kaynağını belirtir misiniz? EVET ise, hangi kaynaklar sizin için daha güvenilir?

12. En sık ziyaret ettiğiniz site hangisidir?

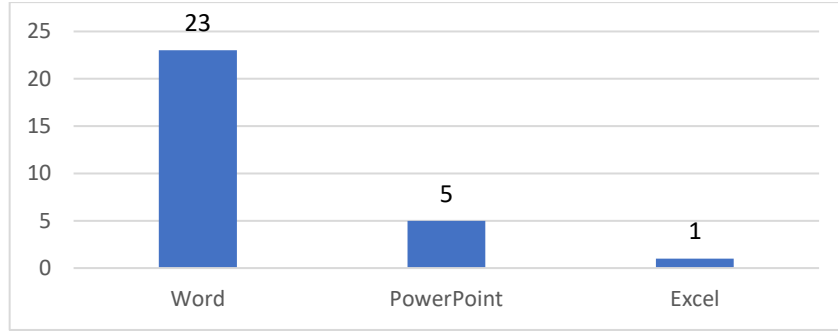

Öğretmenlerin internete eğitimle ilgili makaleler ve bloglar okumak için girdikleri görülmektedir. Çok azı ise sosyal ağda sohbet etme amaçlı internet kullanmaktadır.

13. E-posta adresiniz var mı? Aktif olarak kullanıyor musunuz?

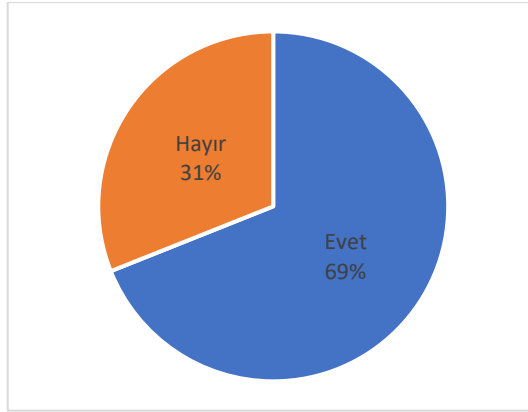
Görüşülen öğretmenlerin %100'ünün aktif olarak kullandığı bir e-posta adresi vardır.

14. En çok kullandığınız ofis uygulaması hangisi?

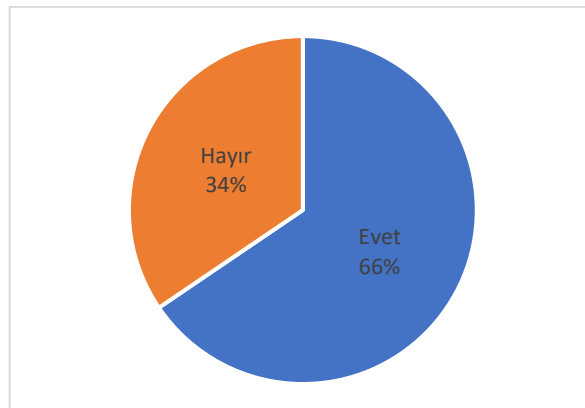
Öğrencilerde olduğu gibi öğretmenlerde de Word en çok kullanılan ofis uygulamasıdır.

15. İnternet intihalinin ne olduğunu ve bundan nasıl kaçınılacağını biliyor musunuz?

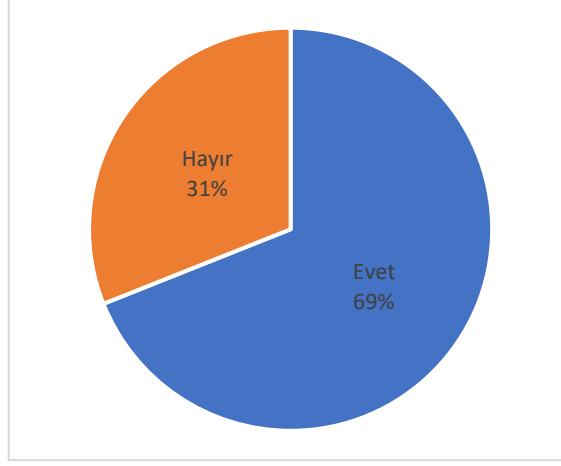

Soru biraz belirsizdir. Bazı öğretmenler intihal hakkında bilgi sahibidir ve bundan nasıl kaçınılacağını bilmektedir. Diğerleri intihal hakkında bilgi sahibidir ancak bundan nasıl kaçınılacağını bilmemektedirler.

16. İnternette bir şey ararken edu, com, mil vb..... gibi site uzantılarının anlamlarını biliyor musunuz?

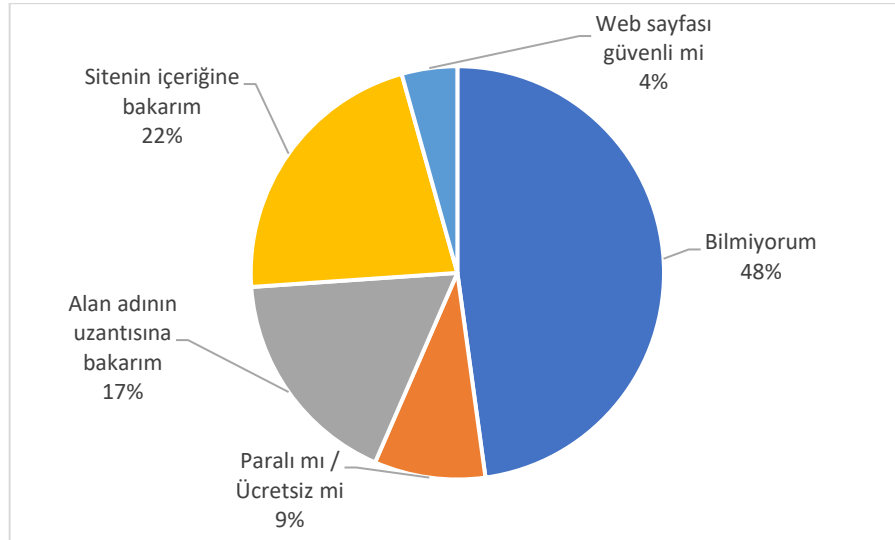

17. İnternette edindiğiniz kaynakları, resimleri vb. derlerken alıntı ve telif hakkı korumasına dikkat ediyormusunuz?

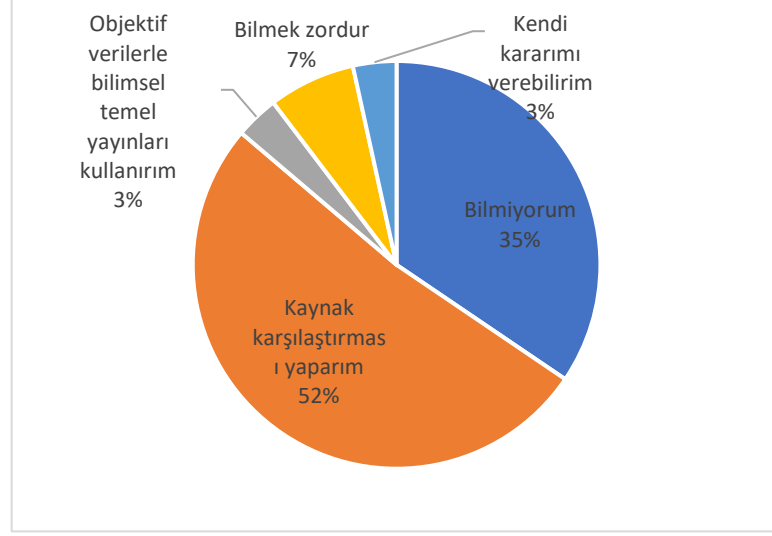
Öğretmenlerin %69'u kaynakları derlerken alıntı ve telif hakkı korumasına dikkat etmektedir.

18. İnternette kullandığınız bir kaynağın akademik bir web sitesi mi yoksa bir pazarlama şirketi mi olduğunu nasıl anlarsınız?

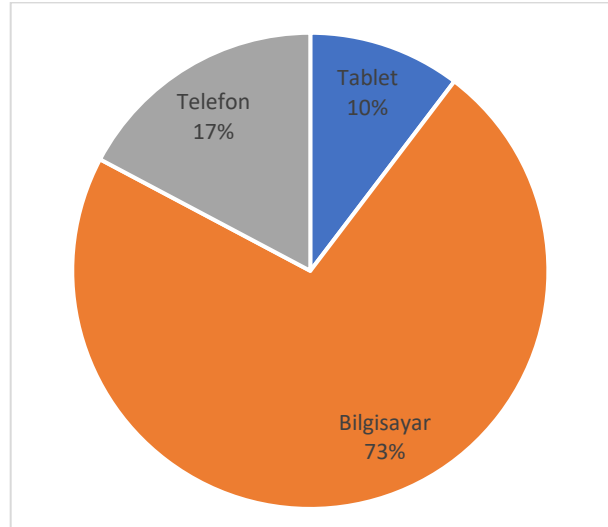
Öğretmenlerin %40'ı bir kaynağın akademik bir web sitesi mi yoksa bir pazarlama şirketi mi olduğunu bilmemektedir.

19. İnternette sunulan bilgilerin nesnel mi yoksa taraflı bir dilde mi olduğunu nasıl anlarsınız?

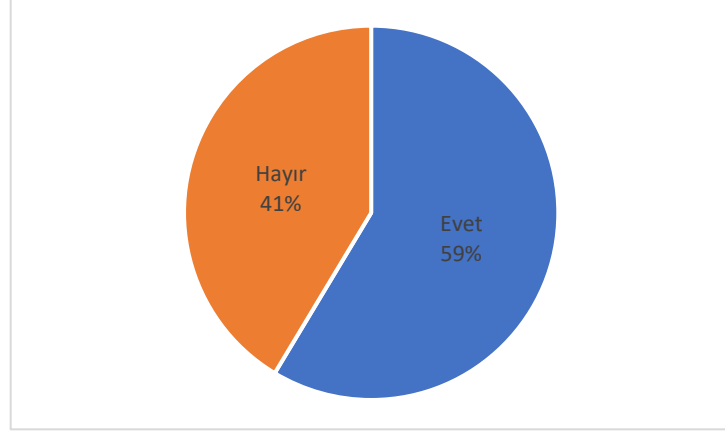
10 kişi (%34) internette sunulan bilgilerin nesnel mi yoksa taraflı bir dilde mi olduğunu bilmediklerini belirtmiştir. 15 öğretmen ise (%51) sağlanan verileri başka bir kaynakla karşılaştırmak zorunda olduklarını belirtmektedir.

20. Dijital bilgilere ulaşmak için en çok kullandığınız teknolojik cihaz nedir?

Öğretmenlerin çoğunluğu (%73) internete girmek için bilgisayarını kullanırken, sadece %17'si telefonunu kullanmaktadır.

21. Üniversitelerdeki dijital kaynaklara ve yayınlara erişim ve kullanım hakkında bilginiz var mı?

Ankete katılan öğretmenlerin sadece %59'u üniversitelerdeki dijital kaynaklara ve yayınlara erişim ve bunların kullanımı hakkında bilgiye sahip olduklarını düşünmektedir.

22. Öğrencilerinizin dijital ortamda hazırladıkları ödevlerde dikkat ettiğiniz ve not verdiğiniz ilk beş kriteri önem sırasına göre yazınız?

1.kriter

Kopyala yapıştır olmaması	8
Verilerin yeniden formüle edilmesi	7
Ödevin şeklen kalitesi	6
Kaynakların belirtmesi	5
Araştırma kalitesi	2
Konu ile uyum	1

2.kriter

Cevapların uygunluğu ve doğruluğu	6
Kaynakların belirtilmesi	5
İlgi	5
İyi anlama	4
Kopyala yapıştır olmaması	3
Talimatlara uygunluk	3
Reformülasyon	2
Sunum	1

3.kriter

Raporun sunumu	5
Güvenilir kaynak	6
Kelime kontrolü	5
Talimatlara uygunluk	5
Cevapların doğruluğu	2
Kaynakların belirtilmesi	1
Analizin uygunluğu	3
Cevap çeşitliliği	2

4.kriter

Verilerin doğrulanması	5
İyi analiz	5
Talimatlara uygunluk	4
İyi reformülasyon	5
Kaynak alıntı	5
Sunum	3
Yazım	2

5.kriter

Yazım	9
Sunum	8
Kaynaklar	2
Yok	11

3.3.3.1 Fransa'daki Lise Öğretmenlerinin Anket Sonuçlarına İlişkin Genel Bir Yorum

Bu anketten de öğretmenlerin çoğu için en önemli kriterin internette bulunan verilerin uyarlanması olduğu görülmektedir. Öğrenciler okudukları ve anladıkları şeyleri yeniden yazabilmelidir. Ayrıca kaynaklara saygıyı da önemli bir unsur olarak görmektedirler.

İkinci kriter, kaynakların uygunluğunun yanı sıra cevapların uygunluğu ve doğruluğudur. Öğretmenler, öğrencilerinin üzerinde çalışmak zorunda oldukları konuyu iyi anlamalarını isterler. Tabii burada yine kopyala-yapıştır yapılmakta ve talimatlara uyulmamaktadır.

Ardından öğrencilerin yapması gereken restitüsyonun sunumu gelir. Dördüncü kriter, iyi bir analiz ve toplanan verilerin doğrulanmasıdır ve son olarak yazım gelmektedir.

Faydalı olabilecek bazı kurslar şunlardır:

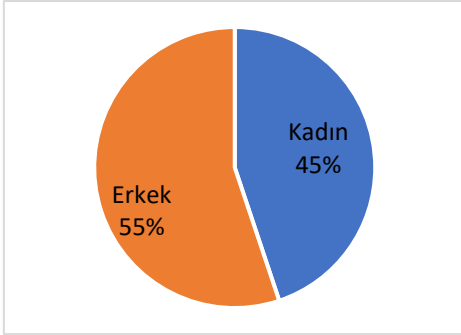
- İnternet tanımlarının pratik kullanımı
- Arama motoru nedir, arama motoru terimleri, web sayfası, internet tarayıcısı,
- Arama motoru ve internet tarayıcı farkı
- Web sitesi uzantılarını doğru öğrenmek ve kullanmak
- Telif hakkı nedir, türleri, telif hakkı koruması
- Bilimsel sitelerin kullanımı ve tarama verileri hakkında bilgi edinme.

3.3.4. Lise Öğrencilerinin Anket Sonuçları

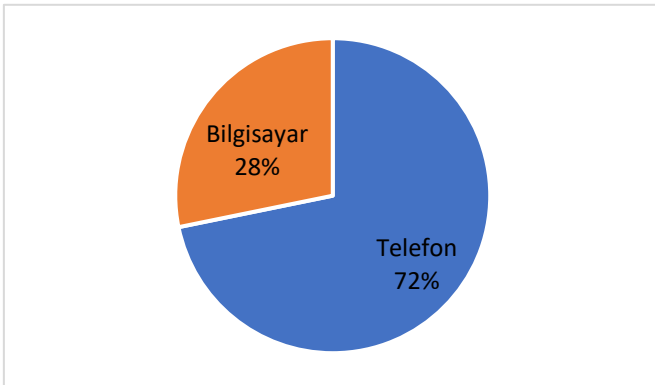
BDW projesinin bir parçası olarak, genç Fransız ortaokul öğrencileri (özel ve kamu) üzerinde aşağıdaki dağılımla bir anket gerçekleştirilmiştir.

11 ila 18 yaşları arasındaki 127 öğrenciyle görüşülmüştür. 49 öğrenci ortaokula (11-15 yaş arası) ve 78 öğrenci liseye (16-18 yaş arası) devam etmektedir.

Grup etkisi bazen sonuçları değiştirebileceğinden öğrencilerle sınıfta değil, okul dışında da görüşülmüştür. Bu anketi Jérôme Tafani ve Anne Clasquin gerçekleştirmiştir.

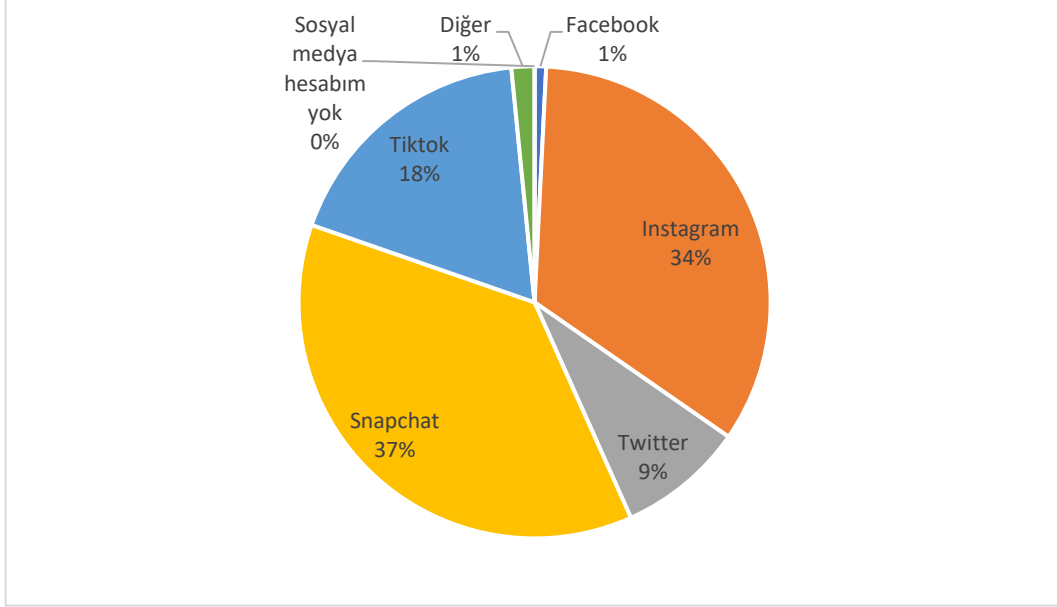

3. İnternete girmek için en çok kullandığınız teknolojik araç nedir?

Çoğu öğrenci internete bağlanmak için telefonlarını kullanmaktadır (aşağıdaki fotoğrafta gösterildiği gibi). Ama bazıları bilgisayar da kullanmaktadır.

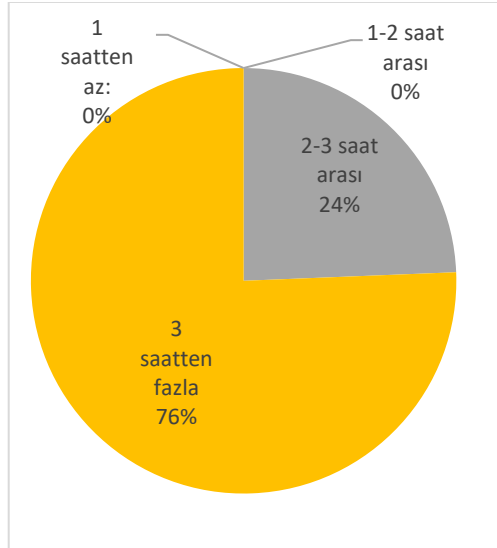
4. Lütfen en çok kullandığımız iki sosyal medya ağını işaretleyin:

(Hepsi Snapchat hakkında konuştuğu için ilk on yanıtta sonra LinkedIn Snapchat olarak değiştirilmiştir.)

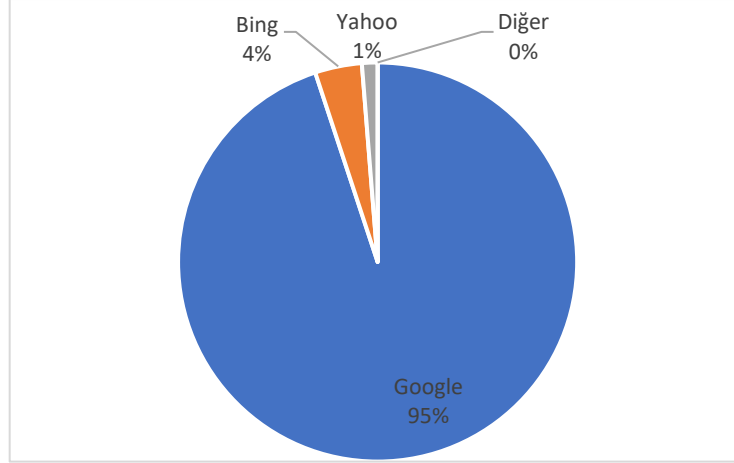
Snapchat, %60 oran ile gençlerin en çok kullandığı sosyal ağıdır. Bunu Instagram (%34) ve Tiktok (%18) takip etmektedir.

5. Günlük internet kullanım süresi:

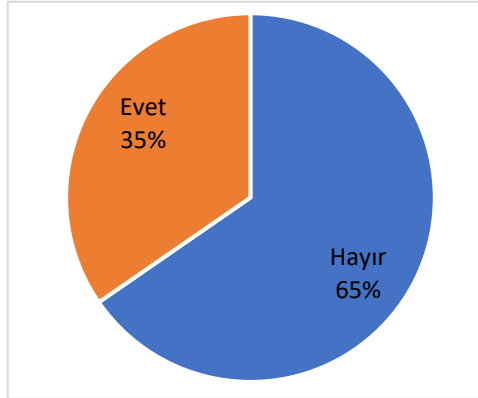
Gençlerin %75'inin interneti günde 3 saatten fazla, %25'inin ise 2 ila 3 saat arasında kullandığı tespit edilmiştir.

6. En sık kullandığınız arama motoru hangisidir?

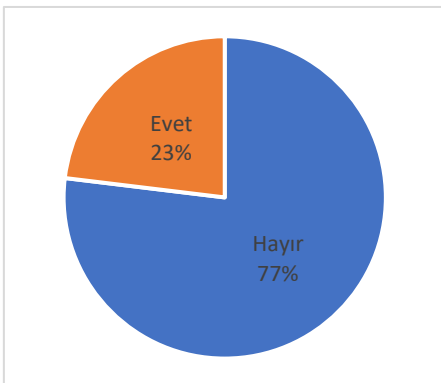
Ankete katılan öğrencilerin %90'ının internette arama yapmak için Google'ı kullandığı söylenebilir. Diğer arama motorları Bing veya Yahoo'dur.

7. Bir arama motoru kullanırken, aradığınız dosya uzantısına göre filtreleme kullanıyor musunuz? (Pdf, Doc, Ppt vb.) Cevabınız evet ise en çok kullandığınız dosya türünün adını yazınız.

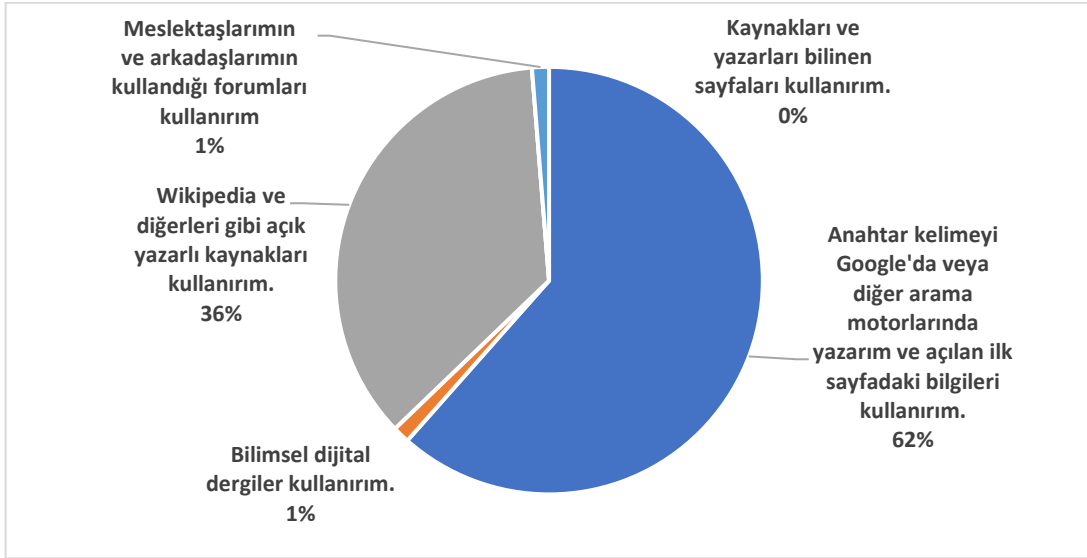
Evet yanıtı veren 27 kişi Pdf ve Doc uzantısını kullanmaktadır.

8. İçeriğe özel özel arama motorları olduğunu biliyor muydunuz? Cevabınız evet ise ismini yazınız.

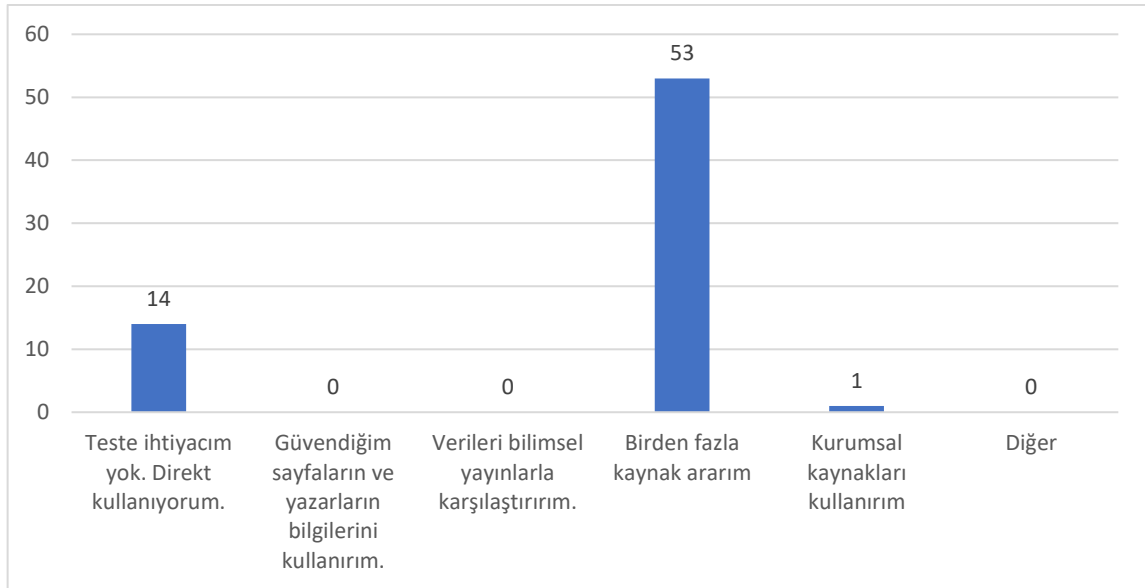
%77'si 'hayır', %23'ü ise 'evet' yanıtını vermiştir.

9. İnternette bir bilgi ararken veya bir ödev hazırlarken,

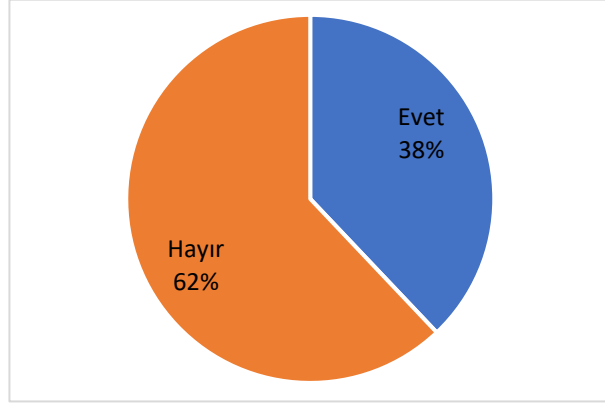
Bu cevabı özetlemek gerekirse ankete katılan öğrencilerin %62'si anahtar kelimeyi Google'a yazıp ilk gelen sayfadaki bilgiyi kullanmaktadır, %29'u ise Wikipedia ve diğerleri gibi açık kaynaklı kaynakları kullanmaktadır.

10. Kullandığımız verilerin doğruluğunu nasıl test edersiniz?

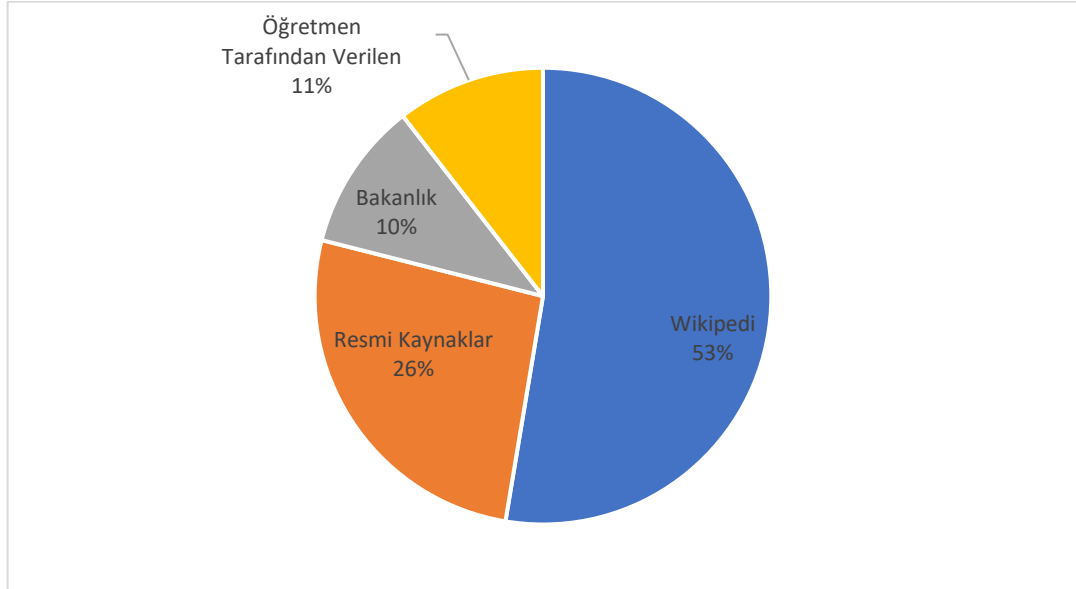
Öğrencilerin %68'i birden fazla kaynak aradığını belirtmiştir. Ancak %32'si kaynaklarını kontrol etmemektedir.

11. İnternette edindiğiniz bilgilerin kaynağını belirtir misiniz?

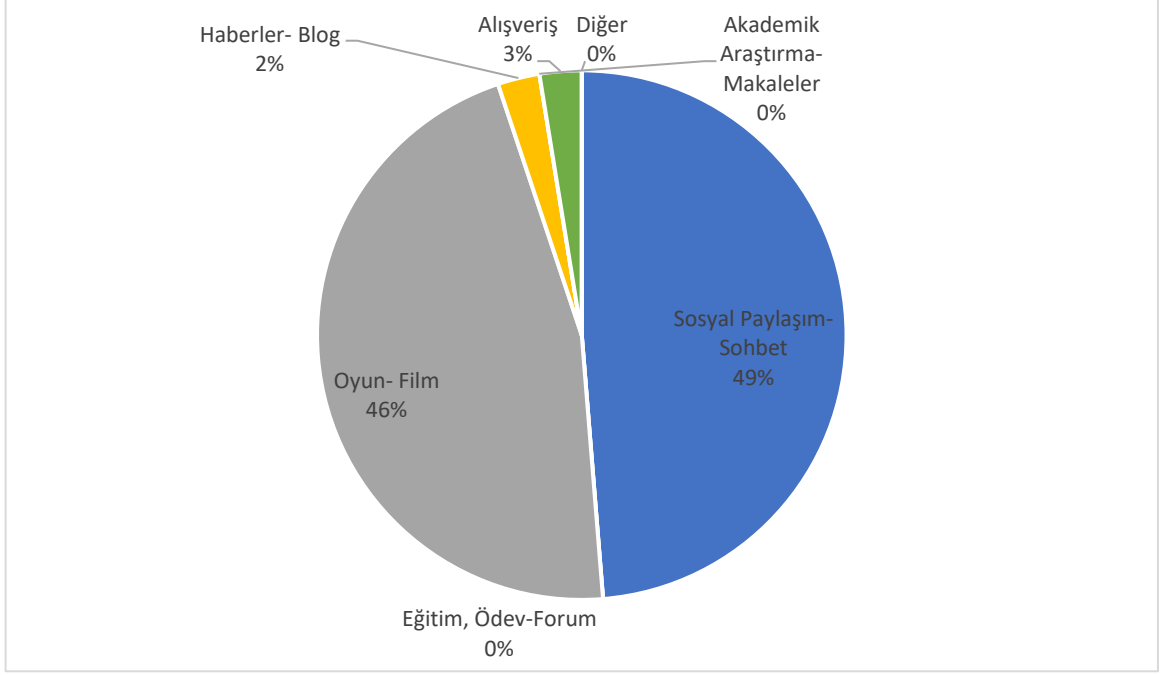
%54'ü (42 öğrenci) kaynak belirtmezken %46'sı (36 öğrenci) kaynak belirtmektedir.

Cevap evet ise, hangi kaynaklar sizin için daha güvenilirdir?

Wikipedia ve resmi kaynaklar öğrenciler için en güvenilir kaynaklardır. Resmi kaynaklar takip edilmektedir.

12. En sık ziyaret ettiğiniz site hangisidir?

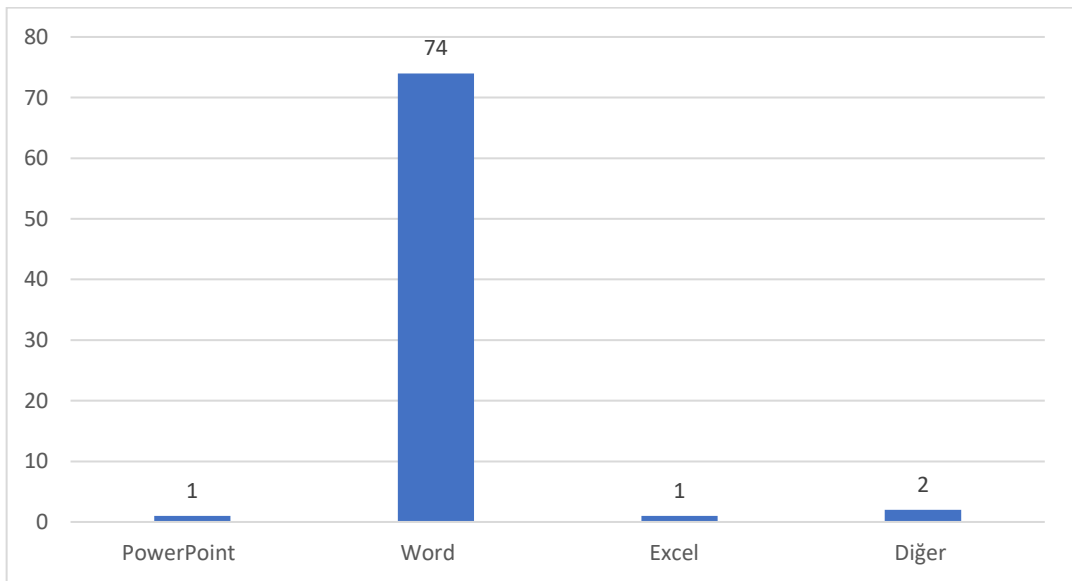

Yukarıdaki tabloda da görüldüğü gibi öğrencilerin büyük çoğunluğu sohbet veya oyun sitelerini ziyaret etmektedir.

13. E-posta adresiniz var mı? Aktif olarak kullanıyor musunuz?

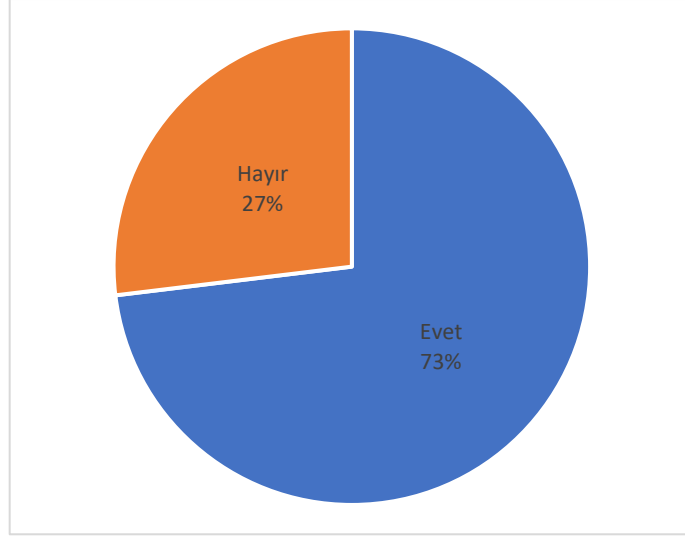
Görüşülen öğrencilerin %100'ünün bir e-posta adresi vardır, ancak %26'sı aktif olarak kullanmamaktadır.

14. En çok kullandığınız ofis uygulaması hangisidir?

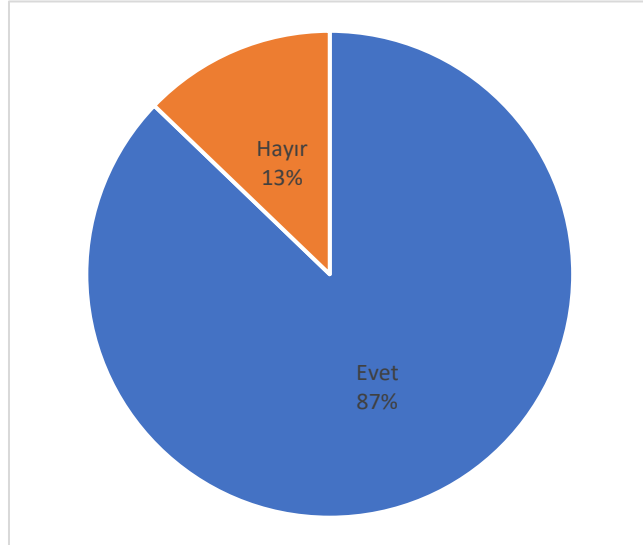
Word'ün %94 ile en çok kullanılan ofis uygulaması olduğu görülmektedir.

14. Dijital intihalinin ne olduğunu ve bundan nasıl kaçınılacağını biliyor musunuz?

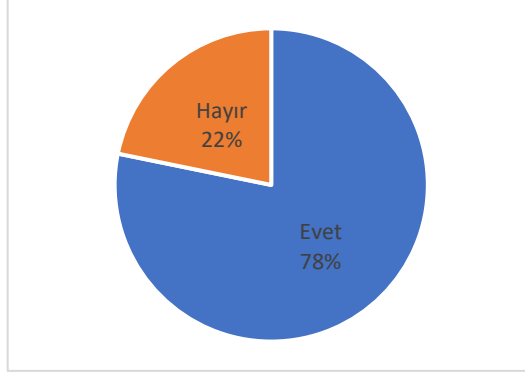
11 ila 14 yaş arasındaki ortaokul öğrencilerin büyük çoğunluğun "hayır" yanıtını verdiği sonuçlarla karşılaştırıldığında, daha büyük öğrencilerin intihal hakkında bilgi sahibi olduğu söylenbilir.

15. İnternette birşey ararken edu, com, mil vb. site uzantılarının anlamlarını biliyor musunuz?

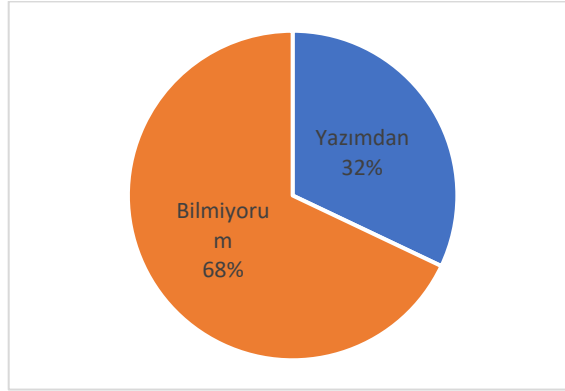

Ankete katılan öğrencilerin %87'si internet sitelerinin uzantısının ne anlama geldiğini bilmektedir.

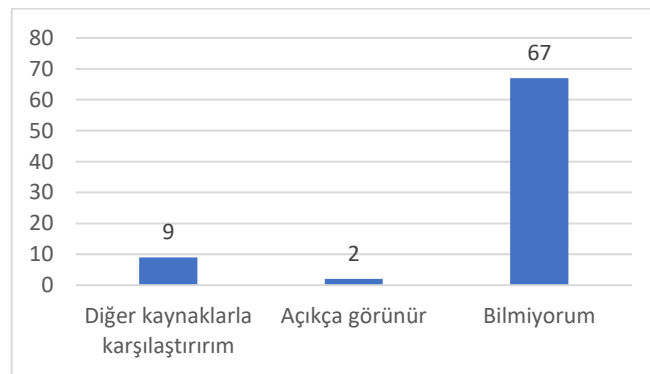
16. İnternette edindiğiniz kaynakları, resimleri vb. derlerken alıntı ve telif hakkı korumasına dikkat ediyor musunuz?

17. İnternette kullandığınız bir kaynağın akademik bir web sitesi mi yoksa bir pazarlama şirketi mi olduğunu nasıl anlarsınız?

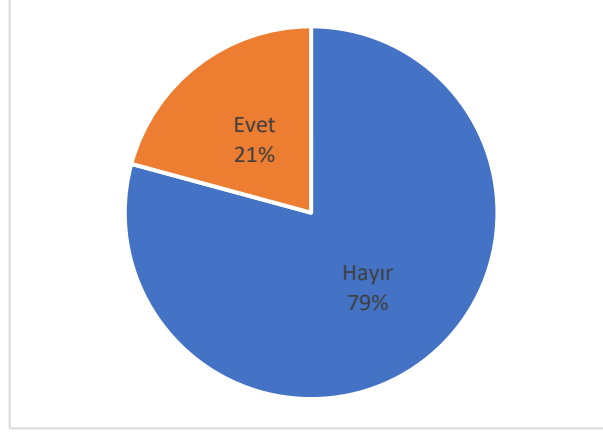

18. İnternette sunulan bilgilerin nesnel mi yoksa taraflı bir dilde mi olduğunu nasıl anlarsınız?

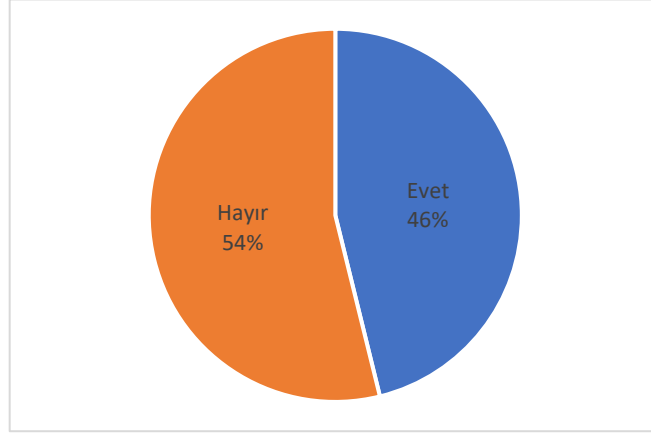
78 öğrenciden 67'si yani ankete katılan öğrencilerin %86'sı araştırma sonuçlarının doğru olup olmadığını bilmemektedir ve topladıkları verilerin doğruluğundan emin olmadıklarını belirtmişlerdir.

19. Üniversitelerde dijital yayınlara ve kaynaklara erişim ve kullanım hakkında bilginiz varmı?

Fransa'daki okulların çoğu hatta anaokulları bile bilgisayar ve internet bağlantısıyla donatılmıştır. Yani bu normal bir cevap olarak düşünölmelidir.

Şimdiye kadar internette bilgi arama ile ilgili bir kurs aldınız mı?

Faydalı olabilecek bazı kurslar:

- İnternet tanımlarının pratik kullanımı
- Arama motoru nedir, arama motoru terimleri, web sayfası, internet tarayıcısı,
- Ekşisözlük, Wikipedia...vb., sosyal ağ kavramları ve güvenilirliği
- Arama motoru ve internet tarayıcı farkı
- Web sitesi uzantılarını doğru öğrenmek ve kullanmak
- İnternette bilgi derlemek, sunmak ve derlemek, uyulması gereken yasal ve etik kurallar
- Telif hakkı nedir, türleri, telif hakkı koruması
- Bilimsel sitelerin kullanımı ve tarama verileri hakkında bilgi edinme.

ANKETİMİZİ CEVAPLAMAYI KABUL EDEN TÜM ÖĞRENCİLERİMİZE TEŞEKKÜR
EDERİZ.

Co-funded by
the European Union

3.4. YUNANİSTAN ANKET SONUÇLARI

Dijital Dünya İçin Bir Öğrenme Kültürü İnşa Etme

2020-1-TR01-KA226-SCH-097703

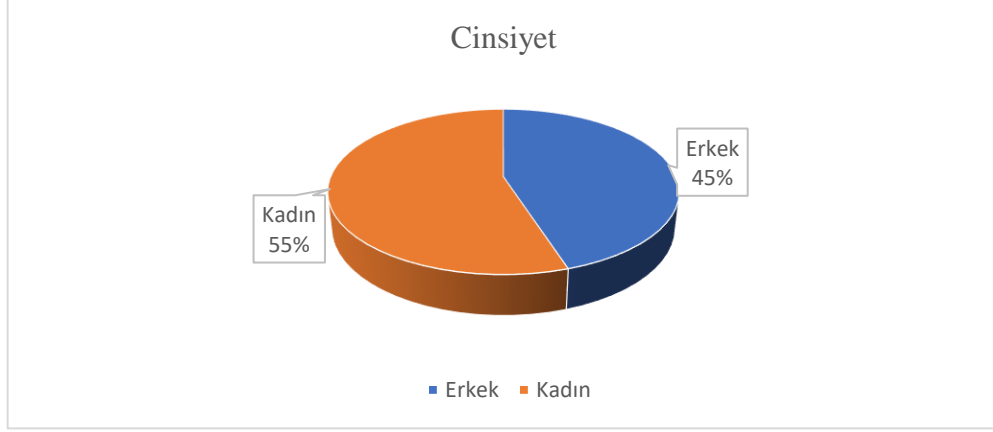
Alexandra MELISTA, Marios SPATHIS, Nikolaos SIDERIS,
Efthimios SOUKARAS, Panagiota TSAGARI, Sofia TAKAOGLOU,
Vasiliki BAKETTA, Grigoria VIOLARI, Georgia ATHANASIOU,
Aikaterini PHOTIOU, Grigoria VIOLARI

2021- YUNANİSTAN

3.4.1. Öğrencilerin Anket Sonuçları

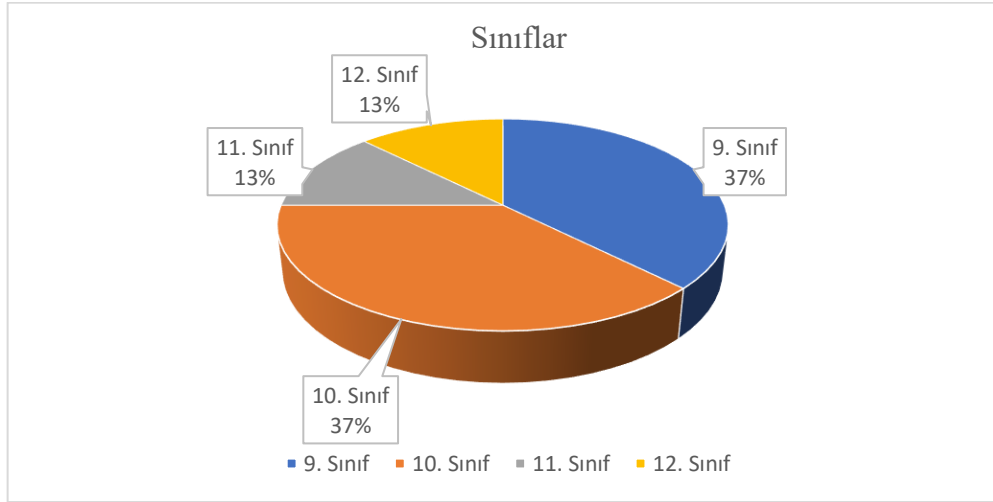
S1. Bu ankete 100 öğrenci katılmıştır. Öğrenciler Atina'nın batı banliyölerinde – kentsel alanlarda 2 ortaokul ve 2 lise olmak üzere toplam 4 okuldandır. Grafik 1'de görüldüğü gibi katılımcıların %55'i kadın, %45'i erkektir.

Grafik 1

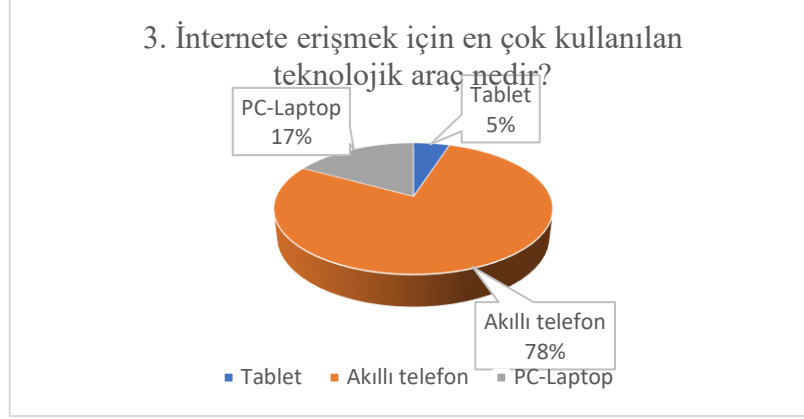
S2. Grafik 2'de görüldüğü gibi öğrencilerin önemli bir kısmı lise (10-12. sınıf/15-18 yaş), %30'u ortaokul (9. sınıf, 14-15 yaş) son sınıf öğrencisidir.

Grafik 2

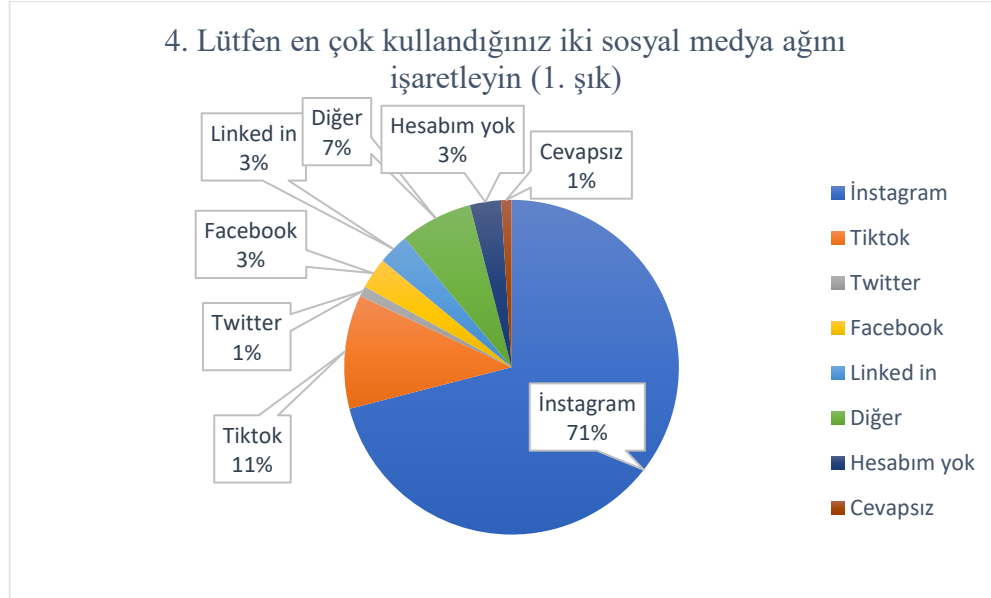
S3. Öğrencilerin büyük çoğunluğu (%78) internete akıllı telefon aracılığıyla erişmektedir (Grafik 3), çünkü 2015'ten bu yana internet trafiğinin çoğu mobil cihazlardan sağlanmaktadır (Statista 2011). Oldukça küçük bir yüzde (%17) bilgisayar veya dizüstü bilgisayar kullanırken çok sınırlı bir kısmı tablet kullanmaktadır.

Grafik 3

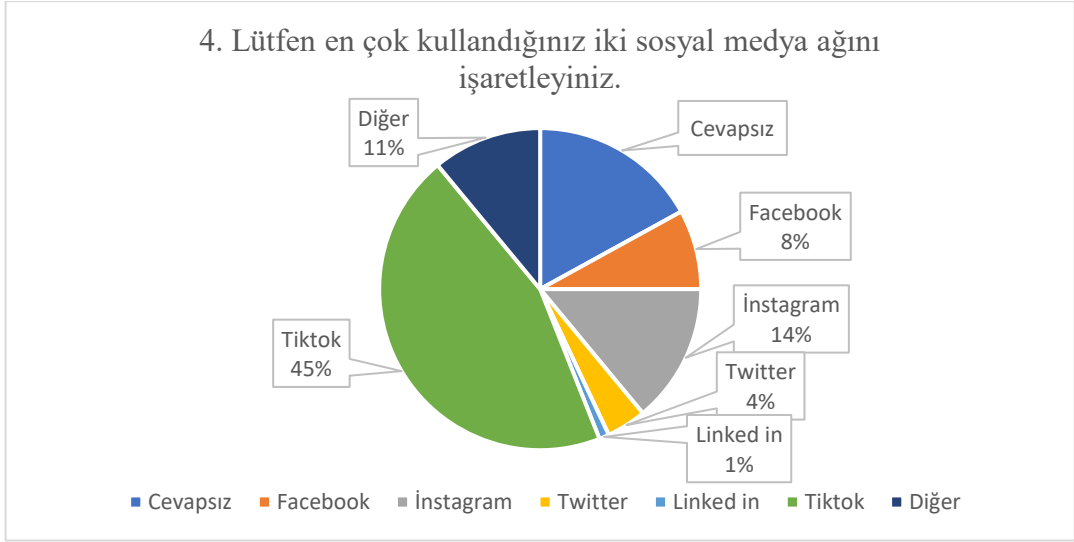

S4. Grafik 4 ve 4.1'de görüldüğü gibi öğrenciler arasında en çok kullanılan sosyal medya ağının Instagram (%71) olduğu görülmektedir. 2. Tercihleri Tiktok'tur. En az kullanılanlar Facebook, LinkedIn ve Twitter'dır. "Diğer" seçeneğini işaretleyen öğrenciler Viber, Messenger, Discord ve YouTube'u yazmışlardır. Hiç sosyal medya hesabı olmayanların %3 oranında olduğunu belirtmekte fayda vardır.

Grafik 4

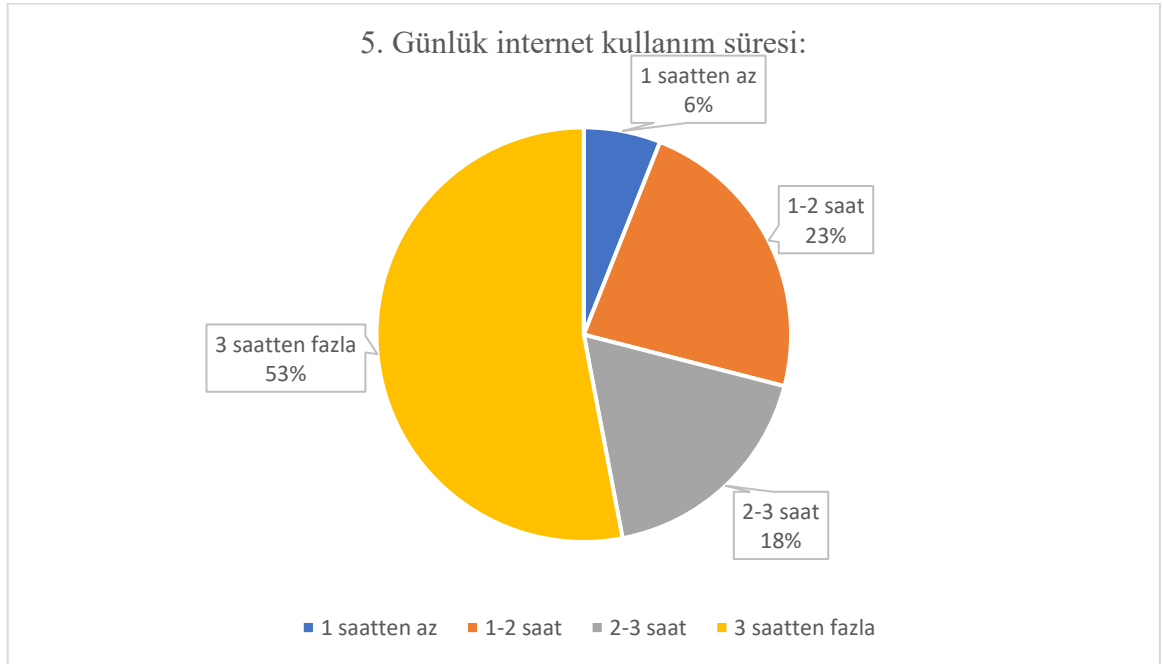

GRAFİK 4.1

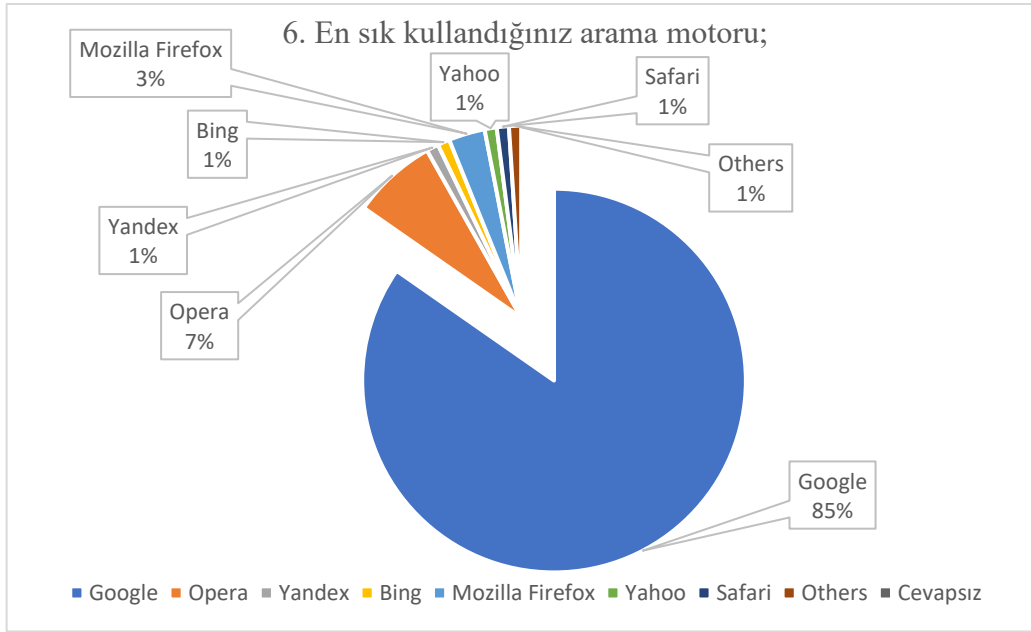
S5. Öğrencilerin %53'ü internette 3 saatten fazla, %18'i 2-3 saat, %23'ü ise 1-2 saat olmak üzere zaman harcamaktadır. Grafik 5'te gösterildiği gibi 1 saatten az kullananların oranı %6'dır.

Grafik 5

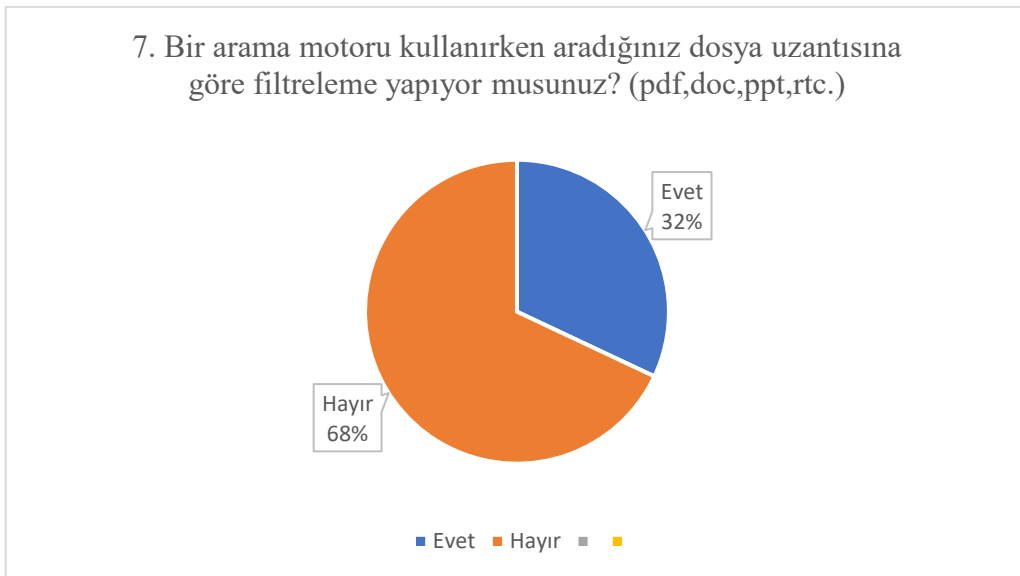
S6. En çok tercih edilen arama motoru Google'dır, (Grafik 6), bu da genel popülasyondaki dağılıma (StatCounter Global Stats) göre bir seçimdir.

Grafik 6

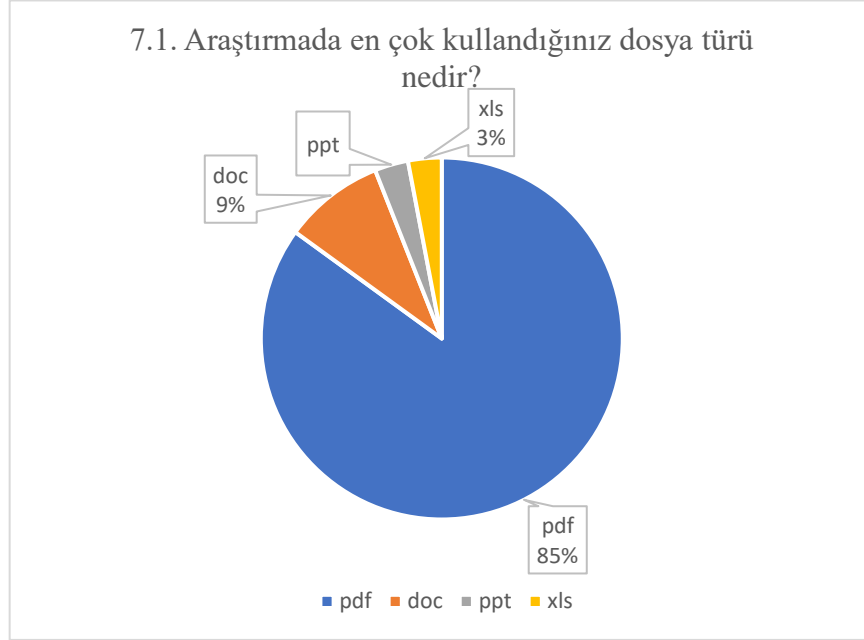
S7. Öğrencilerin büyük bir kısmı (%68) sonuçları dosya uzantılarına göre filtrelememektedir.

Grafik 7

S7.1. Pdf, ek yazılım yüklemeye gerek kalmadan her türlü cihaz tarafından kullanılabilen yaygın bir dosya türü olduğundan en sık kullanılan uzantıdır (Grafik 7.1).

Grafik 7.1

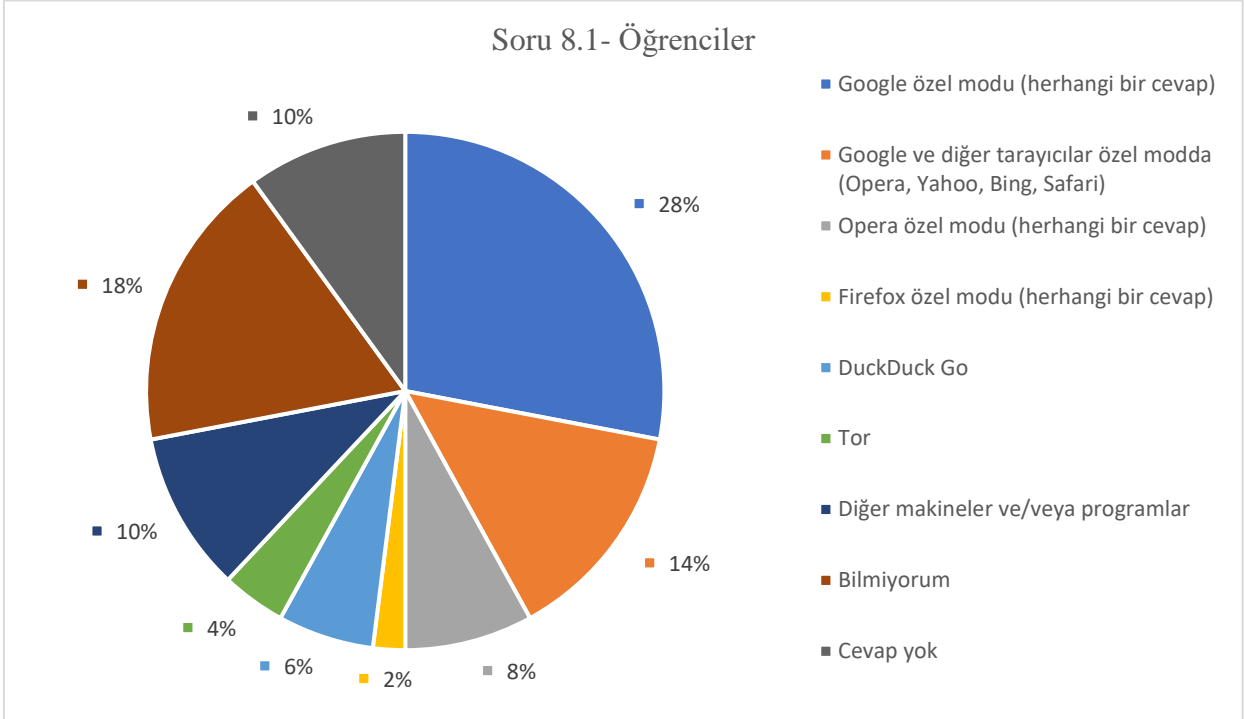
S8. Grafik 8 ve 8.1'de gösterildiği gibi, bilgilerin gizliliğini ve güvenliğini büyük ölçüde sağlayan arama motorlarının mevcudiyetine ve dolayısıyla bu tür arama motorlarının adlarının ne olduğuna dair çok fazla belirsizliğin olduğu görülmektedir.

Grafik 8

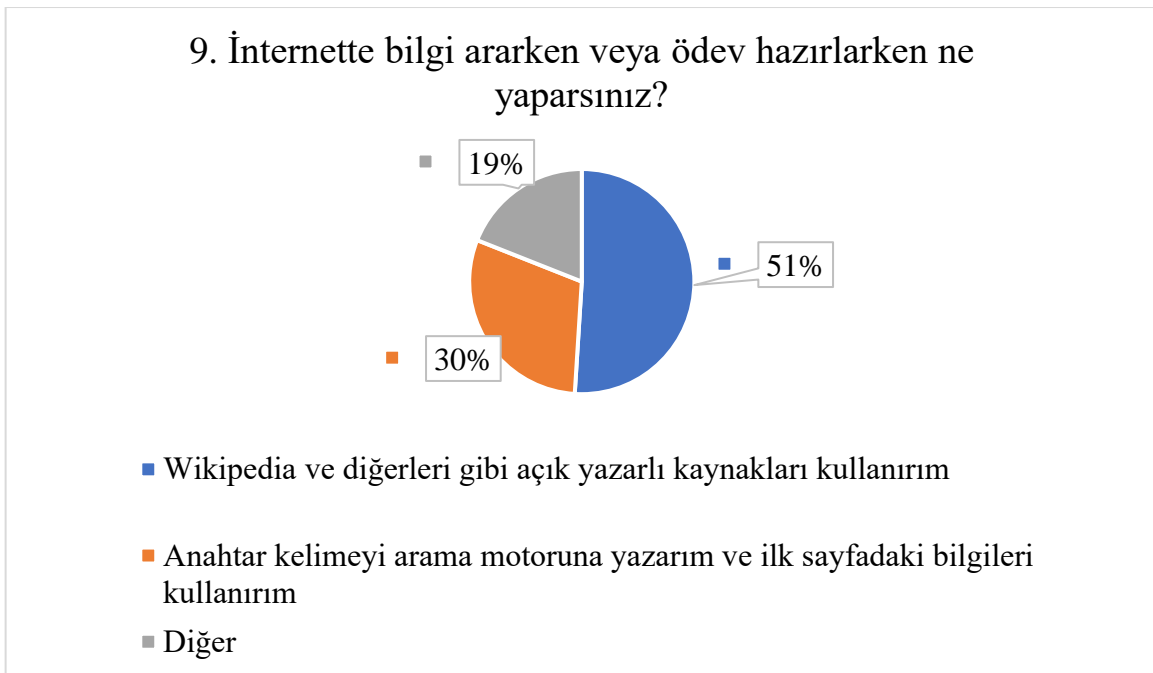
Özel arama motorlarını bilenler arasında diğer tarayıcılarla birlikte özel motorlarda Google ilk sırada yer alırken, DuckDuckGo gibi diğerleri çok daha az görülmektedir (%6) (Grafik 8.1).

Grafik 8.1

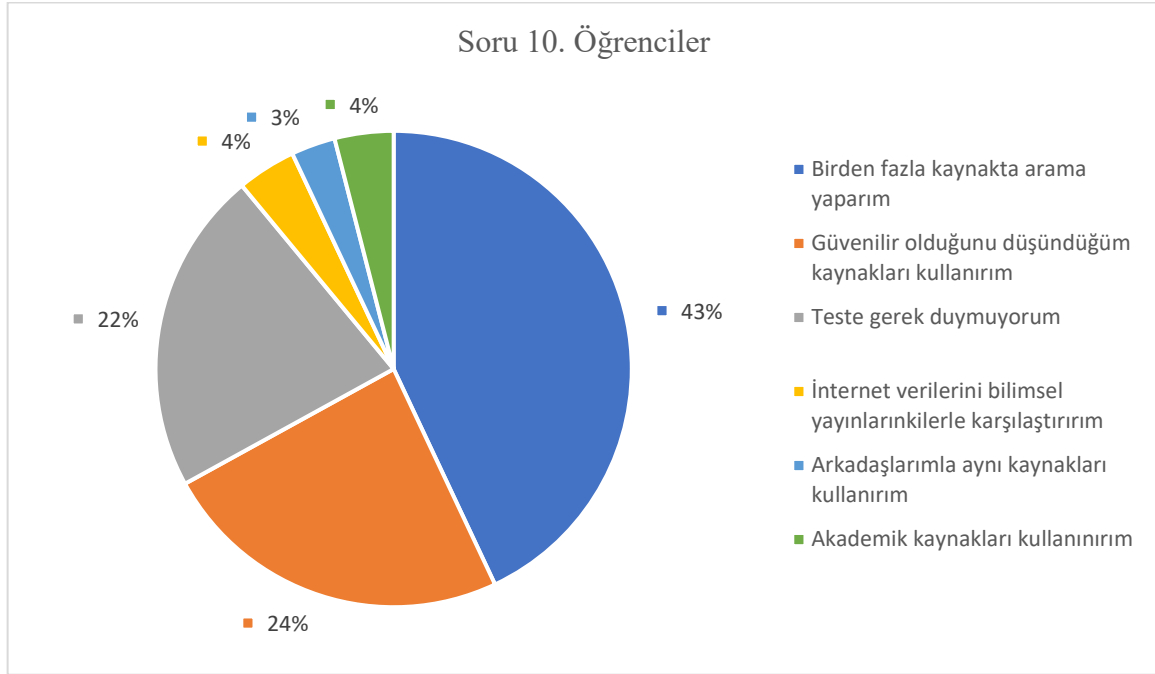
S9. Kaynakları kontrol etme konusunda ise birçok öğrenci (%51) Wikipedia gibi açık kaynaklı kaynaklar kullanmayı tercih ederken, %30'u anahtar kelimeyi arama motoruna yazıp ekrana gelen ilk sayfayı kullanmaktadır.

Grafik 9

S10. Katılımcıların anlamlı bir yüzdesi (%43) birkaç kaynak kullanırken, %24'ü zaten bildikleri sayfalardaki bilgileri kullanmaktadır. %22'si ise test yapmadığını belirtmiştir. (Grafik 10)

Grafik 10

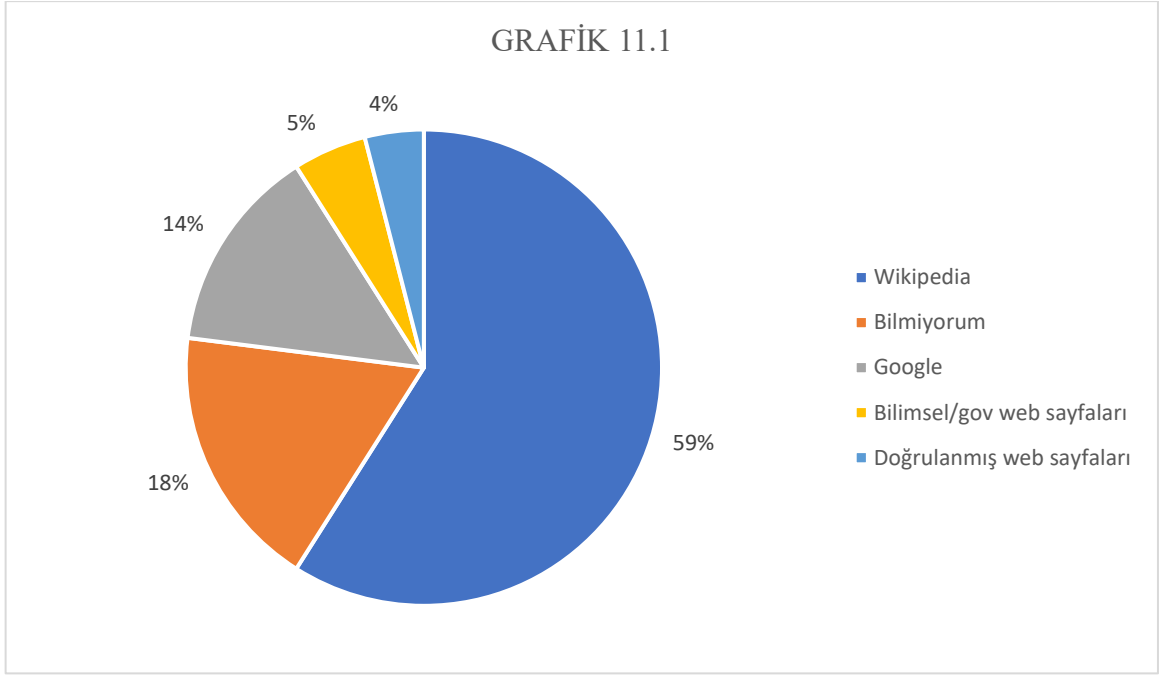

S11. Öğrencilerin istatistiksel olarak önemli bir kısmı (%60) bilginin kaynağını belirtmemektedir (Grafik 11). Hangi kaynakları güvenilir bulduklarını sorulduğunda, öğrencilerin %59'u "Wikipedia" cevabını vermektedir. %18'i güvenilir bir kaynak bilmezken, öğrencilerin sadece %9'u bilimsel veya doğrulanmış web sayfalarından bahsetmiştir. (Grafik 11.1)

Grafik 11

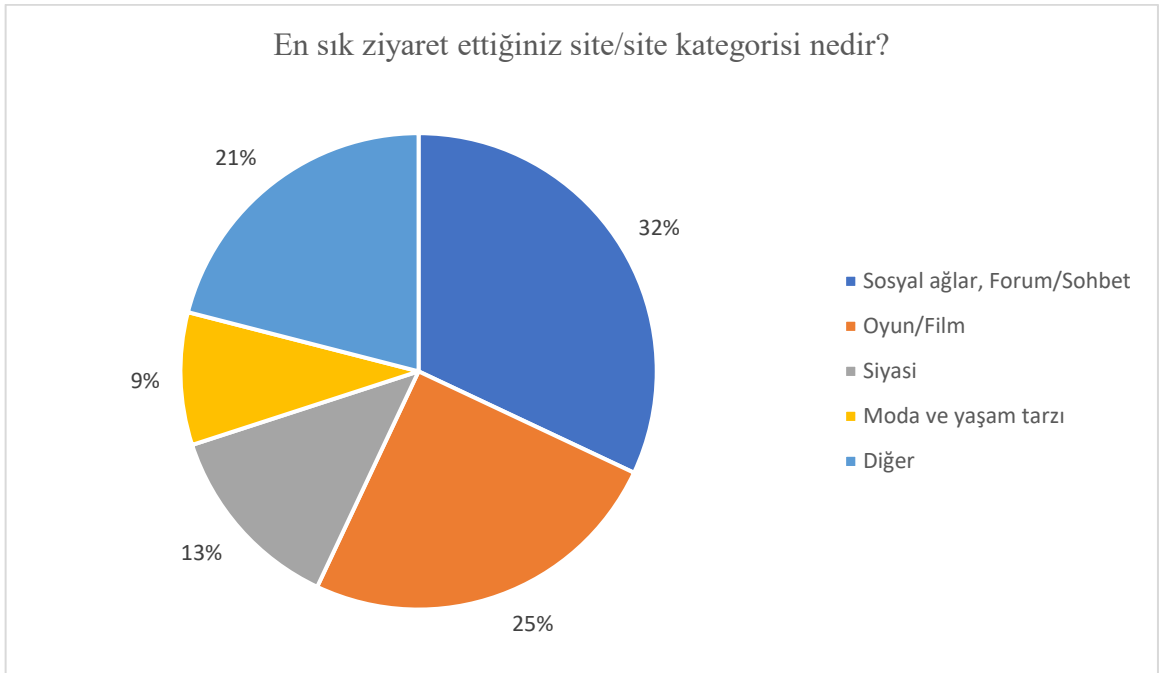

Grafik 11.1

S12. En çok tercih edilen siteler sorusunda öğrencilerin tercihlerinin pek çok ilgi alanına dağıldığı gözlemlenmektedir (Grafik 12). Hakim olan sosyal ağlar, oyun ve filmle ilgili kategorilerdir.

Grafik 12

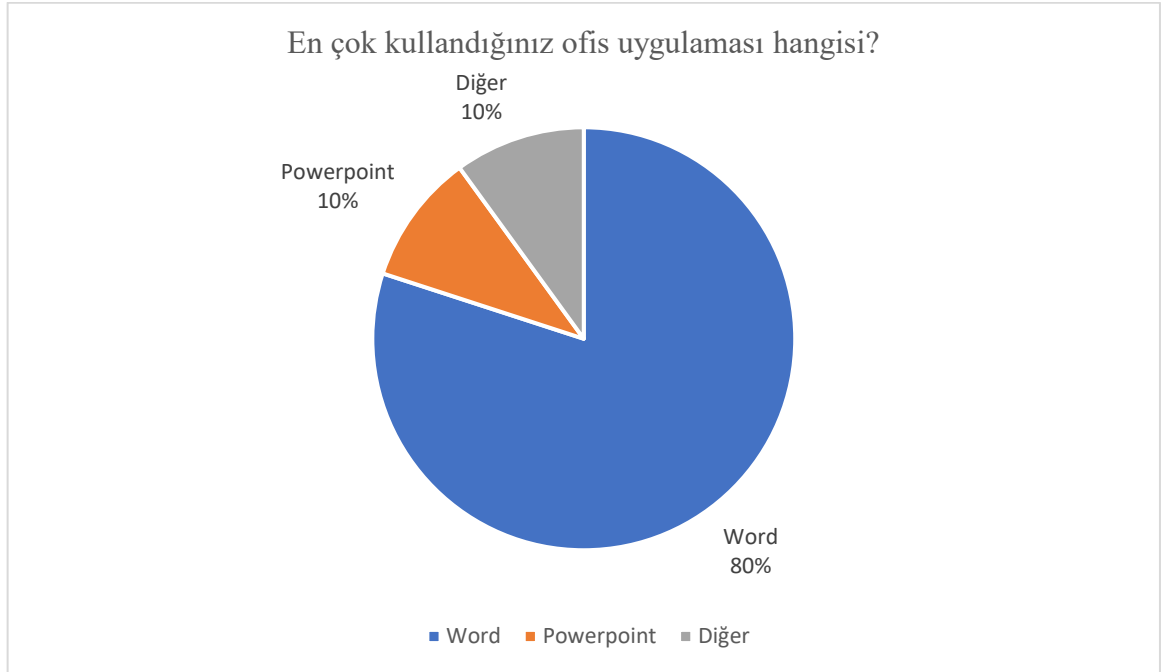
S13. Öğrencilerin büyük bir bölümünün aktif bir e-posta adresi vardır ve bunu kullanmaktadır (Grafik 13).

Grafik 13

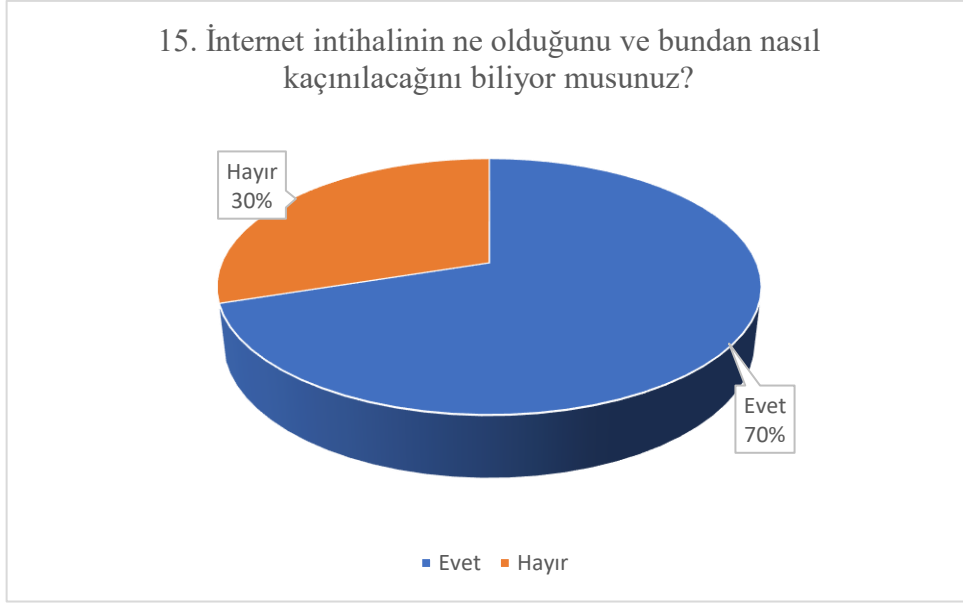
S14. En çok kullanılan ofis uygulaması Office paketinin metin düzenleme uygulaması Word gibi görünse de ikinci sırada PowerPoint vardır (Grafik 14). Excel'in kullanımı nadirdir.

Grafik 14

S15-16. Öğrencilerin çoğu (%70) Grafik 16'da gösterildiği gibi internet intihalinin (Grafik 15) ve .edu, .com, .mil vb. site uzantılarının (%67) farkındadır.

Grafik 15

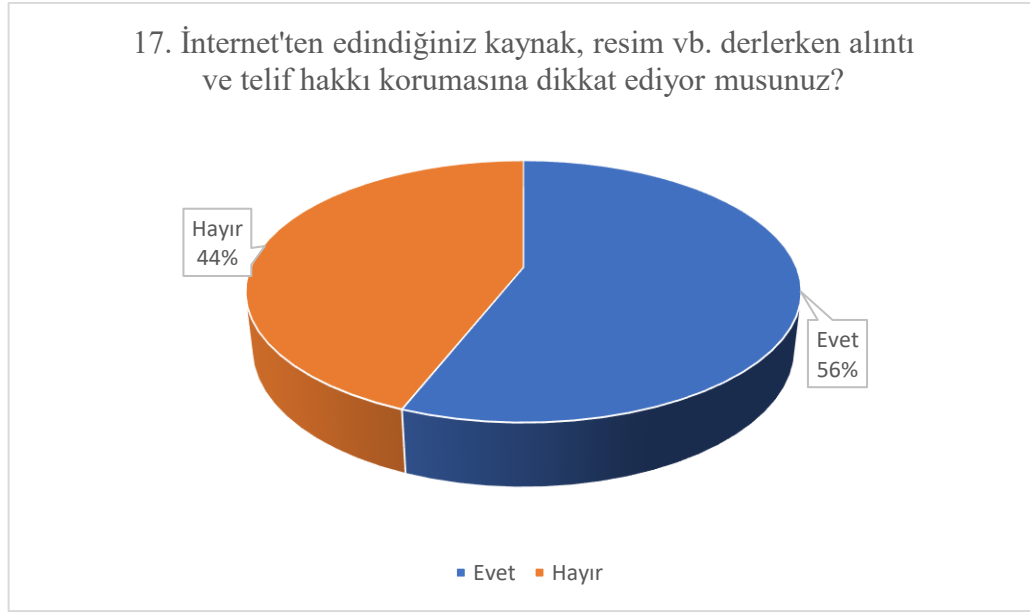

Grafik 16

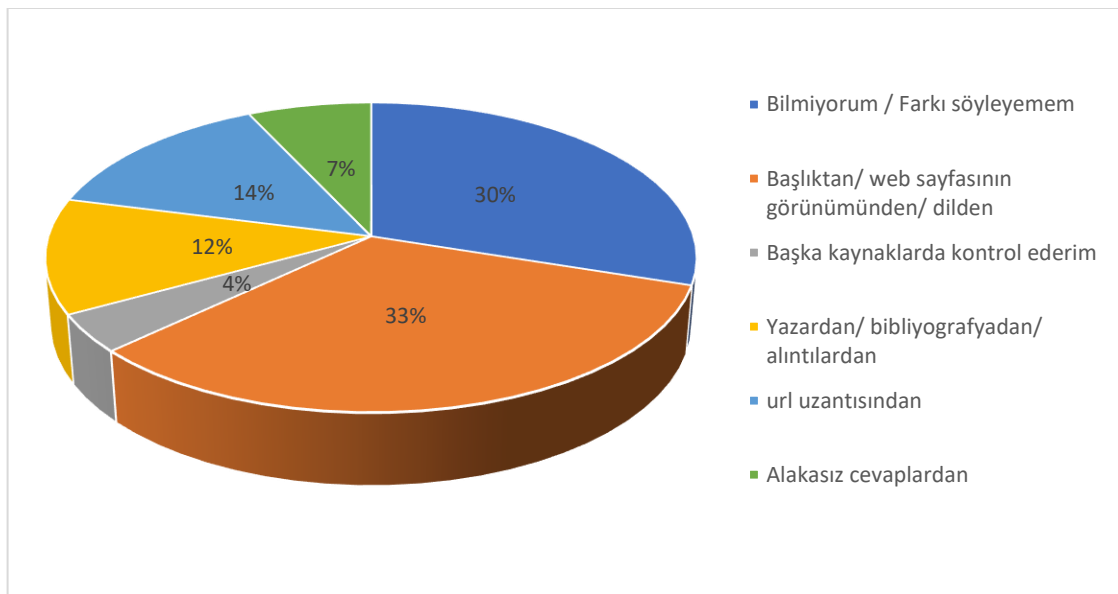
S17. Telif hakkı veya kaynak alıntılama konusunda ise öğrencilerin %44'ü konuya dikkat etmediklerini belirtmektedir (Grafik 17).

Grafik 17

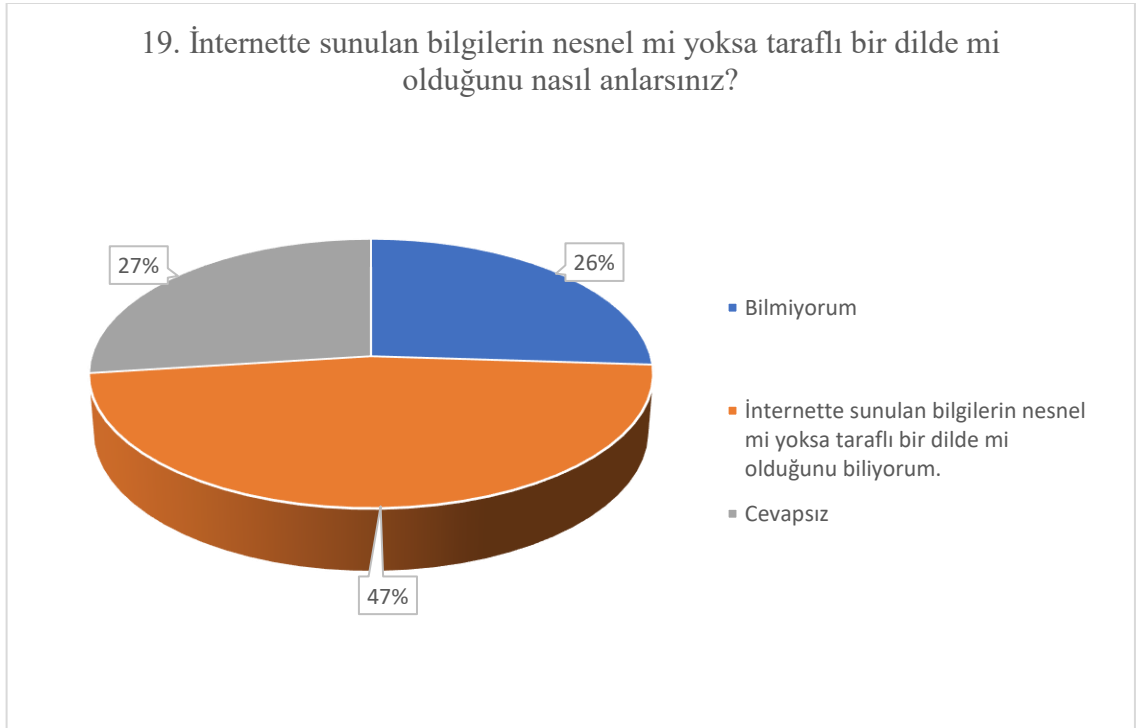
S18. Grafik 18'de olduğu gibi, öğrencilerin %33'ü internette kullandıkları bir kaynağın akademik bir web sitesi mi yoksa bir pazarlama şirketi mi olduğunu sitenin görünümünden, marka adından, dilinden veya içeriğini kaynakça ile kıyaslayarak anlarken, %30'u akademik ve ticari web siteleri arasında ayırım yapamamaktadır. %14'ü url uzantısını ve %12'si web sitesinin yazarını kontrol etmektedir.

Grafik 18

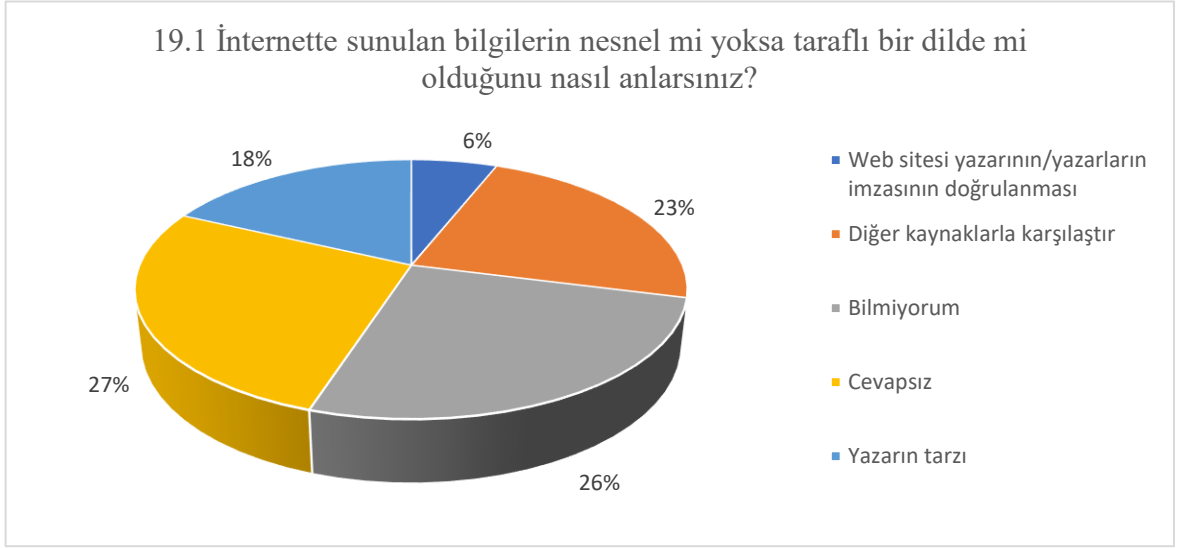

S19. Öğrencilerin internette sunulan bilgilerin nesnel mi yoksa taraflı mı olduğunu nasıl bildiklerine ilişkin olarak, çoğunluğu (%53) ya soruya cevap vermemekte ya da cevabı bilmemektedir. Grafik 19'da görüldüğü gibi yaklaşık %47'lik bir oranda soruya olumlu cevap vermektedir. Olumlu cevaplar 3 kategoriye ayrılmıştır. Birinci kategori (%18), bilgilerin objektif olup olmadığını kontrol etmek için yazarın üslubuna ve yazım şekline göre cevap veren öğrencileri içermektedir. İkinci kategori (%23), kontrol etmek için diğer kaynakları (web siteleri, akademik makaleler, vb.) araştırıp karşılaştıklarını söyleyen öğrencileri içermektedir. Son kategori (%6) Grafik 19.1'de gösterildiği gibi web sitesi yazarının imzasının doğrulanmasını arayacaklarını söyleyen öğrencileri içermektedir.

Grafik 19

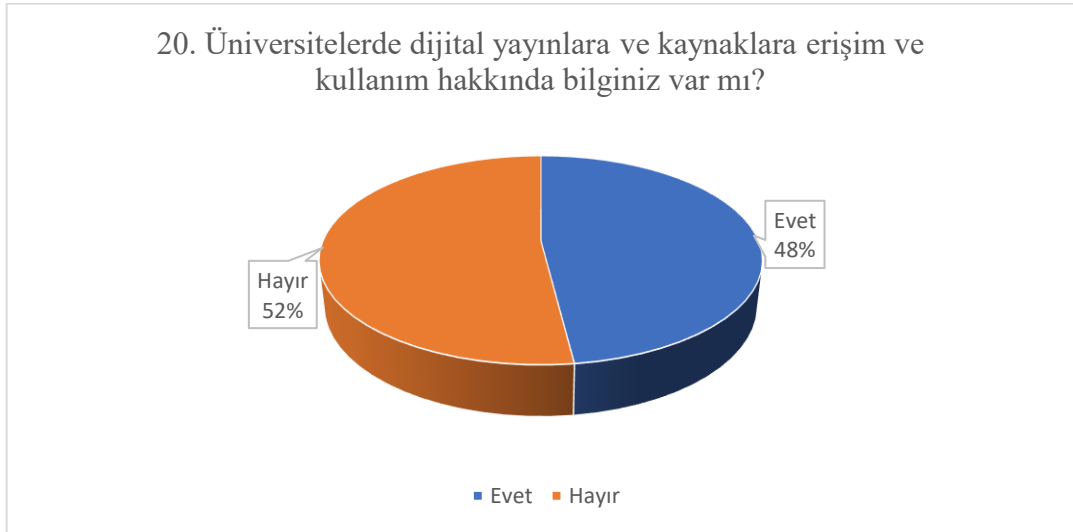

Grafik 19.1

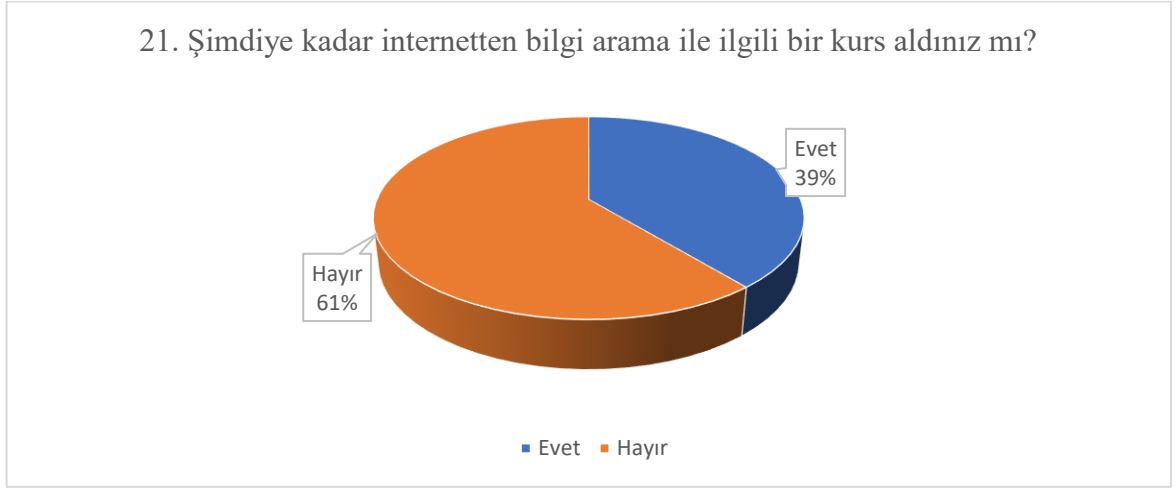
S20. Öğrencilerin önemli bir kısmı (%52) üniversitelerde dijital yayın ve kaynakların kullanımını konusunda bilgi sahibi değildir (Grafik 20),

Grafik 20

S21. %61 oranında öğrenci internetten bilgi arama ile ilgili bir kurs veya ders almamıştır, aynı zamanda mevcut olan dersler de bu konu hakkında bir müfredat içermemektedir.

Grafik 21

3.4.2. Öğrenciler için Anket Sonuçları Üzerine Genel Bir Yorum

BİT ve interneti kullanma yeteneği, yeni bir okuryazarlık biçimi haline gelmiştir ki buna günümüzde “dijital okuryazarlık” denmektedir. Dijital okuryazarlık hızla yaratıcılık, yenilikçilik ve girişimcilik için bir ön koşul haline gelmektedir ve dijital okuryazarlık olmadan vatandaşlar ne topluma tam olarak katılabilir ne de 21. yüzyılda yaşamak için gerekli bilgi ve becerileri edinebilirler (Avrupa Komisyonu, 2003). Yine de önceki araştırmalar, öğrencilerin teknolojiyi yaşadığını ve soluduğunu, ancak dijital okuryazar olmaktan uzak olduğunu göstermektedir (Nelson ve diğerleri, 2011).

Anketin en belirgin sonuçlarından biri, öğrencilerin materyalleri internette yeniden yayınlarken özellikle telif hakkı sorunlarıyla ilgilenmemeleridir. İnternette bilgi derlemek, sunmak ve uyulması gereken yasal ve etik kurallar öğrenciler için tartışmalı kavramlardır. Çoğu öğrenci internet intihal meselesinin farkında olsa da, kaynak alıntılama konusundaki eylemleriyle ilgili büyük bir farklılık vardır. Öğretmenlerin ısrar etmesine rağmen, öğrencilerin hafife aldığı şeyler telif hakkı sorunlarıdır.

Öğrenciler, araştırma sonuçlarını değerlendirme biçimlerine ve kaynakların geçerliliğine çok fazla önem vermemektedir. Tüm bilgileri, geldiği kaynaktan bağımsız olarak kolayca güvenilir olarak kabul etmektedirler. Ayrıca akademik kaynakların varlığından habersizdirler ve siteler arasındaki geçerlilik farklılıklarını kolayca ayırt edemezler.

Anketin özel referans gerektiren bölümü, bilgilerin gizliliğini ve güvenliğini büyük ölçüde sağlayan arama motorlarının varlığına ilişkin çok fazla belirsizliğin bulunmasıdır. Öğrenciler arama motoru olarak neredeyse yalnızca Google'ı kullanmaktadırlar. Son olarak, sosyal medyanın alışılmış kullanımı sonucunda, genellikle kişisel verilerini webte ifşa etmekte olduklarının farkında değillerdir.

3.4.3. Öğretmenler Anketi Sonuçları

Öğretmenlerin Kimliği

Anket, Attika bölgesi, Selanik ve 2 adadan (Rodos ve Aegina) 15'ten fazla ortaokul ve liseden 50 öğretmen tarafından yanıtlanmıştır. Tüm öğretmenler kentsel alanlardaki okullarda öğretmenlik yaparken, çoğunluğu Atina ve Atina banliyölerinden gelmektedir.

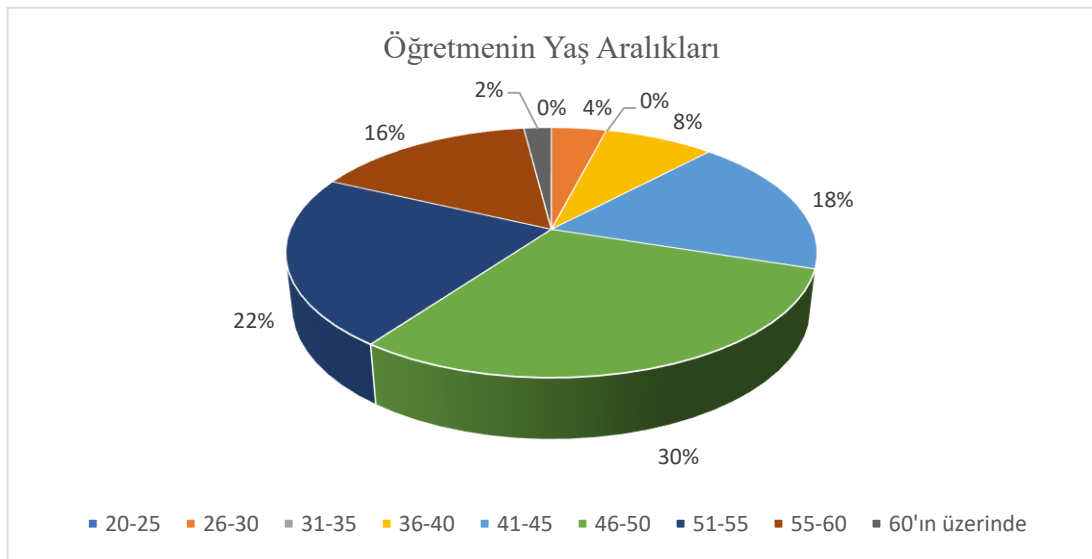
S1. Ankete katılan öğretmenlerin çoğu kadındır (%64) Grafik 1'de görüldüğü gibi Yunanistan'daki öğretmenlerin çoğunluğunun kadın olduğu gerçeğini yansıtmaktadır.

Grafik 1

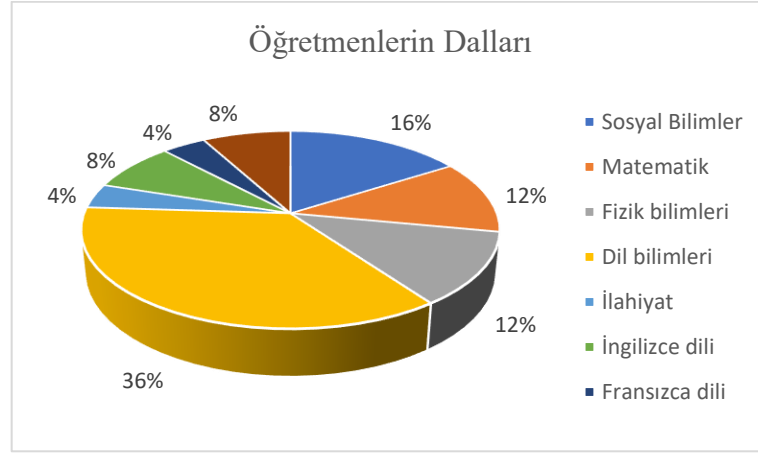
S2. Araştırmaya katılan öğretmenlerin %30'u Grafik 2'deki gibi 46-50, %22'si 51-55, %18'i 41-45, %16'sı 55-60 ve %8'i 36-40 yaş aralığındadır.

Grafik 2

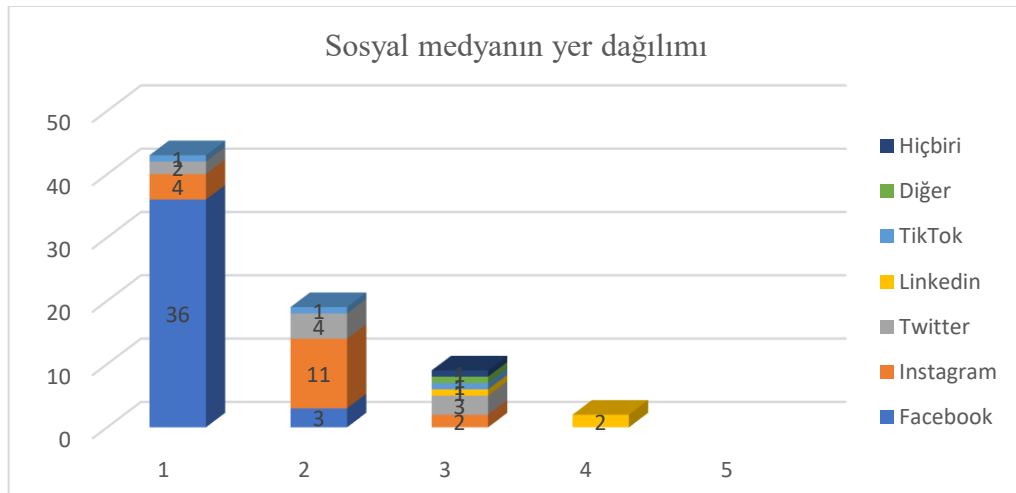
S3. Öğretmenlerin çoğunluğu (%36) filolog (dil öğretmeni), %16'sı sosyal bilimler öğretmeni, %12'si matematikçi, %12'si fizik veya fen bilgisi öğretmeni, %8'i İngilizce öğretmenidir. Grafik 3. Dil öğretmenleri ortaöğretim öğretmenlerinin çoğunluğunu oluşturmaktadır.

Grafik 3

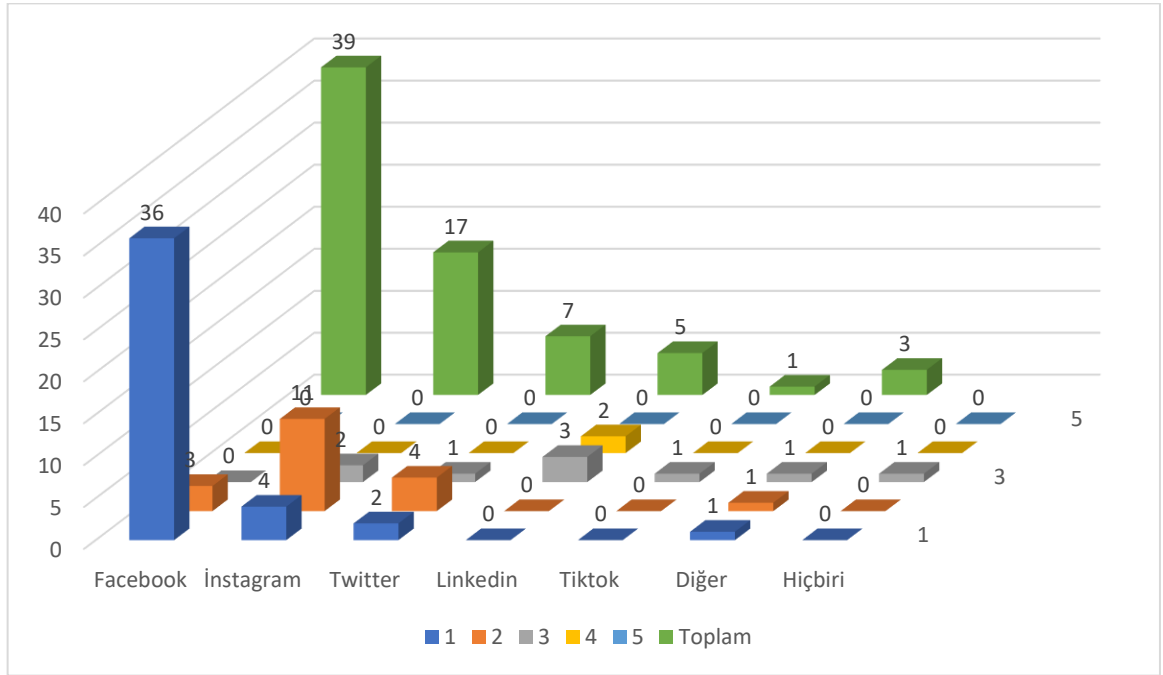

S4. Grafik 4 ve 4.1'de olduğu gibi öğretmenlerin büyük çoğunluğu en sık Facebook kullanmaktadır. Çok azı Facebook'u tercihlerinde ikinci sıraya koyarken, büyük çoğunluk ilk tercihi olarak Facebook'u seçmektedir. Küçük bir öğretmen grubu [4] ilk tercihleri olarak Instagram'ı seçmiştir, daha büyük bir grup [11] ikinci tercihleri olarak Instagram'ı kullanmaktadır. Instagram'dan bile daha düşük olan Twitter, iki [2] öğretmen tarafından ilk tercih, [4] dördü tarafından ikinci tercih ve bir kişi [1] tarafından üçüncü tercih olarak seçilmiştir. Linked'in, yalnızca 3 öğretmen tarafından üçüncü, 2 öğretmen tarafından dördüncü seçenek olarak seçildiği için sık kullanılmamaktadır. Sadece bir öğretmen üçüncü tercih olarak Tiktok'u seçmiştir. İki öğretmen Viber'i ilk ve üçüncü olarak kullanmayı tercih etmiştir. Messenger, bir öğretmen tarafından ikinci tercih ve bir öğretmen tarafından üçüncü tercih olarak kullanılmaktadır. Altı öğretmenin herhangi bir sosyal medya hesabı bulunmamaktadır.

Grafik 4

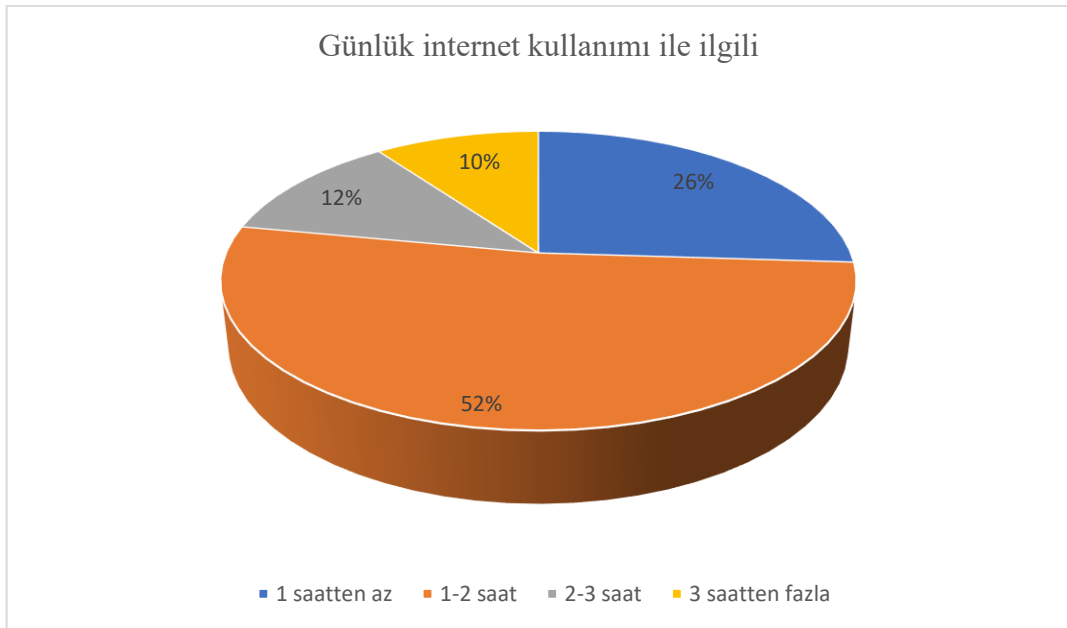

Grafik 4.1

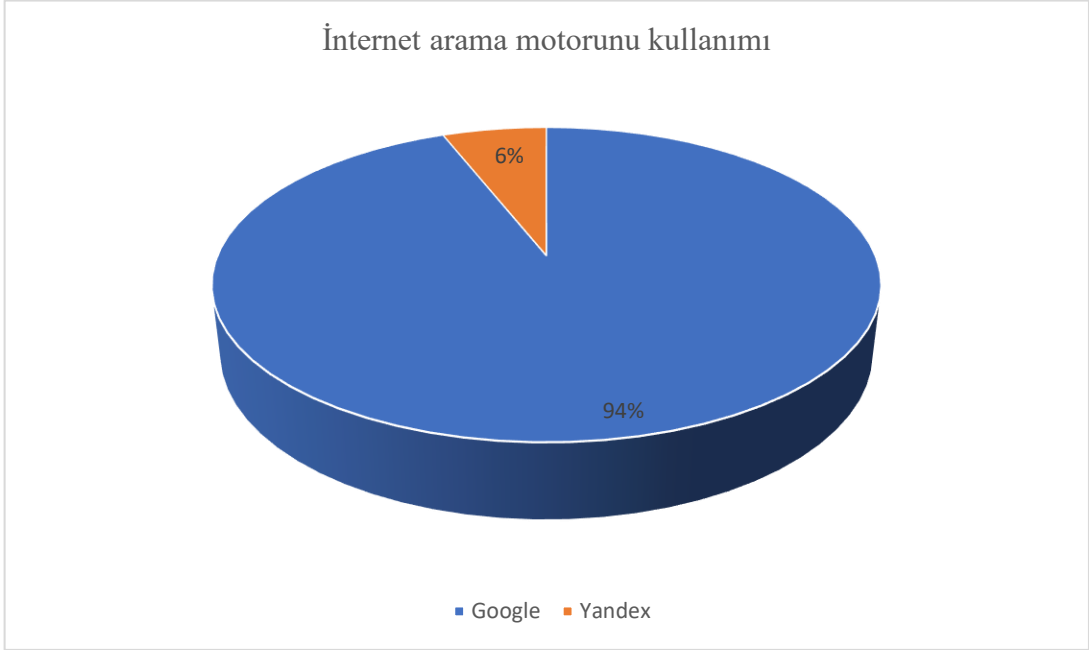
S5. Günlük internet kullanımına ilişkin soruya ise Grafik 5'te görüldüğü gibi öğretmenlerin %52'si günde 1-2 saat, %26'sı 1 saatten az, %12'si 2-3 saat ve %10'u 3 saatten fazla internet kullandıkları cevabını vermiştir.

Grafik 5

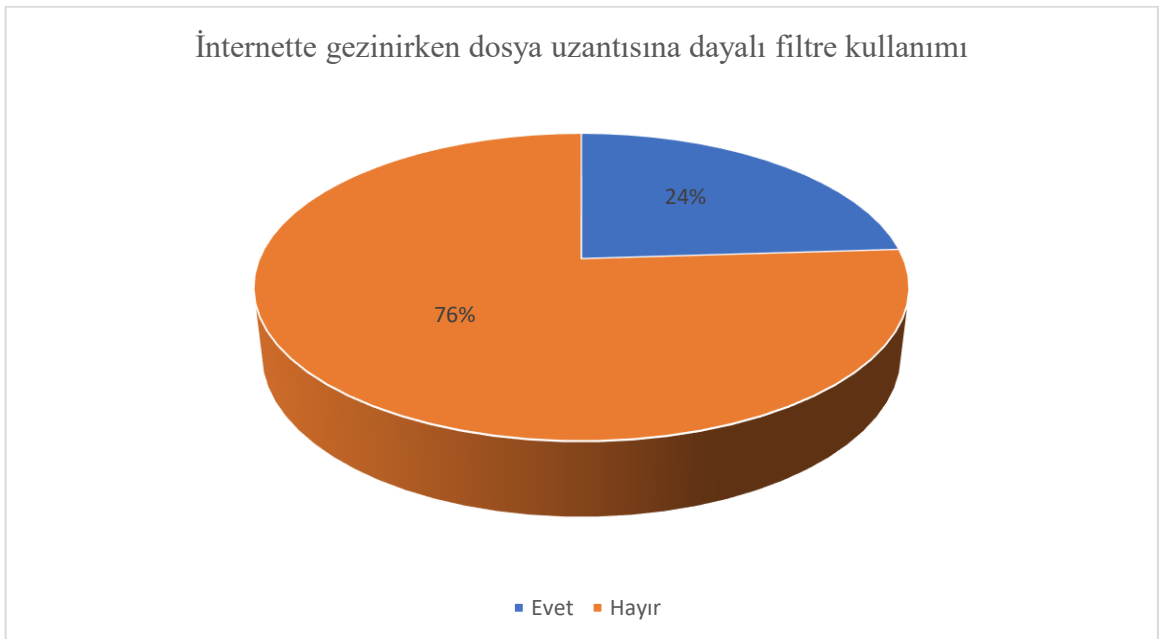
S6. Öğretmenlerin büyük çoğunluğu, yani %94'ü, Grafik 6'da gösterildiği gibi arama motoru olarak Google'ı kullanmaktadır.

Grafik 6

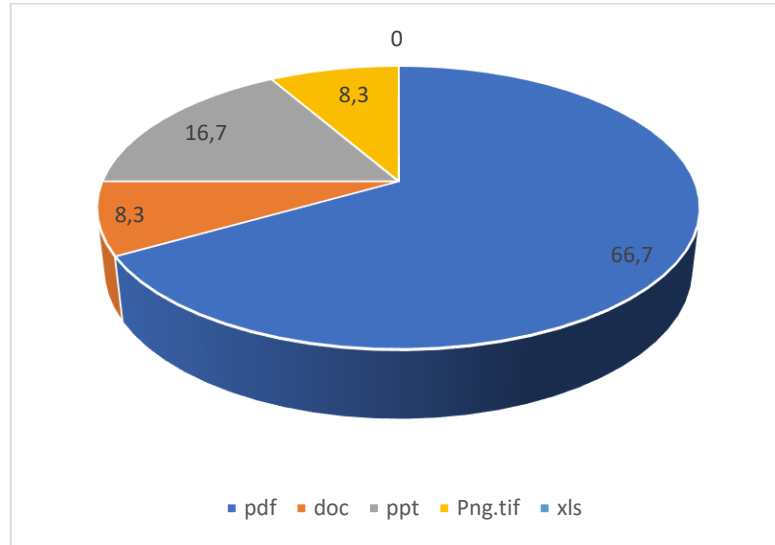
S7. Grafik 7'de görüldüğü gibi öğretmenlerin %76'sı aramalarını dosya uzantısı (Pdf, Doc, Ppt vb.) kullanarak filtrelememektedir.

Grafik 7

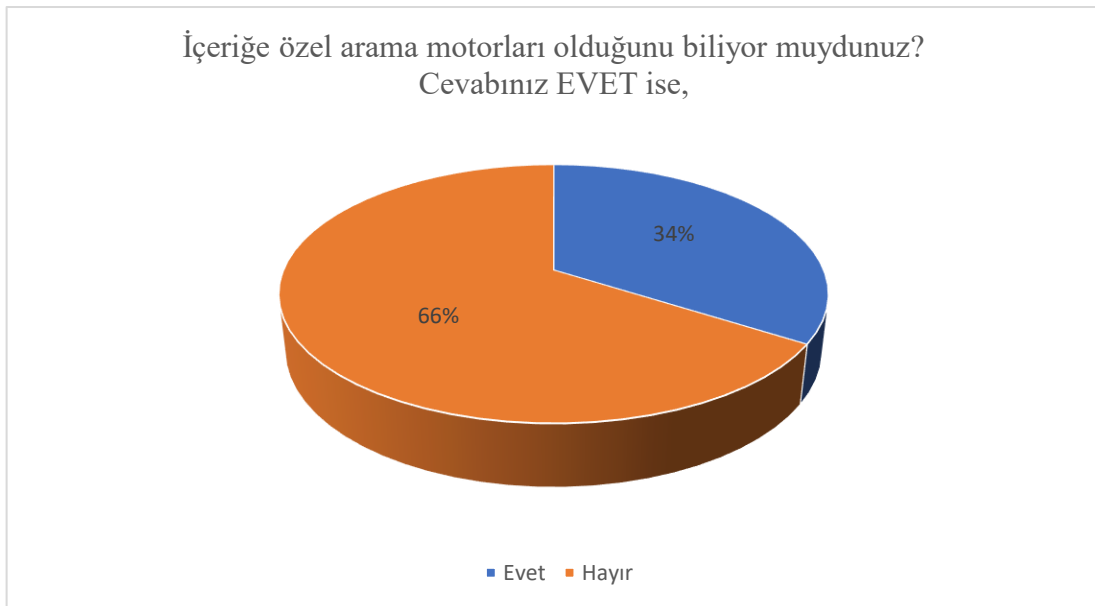
S7.1 Aramalarında uzantı kullanan öğretmenlerin çoğu (%66,7) Grafik 7.1'de olduğu gibi Pdf, %16.7si Ppt, %8.3'ü Doc ve %8.3'ü Png uzantısını tercih etmektedir.

Grafik 7.1

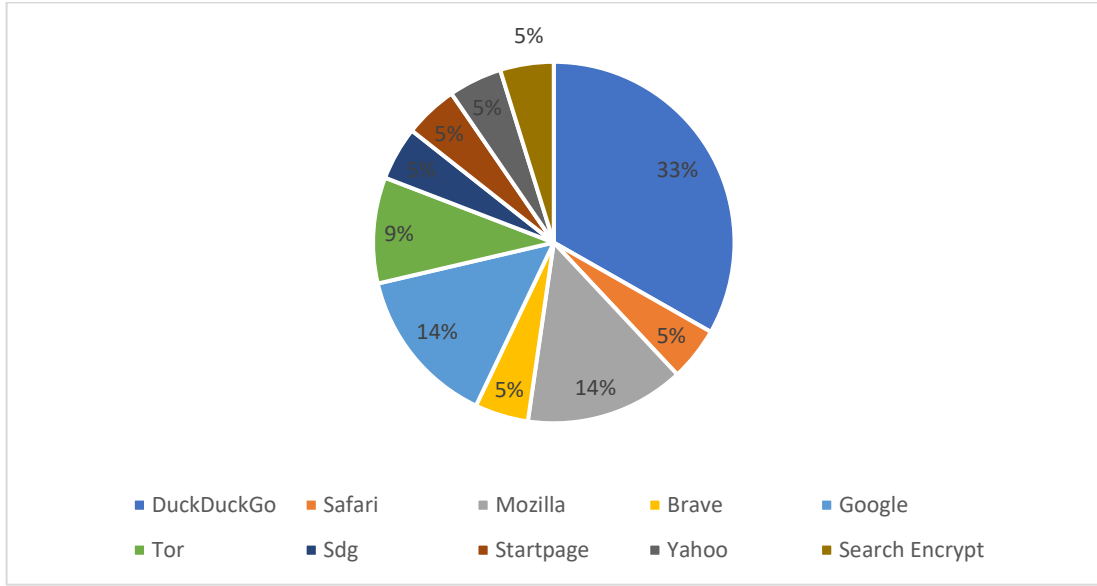

S8. Öğretmenlerin %66'sı Grafik 8'deki gibi özel arama motorları olduğunu bilmektedir. Özel arama motorları olduğunu bildiklerini söyleyenlerin çoğu bunlardan biri olarak DuckDuckGo'dan bahsetmiştir, çok daha azı ise Brave (4,8), TOR (9,5), Sdg (4,8), Startpage (4,8), Search Encrypt (4,8), Safari, Yahoo, Mozilla Firefox cevabını vermiştir.(Grafik 8.1),

Grafik 8

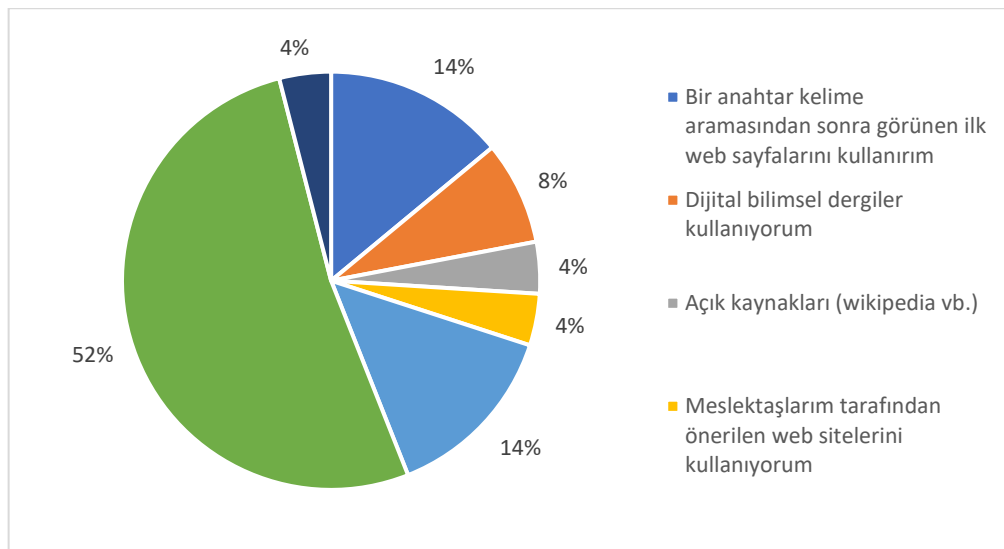

Grafik 8.1

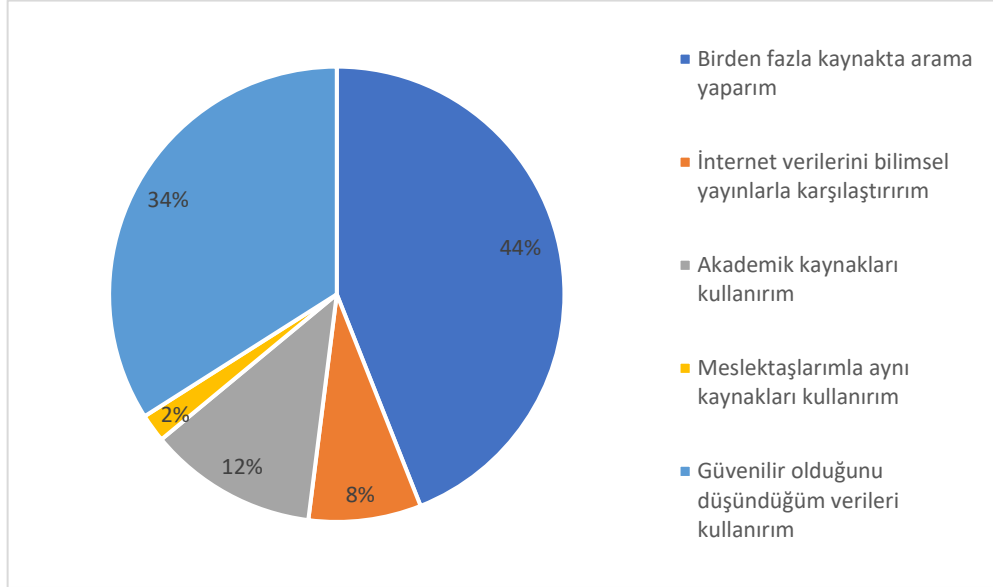
S9. Öğretmenlerin %52'si webde bilgi ararken veya öğrenciler için görevler hazırlarken eğitim siteleri ve ağlarından materyalleri kullanırken, %14'ü anahtar kelime aramasından sonra ekrana gelen ilk web sayfasını kullanmaktadır. Grafik 9'da görüldüğü gibi %8'i, kaynaklarını ve yazarlarını zaten tanıdıkları kişilerin bilimsel dijital kaynaklarını, %4'ü Wikipedia gibi açık kaynakları, %4'ü ise meslektaşları tarafından önerilen web sitelerini kullanmaktadır.

Grafik 9

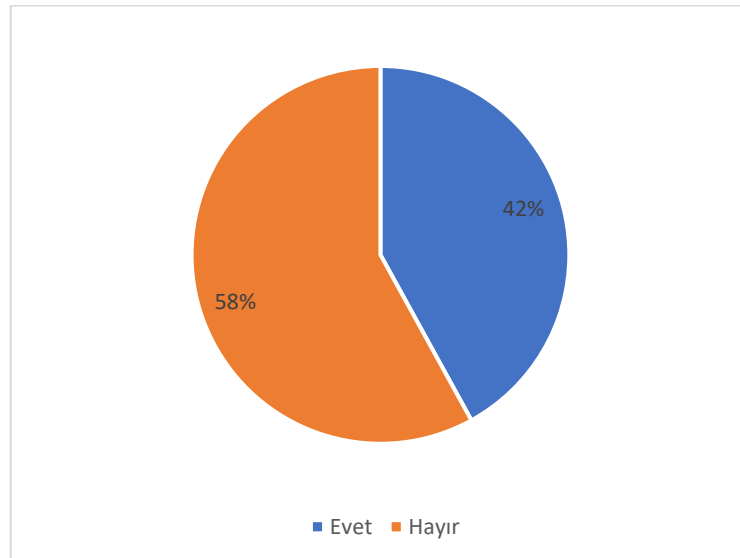
S10. Verilerin doğruluğunu test etme konusunda öğretmenlerin %44'ü birden fazla kaynak taraması yapmakta, %34'ü bildiği ve güvendiği sayfaları ve yazarları kullanmakta, %12'si kurumsal-akademik kaynakları kullanmakta ve %8'i verileri bilimsel yayınlarla karşılaştırmaktadır. %2'si Grafik 10'da olduğu gibi meslektaşları tarafından önerilen kaynakları kullanmaktadır.

Grafik 10

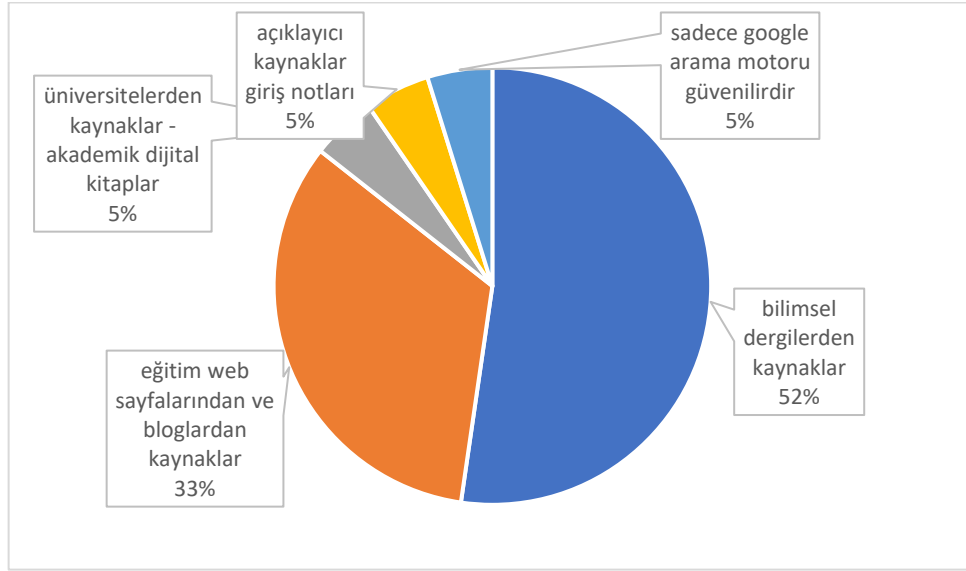

S11. Öğretmenlerin %58'i internette araştırdıkları bilgilerin kaynağını Grafik 11'de olduğu gibi belirtmemektedir.

Grafik 11

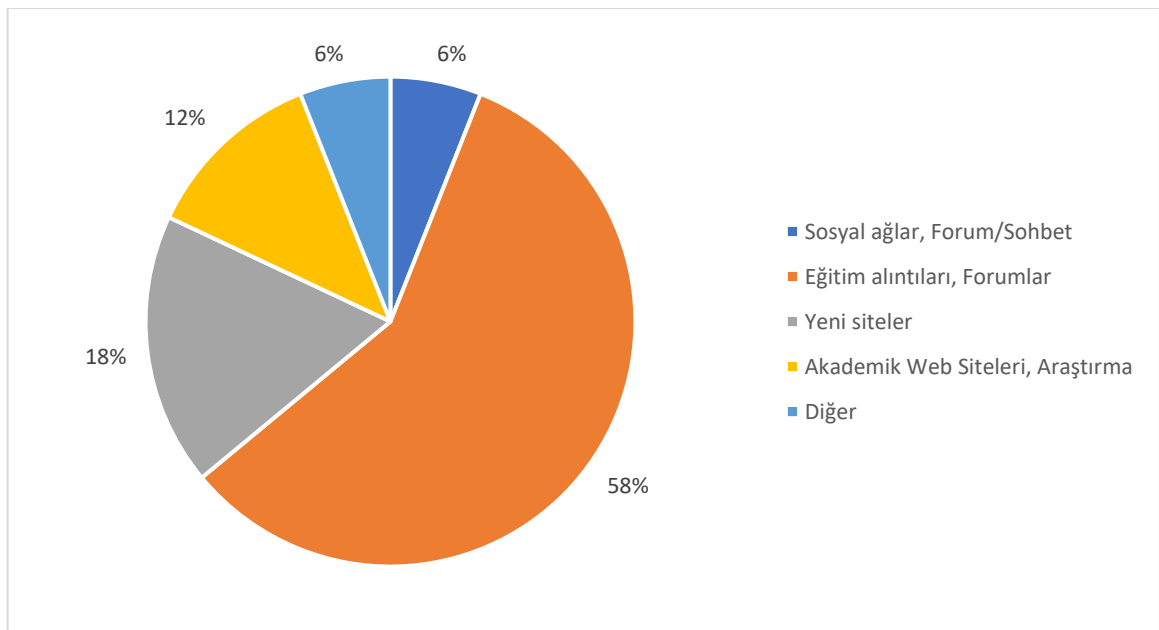
S11.1 Bir önceki soruya cevabınız evet ise güvenilir bulduğunuz kaynakları belirtiniz.

Öğretmenlerin %52,3'ü bilimsel dergilerden alınan kaynakları güvenilir bulmaktadır, %33,3'ü eğitim amaçlı web sayfalarından ve bloglardan alınan kaynakları güvenilir bulmaktadır, %4,8'i üniversitelerden ve akademik dijital kitaplardan alınan kaynakların güvenilir bulmaktadır, %4,8'i web sitesi hakkında açıklayıcı bir giriş notu olan kaynakların güvenilir olduğunu bulmaktadır, %4,8'i sadece Google arama motorunu güvenilir bulmaktadır (Grafik 12).

S12. Öğretmenler %58 oran ile en sık eğitim sitelerini ve forumlar ziyaret etmektedir. %18 oranında haber-bloglar, %12 akademik web siteleri-makaleler, %6 sosyal ağlar-sohbet ziyaret edilen sitelerdir.

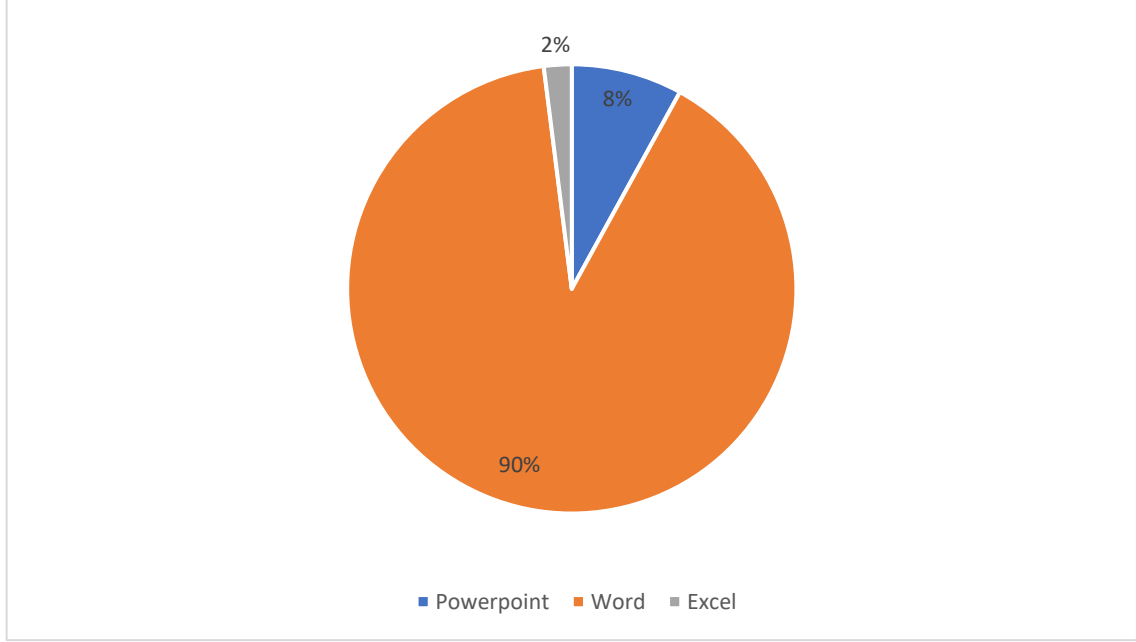
Grafik 12

S13. Öğretmenlerin tamamı aktif bir e-posta adreslerine sahip oldukları yanıtını vermektedir. Anketin Google formlarında yapıldığını eklemek gerekmektedir.

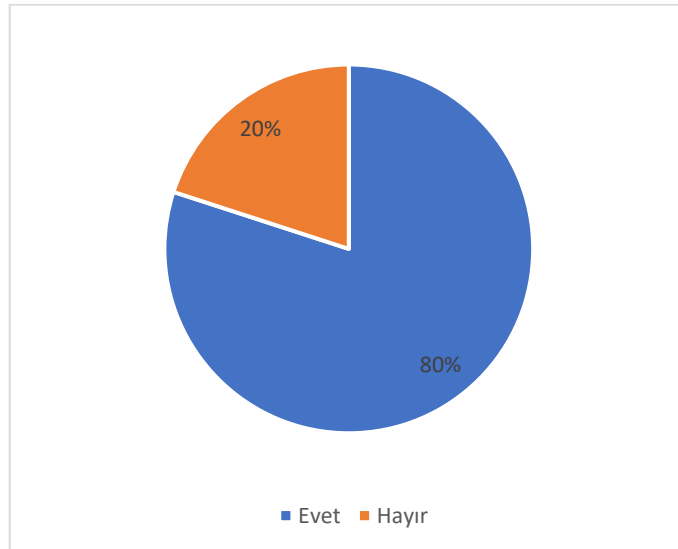
S14. Öğretmenlerin %90'ı çoğunlukla Word, %8'i ise Grafik 14'te olduğu gibi Office Suite'in Powerpoint'ini kullanmaktadır. Excel'in de çok nadir kullanıldığı kaydedilmiştir.

Grafik 14

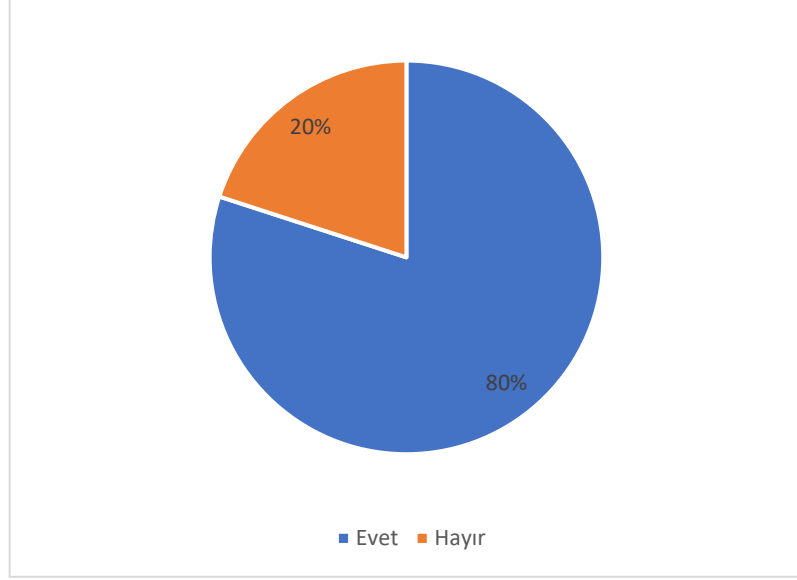
S15. Grafik 15'te gösterildiği gibi, öğretmenlerin %80'i internet intihalinin ne olduğunu ve nasıl önleneceğini bilmektedir.

Grafik 15

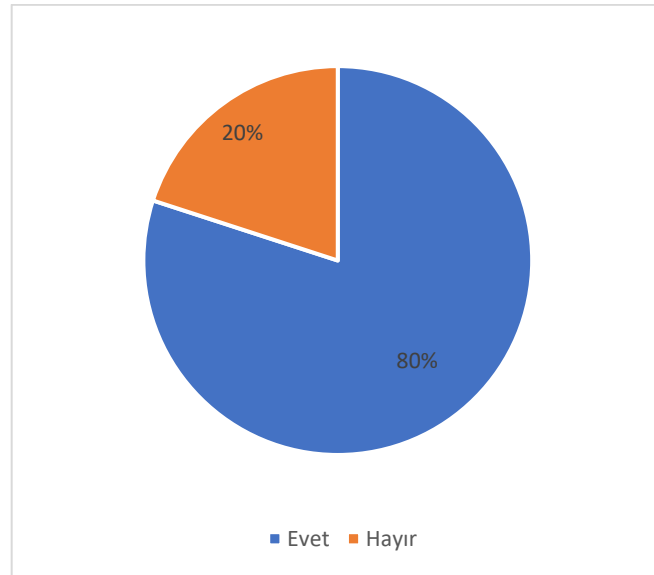
S16. Öğretmenlerin %80'i Grafik 16'daki gibi .edu, .com, .mil vb. site uzantılarının anlamını bilmektedir.

Grafik 16

S17. Öğretmenlerin %80'i Grafik 17'de olduğu gibi internetten kaynak, resim vb. derlerken alıntı ve telif konularına dikkat etmektedir.

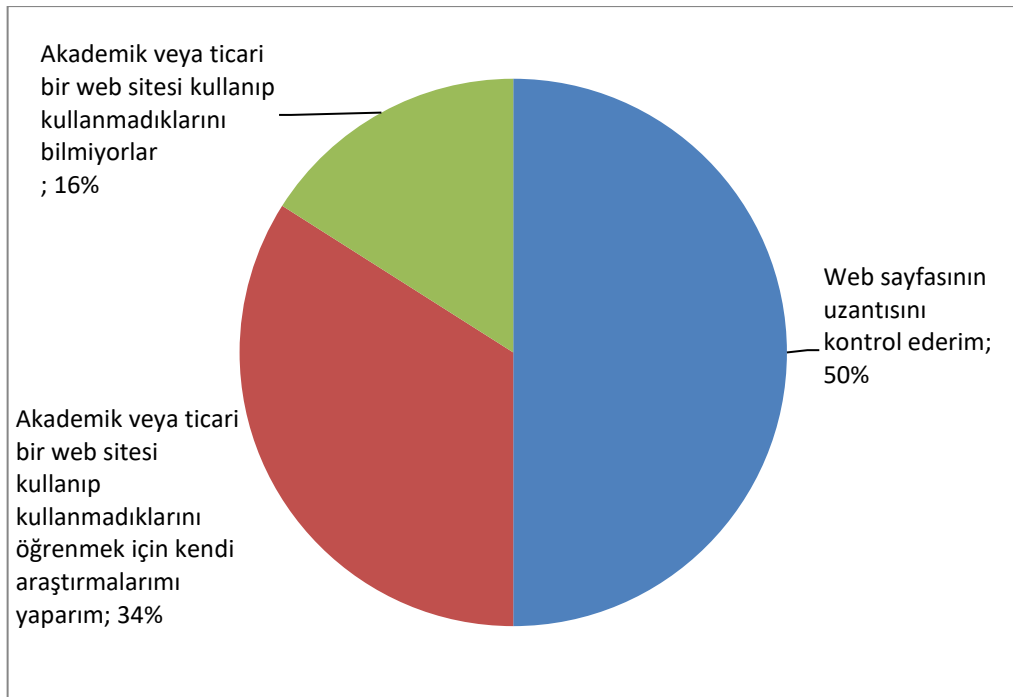
Grafik 17

S18. Öğretmenlerin hangi sitenin akademik veya ticari site olduğunu nasıl anladıklarına ilişkin cevaplarına baktığımızda öğretmenlerin %50'sinin site uzantısını kontrol ettiği söylenebilir.

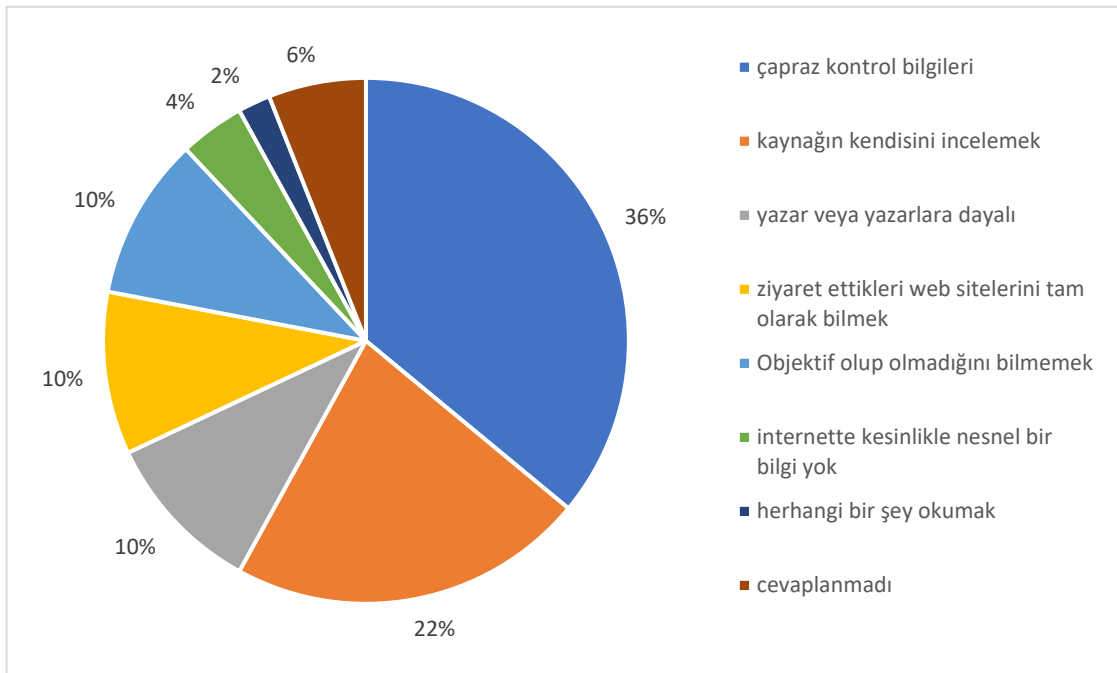
Öğretmenlerin %34'ü akademik veya ticari bir web sitesi kullanıp kullanmadıklarını öğrenmek için kendi araştırmalarını yapmaktadır. Bazıları sitede telif hakkı referansını aradıklarını, bazıları ise siteyi daha önce ziyaret ettiklerini ve böylece siteyi tanıdıklarını belirtmektedir. Diğerleri, Google veya iyi bilinen haber ajanslarının güvenilir sitelerini kullandığını belirtmiştir. Çoğunlukla, iyi bilinen akademik web sitelerini kullandıklarını ve kaynakları iyice kontrol ettiklerini söylemektedirler. Öğretmenlerin %16'sı akademik bir web sitesini mi yoksa ticari bir web sitesini mi olduğunu bilmediğini kabul etmektedir.

Grafik 18

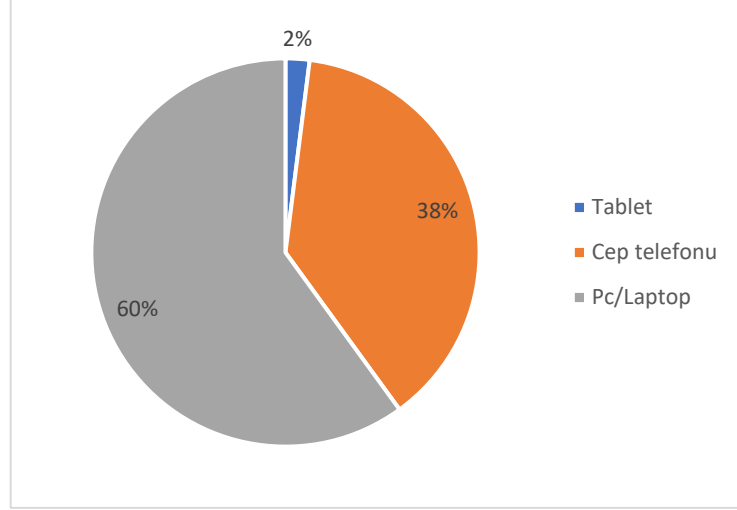
S19. Öğretmenlerin internette sunulan bilgilerin nesnel mi yoksa taraflı mı olduğunu nasıl anladıkları sorusuna (Grafik 19) öğretmenlerin %36'sı internetteki bilgileri diğer web siteleriyle çapraz kontrol ettiklerini belirtmişlerdir. %22'si kaynağın kendisini, özellikle bibliyografik referansları, alıntılarını ve web sayfasının güvenilirliğini incelemektedir. %10'u bir web sitesindeki bilgilerin güvenilirliğinin metinlerin yazarına/yazarlarına ve yazı stiline bağlı olduğunu düşünmektedir. %10'u ziyaret ettikleri web sitelerini bildiğini ve güvendiğini belirtmiştir. %10'u çevrimiçi bilginin nesnel olup olmadığını bilmediğini söylemiştir. %4'ü internette nesnel bir bilgi olmadığını iddia etmiştir. %2'si web'deki her şeyi ayırmadan almaktadır. %6'sı ise soruya cevap vermemiştir.

Grafik 19

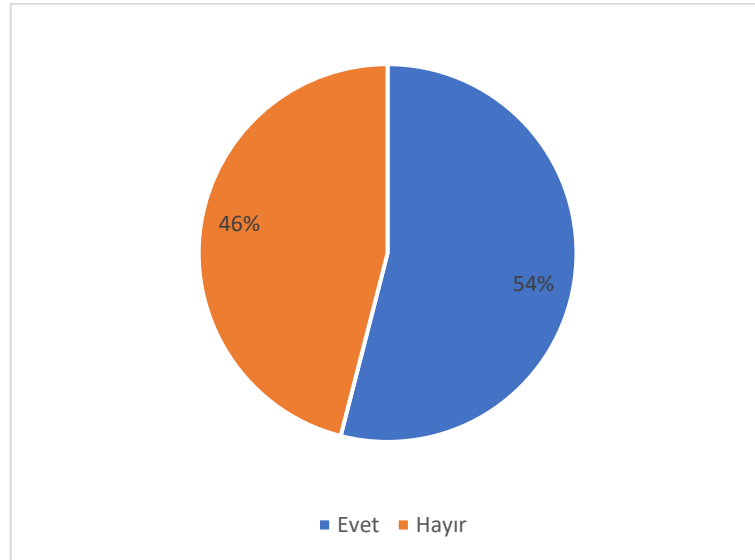
S20. Grafik 20'de gösterildiği gibi, öğretmenlerin çoğu (%60) dijital bilgilere bilgisayar/dizüstü bilgisayarlar aracılığıyla erişirken, %38'i kendi telefonlarını kullanmaktadır.

Grafik 20

S21. Grafik 21'de görüldüğü gibi öğretmenlerin %54'ü üniversitenin dijital kaynaklarına ve yayınlarına erişim ve kullanım hakkında bilgi sahibi olduğunu söylerken, %46'sı bilgi sahibi değildir.

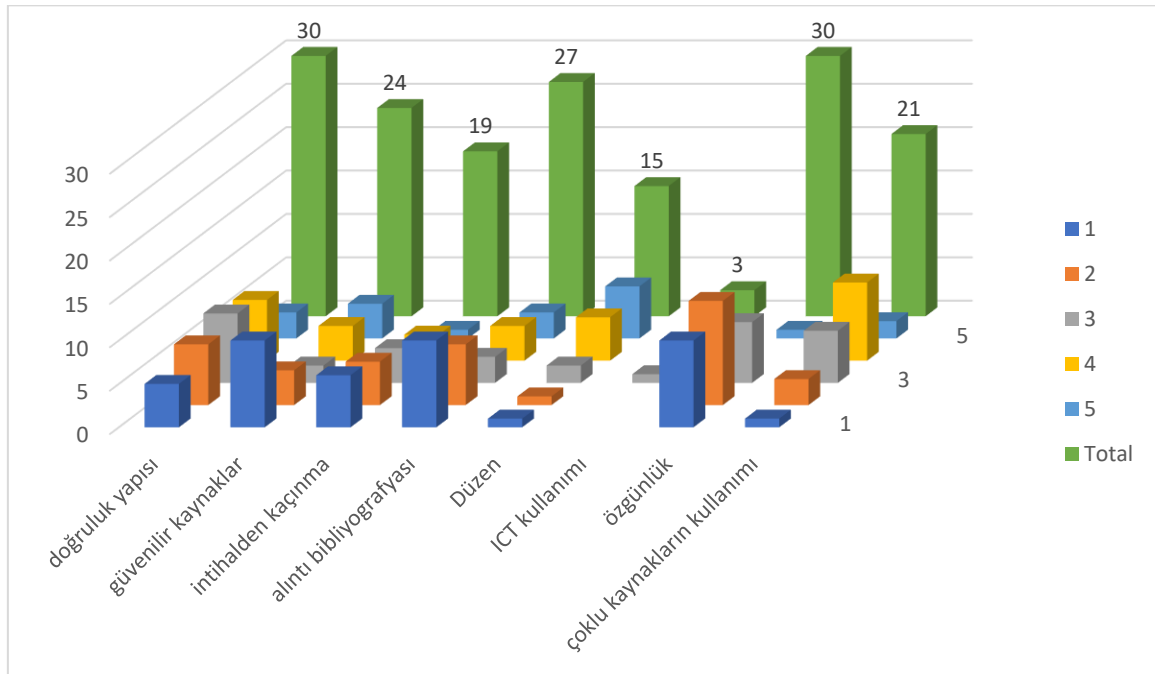
Grafik 21

S22. Öğrencilerin internet araştırmasına dayalı çalışmalarını değerlendirmek için en önemli kriterlerin neler olduğu ile ilgili olarak, çoğu öğretmen öğrencilerin çalışmalarında bibliyografik referansların ve alıntılarının varlığına, intihalden kaçınmaya ve öğrencilerin ayrıntılı verileri olması anlamında özgünlüğe öncelik vermektedir. Öğretmenler, kaynaklar için geçerli olan çoğu kritere (geçerlilik, güvenilirlik, telif hakkı sorunları) değer vermektedir. Grafik 22'de gösterildiği gibi metin yapısını, uygun dil-kelime bilgisini veya çeşitli BİT araçlarının kullanımını daha az önemli görmektedirler.

Grafik 22

	1	2	3	4	5	Toplam
Doğruluk yapısı	16.67%	23.33%	26.67%	23.33%	10%	30
Güvenilir kaynaklar	41.67%	16.67%	8.33%	16.67%	16.67%	24
İntihalden kaçınma	31.58%	26.32%	21.05%	15.79%	5.26%	19
Alıntı bibliyografyası	37.04%	25.93%	11.11%	14.81%	11.11%	27
Düzen	6.67%	6.67%	13.33%	33.33%	40%	15
ICT kullanımı	0%	0%	33.33%	33.33%	33.33%	3
Özgünlük	33.33%	40%	23.33%	0%	3.33%	30
Çoklu kaynakların kullanımı	4.76%	14.29%	42.86%	28.57%	9.52%	21

Öğretmenler, intihalden kaçınmaya, kaynakların güvenilirliğini kontrol etmeye, birden fazla kaynak kullanmaya değer verdiklerini belirtse de, özellikle akademik sitelerden bilgilere erişmenin yanı sıra güvenilir bilgi arama ve bulma konusunda hala sorunlar yaşadıkları

görülmektedir. Öğretmenler ve üniversite/akademik dijital kaynaklar arasındaki ilişki, kısmen üniversite kaynaklarının öğrencilerin ulaşamayacağı kadar karmaşık olması veya üniversite veya akademik kaynaklara çeşitli nedenlerle lise öğretmenleri tarafından erişilememesi nedeniyle oldukça istikrarsızdır. Öte yandan, öğretmenler eğitim sitelerinde veya forumlarda yayın yapmaktadır. Öğretmenlerin çoğunluğu Google dışında alternatif arama motorları bilmediği için webde gizlilik ve güvenliğin sağlanması da ayrı bir sorundur. Ayrıca, Office olanaklarının yalnızca küçük bir bölümünü kullanmaktadırlar.

3.4.4. Öğretmenlere Yönelik Anket Sonuçlarına İlişkin Genel Bir Yorum

Öğretmenlerin anket analizi, öğretmenlerin intihalden kaçınmaya, kaynakların güvenilirliğini kontrol etmeye, birden fazla kaynak kullanmaya değer verdiklerini söylemelerine rağmen, özellikle akademik kaynaklardan ve akademik sitelerden bilgiye erişmenin yanı sıra güvenilir bilgileri arama ve bulma konusunda hala sorunlar yaşadıklarını göstermektedir. Bilimsel dergilere ve veri tabanlarına erişim, Yunanistan'daki çoğu öğretmenin bu tür kaynaklara erişimleri olmadığı için belli değildir. Bu tür erişim, üniversite öğretmenleri ve öğrencileri ile sınırlıdır. Sadece çok az sayıda akademik kaynak halka açıktır veya kısmen açıktır. Ek olarak, birçok öğretmen bu tür açık/ücretsiz hizmetlerin varlığından habersizdir, bu nedenle öğretmenler ile üniversite/akademik dijital kaynaklar arasındaki ilişki oldukça istikrarsızdır. Ayrıca üniversite kaynakları öğrencilerin detaylandıramayacağı kadar karmaşık olabilir. Çoğu durumda, akademik makaleler son derece uzmanlaşmış bir okuyucu kitlesine yöneliktir ve okuyucular için belirli bilgiler kesin olarak kabul edilir. Sonuç olarak, içerikleri orijinal haliyle kullanılamaz ve öğretmenlerin ya ön koşulu ve eksik bilgileri açıklayan bazı bilgileri eklemeleri ya da öğrencilerin daha iyi anlayabilmeleri için içerikleri daha basit terimlerle yeniden ifade etmeleri gerekir. Bazı bilimsel alanlarda üretilen bilgilerin çoğu yabancı dillerdedir. Bu nedenle öğretmenler, Bakanlık veya eğitim kurumları (çeşitli türdeki depolar veya veri tabanları gibi) veya bireyler veya forumlar tarafından geliştirilen ve desteklenen, kullanıma hazır materyalleri bulabilecekleri eğitim sitelerini veya doğrudan Wikipedia ortak kaynağını tercih etmektedir. Bu tür kaynakların bilimsel değeri bazen tartışmalıdır. Bu anlamda üniversiteler ve orta öğretim arasındaki bağlantı eksiktir.

Anketin gün yüzüne çıkardığı bir diğer konu da, birçok öğretmenin web arama özelliklerinden tam olarak yararlanmamasıdır. Bu, çok sayıda öğretmenin sonuçları dosya türüne göre filtrelemediği veya arama motorlarında gelişmiş arama teknikleri kullanmadığı ile sabittir. İnternet güvenliği ve veri gizliliğinin yanı sıra spam ve virüslere karşı koruma konusunda ilgili eğitimler de çok faydalı olacaktır. Öğretmenlerin çoğu arama motoru olarak neredeyse yalnızca Google'ı kullandığından ve başka alternatif arama motorları bilmediğinden, webde gizlilik ve güvenliğin sağlanması başka bir sorundur.

Ortaya çıkan bir diğer sonuç ise öğretmenlerin öğrencilerin aşına olduğu sosyal ağlardan ve sağladıkları anlık mesajlaşma ve arayüz yeteneklerinden önemli ölçüde yararlanmadıkları veya tam olarak yararlanmadıklarıdır. Çok ilginç bir bulgu da, Office olanaklarının yalnızca küçük bir bölümünü kullanmalarındır.

4 Sonuç Ve Öneriler

Türkiye'nin Sonuçları: Ortaokul öğrencileri, lise öğrencileri, öğretmen adayları ve öğretmenlerin interneti en çok sosyal medya (Instagram,Tik-Tok vb.) için kullandıkları görülmüştür. Öğrenciler, arama motoru, özel arama motoru, web sitesi vb. terimler ve kullanımları hakkında yetersiz bilgiye sahiptirler. Bilgi aranırken, anahtar kelime Google veya diğer arama motorlarına yazılır ve ilk sayfadaki bilgiler doğruluğu bilinmeden kullanılır. Wikipedia ve Ekşisözlük gibi açık yazarlı kaynaklar ve buradaki bilgiler sıklıkla kullanılmaktadır. Burada yer alan bilgilerin kesinlikle doğru olduğuna inanılmaktadır. “İnternette elde edilen ve kullanılan bilgilerin kime veya hangi kuruma ait olduğu, yani kaynağı dikkate alınmamaktadır. Sorular genel olarak değerlendirildiğinde öğrencilerin bilgiye ulaşmak için interneti yeterince kullanmadıkları, internet ortamında bilgiye ulaşma, doğru bilgiyi ayırt etme, bilgiyi toplama, derleme ve kaynak gösterme konularında yetersiz oldukları görülmüştür.

İtalya'nın Sonucu: Görüşülen öğrenciler dijital yerliler kategorisine aittirler, bilgisayar araçlarının kullanımına çok aşinadırlar ve video bulmak, müzik indirmek, genellikle çok karmaşık video oyunları oynamak, alışveriş yapmak, arkadaşlarla sohbet etmek için internet ustaca kullanmaktadırlar.

Ancak anketten alınan yanıtlara göre, interneti eğitim amaçlı kullanma konusunda çok sınırlı bilgiye sahiptirler. Güvenilir bilgi ve kaynakları araştırmak ve kaynakları doğrulamak, telif haklarına saygı göstermek ve kaynakları alıntılanmak, belirli beceri ve yetenekler gerektiren, bilinmeyen faaliyetlerdir.

Öğretmenler ise internette güvenilir bilgi ararken öğrencilerine uygulayacakları kuralları öğretmek için gerekli bilgi ve becerilerden yoksun olduklarını belirtmişlerdir.

Ortaokul öğrencilerinin yükseköğretime hazırlanması esnasında, baş döndürücü bir hızla ilerleyen teknolojik gelişmelere uygun dijital becerilerle donatılması esastır.

Fransa'nın Sonucu: Fransız okullarının büyük bir çoğunluğu bilgisayar donanımına sahip olmakla birlikte, çok az öğrencinin bu donanımı okul amaçlarına uygun olarak kullandığı belirtilmektedir. Öğrencilerin %93'ünün cep telefonu vardır ve öğrenciler bu teknolojik cihazları Snapchat ve Instagram'da fotoğraf veya video paylaşmak gibi amaçlarla kullanmaktadırlar.

Öğrenciler internette doğru bilgiye nasıl ulaşılacağı bilinmemektedir ve Google'da yazılan her bilgi doğruymuş gibi kullanmaktadırlar. İçeriğe özel arama motorlarından haberdar olunmaması başka bir sorundur. Konuların derlenmesinde internette doğru bilgiye ulaşma

becerileri yetersiz kalmaktadır. Öğrencilerin çoğu dijital ortamda intihalin ne olduğunu ve nasıl önlenebileceğini bilmediklerini ifade etmişlerdir.

Yunanistan'ın Sonucu: Hem öğretmenlerin hem de öğrencilerin dijital bilgi okuryazarlığı ile başa çıkma konusunda aynı zorluklarla karşı karşıya olduğu çok açık ortaya konmuştur. Webde arama, gizlilik, güvenlik, intihalden kaçınma, telif hakkı türleri, web içeriğinin ve web sitelerinin değerlendirilmesi, sosyal medya, ofis uygulamalarının olanakları, akademik kaynaklar hakkında bilgi ve bunlara erişim bilinci geliştirmek ve dijital bilgi dünyasında pratik rehberlik sağlamak gibi konular dijital okuryazarlık kursunun amacı olmalıdır.

4.1. İhtiyaç Analizi Önerileri

Tüm ülkelerde ortaokul, lise ve hatta üniversite öğrencileri bilgisayar ve cep telefonu gibi dijital materyallere sahiptirler ancak bu teknolojiyi daha çok sosyal medya ve fotoğraf çekmek için kullandıkları görülmüştür. İnternette doğru bilgiye ulaşma ve bilgi derleme konusunda yetersiz bilgiye sahiptirler. Kaynak gösterme ve etik uygulamalar konusunda yetersiz oldukları başka bir sonuçtur. Öğrenci ve öğretmenlerin dijital ortamda intihalin ne olduğu, bilgilerin nasıl derleneceği, etik ve yasal konularda bilgi eksikliği olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Proje ihtiyaç analizleri sonucunda aşağıdaki konuların önemli olduğu tespit edilmiştir:

- İnternette bazı temel kavramların öğretilmesi - internet tanımlarının pratik kullanımı
- Arama motoru nedir, arama motoru terimleri, web sayfası, internet tarayıcısı,
- Ekşisözlük, Wikipedia...vb. kavramlar ve güvenilirliği
- Arama motoru ve internet tarayıcı farkı
- Web sitesi uzantılarını doğru öğrenmek ve kullanmak
- İnternette bilgi derlemek, sunmak, uyulması gereken yasal ve etik kurallar
- Telif hakkı nedir, türleri, telif hakkı koruması
- Bilimsel sitelerin kullanımını ve tarama verileri hakkında bilgi edinme.
- Dizin taraması
- Üniversite kütüphanelerine, dijital yayınlara ve dergilere erişme ve kullanma
- Kaynak kalitesinin ölçülmesi

5. KAYNAKLAR

European Commission. 2003. eLearning: Better eLearning for Europe Brussels. Directorate-General for Education and Culture. Office for Official Publications of the European Communities. Belgium

Karabacak, Z.İ. and Sezgin,A.A 2019. Türkiye’de Dijital Dönüşüm Ve Dijital Okuryazarlık Türk İdare Dergisi / Yıl: 91 • Haziran 2019 • Sayı: 488.

Martin, A., and Grudziecki, J. (2006). DigEuLit: Concepts and tools for digital literacy development. Innovation in Teaching and Learning in Information and Computer

Sciences, 5, 249-267. 1.05.2021 tarihinde <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.11120/ital.2006.05040249> adresinden erişilmiştir

Nelson K. et al. 2011. An Investigation of Digital Literacy Needs of Students. Journal of Information Systems Education, 22.2, 95-109.

Onursoy, S. 2018. Üniversite gençliğinin dijital okuryazarlık düzeyleri: Anadolu Üniversitesi öğrencileri üzerine bir araştırma. Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi, 6(2), 989-1013.

Sağiroğlu, Ş., Bülbül, H.İ., Kılıç,A., Küçükali, M. 2020. Dijital Okuryazarlık: Araçlar, Metodolojiler, Uygulamalar ve Öneriler. E-ISBN:978-625-406-592-7. <https://acikkaynak.gim.org.tr/img/kitap.pdf>

Statista. “Mobile percentage of website traffic 2021”. (<https://www.statista.com/statistics/277125/share-of-website-traffic-coming-from-mobile-devices/>) (accessed Oct. 24, 2021)

StatCounter Global Stats.Search Engine Market Share Greece. <https://gs.statcounter.com/search-engine-market-share/all/greece> (accessed Oct. 24, 2021)

Bu raporun beş farklı dildeki çevirilerine, www.bdwwproject.eu adresinden erişebilirsiniz.